

Tekniska nämndens ledamöter och ersättare kallas härmed till sammanträde i Tekniska förvaltningens sessionssal Kungsgatan 57, **onsdagen den 26 augusti 2026 kl. 13:00**

Tekniska nämndens sammanträde är öppet för allmänheten (utom vid ärenden som avser myndighetsutövning eller sekretess)

Håkan Torstensson
Tekniska nämndens Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Förhinder anmäls alltid till Pernilla Samuelsson, 033 357433 eller via e-post: pernilla.samuelsson@boras.se

Ärende

1. Allmänhetens frågestund
Dnr 38628
2. Upprop och val av justerare och dennes ersättare
Dnr 38629
3. Godkännande av föredragningslista
Dnr 38630
4. Förvaltningen informerar
Dnr 2026-00027 1.1.3.1
5. Intern kontroll 2027 inklusive riskanalys
Dnr 2026-00443 1.2.4.1
6. Utredning om minnesmärke för arbetskraftsinvandring
Dnr 2026-00507 3.3.5.25
7. Boråsförslag: Gör infarten till Dalsjöfors välkomnande!
Dnr 2026-00225 3.3.5.25
8. Motion om Laddstolpar för cykel
Dnr 2026-00338 3.3.6.25
9. Boråsförslag - Bygg en gång- och cykelbana längs Viaredssjön -- för trygghet, hälsa och en hållbar framtid
Dnr 2026-00474 3.3.6.1
10. Uppföljning av utförare kommunal verksamhet 2026
Dnr 2026-00479 3.3.6.1
11. Ekonomirapport Månadsrapport Juni 2026
Dnr 2026-00498 1.2.4.1
12. Tekniska nämndens budget 2027
Dnr 2026-00425 1.2.4.1
13. Redovisning av delegationsbeslut augusti 2026
Dnr 2026-00008 1.1.3.1
14. Anmälningssärenden augusti 2026
Dnr 2026-00022 1.3.1.2
15. Övriga frågor
Dnr 38631

Förvaltningen informerar

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Ärendet i sin helhet

Anders Hägerström, avdelningschef park-och skogsavdelningen, informerar om nuläge efter Stormen Dave.

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Intern kontroll 2027 inklusive riskanalys

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att godkänna den interna kontrollplanen för år 2027 (inklusive riskanalys) samt att översända denna till Kommunstyrelsen och Stadsrevisionen för kännedom.

Ärendet i sin helhet

Kommunfullmäktige har fastställt regler för intern kontroll. Reglerna definierar organisationen och ansvaret för den interna kontrollen.

Med intern kontroll menas kommunens organisation, rutiner och system som bl. a. syftar till att:

- Säkerställa att lagar, bestämmelser och överenskommelser efterlevs
- Säkra att resurser används i enlighet med tagna beslut
- Minimera risker, säkra system och rutiner
- Trygga kommunens tillgångar och förhindra förluster
- Säkra en rättvisande redovisning
- Skydda politiker och personal från oberättigade misstankar

I tillämpningsanvisningarna som är knutna till Borås Stads regler för intern kontroll (KF 2017-10-19) anges att nämnderna och bolagen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde.

Vidare sägs att varje nämnd och bolag ska upprätta en organisation för sin interna kontroll, och anta regler och anvisningar för denna.

Nämnden ska årligen fastställa en internkontrollplan som syftar till att följa upp att det interna kontrollsystelet fungerar tillfredställande inom nämndens verksamhetsområde. Utifrån en väsentlighets- och riskanalys ska nämnden välja ut processer, områden och/eller rutiner att särskilt granska under verksamhetsåret. Granskningen ska verifiera att verksamheterna når sina mål, samt att riktlinjer följs och kontroller genomförs. Olika kontroller i verksamheterna kan ingå i kontrollplanen. Nämnden ska försäkra sig om att granskningarna enligt intern kontrollplan görs, och vid behov vidta åtgärder som säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig. Vid misstanke om brott ska nämnden utan dröjsmål vidta åtgärder. Uppföljning av den interna kontrollplanen görs i samband med att årsredovisning behandlas i början av nästkommande år.

Tekniska nämnden har 2026-04-22 genomfört väsentlighets- och riskanalys under strategidagar via workshop, inför intern kontrollplan 2027. Fokus på årets workshop, utöver genomgång av befintliga risker, var att jobba med korruption och välfärdsbrott. Totalt identifierades fyra nya risker varav två gick

till plan. Tekniska förvaltningen har inför denna workshop också gjort ett förarbete där verksamhetsnära risker analyserats och vid behov värderats om. Detta resultat presenterades och förankrades med nämnden under strategidagarna. Baserat på detta arbete har Intern kontrollplan för 2027 tagits fram.

Beslutsunderlag

1. Intern Kontrollplan 2027
2. Riskanalys 2027
3. Regler och anvisningar Intern kontroll- Tekniska nämnden

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsens diarium, KS.diarium@boras.se
2. Stadsrevisionen, SRE.diarium@boras.se

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Intern kontrollplan 2027

Tekniska nämnden

1 Personal

Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontroll frekvens
Personal-och lönekontroller	Jäv, gentjänster och intressekonflikter i entreprenadrelationer Riskbedömning 2027 8	Risk att beslut i entreprenad- och leverantörsrelationer påverkas av personliga relationer, gentjänster, sidouppdrag, privata tjänster, framtida anställning eller andra intressekonflikter, vilket kan leda till jäv, felaktiga beslut, ekonomisk skada, bristande likabehandling och förtroendeskada.	Kontroll av SAM kalendern aktivitet "Borås stads förhållningssätt mot korruption, oegentligheter och bisysslor" i september.	Stickprov minst två per avdelning att aktivitet är genomförd och efterlevs.	Varje år

2 Egen verksamhet

Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontroll frekvens
Verksamhetskontroller	Risk för avsaknad av tillräckliga driftmedel (berör ex. parker, skogar, lekplatser, friluftsanläggningar, park- och skogsbilvägar, övriga anläggningar). Riskbedömning 2027 12	Risk för kapitalförstöring p.g.a. eftersatt underhåll. Risk för att drift av samtliga verksamheter kraftigt försämras alt. upphör.	Utfall av kostnader jmf med budget, invånarnas nöjdhet med skötselnivån på allmänna platser, natur- och friluftsområden, skogs- och parkvägar.	Årsredovisning, Sammanställning av felanmälningar i Infra-Control.	Varje år
	Risk för avsaknad av tillräckliga investeringsmedel (berör ex. parker, lekplatser, friluftsanläggningar, övriga anläggningar). Riskbedömning 2027	Risk för kapitalförstöring.	Utfall av kostnader jmf med budget, invånarnas nöjdhet med skötselnivån på allmänna platser, natur- och friluftsområden, skogs- och parkvägar.	Årsredovisning, Sammanställning av felanmälningar i Infra-Control.	Varje år

Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Kontroll frekvens
	9				
	Transportavtal, beställningsled och fakturakontroll (berör persontransporter)	Risk avtalsbrott genom bristande kontroll av beställningsled, trafikledning, underleverantörer, resedata, tillägg, bomkörningar eller väntetider, vilket kan leda till ekonomisk skada, avtalsbrott och förtroendeskada.	Kontroll av faktura mot resedata	Stickprov mellan beställning, utförd resa, resedata och faktura	Varje månad
	Riskbedömning 2027 9		Kontroll av tillägg och bomkörningar	Dataanalys av avvikande mönster	Varje kvartal
			Kontroll av beställningsled	Stickprov av ändrade bokningar, avbokningar och manuella justeringar	Varje halvår
			Kontroll av extra betalning/förmån	Uppföljning av klagomål och avvikelser från resenärer/skolor. Genomförs löpande, sammanställs kvartalsvis.	Varje kvartal
Vägunderhåll	Risk för dålig skötsel av tillkommande ytor/anläggningar	Saknas medel för drift.	Utfall av kostnader jmf med budget, invånarnas nöjdhet med skötselnivån på allmänna platser	Årsredovisning, Sammanställning av felanmälningar i Infra-Control, SKR:s enkätundersökning "Kritik på teknik"	Varje år
	Riskbedömning 2027 12				
Otrygghet	Otrygghet och upplevd otrygghet	Risk att trygghetsskapande åtgärder inte utförs i tillräcklig skala. Gäller såväl trafikmiljö som upplevd trygghet i parker och gångstråk.	Kontroll att sammanställd uppföljningsrapport gjorts efter trygghetsvandring samt att analys och prioritering av inkomna synpunkter gjorts.	Stickprov 1 trygghetsvandring/år.	Varje år
	Riskbedömning 2027 9				

3 Beslut

Kommunfullmäktige har fastställt styrande regler för intern kontroll, vilka tydliggör ansvarsfördelning samt krav på organisation och uppföljning. Intern kontroll omfattar de strukturer, rutiner och system som ska säkerställa att verksamheten bedrivs rättssäkert, effektivt och i enlighet med gällande lagar, riktlinjer och beslut.

Den interna kontrollen ska särskilt bidra till att:

- Säkerställa att lagar, bestämmelser och överenskommelser efterlevs

- Säkra att resurser används i enlighet med tagna beslut
- Minimera risker, säkra system och rutiner
- Trygga kommunens tillgångar och förhindra förluster
- Säkra en rättvisande redovisning
- Skydda politiker och personal från oberättigade misstankar

Enligt tillämpningsanvisningarna till Borås Stads regler för intern kontroll (KF 2017-10-19) ansvarar respektive nämnd för att organisera, genomföra och följa upp den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde. Detta innefattar att årligen fastställa en internkontrollplan baserad på en dokumenterad väsentlighets- och riskanalys.

Internkontrollplanen ska ange vilka processer, områden och rutiner som ska granskas under året, samt säkerställa att verksamheten uppnår sina mål och att fastställda riktlinjer och kontroller följs. Nämnden ska fortlöpande följa upp genomförda granskningar och vid behov besluta om åtgärder för att stärka den interna kontrollen. Vid misstanke om oegentligheter ska åtgärder vidtas skyndsamt.

Tekniska nämnden har genomfört en väsentlighets- och riskanalys i samband med strategidagar den 2026-04-22. Med utgångspunkt i denna analys har förslag till internkontrollplan för 2027 upprättats. Ärendet behandlades av Tekniska nämnden den 2026-08-22.

Beslut

Tekniska nämnden beslutar att fastställa den Interna kontrollplanen för år 2027.

Risikanalys 2027

Tekniska nämnden

1 Riktlinjer för Intern kontroll

Regler och anvisningar för den interna kontrollen antogs av Tekniska nämnden 2020-02-26 samt reviderades 2024-11-11. Reglerna bifogas som bilaga.

2 Beskrivning av arbetet med att ta fram riskanalysen

Tekniska nämnden har 2026-04-22 genomfört riskanalys via workshop. Utifrån riskanalysen har förslag till Intern Kontrollplan för 2027 tagits fram.

Fokusområde på workshopen var på korruption och välfärds brott, för att identifiera eventuella nya risker inom området. Befintliga risker sedan tidigare år har förvaltningen förarbetat vid workshop 2026-03-24. Under strategidagar med nämnden i april presenterades och förankrades även detta arbetet för att ge helhetsgrepp om brutto listan av risker för Tekniska förvaltningen.

3 Styrning och ledning

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
Delegation	Risk att delegationsordningen ej följs Beskrivning <i>Risk att fel person fattar myndighetsbeslut gällande ärenden där denne ej har behörig delegation.</i>	6	Nej		
	Risk att likabehandlingsprincipen inte följs Beskrivning <i>Missnöjda invånare/företag. Potentiella tvistemål.</i>	3	Nej		
Dataskyddsförordning (GDPR)	Risk att dataskyddsförordningen (GDPR) inte följs	6	Nej		
	Skyddade personuppgifter Beskrivning <i>Risk att skyddade personuppgifter röjs.</i>	4	Nej		
Förvaltningsövergripande	Uppföljning av politiskt fattade beslut Beskrivning <i>Risk att politiska beslut ej följs.</i>	4	Nej	Sänkt värdering med motivering att det finns underlag på att tjänstemän följer fattade beslut.	

4 Personal

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
Personal- och lönekontroller	Risk att rutinerna för bisysslan inte följs och att anmälan inte sker. Beskrivning <i>Risk att chef inte följer rutinerna för redogörelse av bisysslan. Idag informeras medarbetaren om skyldigheten att informera sin chef om bisyssla under introduktionen, detta ingår i checklistan vid introduktion. Risk att anmälan av bisyssla inte görs till chef, av någon anledning.</i>	3	Nej		
	Korruption och jäv, samt mutor och bestickning. Beskrivning <i>I händelse av att anställd på Tekniska förvaltningen på Borås Stad känner en sakägare eller själv är sakägare i en förrättning. Risk för korruption och jäv. Mutor och bestickning – anställd på Tekniska förvaltningen kan riskera att bli mutad.</i>	6	Nej		
	Risk för att felaktiga löner betalas ut. Beskrivning <i>Risk att felaktiga löner utbetalas till personer som ej är anställda av Borås Stad, felaktiga belopp går ut till personal eller att staden bryter mot ATL (Arbetslagsstiftningen) eller andra avtal/lagar inom det personalrättsliga området.</i>	6	Nej		
	Olyckor eller sjukdom vid ensamarbete i fält. Beskrivning <i>Vid ensamarbete på avskilda platser finns en risk att olyckor inträffar eller att man blir sjuk.</i>	8	Nej		
Personal-och lönekontroller	Otillbörlig påverkan genom gåvor, representation, rabatter, resor eller tjänster Beskrivning <i>Risk att medarbetare med inflytande över kravställning, leverantörsval, ändringsarbeten, kontroll eller attest utsätts för otillbörlig påverkan genom gåvor, representation, resor, rabatter eller tjänster från leverantörer eller entreprenörer, vilket kan leda till felaktiga beslut, ekonomisk skada, bristande konkurrens och förtroendeskada.</i>	8	Nej	Låg sannolikhet kopplat till rutiner och efterlevnad med styrning från SAM kalender.	

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
	Jäv, gentjänster och intressekonflikter i entreprenadrelationer Beskrivning <i>Risk att beslut i entreprenad- och leverantörsrelationer påverkas av personliga relationer, gentjänster, sidouppdrag, privata tjänster, framtida anställning eller andra intressekonflikter, vilket kan leda till jäv, felaktiga beslut, ekonomisk skada, bristande likabehandling och förtroendeskada.</i>	8	Ja	Låg sannolikhet kopplat till rutiner i SAM kalendern. Förvaltningen ser behov att koppla till plan för att kontrollera efterlevnad av rutiner i SAM kalender.	

5 Ekonomi

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
Leverantörsfakturor	Risk för felaktiga utbetalningar till oegentliga leverantörer Beskrivning <i>Risken är att Borås Stad betalar felaktiga belopp till tvivelaktiga leverantörer samt risk för förskingring när inte attestreglementet följs.</i>	6	Nej		
	Manuella leverantörsfakturor Beskrivning <i>Risk för felaktiga utbetalningar</i>	2	Nej	Minskad sannolikhet på grund av nya rutiner.	
Representation-utbildning	Risk att riktlinjer ej följs Beskrivning <i>Risken är att representationsreglerna för Borås Stad och Skatteverkets regler ej följs, samt att representation/utbildning ej är godkänd. Representation medges endast inom eller i direkt anslutning till Borås Stads ordinarie verksamhet.</i>	3	Nej	Minskad sannolikhet på grund av högre medvetenhet i organisationen.	
Kundfakturor-avgiftsdebitering	Risk för att felaktiga kundfakturor skickas ut Beskrivning <i>Risken att Borås Stad debiterar felaktiga belopp och/eller till fel person. Risk för att kunder debiteras för sent. Risk att fakturor inte skickas till kunderna.</i>	4	Nej		
	Risk att taxor och avgifter inte följs. Beskrivning	6	Nej		

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
	Kontroll att taxor är korrekta, avtal följs och att rätt antal timmar debiteras.				
Upphandling	Risk att Lagen om offentlig upphandling (LOU) inte följs Beskrivning Risk att Borås Stad bryter mot LOU och mot Borås Stads upphandlingsregler och policy.	6	Nej		
	Risk att ramavtal inte följs Beskrivning Risk att ramavtal tillämpas felaktigt och att leverantör som ej är upphandlad korrekt används för inköp i verksamheten. Borås Stad kan riskera att stämmas för avtalsbrott om ramavtalets delar ej uppfylls korrekt.	6	Nej		
	Manipulation av upphandling, kravställning och prissättning Beskrivning Risk att upphandlingsunderlag, krav, utvärderingsmodell, volymantaganden eller prissättning utformas eller ändras på ett sätt som gynnar en viss leverantör, vilket kan leda till bristande konkurrens, felaktig tilldelning, ekonomisk skada, rättsliga konsekvenser och förtroendeskada.	8	Nej	Låg värdering på sannolikhet då förvaltningen följer lagar och regler med hjälp av koncerninköp.	
Bidrag	Risk att ansökan om tillgängliga statsbidrag och andra externa bidrag inte sker	4	Nej	Förvaltningengör en något högre bedömning utifrån att vi ser fler möjliga bidrag att söka, samtidigt som våra nuvarande resurser för att hantera detta är något begränsade.	

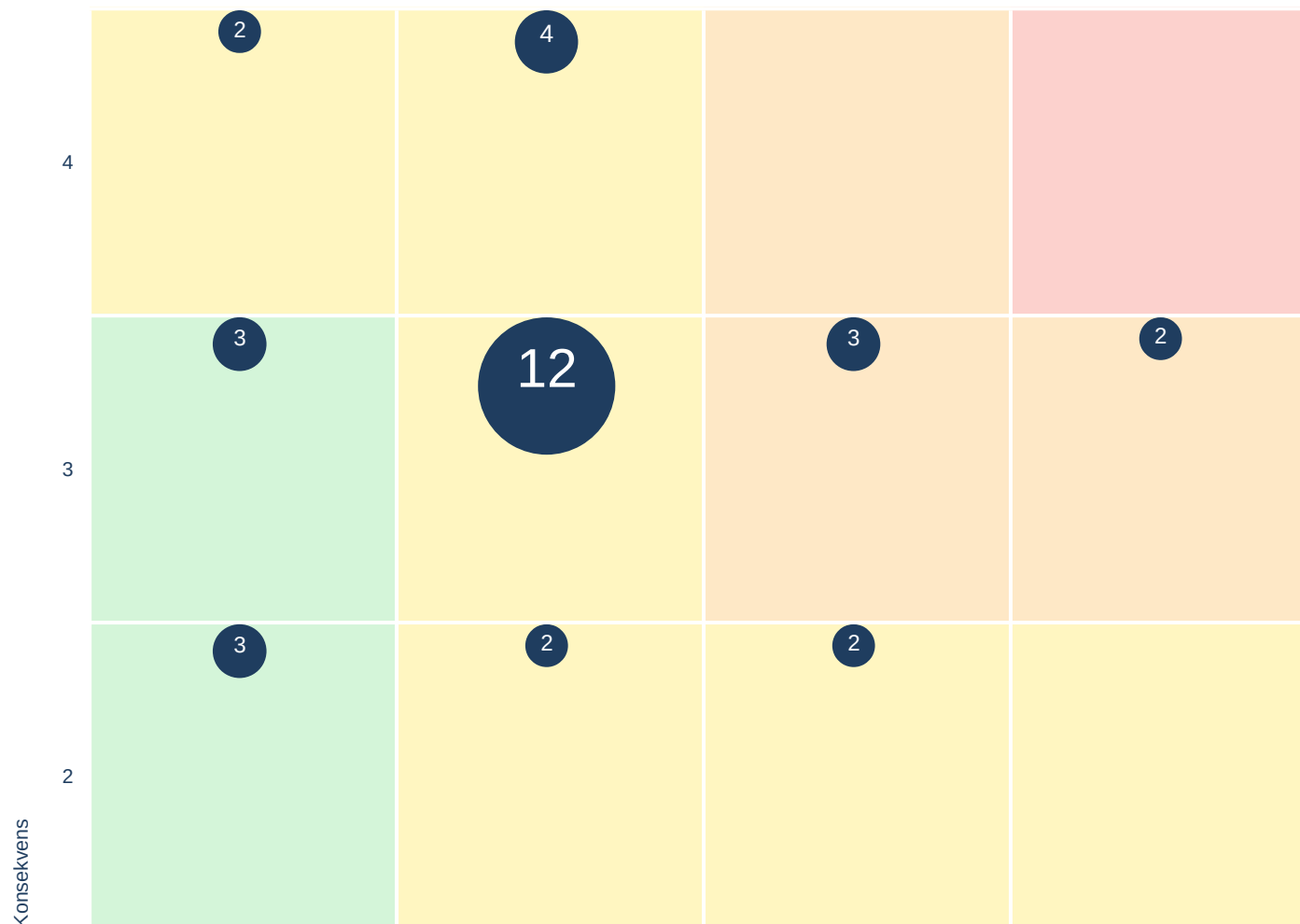
6 Egen verksamhet

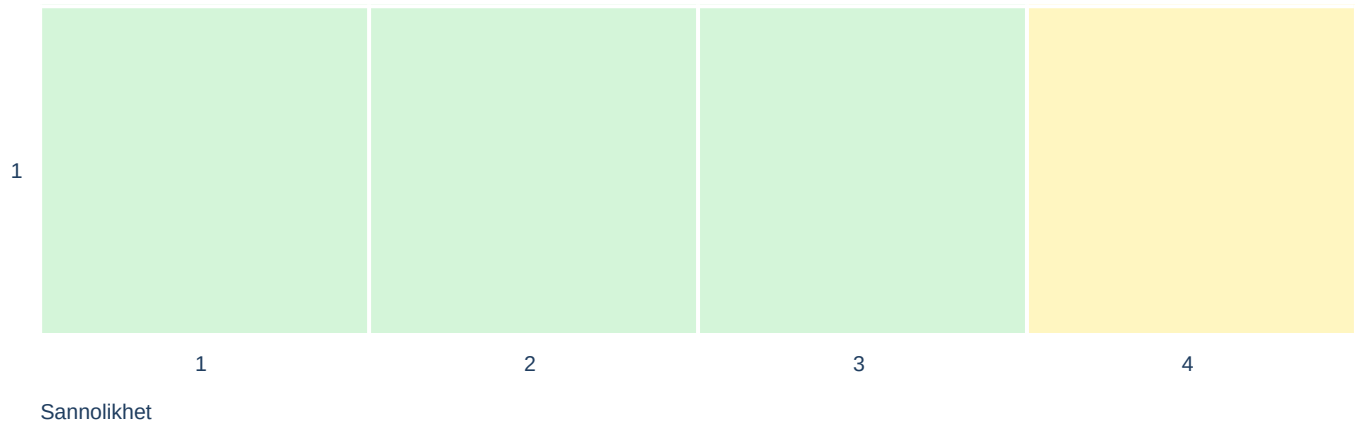
Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
Verksamhetskontroller	Risk för avsaknad av rutiner vid händelse av storm, skogsbrand, torka (berör skogsförvaltning, naturvårds-/reservatförvaltning och parkförvaltning) Beskrivning Omfattande skador på skog och mark.	6	Nej	Sänker värdering med motivering att vi har ny central rutin för skogsbrand samt att kontinuitetsplanering pågår.	

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
	Risk för avsaknad av rutiner vid händelse av insekts- och/eller svampangrepp (berör skogsförvaltning, naturvårds-/reservatförvaltning och parkförvaltning) Beskrivning <i>Omfattande skador på skog och träd (ex. granbarkborre, snytbagge, almsjuka, askskottsjuka etc.)</i>	6	Nej	Sänker värdering med motivering att kontinuitetsplanering pågår.	
	Risk för avsaknad av rutiner vid händelse av klimatförändringar (berör skogsförvaltning, naturvårds-/reservatförvaltning och parkförvaltning) Beskrivning <i>Omfattande skador på skog och mark, översvämningar, tr added.</i>	6	Nej	Sänker värdering med motivering att kontinuitetsplanering pågår.	
	Risk för avsaknad av tillräckliga driftmedel (berör ex. parker, skogar, lekplatser, friluftsanläggningar, park- och skogsbilvägar, övriga anläggningar). Beskrivning <i>Risk för kapitalförstöring p.g.a. eftersatt underhåll. Risk för att drift av samtliga verksamheter kraftigt försämras alt. upphör.</i>	12	Ja		
	Risk för avsaknad av tillräckliga investeringsmedel (berör ex. parker, lekplatser, friluftsanläggningar, övriga anläggningar). Beskrivning <i>Risk för kapitalförstöring.</i>	9	Ja	Ökad värdering med motivering till större behov av investeringsmedel kopplat till järnvägen vilket kan konkurrera med nämndens befintliga investeringsbehov.	
	Transportavtal, beställningsled och fakturakontroll (berör persontransporter) Beskrivning <i>Risk avtalsbrott genom bristande kontroll av beställningsled, trafikledning, underleverantörer, resedata, tillägg, bomkörningar eller väntetider, vilket kan leda till ekonomisk skada, avtalsbrott och förtroendeskada.</i>	9	Ja		
Vägunderhåll	Risk för kapitalförstöring Beskrivning <i>Risk för kapitalförstöring p.g.a. eftersatt underhåll.</i>	6	Nej	Sänkt värdering kopplat till ökade investeringsanslag för beläggningsunderhåll.	
	Risk för dålig skötsel av tillkommande ytor/anläggningar Beskrivning	12	Ja		

Verksamhet / Process	Riskbild	Riskbedömning 2027	Till plan 2027	Kommentar/Analys 2027	Direkt åtgärd
	Saknas medel för drift.				
Anpassad skolskjuts	Otillräckligt antal fordon Beskrivning <i>Risk att antal fordon och chaufförer inte räcker.</i>	6	Nej	Sänkt värdering med motivering att förvaltningen har avtal med upphandlad buss som minskar risken.	
Färdtjänst	Färdtjänstillstånd Beskrivning <i>Risk för att verksamhet ej sköts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Gäller utredning/beslut av färdtjänstillstånd.</i>	2	Nej		
Riksfärdtjänst	Riksfärdtjänstillstånd. Beskrivning <i>Risk för att verksamhet ej sköts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Gäller utredning/beslut om Riksfärdtjänstillstånd.</i>	2	Nej		
Otrygghet	Otrygghet och upplevd otrygghet Beskrivning <i>Risk att trygghetsskapande åtgärder inte utförs i tillräcklig skala. Gäller såväl trafikmiljö som upplevd trygghet i parker och gångstråk.</i>	9	Ja		
Förvaltningsövergripande	Risk att rutiner saknas eller inte är kända vid översvämningar kring Viskan i centrum. Beskrivning <i>Vid extrema nederbördsmängder uppströms då Öresjö inte kan magasinera mer vatten. Viss parkmark, gc-banor och gator berörs.</i>	6	Nej		

7 Riskmatris

Direkt åtgärd krävs (13-16)	
Åtgärd krävs (9-12)	5 st
Håll under uppsikt (4-8)	22 st
Risken accepteras (1-3)	6 st

	Konsekvens	Sannolikhet
4	Allvarlig (är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa)	Sannolik (det är mycket troligt att fel ska uppstå)
3	Kännbar (uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen)	Möjlig (det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå)
2	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter och kommunen)	Mindre sannolik (risken är mycket liten för att fel ska uppstå)
1	Försumbar (är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen)	Osannolik (risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå)

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
Ekonomi	Leverantörsf akturor	Risk för felaktiga utbetalningar till oegentliga leverantörer	Risken är att Borås Stad betalar felaktiga belopp till tvivelaktiga leverantörer samt risk för förskingring när inte attestregleme	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	6	6	Nej		

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
			ntet följs.							
		Manuella leverantörsfakturer	Risk för felaktiga utbetalningar	2.Lindrig	1.Osannolik	I 4	2	Nej	Minskad sannolikhet på grund av nya rutiner.	
		Risk att regler för moms inte följs vilket innebär en negativ ekonomisk påverkan på verksamheten.	Nya momsregler, Borås stad har infört omvänd byggmoms.			6			Ta bort risk med motivering att omvänd byggmoms inte är nytt längre.	
 Ekonomi	Representativ utbildning	Risk att riktlinjer ej följs	Risken är att representationsreglerna för Borås Stad och Skatteverkets regler ej följs, samt att representation/utbildning ej är godkänd. Representation medges endast inom eller i direkt anslutning till Borås Stads ordinarie verksamhet.	3.Kännbar	1.Osannolik	I 6	3	Nej	Minskad sannolikhet på grund av högre medvetenhet i organisationen.	
 Ekonomi	Kundfaktureringsavgiftsdebitering	Risk att taxor och avgifter inte följs.	Kontroll att taxor är korrekta, avtal följs och att rätt antal timmar	2.Lindrig	3.Möjlig	II 6	6	Nej		

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
			debiteras.							
		Risk för att felaktiga kundfakturer skickas ut	Risken att Borås Stad debiterar felaktiga belopp och/eller till fel person. Risk för att kunder debiteras för sent. Risk att fakturer inte skickas till kunderna.	2.Lindrig	2.Mindre sannolik	II 4	4	Nej		
 Ekonomi	Upphandling	Manipulation av upphandling, kravställning och prissättning	Risk att upphandlings underlag, krav, utvärderings modell, volymantaganden eller prissättning utformas eller ändras på ett sätt som gynnar en viss leverantör, vilket kan leda till bristande konkurrens, felaktig tilldelning, ekonomisk skada, rättsliga konsekvenser och förtroendeska	4.Allvarlig	2.Mindre sannolik	II	8	Nej	Låg värdering på sannolikhet då förvaltningen följer lagar och regler med hjälp av koncerninköp .	

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
			da.							
		Risk att Lagen om offentlig upphandling (LOU) inte följs	Risk att Borås Stad bryter mot LOU och mot Borås Stads upphandlings regler och policy.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	II 6	6	Nej		
		Risk att ramavtal inte följs	Risk att ramavtal tillämpas felaktigt och att leverantör som ej är upphandlad korrekt används för inköp i verksamheten. Borås Stad kan riskera att stämmas för avtalsbrott om ramavtalets delar ej uppfylls korrekt.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	II 6	6	Nej		
 Ekonomi	Bidrag	Risk att ansökan om tillgängliga statsbidrag och andra externa bidrag inte sker		2.Lindrig	2.Mindre sannolik	II 1	4	Nej	Förvaltningen gör en något högre bedömning utifrån att vi ser fler möjliga bidrag att söka, samtidigt som våra nuvarande resurser för	

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
									att hantera detta är något begränsade.	
 Personal	Personal- och lönekontroller	Olyckor eller sjukdom vid ensamarbete i fält.	Vid ensamarbete på avskilda platser finns en risk att olyckor inträffar eller att man blir sjuk.	4.Allvarlig	2.Mindre sannolik	 8	8	Nej		
		Korruption och jäv, samt mutor och bestickning.	I händelse av att anställd på Tekniska förvaltningen på Borås Stad känner en sakägare eller själv är sakägare i en förrättning. Risk för korruption och jäv. Mutor och bestickning – anställd på Tekniska förvaltningen kan riskera att bli mutad.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	 6	6	Nej		
		Risk för att felaktiga löner betalas ut.	Risk att felaktiga löner utbetalas till personer som ej är anställda av Borås Stad, felaktiga	2.Lindrig	3.Möjlig	 6	6	Nej		

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
			belopp går ut till personal eller att staden bryter mot ATL (Arbetstidslag stiftningen) eller andra avtal/lagar inom det personalrättsliga området.							
		Risk att rutinerna för bisysslan inte följs och att anmälan inte sker.	Risk att chef inte följer rutinerna för redogörelse av bisysslan. Idag informeras medarbetare n om skyldigheten att informera sin chef om bisyssla under introduktionen, detta ingår i checklistan vid introduktion. Risk att anmälan av bisyssla inte görs till chef, av någon anledning.	3.Kännbar	1.Osannolik	1	3	3	Nej	
		Risk för hot och trakasserier	Risk att personal hotas och trakasseras.				8		Ta bort risk med motivering att vi har en välfungerande rutin på	

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömning 2026	Riskbedömning 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
						9			förvaltningen.	
		Risk att förvaltningen ej har kapacitet att utföra uppdrag med hög specialisering sgrad pga för högt tryck när staden växer och nya stora samhällsbyggnadsprojekt tillkommer samt ökad mängd pensionsavgångar.	Politiska uppdrag kan ej genomföras. Lägre kvalitet på utförda uppdrag. Längre tidsåtgång för utförda uppdrag. Sämre samverkan. Svåra med kompetensförsörjning kopplat till detta i samband med pensionsavgångar.						Ta bort risk med motivering att vi har en välfungerande kompetensförsörjningsplan.	
 Styrning och ledning	Delegation	Risk att delegationsordningen ej följs	Risk att fel person fattar myndighetsbeslut gällande ärenden där denne ej har behörig delegation.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	 6	6	Nej		
		Risk att likabehandlingsprincipen inte följs	Missnöjda invånare/företag. Potentiella tvistemål.	3.Kännbar	1.Osannolik	 3	3	Nej		
		Risk att synergieffekter inte nås mellan verksamheter	Långsammare hantering av ärende. Felaktiga beslut då			3			Risken utgår då problematiken inte bedöms	

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
		som arbetar med liknande saker ur olika perspektiv	perspektiv missas. Missnöjda invånare/föret ag.						förekomma.	
 Egen verksamhet	Verksamhets kontroller	Risk för avsaknad av tillräckliga driftmedel (berör ex. parker, skogar, lekplatser, friluftsanläggningar, park- och skogsbilvägar , övriga anläggningar)	Risk för kapitalförstöring p.g.a. eftersatt underhåll. Risk för att drift av samtliga verksamheter kraftigt försämrats alt. upphör.	3.Kännbar	4.Sannolik	 12	12	Ja		
		Risk för avsaknad av tillräckliga investeringsmedel (berör ex. parker, lekplatser, friluftsanläggningar, övriga anläggningar)	Risk för kapitalförstöring.	3.Kännbar	3.Möjlig	 6	9	Ja	Ökad värdering med motivering till större behov av investeringsmedel kopplat till järnvägen vilket kan konkurrera med nämndens befintliga investeringsbehov.	
		Transportavtal, beställningsled och fakturakontroll	Risk avtalsbrott genom bristande kontroll av	3.Kännbar	3.Möjlig		9	Ja		

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
		I (berör persontransp orter)	beställningsle d, trafikledning, underleverant örer, resedata, tillägg, bomkörningar eller väntetider, vilket kan leda till ekonomisk skada, avtalsbrott och förtroendeska da.							
		Risk för avsaknad av rutiner vid händelse av storm, skogsbrand, torka (berör skogsförvaltni ng, naturvårds-/r eservatförvalt ning och parkförvaltnin g)	Omfattande skador på skog och mark.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	 9	6	Nej	Sänker värdering med motivering att vi har ny central rutin för skogsbrand samt att kontinuitetspl anering pågår.	
		Risk för avsaknad av rutiner vid händelse av insekts- och/eller svampangrep p(berör skogsförvaltni ng, naturvårds-/r	Omfattande skador på skog och träd (ex. granbarkborr e, snytbagge, almsjuka, askskottsjuka etc.)	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	 9	6	Nej	Sänker värdering med motivering att kontinuitetspl anering pågår.	

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
		eservatförvaltning och parkförvaltning)								
		Risk för avsaknad av rutiner vid händelse av klimatförändringar (berör skogsförvaltning, naturvårds-/reservatförvaltning och parkförvaltning)	Omfattande skador på skog och mark, översvämningar, träddöd.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	II 9	6	Nej	Sänker värdering med motivering att kontinuitetsplanering pågår.	
 Styrning och ledning	Dataskyddsförordning (GDPR)	Risk att dataskyddsförordningen (GDPR) inte följs		3.Kännbar	2.Mindre sannolik	II 6	6	Nej		
		Skyddade personuppgifter	Risk att skyddade personuppgifter röjs.	4.Allvarlig	1.Osannolik	II 4	4	Nej		
 Ekonomi	Verksamhetskontroller									
 Egen verksamhet	Vägunderhåll	Risk för dålig skötsel av tillkommande ytor/anläggningar	Saknas medel för drift.	3.Kännbar	4.Sannolik	III 12	12	Ja		
		Risk för kapitalförstöring	Risk för kapitalförstöring p.g.a. eftersatt underhåll.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	II 9	6	Nej	Sänkt värdering kopplat till ökade investeringsanslag för beläggningsu	

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
									nderhåll.	
 Egen verksamhet	Anpassad skolskjuts	Otillräckligt antal fordon	Risk att antal fordon och chaufförer inte räcker.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	 12	6	Nej	Sänkt värdering med motivering att förvaltningen har avtal med upphandlad buss som minskar risken.	
 Egen verksamhet	Klotter	Feladressera de uppgifter	Klotter - Risk att handläggning av ärenden försenas på grund av feladresserat anmält klotter som inte hör hemma på tekniska förvaltningen.			2			Ta bort risk med motivering att förvaltningen har väl fungerade rutiner.	
		Klottersanering inom 24 timmar	Risk att Klottersanering, som ligger under tekniska förvaltningens ansvar, bland annat pga väder och vind inte är möjlig att utföra inom 24 timmar.			2			Ta bort risk med motivering att förvaltningen har väl fungerade rutiner.	
 Egen verksamhet	Färdtjänst	Färdtjänststills tånd	Risk för att verksamhet ej sköts på ett effektivt och	2.Lindrig	1.Osannolik	 2	2	Nej		

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
			ändamålsenligt sätt. Gäller utredning/beslut av färdtjänsttillstånd.							
 Egen verksamhet	Riksfärdtjänst	Riksfärdtjänst tillstånd.	Risk för att verksamhet ej sköts på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Gäller utredning/beslut om Riksfärdtjänst tillstånd.	2.Lindrig	1.Osannolik	 2	2	Nej		
 Egen verksamhet	Otrygghet	Otrygghet och upplevd otrygghet	Risk att trygghetsskapande åtgärder inte utförs i tillräcklig skala. Gäller såväl trafikmiljö som upplevd trygghet i parker och gångstråk.	3.Kännbar	3.Möjlig	 9	9	Ja		
 Egen verksamhet	Förvaltningsövergripande	Risk att rutiner saknas eller inte är kända vid översvämnningar kring Viskan i centrum.	Vid extrema nederbördsomängder uppströms då Öresjö inte kan magasinera mer vatten. Viss parkmark, gator och banor berörs.	3.Kännbar	2.Mindre sannolik	 6	6	Nej		

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömn ing 2026	Riskbedömn ing 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
 Egen verksamhet	Personal- och lönekontroller									
 Styrning och ledning	Förvaltningsö vergripande	Uppföljning av politiskt fattade beslut	Risk att politiska beslut ej följs.	4.Allvarlig	1.Osannolik	 8	4	Nej	Sänkt värdering med motivering att det finns underlag på att tjänstemän följer fattade beslut.	
 Personal	Personal- och lönekontroller	Otillbörlig påverkan genom gåvor, representation, rabatter, resor eller tjänster	Risk att medarbetare med inflytande över kravställning, leverantörsval, ändringsarbeten, kontroll eller attest utsätts för otillbörlig påverkan genom gåvor, representation, resor, rabatter eller tjänster från leverantörer eller entreprenörer, vilket kan leda till felaktiga beslut, ekonomisk skada, bristande konkurrens	4.Allvarlig	2.Mindre sannolik		8	Nej	Låg sannolikhet kopplat till rutiner och efterlevnad med styrning från SAM kalender.	

Kategori	Verksamhet / Process	Riskbild	Beskrivning	Konsekvens 2027	Sannolikhet 2027	Riskbedömning 2026	Riskbedömning 2027	Till plan	Kommentar/ Analys	Direkt åtgärd
			och förtroendeska da.							
		Jäv, gentjänster och intressekonflikter i entreprenadrelationer	Risk att beslut i entreprenad- och leverantörsrelationer påverkas av personliga relationer, gentjänster, sidouppdrag, privata tjänster, framtida anställning eller andra intressekonflikter, vilket kan leda till jäv, felaktiga beslut, ekonomisk skada, bristande likabehandling och förtroendeska da.	4.Allvarlig	2.Mindre sannolik	II	8	Ja	Låg sannolikhet kopplat till rutiner i SAM kalendern. Förvaltningen ser behov att koppla till plan för att kontrollera efterlevnad av rutiner i SAM kalender.	

BORÅS STAD

TEK; Regler och anvisningar
Intern kontroll- Tekniska
nämnden
RUT 07386

Regler och anvisningar Intern kontroll- Tekniska nämnde

Dokumentägare: Ann-Louise Skoglund
Gäller för: Tekniska förvaltningen/ Ekonomi, Gatuavdelningen, HR,
Ledningsgruppen, Park- och skogsavdelningen,
Persontransportavdelningen
Version: 3
Senast reviderad: 2024-11-11
Revidering av dokumentet sker kontinuerligt.

Bakgrund

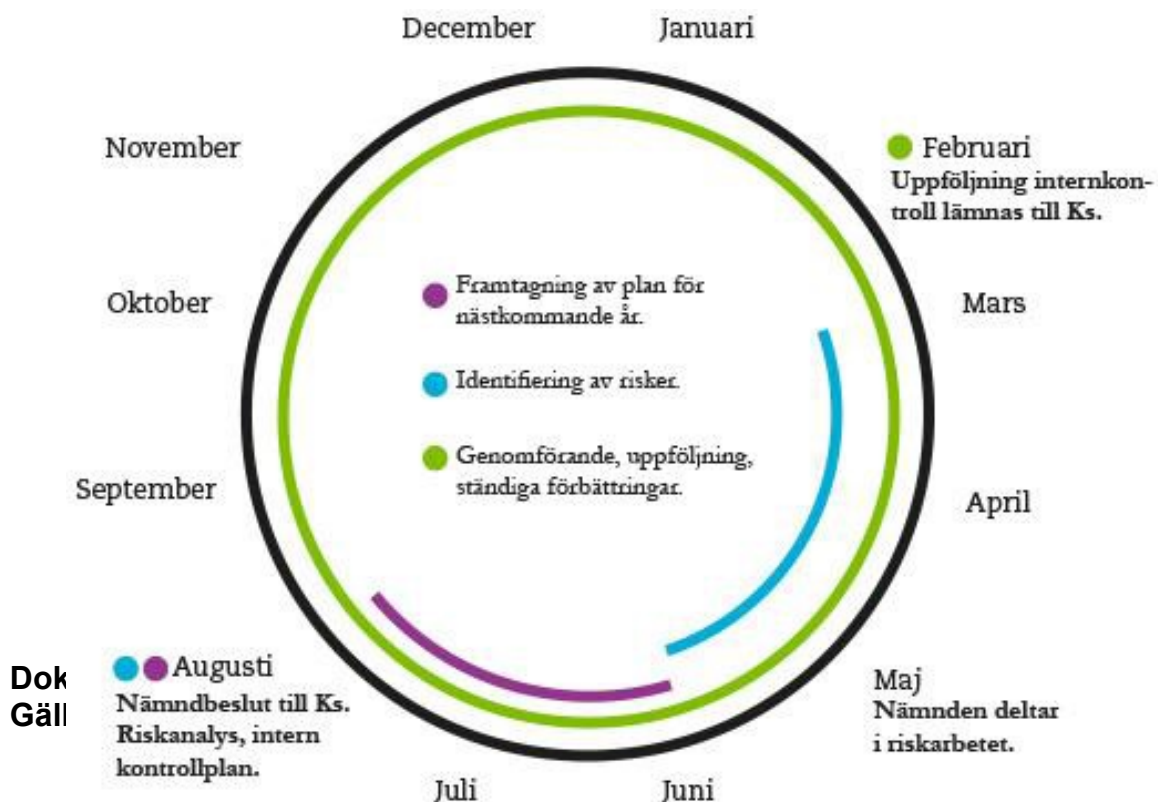
Borås Stad har kommunövergripande regler för intern kontroll där ansvarsfördelning för arbetet beskrivs. I denna framgår att nämnderna och bolagen har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och att varje nämnd ska upprätta en organisation för sin interna kontroll, samt anta regler och anvisningar för denna.

Regler och anvisningar för intern kontroll inom Tekniska nämnden beskriver ansvarsfördelning, vad som ska uppnås med den interna kontrollen, vad som ska utföras samt med vilka arbetsrutiner.

Intern kontroll

I alla organisationer finns det risk att oönskade situationer inträffar. En god intern kontroll handlar om att ha en tydlig organisation för intern kontroll och att organisationen analyserar befintliga risker på ett systematiskt sätt, samt vidtar åtgärder för att minimera dem.

Nämnden ansvarar för att redovisa riskanalys och intern kontrollplan för nästkommande år i samband med budgeten. Genomförande av den interna kontrollplanen och förbättringsarbete utifrån denna sker kontinuerligt under året. I samband med årsredovisningen ska nämnden redovisa uppföljningen av den interna kontrollen till Kommunstyrelsen.

Ansvarsfördelning

Tekniska nämnden

Tekniska nämnden ska löpande följa upp det interna kontrollsystemet. Varje år ska nämnden anta en plan för denna uppföljning. Till grund för denna plan ligger en risk- och väsentlighetsanalys. Denna är viktig för att kartlägga nämndens riskområden och blir därmed en grundläggande del i arbetet med intern kontroll.

Utifrån en risk- och väsentlighetsanalys ska nämnden välja ut processer, områden och/eller rutiner att särskilt granska under verksamhetsåret. Granskningen ska verifiera att;

- verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv
- den finansiella rapporteringen och informationen om verksamheten är tillförlitlig
- tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer med mera följs

Nämnden ska försäkra sig om att granskningarna enligt den interna kontrollplanen görs, och vidta åtgärder som säkerställer att den interna kontrollen är tillräcklig.

Nämnden deltar varje år i riskarbetet för att ur ett politiskt perspektiv diskutera risker inom nämndens ansvarsområde.

Förvaltningschef

Förvaltningschefen ska se till att en risk- och väsentlighetsanalys upprättas och med den som grund se till att förslag till intern kontrollplan tas fram och kommer nämnden till dels. Förvaltningschefen ansvarar också för att det finns konkreta regler och anvisningar för en god intern kontroll.

Förvaltningschefen bevakar löpande att planen för intern kontroll följs och ska säkerställa att nämnden rapporteras löpande.

Förvaltningschefen ska årligen rapportera till nämnden hur arbetet med den interna kontrollen genomförts, hur den interna kontrollen fungerar samt föreslå nödvändiga åtgärder för att säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig.

Förvaltningschefen ska omgående informera nämnden om det hos förvaltningen avslöjas misstanke om avvikelser eller brott som kan innebära stora konsekvenser för verksamheten.

Verksamhetsutvecklare

På uppdrag av förvaltningschefen är det verksamhetsutvecklaren med ansvar för kvalitetsfrågorna som har uppgiften att samordna nämndens arbete med intern kontroll.

Uppdraget innefattar;

- vara nämnden och förvaltningschefen behjälplig i att upprätta en god intern kontroll
- vara motor i och samordna processerna för intern kontroll
- utbilda och stödja chefer och andra medarbetare i intern kontroll
- utbilda och stödja i befintligt system för uppföljning
- vara kontaktperson mot stadsrevisionen och andra, i frågor som avser intern kontroll
- ta fram förslag och anvisningar för intern kontroll

Avdelnings- och enhetschefer

Avdelnings- och enhetscheferna ansvarar inom sitt verksamhetsområde för att det finns rutiner och system som säkrar att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt. Avdelnings- och enhetscheferna ansvarar för att identifiera risker inom sitt ansvarsområde och ta fram förslag till vad som årligen ska kontrolleras. Avdelnings- och enhetscheferna ska säkerställa att de kontroll- moment som ingår i den årliga interna kontrollplanen, inom respektives ansvarsområde, följs upp med kontinuitet.

Så långt det är möjligt ska medarbetare involveras i arbetet med intern kontroll.

Medarbetare ska informeras om nämndens risk- och väsentlighetsanalys, den årliga interna kontrollplanen, uppföljningen och vilka eventuella åtgärder som behöver vidtas utifrån den gjorda uppföljningen.

Närmast överordnad chef ska informeras omgående vid avvikelser som kan innebära stora konsekvenser för verksamheten.

Medarbetare

Medarbetare ska så långt som möjligt aktivt delta i arbetet med intern kontroll. Medarbetare ska ha en kännedom om vilka risker som finns och vad som årligen ska kontrolleras, med fokus på sitt eget verksamhetsområde/sin egen profession.

Uppföljning av kontrollmoment inom respektive verksamhetsområde kan delegeras av chef till medarbetare.

Närmast överordnad chef ska informeras omgående vid avvikelser som kan innebära stora konsekvenser för verksamheten.

Arbetsgång

Risk- och väsentlighetsanalys

”Risk är en aktivitet eller händelse som negativt påverkar en organisations förmåga att nå sina mål” (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, COSO)

Kartlägga risker - Själva kartläggningen kan genomföras på olika sätt. Riskanalysen kan börja med frågan: ”vilka rutiner eller processer får inte gå fel?”

Det kan vara till hjälp att steg för steg gå igenom nedanstående riskområden.

- Ekonomi
- Styrning och ledning
- Personal
- Egen verksamhet.

Risker ska identifieras och värderas utifrån;

- Verksamhets-, medborgar- och ett politiskt/demokratiskt perspektiv
- Ekonomiska, politiska, verksamhetsmässiga och förtroenderelaterade parametrar

Prioritering

Prioritering behöver genomföras då alla risker inte kan kontrolleras årligen. För att göra en sam- lad bedömning ska en uppskattning göras av två faktorer, konsekvenser (väsentlighet) och sannolikhet, som graderas på skalan 1-4 enligt följande:

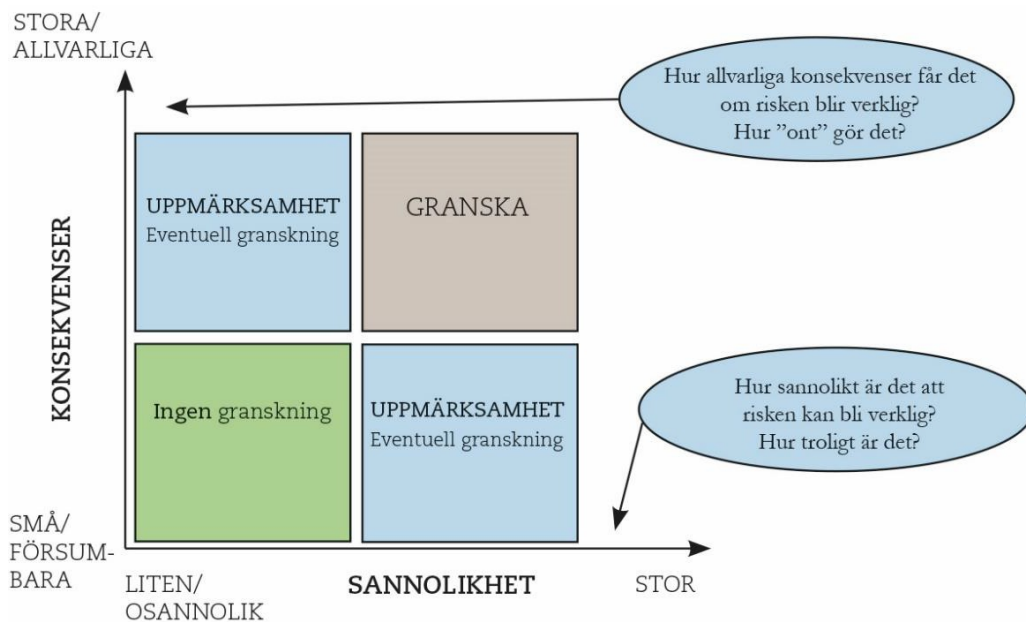
Konsekvenser (väsentlighet)

1. Försumbar (är obetydlig för de olika intressenterna och kommunen)
2. Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter som kommunen)
3. Kännbar (uppfattas som besvärande för intressenter och kommunen)
4. Allvarlig (är så stor att fel helt enkelt inte får inträffa)

Sannolikheter

1. Osannolik (risken är praktiskt taget obefintlig för att fel ska uppstå)
2. Mindre sannolik (risken är mycket liten för att fel ska uppstå)
3. Möjlig (det finns en möjlig risk för att fel ska uppstå)
4. Sannolik (det är mycket troligt att fel ska uppstå)

Siffrorna för konsekvens och sannolikhet multipliceras. Om risken bedöms vara hög (9 och högre) bör riskmomentet kontrolleras under kommande år. Väljer man att bortse från detta så ska detta kommenteras.

Intern kontrollplan

Intern kontrollplan är en produkt av risk- och väsentlighetsanalysen. I planen anges de konkreta åtgärder som ska vidtas för att motverka, förebygga, minimera eller i vissa fall eliminera identifierade risker. I planen specificeras riskbilden, vad som ska kontrolleras, hur och när kontrollerna ska göras.

Planen delas liksom risk- och väsentlighetsanalysen in i fyra områden; ekonomi, styrning och ledning, personal och egen verksamhet.

Den interna kontrollplanen för nästkommande år beslutas av nämnden i samband med beslut om budgeten.

Genomförande, ständiga förbättringar och uppföljning

Efter att ha kartlagt, prioriterat och tagit fram planen för intern kontroll ska granskningen genomföras och möjligheter till förbättring identifieras.

Intern kontroll är en del i arbetet med ständiga förbättringar. Att identifiera risker och aktivt finna förbättringsområden för att förebygga framtida avvikelser och minska riskerna för att fel uppstår gör att vi, så långt det är möjligt, uppnår följande mål som också nämndes inledningsvis;

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m

Kontrollerna som är specificerade i den interna kontrollplanen ska göras enligt den frekvens som är angiven i planen. Varje kontrollmoment analyseras och slutsatsen ska, så långt det är möjligt, besvara följande frågor;

- Vad har vi gjort?
- Hur många kontroller/granskningar genomfördes?
- Vad kom vi fram till?
- Vad behöver åtgärdas?

Nämndens sammanfattade uppföljning görs årligen och lämnas till Kommunstyrelsen i samband med årsredovisningen.

Rapportering

Nämnden ansvarar för att redovisa riskanalys och intern kontrollplan för nästkommande år i samband med budgeten. I samband med årsredovisningen ska nämnden redovisa uppföljningen av den interna kontrollen till Kommunstyrelsen.

I tjänsteutlåtandet görs en kortfattad sammanfattande analys av uppföljningen och områden som särskilt bör belysas och arbeta vidare med specificeras.

Resultatet skickas efter beslut i nämnd till Kommunstyrelsen och Stadsrevisionen för kännedom.

System

All dokumentation sker i Stratsys, som är ett system som används i Borås Stad för planering och uppföljning. Där finns risk- och väsentlighetsanalyser, intern kontrollplaner samt uppföljningar.

Utredning om minnesmärke för arbetskraftsinvandring

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att lägga utredningen till handlingarna och skicka den vidare till kommunstyrelsen för beslut efter beredningen i Kulturnämnden i september.

Ärendet i sin helhet

Tekniska förvaltningen har i ett gemensamt uppdrag med Kulturförvaltningen på uppdrag av Kommunfullmäktige utrett frågan om hur ett minnesmärke för att hedra arbetskraftsinvandring till Borås kan tillskapas.

Uppdraget sammanfattades av fullmäktige i två punkter:

- att uppdra åt Kulturnämnden och Tekniska nämnden att tillsammans utreda möjligheterna att uppföra ett minnesmärke som hedrar alla dem som kommit för att arbeta och bidra till utvecklingen av Borås textilindustri.
- att Kulturnämnden och Tekniska nämnden i utredningen inkluderar de nationella minoriteterna i samråd.

Arbetsgruppen har genomfört litteraturstudier, samråd med nationella minioriteter samt platsbesök i Göteborg där två olika minnesmärken har uppförts genom en process med konstnärlig gestaltning som har fått tolka frågeställningen och identifiera platsen och dess koppling till gruppen som lyfts fram i verket.

Utredningen föreslår två olika vägar framåt för fullmäktige att besluta utifrån för att belysa arbetskraftsinvandringen i Borås kopplat till stadens historia. Förenklat med utdrag från utredningen föreslås följande två olika projektplaner (Bilaga 1):

- Projektplan 1 så föreslås att det befintliga verket *Mu* av konstnären Henrik B Andersen i Stadsparken revitaliseras för att åter belysa arbetskraftsinvandringens betydelse för Borås. Ett förtydligande av skulpturens symboliska roll skulle kunna inkludera en konstnärlig gestaltning av antingen samma eller en ny plats. Projektplanen är indelad i två delar där första delen består av en förstudie som ska svara på vad som är möjligt att tillskapa i anslutning till verket och den andra delen är lokalisering, omgestaltning och projektering av platsen

- Projektplan 2 att uppföra ett nytt minnesmärke och där processen delas upp i två delar där del 1 är undersökande och insamlande av berättelser från textilindustrins arbetskraftsinvandrare. Del 2 är gestaltungsprocess och placering av minnesmärket någonstans i Borås.

Beslutsunderlag

1. Utredning minnesmärke arbetskraftsinvandring

Samverkan**Beslutet expedieras till**

1. Kulturnämnden, KN.diarium@boras.se
2. Kommunstyrelsen, ks.diarium@boras.se

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

BORÅS STAD

RAPPORT

Datum
2026-08-19

Sida
1(28)

Kajsa Frostensson, 076 – 647 12 78
kajsa.frostensson@boras.se

I samverkan med:
Anton Spets
anton.spets@boras.se

Fredrik Hjelm
fredrik.hjelm@boras.se

Utredning minnesmärke arbetskraftsinvandring

Sammanfattning

Utredningen har, på uppdrag av Kommunfullmäktige, undersökt förutsättningar och möjligheter att uppföra ett minnesmärke för arbetskraftsinvandring till textilindustrin i Borås stad. I arbetet har, i enlighet med uppdraget, samtal förts med representanter för de nationella minoriteterna i Borås och med sakkunnig i Västra Götalandsregionen.

Invandrare har sen staden grundades på 1600-talet haft en stor betydelse för Borås stads utveckling. De har bidragit med kompetens, kapital och internationella kontaktnät. Responsen från samråd med representanter för de nationella minoriteterna är att dessa inte kan betecknas som arbetskraftsinvandrare och därför inte kan representera dem, även om det finns enskilda inom gruppen nationella minoriteter som har arbetskraftsinvandrat. Nationella minoriteter kännetecknas av att de levt länge i ett land och vissa minoritetsgrupper definieras också som urfolk, exempelvis samerna i Sverige. I fortsatt arbete bör dialog företrädesvis föras med olika grupper av arbetskraftsinvandrare.

Minnesmärken som lyfter åsidosatta grupper har aktualiserats alltmer de senaste decennierna. För att ett minnesmärke ska ges värde för en grupp krävs en väl genomarbetad förankringsprocess där den aktuella gruppen inkluderas. Ett minnesmärke som förkroppsligar både negativa och positiva historiska händelser, som exempelvis stolthet eller utsatthet, kan lyfta fram en grupp som varit åsidosatt.

Utredningen har studerat Borås historia och den roll invandringen spelat för staden samt utforskat vilken funktion och roll minnesmärken och monument spelar i dagens samhälle. En kartläggning av befintliga minnesmärken i staden har gjorts vilken visat att det finns minnesmärken med närbesläktade teman, exempelvis verket *Mu* av konstnären Henrik B Andersen som köptes in 1993 med syfte - Att hedra stadens invandrare och deras insatser som bidragit till stadens utveckling.

Utredningen ger två konkreta förslag på hur fortsatt arbete med minnesmärke för arbetskraftsinvandring i textilindustrin skulle kunna realiseras:

- Det ena utgår från det befintliga verket *Mu*, som upprättats för att hedra invandrare i Borås.
- Det andra förslaget är att skapa ett helt nytt verk.

I båda fallen krävs ett fortsatt samarbete mellan Tekniska förvaltningen och Kulturförvaltningen kring gestaltning av platsen för ett minnesmärke och en förstudie som samlar arbetskraftsinvandrares berättelse och historia.

Innehåll

Utredning minnesmärke arbetskraftsinvandring	1
Sammanfattning	2
Innehåll	3
1 Inledning och/eller bakgrund	4
2 Uppdrag och syfte	6
2.1 Utredningens arbete och metod	6
3 Beskrivning av nuläge/Utredning	8
3.1 Minnesmärke och monument	8
3.2 Existerande minnesplatser med monument i Borås Stad	10
3.3 Arbetskraftsinvandring nationellt perspektiv	15
3.4 Invandring till Borås Stad historiskt perspektiv	15
3.5 Nationella minoriteter	17
4 Analys och tolkning	19
5 Förslag	21
5.1 Projektplan 1 - Revitalisering av verket Mu på en ny plats och i ny kontext	21
5.1.1 Inledning	21
5.1.2 Syfte	21
5.1.3 Mål -del 1 förstudie	21
5.1.4 Mål -del 2 Utformning av plats och minnesmärke	21
5.1.5 Organisation och ansvarsfördelning	22
5.1.6 Genomförande och preliminär tidsplan	22
5.1.7 Budget	23
5.2 Projektplan 2 - Framtagande av ett nytt verk för att hedra arbetskraftsinvandring till Borås	23
5.2.1 Inledning	23
5.2.2 Syfte	23
5.2.3 Mål -del 1 förstudie	23
5.2.4 Mål -del 2 Utformning av plats och minnesmärke	24
5.2.5 Organisation och ansvarsfördelning	24
5.2.6 Genomförande och preliminär tidsplan	24
5.2.7 Budget	25
6 Slutsatser	26
Referenser	27
Litteratur	27
Protokoll och handlingar Borås stad	27
Internet	27

1 Inledning och/eller bakgrund

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 22 juni 2022 lämnade Andreas Exner (SD) och Anders Alftberg (SD) in en motion med titeln ”Hedra sverigefinnarna i Borås”. I motionen föreslogs ”att: Borås stad ska verka för att ett minnesmärke över Sverigefinnarnas insatser för vår stad skall resas.” (Motion, 2022-06-22). ”I motionen är det främst sverigefinnarnas insatser inom Tekoindustrin som man vill uppmärksamma. Fullmäktige beslöt att skicka motionen på remiss till Arbetslivsnämnden, Kulturnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden.

Arbetslivsnämnden beskriver i sitt svar att det redan existerar ett minnesmärke i form av en rödbjörk som planterades 2017 i samband med firandet av Finlands självständighet 100 år (Remissvar Arbetslivsnämnden vt2024).

Kulturnämnden och Fritids- och folkhälsonämnden tillstyrkte motionen i sitt remissvar med tillägget att Borås välstånd och textilindustrins utveckling kan härledas till många fler invandrargrupper än just de från Finland.

Kulturnämnden anser därför att Borås stad bör upprätta ett minnesmonument som utan att ange exakt nationalitet hedrar de som kommit som arbetskraft till Borås och därtill synliggörs även stadens industrihistoria (Remissvar Kulturnämnden vt2024)

Fritids och folkhälsonämnden tillstyrkte motionen med tillägget att ansvarsfrågan kring ett eventuellt fortsatt arbete behöver klargöras och att ansvariga nämnder ges i uppdrag att utse en lämplig placering för ett minnesmonument samt handha process kring den konstnärliga gestaltningen. De kan vara fortsatt behjälpliga i frågor om statistik samt med kontakter och samverkan med civilsamhället (Remissvar Fritids och folkhälsonämnden vt2024).

Kommunfullmäktige beslutade 2024-06-19 att via minoritetsåterremiss återremittera motionen för kompletterande arbete gällande de nationella minoriteternas möjlighet till inflytande och samråd i frågor som berör dem. I de inkomna remissvaren från de nationella minoriteterna kan man utläsa att företrädare för den sverigefinska och romska minoriteten tillstyrker motionen, de tornedalska och samiska minoriteterna lämnade inga synpunkter. Den judiska minoriteten lämnade synpunkter om att ett minnesmärke bör inkludera fler grupper som arbetskraftsinvandrat (Remissvar vt2025).

I kommunstyrelsens yttrande (Kommunstyrelsen, 2025-04-14 § 103) framhålls att personer från alla de nationaliteter som kom till Borås, som utvecklade vår textilindustri, och bidrog till Sveriges välfärd ska hedras med ett minnesmärke. Till Borås har folk från många olika kulturer och språkområden kunnat flytta för att få en inkomst och därigenom bidragit till Borås stads utveckling tillsammans (Svar på motion Kommunfullmäktige 2025-04-14).

Kommunstyrelsen föreslog kommunfullmäktige att anse motionen besvarad och att uppdra åt Kulturnämnden och Tekniska nämnden att tillsammans

utreda möjligheterna att uppföra ett minnesmärke som hedrar alla dem som kommit för att arbeta och bidra till utvecklingen av Borås textilindustri. Vidare föreslog kommunstyrelsen att Kulturnämnden och Tekniska nämnden i utredningen inkluderar de nationella minoriteterna i samråd (Svar på motion Kommunfullmäktige 2025-04-14). Fullmäktige beslutade i enlighet med förslaget.

2 Uppdrag och syfte

- att uppdra åt Kulturnämnden och Tekniska nämnden att tillsammans utreda möjligheterna att uppföra ett minnesmärke som hedrar alla dem som kommit för att arbeta och bidra till utvecklingen av Borås textilindustri.
- att Kulturnämnden och Tekniska nämnden i utredningen inkluderar de nationella minoriteterna i samråd.

2.1 Utredningens arbete och metod

Utredningen har genom att söka kontakt med samordnande funktioner för de nationella minoriteterna i Borås och inom Västra Götalandsregionen kartlagt vilken representativitet som går att finna för grupperna i Borås och vilken möjlighet till samråd som därigenom ges. Möten har hållits med nationell minoriteten sverigefinnar genom Åsa-Maria Berg Levinsson, bibliotekskonsulent VG regionen och tidigare arbetat som bibliotekarie i Borås med inriktning Nationella minoriteter och Jaana Isokoski, samordnare på Arbetslivsförvaltningen i Borås för nationella minoriteterna sverigefinnar, tornedalingar och samer. Utredningens arbetsgrupp har också gjort en presentation på samråd finsk kultur i maj 2026 för att, som lagen föreskriver, informera gruppen i frågor som rör dem.

Samordnare på Arbetslivsförvaltningen för den romska gruppen, Kadri Redzepe har gett oss en övergripande bild över den romska nationella minoriteten som idag är delad i ett antal undergrupper. Det romska rådet i Borås upphörde 2024. Kontakt med den judiska minoriteten har gjorts via samtal med Susanne Sznajderman-Rytz från Borås judiska förening.

Några av de nationella minoriteterna saknar tydlig organisering i Borås stad. Samverkan har i dessa fall byggt på samtal med Lotta Didanovic-Nilsson och Jaana Isokoski på Arbetslivsförvaltningen.

Arbetsgruppen var den 20 maj på studieresa till Göteborg för att höra hur man där arbetat med två monument/minnesmärken, *HBQI+monumentet* vid Esperantoplatsen (<https://hbtqi.goteborgkonst.se/sa-blir-hbtqimonumentet/>) och *Historien börjar här* – på Kalendervägen i Kortedala (<https://vartgoteborg.se/p/historien-borjar-har-nya-monument-i-kortedala/>). Genom presentation och samtal med processledare från Göteborg Konst, fick arbetsgruppen ta del av hur det nära samarbetet med intressentgrupp fungerat. De beskrev hur arbetet i de två konstgestaltningarna på olika sätt inkluderat de berörda grupperna och tagit del av deras erfarenheter som minoritetsgrupp. Processledarna förklarade i respektive exempel vikten av ordentlig efterforskning för skapandet av angelägna och relevanta minnesmärken. De upplyste också platsens betydelse för den aktuella gruppen och hur konsten behöver rymma många berättelser och upplevelser då en grupp inte är homogen och att ett osynliggörande i detta sammanhang ytterligare kan förstärka känslan av utanförskap. Arbetet med HBQI-monumentet tog åtta år från förslag till färdigt monument och rymde flera förstudier kring HBQI-

gruppernas historiskt osynliggjorda liv i Göteborg. Under projektet gjordes en stor kartläggning av personliga berättelser som sen låg till grund för arbetet med monumentet.

I arbetet med denna utredning har ingått studier av litterära och vetenskapliga skildringar av arbetskraftsinvandring och nationella minoriteter för att skapa förståelse för hur dessa grupper etablerat sig i Borås men också hur de upplevt sin situation. Exempel på litterär och dokumentär produktion på temat är:

Silkesbadet av Agmall Sarwari

Finnkampen av Ali Jonasson och Mats Kejonen

Dokumentärfilmen: *I Borås blev vi människor igen*.

<https://urplay.se/program/241378-i-boras-blev-vi-manniskor-igen>

Invandrare i Borås 1621-1990 av Unto-Einar Suhonen

3 Beskrivning av nuläge/Utredning

Denna utredning har undersökt vad som utmärker ett angeläget minnesmärke eller monument och hur arbetet kring ett sådant genomförts, till exempel i samverkan med berörda grupper. Utredningen har också kartlagt vilka minnesmärken som redan finns i Borås och presenterar en lista som antagligen skulle kunna göras längre men en avgränsning är gjord utifrån relevans för utredningen.

Utredningen har också fördjupat sig i hur invandringen till Borås har sett ut historiskt och hur arbetskraftsinvandring sett ut nationellt. Slutligen har de nationella minoriteternas eventuella roll i upprättandet av ett minnesmärke för arbetskraftsinvandring undersökts.

3.1 Minnesmärke och monument

Minnesmärken och monument har uppgift att berätta för betraktaren om ett minne och ge gestalt åt en händelse. Minnesmärkets funktion kan handla om att hylla, visa respekt eller kanske bearbeta sorg. Ofta tar sig minnesmärket an historien ur ett specifikt perspektiv, där andra berättelser kan bli osynliggjorda. Därför kan minnesmärken bli en känslig fråga och den historia som gestaltas kan skapa ämnen för debatt och leda till konflikter.

Historiskt har det varit den rådande makten som beställt minnesmärken för att uppmärksamma sig själva eller en bragd de vill bli ihågkomna för. Det blir ett sätt att kontrollera historieskrivningen om sig själva och sin tid vid makten (Enqvist m fl.(red.), 2022). Idag handlar dock minneskonsten oftare om att uppmärksamma traumatiska händelser och ge möjlighet till sorgearbete, som Estonias förlisning eller för offren efter Tsunamin 2004. Men det kan också handla om att ge upprättelse till grupper som genom tiderna osynliggjorts och förtryckts, som *HBQTQI+ monumentet* av Conny Karlsson Lundgren i Göteborg som vill uppmärksamma HBQTQI+ personers liv vilka historiskt behövt dölja delar av sin identitet.

Ett annat exempel är *I am Queen Mary* av La Vaughn Belle och Jeannette Ehlers som är ett monument som uppmärksammar Danmarks bortglömda koloniala historia (<https://www.iamqueenmary.com>). Skulpturen är den första offentliga skulpturen av en svart kvinna i Danmark och ett allegoriskt porträtt av sockerplantagearbetaren Mary Thomas som ledde en revolt bland arbetarna 1878. Skulpturen är tillfälligt nedtagen då den förstörts i en storm 2020.

Alla minnesmärken är inte konstverk men många är det, då konstverk har en unik förmåga att hållbarbera berättelser. I flera fall finns en stark relation till platsen där minnesmärket finns. Det gör att platsen bär på en viktig del av den historia som minnesmärket vill uppmärksamma. Som exempelvis minnesmärket efter 11 septemberattacken som är uppfört på platsen där de två raserade tornen, *Twin Towers*, stod. Namnet på verket är *Reflecting Absence* och konstnären Michael Arads ambition har varit att synliggöra just frånvaron av de två byggnader som tidigare stod här vilket skapar ett tomrum, ett öppet sår i stadsrummet. I skapandet av platsen *Ground Zero* eller *9/11 Memorial* har

möjligheten att skapa en plats för reflektion men också samvaro varit central (<https://www.911memorial.org>).

Vitekar vid Gronud Zero på Manhattan i New York. Foto: Anton Spets

Ett annat exempel är det tidigare nämnda HBTQI+ Monumentet i Göteborg av Conny Karlsson Lundgren, (<https://hbtqi.goteborgkonst.se/sa-blir-hbtqimonumentet/>). Efter en omfattande förstudie beslutades att monumentet skulle placeras på Esperantoplatzen. Det var en plats där gayklubben *Touch* legat, liksom RSFL men också en plats där HBTQI+ personer upplevt extra utsatthet och våld.

Det är, med andra ord, relevant att undersöka om det finns platser som är centrala för det minnesmärket ska uppmärksamma.

Platsens gestaltning är i många fall en del av minnesmärket, för att ge en nödvändig och värdig inramning. Men platsens gestaltning kan också vara själva monumentet, som minnesvården för Tsunamin 2004 *Gravitational Ripples* av Lea Porsager (<https://statenskonstrad.se/konst/gravitational-ripples/>). Verket består av dubbelspiraler av beväxta jordvallar som reser sig ur marken, likt en ofullbordad labyrint. Verket kommer att förändras med tiden, men det kommer också minnet och sorgen efter de döda. *Gravitational Ripples* är inspirerad av det kosmiska fenomenet med gravitationsvågor

Om minnesmärkets uppgift är att minnas behöver inte detta minne vara en permanent fysisk gestaltning. Inom minneskonsten finns en rad exempel på tillfälliga performativa verk som fungerat som minnesmärken. Ett exempel är *Arbetets monument* av Alexandra Pirici, 2015, som är en koreografi där rörelser som arbetare på SKF utfört i produktionen, legat till grund för en

dansperformance (<https://statenskonstrad.se/konst/arbetets-monument/>). Verket utförs i fyratimmarspass, varpå dansarna byts ut.

I vissa fall har mängden av platser och personer varit en viktig del av berättelsen. Ett exempel på detta är i Malmö där *Hela staden är ett monument* gjordes som en form av förstudie till det som kom att bli *Anti rasistiskt monument*. Projektet bestod av flera tillfälliga verk och kunde upplevas på olika platser runt om i Malmö under 2022 och våren 2023. Exempelvis uppmärksammade verket *På våra gator* av Simon Ferner platser för rasistiskt våld genom att placera plaketter med brottets datum på platsen. (<https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Kultur---projekt-och-satsningar/Malmo-konst/Antirasistiskt-Monument/Hela-staden-ar-ett-monument.html>). Genom detta synliggjorde konstnären att varje offer inte var en enskild händelse.

För ett minnesmärke är det viktigt att arbeta med interaktion och deltagandeprocesser för berörda grupper, så att monumentet bygger på deras berättelser och beskriver deras perspektiv och situation. Det är alltså viktigt att berörda personer får vara med och påverka och inte enbart bli informerade och möjliggör att minnesmärket kan få en reell betydelse i en bearbetningsprocess genom att förmedla gruppens upplevda känslor och minnen. Det finns olika sätt att ta in den aktuella gruppen och personerna i den skapande processen. Inom konst finns en utvecklad praktik där man arbetar inkluderande med till exempel boende på en plats och själva deltagandeprocessen blir en del av den konstnärliga gestaltningen. Exempel på detta är konstprojektet *Al Madhafah/The Living Room* av Sandi Hilal som utspelade sig i Boden under 2018 till 2021 (<https://statenskonstrad.se/konst/al-madhafah/>). Konstnären och arkitekten Sandi Hilal var den som utvecklade projektet inom Statens konstråds projekt *Konst händer*.

The Living Room var precis som det låter ett vardagsrum. Det öppnades upp för boende i ett miljonprogramsområde där många var immigranter. Middagar och andra sammankomster anordnades av de boende dit makthavare och politiker bjöds in för samtal och måltider. Att vara värd och bjuda in ändrar på maktförhållandet, som gäst är du inte längre den som bestämmer. Hilal har som konstnär och arkitekt använt sig av kollektiva processer där frågan om privata och offentliga rum stått i fokus med frågan om vem i samhället som ges röst.

3.2 Existerande minnesplatser med monument i Borås Stad

- Minnesmärke för att hedra Borås invandrare

Skulpturen *Mu* av den danske konstnären Henrik B Andersen installerad 1993 och är inköpt som minnesmärke för att kollektivt hedra stadens invandrare och deras insatser som bidragit till stadens utveckling. Initiativtagare är Rune Olausson som motionerat om saken, (dnr 91/KS0662 004.650). Konstverket

valdes av dåvarande Konstkommitté och inköptes genom donationsmedel. Skulpturen är placerad i Stadsparken.

Skulpturen *Mu* av Henrik B Andersen i Stadsparken. Foto: Anton Spets

- Minnesplats Anna Lindhs park

Anna Lindhs park är belägen där Bryggaregatan slutar vid Viskan. Platsen invigdes som Anna Lindhs park den 21 maj 2010 av Jan Eliasson under Borås internationella skulpturbiennal.

Skulpturen *Non Violence* av Carl Fredrik Reuterswärd köptes in och blev en del av platsens gestaltning.

Skulpturen *Non Violence* av Carl Fredrik Reuterswärd i Anna Linds park. Foto: Anton Spets

- Konstgestaltning till minne av Förintelsens offer

Skulpturen *Fri* av Lars Kleen var 1998 Borås stads manifestation mot våld och rasism och är skapad till minne av förintelsens offer. Den är placerad på

Stadshusets innergård. Borås har länge haft en judisk befolkning där en majoritet kom i samband med andra världskriget och stannade senare i staden då industrin hade stort behov av arbetskraft.

Skulpturen *Fri* av Lars Kleen, Stadshuskvarteret. Foto: Anton Spets

- Minnesmärke Finlands självständighet 100-år

Vid vattentornet planterades 2017 en rödbjörk inför 100 års firandet av Finlands självständighet. Dessvärre klarade sig inte den första plantan och den ersattes av ett nytt exemplar av samma art fyra år senare. Detta träd har inte heller klarat sig och arten bedömdes därför vara överhårdig för Borås klimat och byttes ut mot en lind (*Tilia x europae* 'Siivonen') med finsk frökälla från Mustilas arboretum. Detta är inte en konstgestaltning.

Lind – *Tilia x europaea* 'Siivonen' Foto: Anton Spets

- Minnesplats för Nils Horner

Nils Horners dog under journalistiskt uppdrag i Afghanistan 2014.

Minnesplatsen är belägen vid nedre ingången till Kulturhuset. Platsen är vald då Kulturhuset är en plats för öppna offentliga samtal. Den vill påminna kommande generationer om vikten av att dagligen försvara demokratin men att detta kan ha ett högt pris.

På platsen finns sen tidigare en skulptur, *Yin-Yang Torso III* av Arne Jones, 1969.

Skulpturen *Yin-Yang Torso III* vid Nils Horners plats. Foto: Anton Spets

- Minnessten för Veteraner

Minnesstenen för Veteraner tillkom på initiativ av föreningen Fredsbaskrarna Sjuhärad och invigdes på Veterandagen 2017 och placerades på en plats så att regementet I15 syns i fonden. Den är placerad i Majorslunden och är en minnesplats där officiella ceremonier hålls till minne av personer som har bidragit till fred och som har dött i militära insatser. Här högtidlighålls också bland annat Veterandagen den 29 maj samt FN-dagen den 24 oktober. Minnesmärket är inte en konstgestaltning.

Minnesstenen för veteraner i Majorslunden. Foto: Anton Spets

- Obelisk till minne av Karl XIV Johans besök i staden 1821.

Obeliskens i Borås, är känd under smeknamnet *Tandpetaren*. Den är beställd från Kolmårdens marmorbruk till minne av Karl XIV Johans besök i staden 1821. Den invigdes dock först den 4 juli 1859 då den av olika anledning inte uppförts tidigare. Den stod först på Stora torget men flyttades 1940 till Yxhammarsgatan då torget renoverades och fick sin nuvarande fontänbassäng. Minnesmärket är inte en konstgestaltning och är tillfälligt nedplockad.

Obeliskens på foto från 1944, Riksantikvarieämbetet.

3.3 Arbetskraftsinvandring nationellt perspektiv

Arbetskraftsinvandring är när personer från ett land flyttar till ett annat för att arbeta. Det kan handla om en tillfällig flytt då det tillfälligt kan vara svårt att finna försörjning i det egna landet, eller det kan vara en permanent immigration för att börja ett nytt liv i det nya landet för att det här erbjuds bättre levnadsförhållanden där ifråga om arbete, bostad eller mänskliga rättigheter.

När Norden 1954 fick en gemensam arbetsmarknad var det många som flyttade från det då svårt krigshärjade Finland till Sverige för att arbeta i industrin. Den finske presidenten Kekkonen (Jonasson, A. & Kejonen, M., 2025) menar att Sverige dränerade Finland, främst i norra Finland, på ung arbetskraft och att den förändrade demografiska strukturen, främst på landsbygden, skapade problem för Finlands återuppbyggnad. Arbetskraftsinvandringen skapade också diskussion i Sverige då den ansågs gynna arbetsgivarna och fackföreningarna kände en oro kring att det kunde bidra till ett sämre löneläge och ojämlika arbetsvillkor.

I Sverige var den växande industrin efter andra världskriget i stort behov av arbetskraft och man rekryterade aktivt genom rekryteringskampanjer från andra länder som Finland, Grekland, Balkanländerna och Italien. I Borås var den då starkt växande textilindustrin en del av detta. I dagligt tal kopplas begreppet arbetskraftsinvandring till efterkrigstiden. Men fenomenet har både en äldre och en mer samtida berättelse. I Sverige har vi i alla tider tagit in kompetenser för att möjliggöra förädling och utveckling av de resurser som landet har. En del av denna arbetskraft har blivit kvar, exempelvis vallonerna från Belgien under 1600-talet som kom hit för att utveckla järnbruken. Idag sker en stor arbetskraftsinvandring till teknologibranschen framför allt i norra Sverige och även inom vården rekryteras kompetens från andra länder.

Arbetskraftsinvandringen har i alla tider varit en politisk fråga och reglerats genom politiska beslut. Ofta har de som arbetskraftsinvandrat bidragit till den svenska ekonomin genom hårt kroppsarbete i industrin eller andra låglönejobb. Att börja ett nytt liv i ett nytt land är svårt och ensamt, risken att hamna i utanförskap är stor. Det finns idag en stor litterär produktion som vittnar om dessa svårigheter, inte sällan författad av andra eller tredje generationens arbetskraftsinvandrare. Litterära exempel är Arne Järtelius, *Drömmen om Sverige*, Agmall Sarwari, *Silkesbadet* (som handlar om Borås), Antti Javala, *Asfaltblomman*, Susanna Alakoski, *Svinälängorna* m.fl.

3.4 Invandring till Borås Stad historiskt perspektiv

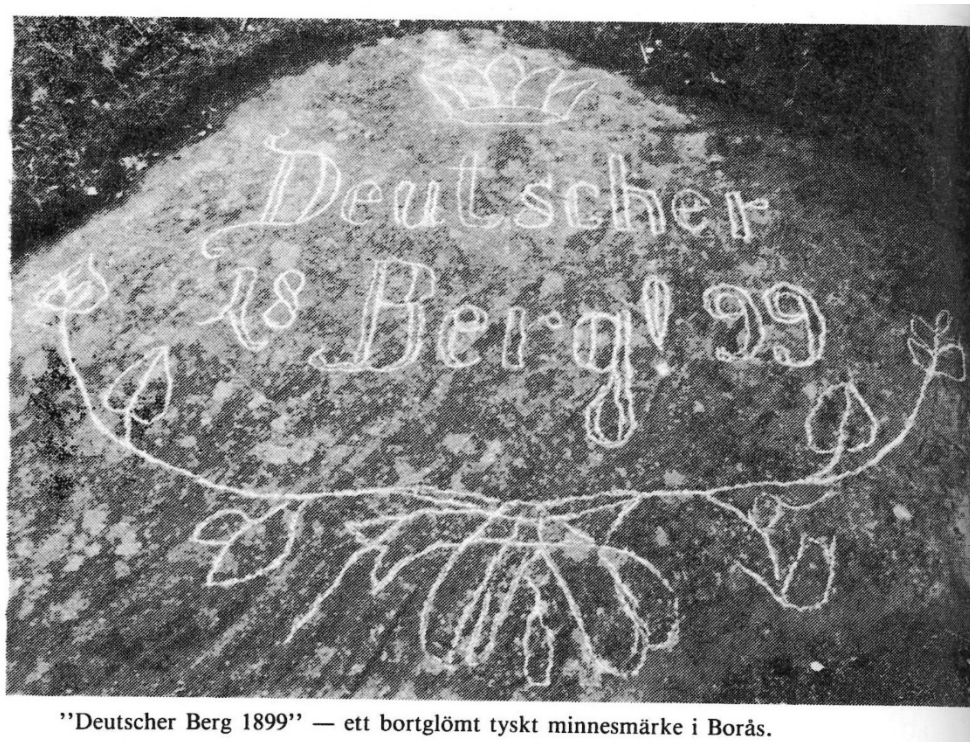
Till Borås har det genom historien kommit många entreprenörer från andra delar av världen för att starta olika former av verksamheter, handel och industri. Enligt Suhonen (Suhonen, 1990) har Borås varit en betydande invandrarstad ända sedan grundläggningen 1621, då yrkeskunniga och kapitalstarka personer från England, Tyskland och Frankrike tidigt tog sig till staden och bidrog till

dess utveckling. Med järnvägen mellan Göteborg och Borås (1894) och senare vidare till Småland (1917) tog industrialiseringen fart på allvar i området. Under 1700- och 1800-talet motsvarade den invandrade befolkningen cirka 10% procent. Det var samma nivå som efter andra världskriget, då den stora invandringen till Borås enligt de flesta bedömare ägde rum. Idag är andelen utlandsfödda cirka 25% av Borås befolkning. Det finns idag också en omfattande arbetspendling till och från staden, men den berörs inte av denna statistik.

Invandringen har haft en avgörande betydelse för utvecklingen av främst textilindustrin i Borås och till exempel dominerades färgeriverksamheten helt av invandrad arbetskraft ända fram till 1900-talets början.

Utländska fabrikörer och hantverkare av olika slag drev genom sin kunskap och kontakter utvecklingen framåt i Borås. Många företag startades av invandrare, och om så inte var fallet, så rekryterades ofta fabriksledningen, ingenjörer, tekniker och arbetsledare från utlandet.

Även fabriksarbetarna var i många fall invandrade, fabrikskärnan runt Ålgården kallades länge ”de norska fabrikskärnan” eftersom både ägare och många av arbetarna kom från Norge. Det var tyska fabriksarbetare som 1899 till slut lyckades organisera den första fackföreningen för textilarbetare i Borås. De första protokollen är skrivna på tyska och de hade en samlingsplats i Bäckaskogen som de markerat genom en inskription i berget även denna på tyska.

”Deutscher Berg 1899” — ett bortglömt tyskt minnesmärke i Borås.

Ur U-E Suhonens bok *Invandrare i Borås: 1621-1990*. Foto: Okänd

Den finskspråkiga invandringen har historiskt varit stor i Borås. Innan Algots textilfabrik åkte på rekryteringskampanj till Finland under 50-talet, hade stora grupper av finstalande Ingermanländare och Kareler redan kommit till Borås.

De hade kommit som flyktingar efter att de lämnat Sovjetunionen till följd av

Fortsättningskriget 1944, respektive Vinterkriget 1940. Inflyttad arbetskraft från Finland har länge funnits och verkat i staden, vilket inte är så konstigt då Finland var en del av Sverige fram till 1809.

Långt ifrån alla som har invandrat till Borås har stannat. Den geografiska rörligheten har, och är, fortfarande stor i många invandrade grupper. Det finns dock många som har stannat och utöver sin arbetsinsats bidragit både till politiskt och socialt engagemang, idrottsprestationer samt konst och kulturgärningar (Suhonen, 1990).

Immigrantinstitutet, som var en ideell driven nationell organisation, hade sen 1975 sitt huvudsäte i Borås. Här samlades information och dokumentation som rörde invandrare, men man stöttade också invandrarföreningar i olika frågor och delade ut priser. Institutet värnade även immigranternas kulturuttryck och här fanns ett omfattande bibliotek med litteratur av invandrare och man arrangerade konstutställningar där invandrade konstnärer fick visa sina verk. Verksamheten har omvandlats flera gånger, bytt namn och finns idag inte kvar. Delvis beror detta på att stadsbidrag och annan finansiering försvunnit. Delar av deras arkiv finns på Borås stadsarkiv (Suhonen, 1990).

3.5 Nationella minoriteter

Det finns 5 nationella minoriteter i Sverige idag, det är samer, judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar.

”En nationell minoritet definieras som en etnisk grupp som under lång tid, ofta över hundra år, har levt inom landets gränser och har en långvarig språk- och kulturgemenskap. Gruppen har en tydlig identitet som skiljer sig från majoritetsbefolkningen och strävar efter att bevara sin kultur, språk och traditioner”(SO-rummet, 2026).

I samband med att Sverige, år 2000, undertecknade Europarådets konvention för skydd av nationella minoriteter, erkändes dessa grupper som nationella minoriteter.

”Nationella minoriteter har särskilda rättigheter som syftar till att bevara språk och kultur, säkerställa jämlikhet och motverka diskriminering. Detta inkluderar:

- Skydd och främjande av minoritetsspråk och kulturella uttryck
- Rätt till undervisning på minoritetsspråk
- Möjlighet till inflytande i beslut som berör minoriteten
- Förvaltningsområden där språkrättigheter är förstärkta för sverigefinnar, tornedalingar och samer”

(<https://mrinstitutet.se/manskliga-rattigheter/rattighetsomraden/nationella-minoriteter>)

Borås kommun är finskt förvaltningsområde.

I arbetet med utredningen har samråd gjorts med Åsa-Maria Berg Levinsson, bibliotekskonsulent VG regionen och Jaana Isokoski, samordnare på Arbetslivsförvaltningen i Borås samt Lotta Didanovic-Nilsson, utvecklingsledare Arbetslivsförvaltningen. Samtal har även genomförts med Kadri Redzepi som representant för romer och Susanne Sznajderman-Rytz från judiska föreningen.

Den gemensamma responsen på arbetet med utredningen är att de Nationella minoriteterna inte är att se som arbetskraftsinvandring även om det inom gruppen kan finnas de som har arbetskraftsinvandrat. En nationell minoritet kännetecknas av att de levt länge i ett land och vissa minoritetsgrupper definieras också som urfolk, exempelvis samerna i Sverige. De nationella minoriteterna har funnits i Sverige i århundraden och kan inte generellt ses som arbetskraftsinvandrare.

4 Analys och tolkning

Innan vidare arbete runt *ett minnesmärke för arbetskraftsinvandring inom textilindustrin* görs behöver det preciseras tydligare vad man vill uppmärksamma med ett minnesmärke.

Bland annat behöver det förtydligas vilken grupp som ska uppmärksammas genom minnesmärket; de som arbetskraftsinvandrat till Borås eller de nationella minoriteterna. Enligt uppdraget skulle utredningen samråda med de nationella minoriteterna. Om det är arbetskraftsinvandring minnesmärket ska fokusera på bör samråd först och främst göras med arbetskraftsinvandrare vilket inte är detsamma som våra nationella minoriteter.

Bibliotekskonsulenten på Västra Götalandsregionen, Åsa-Maria Berg Levinsson svarar utredningen följande via mail.

”När jag föreläser för bibliotek om nationella minoriteter tar jag upp som en central punkt att arbetet med nya svenskar och arbetet med nationella minoriteter är diametralt motsatta. När det vid nya svenskar handlar om integration och svenska språket, handlar det för de nationella minoriteterna om att avassimileras, att ta bort den påtvingade svenskheten och återta sina språk och kulturer, hjälpa dem att städa bort tvångsassimileringen. Därför kan ord spela roll i sammanhanget.”

Åsa-Maria Berg Levinsson

Från alla invandrade grupper finns det de som arbetat inom Borås textilindustri, en del har invandrat genom arbetskraftsinvandring, andra har flytt undan krig, våld och förtryck, ytterligare några har kommit för att förenas med familj eller på grund av giftermål och kärlek. Att uppmärksamma en anledning framför en annan genom upprättandet av ett minnesmärke kan vara komplicerat och få oönskade effekter. Det kan uppfattas som att skälet till invandringen värderas olika högt.

Invandrare har historiskt betytt mycket för utvecklingen av Borås, de har bidragit med kunskap och kompetens men också med kapital och internationella nätverk (Suhonen, 1990). Industrin har tidvis haft ett omätligt behov av arbetskraft för att producera varor och idag finns ett stort behov av tjänster inom till exempel vården. Det finns många personliga berättelser och livsöden att uppmärksamma, från förr men också i nutid. Sett ur Borås historia kan arbetskraftsinvandraren vara såväl direktören på företaget, formgivare av mönster eller den som städar lokalerna vid dagens slut. Även här behövs en tydligare precisering för vilka grupper minnesmärket är tänkt att uppmärksamma.

Utredningens uppdrag att rikta sig mot just arbetskraftsinvandring till textilindustrin ger upphov till frågan om då andra branscher inte bidragit lika mycket till utvecklingen av staden. Det skulle kunna upplevas som en orättvis

värdering att just textilindustrins arbetskraftsinvandring lyfts fram och hedras med ett minnesmärke och att andra branscher förbises. Kanske behöver även andra branscher lyftas in.

Bland tidigare upprättade minnesmärken finns ett minnesmärke för "Att hedra Borås invandrare" (Kommunfullmäktige protokoll 1993-06-17).

Utgångspunkten var även här en motion som inkommit till fullmäktige men tanken med minnesmärket var mer allmänt hållen – att hedra alla Borås invandrare som bidragit till stadens utveckling. I det aktuella fallet gjordes ingen samverkan med berörda grupper (vad denna utredning har kunnat finna) och antagligen är det därför minnesmärkets symboliska betydelse inte kommit att få någon innebörd för dessa grupper eller staden i stort. Att ha en dialog med aktuella grupper är centralt, men också en tidskrävande process som riskerar att kantas av svårigheter, inte minst runt representation och olika åsikter.

Arbetskraftsinvandringen rymmer en mångfald av berättelser, där varje människa, historiska tidsepok, geografiska konflikt och situation bär sitt eget narrativ, beskrivningar som alla behöver synliggöras. Att sammanfatta det i ett konstnärligt verk är en utmaning och behöver grundas i ett gediget konstnärligt utforskande för att ges legitimitet hos berörda grupper och i staden. Uppdraget behöver därför vara noga formulerat och definierat, och grundat i vad man vill uppnå med gestaltningen. Utredningen lämnar därför förslag på hur fortsatt arbete med ett minnesmärke kan utformas.

5 Förslag

Möjligheter att uppföra ett monument

Utredning föreslår nedan två separata möjligheter. Projektplan 1 som utgår från tidigare minnesmärke *Mu*, som vill hedra Borås stads invandrare, respektive projektplan 2 som innebär en helt ny gestaltning.

5.1 Projektplan 1 - Revitalisering av verket *Mu* på en ny plats och i ny kontext

5.1.1 Inledning

Industrin, framför allt textilindustrin har haft en avgörande betydelse för Borås stads utveckling. Efterfrågan på arbetskraft och kompetens har staden ofta tillgodosett utifrån, inte sällan från andra länder. De invandrare som kommit till Borås för att tillfredsställa behovet av kompetens och arbetskraft är något som hedrats i skulpturen *Mu* av den danska konstnären Henrik B Andersen som står i stadsparken. Genom att ge skulpturen en starkare rumslig gestaltning skulle dess roll som minnesmärke för att hedra Borås stads invandrare bli revitaliserad och mer angelägen för berörda grupper. Ett förtydligande av skulpturens symboliska roll inkluderar ett konstnärligt gestaltande arbete.

Gestaltningen av en plats och revitaliseringen av skulpturen *Mu* föregås i detta förslag av en förstudie som undersöker och samlar berättelser från arbetskraftsinvandrare. Projektplanen är därför indelad i två etapper, där förstudien är del 1 och del 2 är skapande och omgestaltning av platsen.

5.1.2 Syfte

Att lyfta fram invandringens betydelse för Borås stads utveckling, däribland arbetskraftsinvandringen till textilindustri.

5.1.3 Mål -del 1 förstudie

- Att genomföra en förstudie som undersöker och samlar berättelser från textilindustrins arbetskraftsinvandrare, men förslagsvis också andra invandrade grupper.
- Att förstudien genom insamlade berättelser ger förslag på möjliga platser för upprättande av minnesmärke.

5.1.4 Mål -del 2 Utformning av plats och minnesmärke

- Att besluta om plats och föreslå gestaltning av densamma, utifrån förstudiens resultat.
- Att upphandla konstnär och landskapsarkitekt som föreslår utformning av en ny plats för *Mu*, med utgångspunkt i förstudiens resultat.
- Att skapa en plats och omplacera *Mu* utifrån föreslagen gestaltning.

5.1.5 Organisation och ansvarsfördelning

- Jurygrupp. Gruppen, med representanter från bland annat Kulturförvaltning och Tekniska förvaltning, beslutar om-gestaltande konstnär och landskapsarkitekt samt godkänner skisser och utformning av platsen.
- Projektledning. Projektledning organiseras av Tekniska förvaltningen och Kulturförvaltningen tillsammans.
- Referensgrupper, representanter för grupper som arbetskraftsinvandrat, näringslivsgrupp med representanter för företag inom till exempel textilindustrin samt grupp bestående av kulturhistorisk kompetens.
- Utredaren är en konsult som utför förstudien på uppdrag av Kulturförvaltningen.
- Konstnär är en upphandlad kompetens som tillsammans med landskapsarkitekt, föreslår och genomför en gestaltning på utvald plats.. På uppdrag av Kulturförvaltningen.
- Landskapsarkitekt är en upphandlad kompetens som tillsammans med konstnär, föreslår och genomför en gestaltning på utvald plats. På uppdrag av Tekniska förvaltningen
- Kommunikation om projektet görs av kommunikatör på Kulturförvaltningen respektive Tekniska förvaltningen tillsammans, och beslutas i dialog med projektledningen.

5.1.6 Genomförande och preliminär tidsplan

Del 1 - Förstudie och platsanalys 2027

En förstudie görs med syfte att sammanställa och generera kunskap om arbetskraftsinvandringen till Borås. Förstudien undersöker vilken eller vilka platser som skulle kunna vara aktuella för ett minnesmärke med syfte att uppmärksamma arbetskraftsinvandring till Borås textilindustri. Plats tas fram i dialog med grupper som arbetat inom textilindustrin. I förstudien samlas också berättelser om hur det varit att komma till Borås och arbeta i textilindustrin. Förstudien söker upp personer och grupper för att samla in berättelser som underlag för gestaltningen.

Del 2 - Projektering och upphandling Q1-Q2 2028

Platsens gestaltning tas fram av konstnärlig kompetens och landskapsarkitekt med utgångspunkt i förstudiens erfarenheter. Gestaltungsförslag presenteras för jurygrupp som godkänner.

I enlighet med beslutad gestaltning görs en projektering och upphandling av Tekniska förvaltningen och Kulturförvaltningen.

Byggnation Q3-Q4 2028**Invigning och kommunikation (Q 1 2029)****5.1.7 Budget**

Landskap/Tekniska förvaltningen	Konst/Kulturförvaltningen
Projektering 150 tkr	Förstudie 300 tkr
Platsutveckling/byggnation 1 300 tkr	Konstnärlig gestaltning 300 tkr
Kommunikation 25 tkr	Kommunikation 25 tkr
Oförutsedda kostnader10% 148 tkr	Oförutsedda kostnader10% 62 tkr
Summa: 1 623 tkr	Summa: 687 tkr

Total 2.31 mnkr

5.2 Projektplan 2 - Framtagande av ett nytt verk för att hedra arbetskraftsinvandring till Borås**5.2.1 Inledning**

Textilindustrin har haft en avgörande betydelse för Borås stads utveckling. Efterfrågan på arbetskraft under tillväxtåren på 50-, 60- och 70-talen var stor och rekrytering till fabrikerna i Borås gjordes i vissa fall i andra länder. De invandrare som kom till Borås för att tillgodose behovet av arbetskraft i textilindustrin är något staden nu vill uppmärksamma med ett minnesmärke. Staden önskar på detta sätt hylla och visa på betydelsen av deras insats för Borås stads utveckling.

Uppförande av ett minnesmärke föregås i detta förslag av en förstudie som undersöker och samlar berättelser från textilindustrins arbetskraftsinvandrare. Projektplanen är därför indelad i två etapper, där förstudien är del 1 och gestaltungsprocessen för minnesmärket är del 2.

5.2.2 Syfte

Att lyfta fram arbetskraftinvandringens betydelse för Borås textilindustri som har bidragit till stadens utveckling.

5.2.3 Mål -del 1 förstudie

- Att genomföra en förstudie som undersöker och samlar berättelser från textilindustrins arbetskraftsinvandrare i Borås.
- Att förstudien genom insamlade berättelser ger förslag på möjliga platser för upprättande av minnesmärke samt ger en inblick i vad ett minnesmärke för textilindustrins arbetskraftsinvandring skulle kunna innehålla.

5.2.4 Mål -del 2 Utformning av plats och minnesmärke

- Att besluta om plats och föreslå gestaltning av densamma, utifrån förstudiens resultat.
- Att upphandlad konstnär och landskapsarkitekt som föreslår utformning av en plats och ett minnesmärke för arbetskraftsinvandring till Borås textilindustri, skapad i dialog med berörda grupper och organisationer samt med utgångspunkt i förstudiens resultat.
- Att skapa en plats och minnesmärke utifrån föreslagen gestaltning.

5.2.5 Organisation och ansvarsfördelning

- Jurygrupp. Gruppen, med representanter från bland annat Kulturförvaltning och Tekniska förvaltning, beslutar om-gestaltande konstnär och landskapsarkitekt samt godkänner skisser och utformning av platsen.
- Projektledning. Projektledning organiseras av Tekniska förvaltningen och Kulturförvaltningen tillsammans.
- Referensgrupper, representanter för grupper som arbetskraftsinvandrat, näringslivsgrupp med representanter för företag inom till exempel textilindustrin samt grupp bestående av kulturhistorisk kompetens.
- Utredaren är en konsult som utför förstudien på uppdrag av Kulturförvaltningen.
- Konstnär är en upphandlad kompetens som tillsammans med landskapsarkitekt, föreslår och genomför en gestaltning på utvald plats. På uppdrag av Kulturförvaltningen.
- Landskapsarkitekt är en upphandlad kompetens som tillsammans med konstnär, föreslår och genomför en gestaltning på utvald plats. På uppdrag av Tekniska förvaltningen
- Kommunikation om projektet görs av kommunikatör på Kulturförvaltningen respektive Tekniska förvaltningen tillsammans, och beslutas i dialog med projektledningen.

5.2.6 Genomförande och preliminär tidsplan

Del 1 - Förstudie och platsanalys 2027

En förstudie görs med syfte att sammanställa och generera kunskap om arbetskraftsinvandringen till Borås. Förstudien undersöker vilken eller vilka platser som skulle kunna vara aktuella för ett minnesmärke med syfte att uppmärksamma arbetskraftsinvandring till Borås textilindustri. Plats tas fram i dialog med grupper som arbetat inom textilindustrin. I förstudien samlas också berättelser om hur det varit att komma till Borås och arbeta inom textilindustrin. Förstudien söker upp personer och grupper för att samla in berättelser som underlag för den kommande gestaltningen.

Del 2 - Skapande och samverkande process Q1-Q2 2028

Den konstnärliga skissen tas fram med utgångspunkt i förstudien och dess iakttagelser och i dialog med representanter för berörda invandrade grupper. I den föreslagna skissen till konstgestaltning ska det tydligt framgå hur man inkluderat de deltagandes erfarenheter och berättelser. Platsens gestaltning, som tas fram av landskapsarkitekt, tar likaså sin utgångspunkt i förstudiens erfarenheter och formas i samarbete med konstgestaltungs-förslaget. Gestaltungs-förslagen presenteras för jurygrupp som godkänner.

Projektering och verkets framtagande Q3-Q4 2028

I enlighet med beslutad gestaltning görs en projektering av tekniska förvaltningen. Konstgestaltningen produceras och plats förbereds samt omgestaltas.

Upphandling av entreprenaden Q1 2029**Byggnation Q2-Q4 2029****Invigning och kommunikation (Q 1 2030)****5.2.7 Budget**

Landskap/Tekniska förvaltningen		Konst/Kulturförvaltningen	
Projektering	150 tkr	Förstudie	350 tkr
Platsutveckling/byggnation	1 300 tkr	Konstnärlig gestaltning	1 650 tkr
Kommunikation	25 tkr	Kommunikation	25 tkr
Oförutsedda kostnader10%	148 tkr	Oförutsedda kostnader10%	202 tkr
Summa:	1 623 tkr	Summa:	2 227 tkr

Total 3.85 mnkr

6 Slutsatser

Möjligheter att uppföra ett monument

Arbetskraftsinvandringens positiva påverkan på Borås utveckling historiskt är påtaglig. Stadens utveckling och välstånd har en linjär koppling till de människor som erbjöds eller självmant valde att söka sig till Borås för att arbeta inom textilindustrin med en början omkring 1930 fram till sent 1980.

Utmanande är däremot att finna en särskild orsak till att valet föll på Borås eller att enskilda grupper med en specifik härkomst haft betydande inverkan på stadens utveckling. Olika grupper besatt olika kunskaper och alla behövdes som viktiga kuggar för att verksamheterna inom textilindustrin skulle kunna byggas upp och samverka, för att sedan blomstra.

Nationella minoriteter i Sverige har inte en tydlig och direkt koppling till arbetskraftsinvandring historiskt och Borås textila arv och textilindustrins utveckling är i sammanhanget inget undantag. Det är därför svårt att lyfta in dessa grupper i ett verk som ska föra fram arbetskraftsinvandring. Det finns en risk att verkets syfte blir otydligt och mindre träffsäkert.

Ett minnesmärke kräver en väl genomarbetad förankringsprocess och inkludering för att skapa mål och mening för de som verket vill lyfta fram. Att ett minnesmärke förknippas med, och förkroppsligar både negativa och positiva historiska händelser, och kan skapa upprättelse för en grupp och är en del av minnesmärkets grundfunktion. Ett lyckat minnesmärke behöver därför tid för samverkan och god möjlighet till transparens och medskapande i framttagandet.

Utredningen ger två konkreta förslag på hur fortsatt arbete med minnesmärke för arbetskraftsinvandring i textilindustrin skulle kunna realiseras. I båda fallen krävs ett fortsatt samarbete mellan Tekniska förvaltningen och Kulturförvaltningen kring gestaltning av platsen för ett minnesmärke.

Under ledning av:
Kajsa Frostensson
Curator Offentlig Konst

I samverkan med:
Anton Spets
Stadsträdgårdsmästare

och
Fredrik Hjelm
Stadsantikvarie / bitr. Stadsarkitekt

Referenser

Litteratur

- Suhonen, U-E (1990). *Invandrare i Borås: 1621-1990*. Borås: Fenno Förlag.
- Sarwari, A. (2024). *Silkesbadet*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Jonasson, A. & Kejonen, M. (2025). *Finnkampen: Sverigefinnarnas illustrerade historia*. Stockholm: Verbal förlag
- Enqvist, A., Katz Thor, R., Modig, K. & Zawieja, J.(red.) (2022). *Offentligt minne, offentlig konst: Reflektioner om monument och minneskonst i samtiden*. Stockholm: Livonia Print

Protokoll och handlingar Borås stad

- KS 1991-0622 004.650 (Om Mu)
- KF 1993 A108 §129; B217 nr 76 (Om Mu)
- Motion Minnesmärke Sverigefinnar, 2022-06-22
- Skrivelse, 2024-02-19, KUN 2023-00148 1.1.1.1
- Remissammanställning, 2025-02-17, Kommunstyrelsen, Dnr KS 2022-00575 1.1.1.1
- Svar på motion, 2025-04-14, Kommunstyrelsen Dnr KS 2022-00575 1.1.1.1
- Sammanträdesprotokoll, 2024-06-19, Kommunfullmäktige § 115
- Sammanträdesprotokoll, 2025-04-24, Kommunfullmäktige § 73

Internet

- Göteborg stad (u.å) Så blir *Hbtqi monumentet*. Hämtad 2026-08-04, från <https://hbtqi.goteborgkonst.se/sa-blir-hbtqimonumentet/>
- I am queen Mary (u. å). Hämtad 2026-08-04, från <https://www.iamqueenmary.com>
- Institutet för mänskliga rättigheter (2026-07-31). *Nationella minoriteter*. Hämtad 2026-08-04, från (<https://mrinstitutet.se/manskliga-rattigheter/rattighetsomraden/nationella-minoriteter>)
- National September 11 Memorial & Museum (u. å). Hämtad 2026-08-04, från <https://www.911memorial.org>
- Malmö stad (2024-07-12). *Hela staden är ett monument*. Hämtad 2026-08-04, från <https://malmo.se/Sa-arbetar-vi-med.../Kultur---projekt-och-satsningar/Malmo-konst/Antirasistiskt-Monument/Hela-staden-ar-ett-monument.html>
- SO-rummet (2026) *Sveriges nationella minoriteter*. Hämtad 2026-08-04, från (<https://www.so-rummet.se/kategorier/samhallskunskap/individers-och-gruppers-identitet-och-relationer/sveriges-nationella-minoriteter>)
- Statens konstråd. (u. å) *Al-Madhafah*. Hämtad 2026-08-04, från <https://statenskonstrad.se/konst/al-madhafah/>

Statens konstråd. (u. å) *Arbetets monument*. Hämtad 2026-08-04, från
<https://statenskonstrad.se/konst/arbetets-monument/>

Statens konstråd. (u. å) *Gravitational Ripples*. Hämtad 2026-08-04, från
<https://statenskonstrad.se/konst/gravitational-ripples/>

URplay (2025) *Så blev vi människor igen*. Hämtad 2026-08-04, från
<https://urplay.se/program/241378-i-boras-blev-vi-manniskor-igen>

Vårt Göteborg (2025-09-16). *Historien börjar här*. Hämtad 2026-08-04, från
<https://vartgoteborg.se/p/historien-borjar-har-nya-monument-i-kortedala/>

Boråsförslag: Gör infarten till Dalsjöfors välkomnande!

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden ser positivt på Boråsförslaget om infarten till Dalsjöfors och ger förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna till åtgärder vidare, och vad dessa skulle ha för konsekvenser.

Ärendet i sin helhet

Tekniska förvaltningen har samverkat med Borås Energi och Miljö i detta svar och föreslår att möjligheten att flytta återvinningsstationen (ÅVS) till en lämplig alternativplacering utreds gemensamt och att området i stället utvecklas med en tydligare parkkaraktär i enlighet med förslagsställarens skrivelse. Majoriteten av de som idag lämnar avfall vid Hjortrydsvägen är bilburna, och med tanke på att de flesta hushåll redan har fyrfackssortering hemma bedöms placeringen av ÅVS ha mindre betydelse ur tillgänglighetssynpunkt.

Tekniska förvaltningen ser inga större hinder för att genomföra enklare utvecklingsåtgärder på platsen, såsom att förstärka gångstråk, plantera fler träd och buskar samt skapa sittplatser för vistelse. Att anlägga en ny lekplats kräver däremot ytterligare utredning. Det finns redan planer på en lekplats inom den nya detaljplanen för Brackåsaskogen, vilken sannolikt kommer att ha ett liknande upptagningsområde. I stället bedöms andra typer av lekelement kunna vara mer lämpliga, exempelvis en cykelslinga eller enklare upplevelsebaserade inslag inspirerade av A-Ö-skogen på Boda eller Rävstigen på Rya åsar. Även ett utegym eller liknande funktioner skulle kunna vara ett bra komplement på platsen.

Det finns vissa utmaningar som behöver hanteras för att projektet ska kunna genomföras. Två centrala utmaningar gäller ansvarsfördelning och finansiering. Området är idag planlagt för järnvägsändamål, vilket innebär att det behöver utredas hur både anläggande och framtida skötsel ska kunna genomföras inom gällande planförutsättningar.

Vidare innebär en utveckling av ytan ökade skötselkostnader. Om driftbudgeten inte utvecklas i takt med de investeringar som görs i nya parkanläggningar blir det svårt att säkerställa en långsiktigt hållbar skötsel. En ambitionshöjning på en plats bör inte ske på bekostnad av standarden på andra platser i kommunen.

Beslutsunderlag

1. Boråsförslaget: Gör infarten till Dalsjöfors välkomnande!

Beslutet expedieras till

1. Boråsförslaget, borasforslaget@boras.se
2. Pia Andersson, Pia.qi@icloud.com

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

BORÅSFÖRSLAGET

Gör infarten till Dalsjöfors välkomnande!

När man kommer in i Dalsjöfors in mot samhället från R40 möts man idag av en öppen och skräpig återvinningsstation som dessutom används dygnets alla timmar. Vi har redan en fin och stor återvinningscentral i andra änden av samhället. Förslaget är att ta bort denna återvinningsstation och istället anlägga en fin parkliknande miljö med pausplats och lekplats för alla som nyttjar banvallen till olika idrottsaktiviteter och promenader. En fin och städad miljö stämmer bättre med den för övrigt fina miljön vid Ankedammen och gör infarten till Dalsjöfors trevlig och välkomnande för både besökare och boende. Detta förslag förbättrar dessutom boendemiljön när skräpet från återvinningen slutar spridas i naturen runt omkring av väder, vind, fåglar och skadedjur. Rösta för upprustning, borttag av återvinningen och för en ny och välkomnande infart till Dalsjöfors!!

Inskickat den: 2025-12-08

Namn: Pia Andersson

E-post: Pia.qi@icloud.com

Postnummer: 516 33

Svar på remiss för motionen Laddstolpar för cykel

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden ser inte något behov av ytterligare laddstolpar på allmän plats och därmed inte heller något utredningsbehov inom nämndens ansvarsområde.

Tekniska nämnden avstyrker motionen Laddstolpar för cykel.

Sammanfattning

Motionen

Kristdemokraterna har genom Hans Thornander och Lisa Berglund lämnat en motion avseende laddstolpar för cyklar.

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

1. Att behovet av laddstolpar för elcyklar ska undersökas och att lämpliga platser för laddstolpar för elcyklar ska identifieras.
2. Att utvalda platser förses med laddstolpar.

Tekniska nämndens bedömning

Tekniska nämnden bedömer att det kan finnas behov och efterfrågan av att ladda sin cykel på platser där man säkert kan förvara sin cykel och där man upprätthåller sig en längre tid, exempelvis på arbetsplatser och fritidsanläggningar. Höga krav ställs dock på laddplatsernas säkerhet avseende stöld- och brandskydd.

Tekniska förvaltningens erbjuder redan möjlighet att ladda sin elcykel i det låsta cykelgaraget vid resecentrum och på en offentlig cykelparkering intill centralstationen. Laddmöjligheterna på dessa platser används väldigt sällan. Oftast tar elcyklister med sig sitt batteri när de låser sin elcykel på grund av den höga stöldrisken och har sällan med sig laddaren till att ladda batteriet. Tekniska nämnden ser inte något behov av ytterligare laddstolpar på allmän plats och därmed inte heller något utredningsbehov inom nämndens ansvarsområde.

Tekniska nämnden avstyrker motionen Laddstolpar för cykel.

Ärendet i sin helhet

Motionen

Kristdemokraterna har genom Hans Thornander och Lisa Berglund lämnat en motion avseende laddstolpar för cyklar.

För att underlätta och uppmuntra fler att använda cykeln som transportmedel föreslår motionen att Borås Stad genomför en inventering av både behovet av laddstolpar och de platser i kommunen där efterfrågan kan antas vara störst, exempelvis i närheten av kollektivtrafik, vid arbetsplatser, badplatser och andra besöksmål. Av dessa platser ska ett antal väljas ut och förses med laddstolpar.

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

1. Att behovet av laddstolpar för elcyklar ska undersökas och att lämpliga platser för laddstolpar för elcyklar ska identifieras.
2. Att utvalda platser förses med laddstolpar.

Tekniska nämndens bedömning

Tekniska nämnden bedömer att det kan finnas behov och efterfrågan av att ladda sin cykel på platser där man säkert kan förvara sin cykel och där man upprätthåller sig en längre tid, exempelvis på arbetsplatser och fritidsanläggningar. Höga krav ställs dock på laddplatsernas säkerhet avseende stöld- och brandskydd.

Med erfarenhet från de platser där Tekniska förvaltningens tillhandahåller laddmöjligheter kan dock konstateras att efterfrågan för laddning på allmän plats är väldigt låg. Invånare har redan möjligheten att ladda sin elcykel i det låsta cykelgaraget vid resecentrum och på en offentlig cykelparkering intill centralstationen. Laddmöjligheterna på dessa platser används väldigt sällan. Oftast tar elcyklister med sig sitt batteri när de låser sin elcykel på grund av den höga stöldrisken och har sällan med sig laddaren till att ladda batteriet. Lämnas batteriet kvar i cykeln är det oftast för att uträtta korta ärenden och där laddning inte skulle vara aktuellt eller lönsamt.

Tekniska nämnden ser inte något behov av ytterligare laddstolpar på allmän plats och därmed inte heller något utredningsbehov inom nämndens ansvarsområde.

Tekniska nämnden avstyrker motionen Laddstolpar för cykel.

Beslutsunderlag

1. Missiv Remiss: Motion: Laddstolpar för cykel, Dnr: KS 2025-00571, 2026-04-21
2. Motion: Laddstolpar för cykel, 2025-08-21

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen, KS.diarium@boras.se

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Remiss: Motion: Laddstolpar för cykel

Remissinstanser

1. Tekniska nämnden
2. Borås kommuns Parkerings AB

Remissvaren ska ha kommit in till Kommunstyrelsen senast den **2026-08-28**.
Remissvaren skickas i elektronisk form till **KS.diarium@boras.se**
Ange diarienummer KS 2025-00571 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

Nämndens/bolagets yttrande skall innehålla en kort sammanfattning. Denna kommer i normalfallet att användas i den sammanställning av remissvar som ingår i det beslutsunderlag som presenteras för Kommunstyrelsen.

Yttranden skall alltid innehålla ett tydligt ställningstagande till det remitterade ärendet (tillstyrker, avstyrker, besvarar eller avstår från att yttra sig).
Reservationer, särskilda yttranden och protokollsanteckningar skall alltid redovisas tillsammans med nämndens/styrelsens beslut.

Sanna Andersson
Handläggare
033 353072

LADDSTOLPAR FÖR CYKEL

Cykeln är ett allt viktigare transportmedel för många invånare i Borås. Den växande användningen av elcyklar gör att behovet av laddinfrastruktur blir tydligare, särskilt på platser där många människor rör sig och där cykeln kan vara ett alternativ till bilen för längre resor.

För att underlätta och uppmuntra fler att använda cykeln som transportmedel föreslår vi att Borås Stad genomför en inventering av både behovet av laddstolpar och de platser i kommunen där efterfrågan kan antas vara störst, exempelvis i närheten av kollektivtrafik, vid arbetsplatser, badplatser och andra besöksmål. Av dessa platser ska ett antal väljas ut och förses med laddstolpar.

Med anledning av ovan föreslås Kommunfullmäktige besluta:

1. Att behovet av laddstolpar för elcyklar ska undersökas och att lämpliga platser för laddstolpar för elcyklar ska identifieras.
2. Att utvalda platser förses med laddstolpar.

För Kristdemokraterna

Hans Thornander (KD)

Lisa Berglund (KD)

Per Söderquist
Handläggare
033 357455

Datum
2026-08-26

Instans
Tekniska nämnden
Dnr TEN 2026-00474 3.3.6.1

Svar på Boråsförslaget Bygg en gång- och cykelbana längs Viaredssjön – för trygghet, hälsa och en hållbar framtid

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden avstyrker Boråsförslaget Bygg en gång- och cykelbana längs Viaredssjön – för trygghet, hälsa och en hållbar framtid.

Sammanfattning

Tekniska nämnden har mottagit ett Boråsförslag om att bygga ut en gång- och cykelväg längs Viaredssjön som knyter ihop Borås och Bollebygd.

Tekniska nämndens bedömning

Borås stad behöver prioritera mellan olika, i sig viktiga, projekt för att använda tillgängliga medel där de gör störst nytta utifrån en mängd aspekter såsom potential för hållbart resande, målpunkter, trafiksäkerhet, trafikintensitet, med mera.

Göteborgsvägen (Väg 1757) är en statlig väg varför även Trafikverket och regionen måste prioritera utbyggnationen av gc-väg längs den aktuella sträckan för att den ska kunna byggas.

Att knyta ihop Borås och Bollebygd med en sammanhållen gång- och cykelväg kommer troligtvis inte kunna prioriteras inom överskådlig tid.

Tekniska nämnden avstyrker Boråsförslaget Bygg en gång- och cykelbana längs Viaredssjön – för trygghet, hälsa och en hållbar framtid.

Ärendet i sin helhet

Tekniska nämnden har mottagit ett Boråsförslag om att bygga ut en gång- och cykelväg längs Viaredssjön som knyter ihop Borås och Bollebygd.

Möjliga resultat av en gc-väg mellan Borås och Bollebygd skulle enligt förslaget vara:

- Fler barn och vuxna kan cykla eller gå istället för att åka bil.
- Bättre folkhälsa och mer rörelse i vardagen.
- Minskade koldioxidutsläpp och stöd till Borås mål om fossilfrihet 2030.

- En vacker, sammanhängande rekreationsled som stärker både boendemiljö och turism

Tekniska nämndens bedömning

Borås stad behöver prioritera mellan olika, i sig viktiga, projekt för att använda tillgängliga medel där de gör störst nytta utifrån en mängd aspekter såsom potential för hållbart resande, målpunkter, trafiksäkerhet, trafikintensitet, med mera.

Göteborgsvägen (Väg 1757) är en statlig väg varför även Trafikverket och regionen måste prioritera utbyggnationen av gc-väg längs den aktuella sträckan för att den ska kunna byggas.

Borås stads prioriteringar avseende utbyggnation av cykelvägar utgår ifrån gällande cykelplan 2026-2027. I den bilaga till cykelplanen som avser åtgärder på statligt vägnät finns en delsträcka till föreslagen gc-väg med i ”Lista på övriga prioriterade förslag”. Det innebär att denna delsträcka skulle kunna bli aktuell för framtida ansökningsperioder men inte finns med bland de förslag som skickats in till regionen 2026. Sträckan är ca 1 250 meter mellan Badvägen och Vikens Gårdsväg i Sandared.

Att knyta ihop Borås och Bollebygd med en sammanhållen gång- och cykelväg kommer troligtvis inte kunna prioriteras inom överskådlig tid.

Tekniska nämnden avstyrker Boråsförslaget Bygg en gång- och cykelbana längs Viaredssjön – för trygghet, hälsa och en hållbar framtid.

Beslutsunderlag

1. Boråsförslaget Bygg en gång- och cykelbana längs Viaredssjön – för trygghet, hälsa och en hållbar framtid, 2024-06-19, inskickat 2025-08-27.

Beslutet expedieras till

1. 2019kontakt@gmail.com
2. Boråsförslaget, borasforslaget@boras.se

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

BORÅSFÖRSLAGET

Bygg en gång- och cykelbana längs Viaredssjön – för trygghet, hälsa och en hållbar framtid

En säker gång- och cykelbana längs Viaredssjön skulle förbättra vardagen för invånarna i både Borås och Bollebygd. Den skulle skapa en trygg, vacker och hållbar förbindelse mellan orterna, med potential att på sikt sträcka sig hela vägen till Göteborg. En sådan satsning gynnar alla generationer: barn, ungdomar, vuxna och äldre. Fördelar med en cykel- och gångbana längs Viaredssjön: Bättre folkhälsa och livskvalitet – enklare tillgång till naturen, badplatser kring sjön och rekreation som uppmuntrar rörelse och återhämtning. Tryggare vardag för barn och unga – möjlighet att cykla, gå eller jogga till skola, fritidsaktiviteter och kompisar utan att vara beroende av skjuts med bil. Minskad biltrafik och bättre miljö – fler kan välja cykel eller gång för pendling och kortare resor, vilket minskar utsläpp och bidrar till klimatmålen. Stärkt kollektivtrafik – en säker cykelled gör det lättare att kombinera cykel med buss eller tåg, vilket ökar valfriheten. Regional potential – på sikt kan leden knytas ihop mot Göteborg, vilket öppnar för cykelpendling och stärker samarbetet mellan kommunerna. Hur detta stödjer större mål: Folkhälsa: ökad fysisk aktivitet och trygg utemiljö. Hållbar utveckling: minskade utsläpp och minskat bilberoende, i linje med Borås mål om fossilfrihet 2030 och Bollebygds hållbarhetspolicy. Barnens rörlighet: stärker Västra Götalands initiativ På egna ben – men för att lyckas krävs bra cykel- och gångvägar. FN:s hållbarhetsmål (Agenda 2030): god hälsa (mål 3), hållbara städer (mål 11) och klimatåtgärder (mål 13). Möjliga resultat: Fler barn och vuxna kan cykla eller gå istället för att åka bil. Bättre folkhälsa och mer rörelse i vardagen. Minskade koldioxidutsläpp och stöd till Borås mål om fossilfrihet 2030. En vacker, sammanhängande rekreationsled som stärker både boendemiljö och turism Sammanfattningsvis, skulle en gång- och cykelbana längs Viaredssjön, som knyter ihop både Borås och Bollebygd, ger tryggare transporter, bättre hälsa och en mer hållbar region. Det gör området mer attraktivt för både boende och besökare och är en investering för både dagens invånare och kommande generationer. Rösta för en gång- och cykelled längs Viaredssjön, för trygghet, hälsa och framtidens hållbara resande!

Inskickat den: 2025-08-27

Namn: Petra Kjellberg

E-post: 2019kontakt@gmail.com

Postnummer: 51796

Skrivelse Uppföljning av utförare kommunal verksamhet 2026

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att godkänna rapporten Uppföljning av utförare kommunal verksamhet 2026 och översända den till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i april 2022 fastställt riktlinjer för uppföljning av utförare av kommunal verksamhet. Riktlinjerna beskriver nämnders och styrelserns ansvar och allmänhetens rätt till insyn. Av riktlinjerna framgår också att nämnderna årligen till Kommunstyrelsen ska redovisa hur arbetet med uppföljning och insyn har bedrivits samt resultatet från uppföljningen.

Borås Stad är via Tekniska nämnden ansvarig för väghållningen inom detaljplanelagt område där kommunalt huvudmannaskap råder. I tätorterna har vägföreningar (samfälligheter) samma ansvar. Borås stad sköter vägnätet i tätorterna enligt avtal med vägföreningarna.

Tekniska nämnde upprättar varje år en rapport över uppföljning av utförare av kommunal verksamhet inom sitt ansvarsområde samt överlämnar denna rapport till kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Kommunfullmäktige har i april 2022 fastställt riktlinjer för uppföljning av utförare av kommunal verksamhet. Riktlinjerna beskriver nämnders och styrelserns ansvar och allmänhetens rätt till insyn. Av riktlinjerna framgår också att nämnderna årligen till Kommunstyrelsen ska redovisa hur arbetet med uppföljning och insyn har bedrivits samt resultatet från uppföljningen.

Kommuner får enligt Kommunallagen 3 kap 12 § (2017:725) lämna över verksamhet till privata utförare. Kommunen är fortfarande ansvarig gentemot medborgarna för sådana verksamheter på samma sätt som för verksamhet som bedrivs i egen regi.

Uppföljning och kontroll av utförare ska göras på ett strukturerat och systematiskt sätt. Uppföljningen ska syfta till att säkra leverans enligt avtal, säkra måluppfyllelse, kontroll för att förutse och upptäcka avvikelser och oegentligheter, underlag för utvecklingsarbete och möjliggöra allmänhetens insyn.

Regeringen beslutade 2024-04-25 att kraven på uppföljning av externa utförare ska gälla på samma sätt för verksamhet i egen regi. Målsättningen är att lika villkor ska råda oavsett utförare.

Huvudmannaskapet innebär att kommuner har det övergripande politiska ansvaret i verksamhet utlämnat på entreprenad. I detta ansvar ingår att bestämma verksamhetens mål, inriktning, omfattning och kvalitet.

Borås Stad är via Tekniska nämnden ansvarig för väghållningen inom detaljplanelagt område där kommunalt huvudmannaskap råder. I tätorterna har vägföreningar (samfälligheter) samma ansvar. Borås stad sköter vägnätet i tätorterna enligt avtal med vägföreningarna.

Tekniska nämnde upprättar varje år en rapport över uppföljning av utförare av kommunal verksamhet inom sitt ansvarsområde samt överlämnar denna rapport till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag

1. Uppföljning av utförare kommunal verksamhet 2026, 2026-06-29

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen, ks.diarium@boras.se

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Uppföljning av utförare kommunal verksamhet 2026

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Omfattning och uppdrag	4
3 Avtalsuppföljning.....	5
3.1 Metod för uppföljning	5
4 Resultat av uppföljning	6
4.1 Måluppfyllelse och kvalitet	6
4.2 Ekonomisk uppföljning	6
4.3 Synpunkter och klagomål.....	6
4.4 Risker och oegentligheter	7
4.5 Likvärdighet i kommunal och privat utförd verksamhet	7
5 Hur har samverkan mellan Borås Stad och privata utförare	8
6 Allmänhetens insyn	9

1 Inledning

Enligt 3 kap 12§ kommunallagen har kommunen möjlighet att överlämna en kommunal angelägenhet till en privat utförare. Möjligheten att lämna över en kommunal angelägenhet begränsas däremot om det i lag eller förordning anges att sådan verksamhet ska bedrivas i kommunal nämnd, eller om det innebär myndighetsutövning.

Uppföljning och kontroll av utförare ska göras på ett strukturerat och systematiskt sätt. Uppföljningen ska syfta till att säkra leverans enligt avtal, säkra måluppfyllelse, kontroll för att förutse och upptäcka avvikelser och oegentligheter, underlag för utvecklingsarbete och möjliggöra allmänhetens insyn.

Borås Stad är via Tekniska nämnden ansvarig för väghållningen inom detaljplanelagt område där kommunalt huvudmannaskap råder. I tätorterna har vägföreningar (samfälligheter) samma ansvar. Borås stad sköter vägnätet i tätorterna enligt avtal med vägföreningarna. Beskrivet väghållningsansvar gäller inte för det statliga allmänna vägnätet där Trafikverket är väghållare.

Kommunens ansvar för drift- och underhåll av vägnätet är indelat i tre driftområden: Viskafors/Sandhult/Viared, Fristad/Dalsjöfors/Brämhult och Centralorten.

Av särskilt intresse för allmänheten utgör den del av väghållningsansvaret som omfattar vinterväghållningen.

2 Omfattning och uppdrag

För vintersäsongen 2025/2026 gällde en upphandling från och med 2020-09-01 och fyra år framåt som därefter förlängts med två år.

Av de tre driftområdena upphandlades Viskafors/Sandhult/Viared och Fristad/Dalsjöfors/Brämhult i konkurrens enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU). Centralorten förhandlingsupphandlades med Borås stads servicekontor vilket juridiskt sett innebär att verksamheten bedrivs i egen regi.

Koncerninköp på Stadsledningskansliet genomförde LOU-upphandlingen på uppdrag och i dialog med Tekniska förvaltningen i enlighet med upprättat förfrågningsunderlag. Avtalsuppföljning, beslut om sanktioner och det dagliga arbetet med val och ersättning för utförda insatser har skett på Tekniska förvaltningen.

Utfallet av upphandlingen enligt LOU blev att distrikten Viskafors/Sandhult/Viared och Fristad/Dalsjöfors/Brämhult vanns av Terranor AB (tidigare NCC Roads AB).

Centralorten tilldelades Borås Stads servicekontor.

Uppföljning av entreprenaderna görs på likvärdigt sätt utifrån kravställningen i förfrågningsunderlaget löpande i verksamheten.

Ny upphandling av driftområdena utförs under 2026 för nästa sexårsperiod.

3 Avtalsuppföljning

3.1 Metod för uppföljning

Vinterväghållning

Uppföljning sker både löpande och händelsestyrt utifrån observationer eller synpunkter och felanmälan.

Uppföljning mellan beställare och utförare sker genom driftmöten, minst en gång per månad. Brister i utförandet kontrolleras genom stickprovskontroller, utförda av beställaren. Genom systemet ”Synpunkter och Felanmälan”, tillgängligt för Borås Stads invånare kan beställare säkerhetsställa att t ex åtgärdstider hålls. Beställares fordon är även utrustad med friktionsmätare för att kontrollera entreprenörs halkbekämpning. Fel och brister sanktioneras genom viten enligt AFC 5 (Administrativa Föreskrifter) och övrig handling 13.2 ”Vite vid försening” Beställare har rätt att häva avtalet enligt AFC 8 i Administrativa Föreskrifter.

Utförarna har deltagit i avtalade möten och uppföljningar samt lämnat efterfrågad statistik och information. Dialogen har fungerat väl med alla entreprenörer.

4 Resultat av uppföljning

Vinterväghållning

Uppföljning sker löpande under vinterperioden dels genom kontroller av Tekniska förvaltningens egen personal, genom felanmälan via Infracontrol samt månatliga driftmöten med entreprenören. Insatstider och omfattning av åtgärder kontrolleras också genom uppföljning via GPS-dokumentation vilket är kravställt i förfrågningsunderlaget.

4.1 Måluppfyllelse och kvalitet

Vinterväghållning

För vinterväghållningen kontrolleras måluppfyllelsen utifrån de krav som beskrivs i förfrågningsunderlaget. Uppföljning sker löpande genom kontroller, felanmälningsystem och månatliga driftmöten.

”Kritik på teknik” är en enkätundersökning som SKR, Sveriges kommuner och regioner, gör vart tredje år. Senaste undersökningen genomfördes 2025 där analysen av resultatet sammanfattades enligt följande:

”Snöröjning och halkbekämpning.

Ungefär hälften av kommuninvånarna är positivt inställda till hur snöröjning och halkbekämpning sköts i kommunen, medan närmare hälften är negativt inställda. När resultatet jämförs med senaste mätningen framkommer att andelen positivt inställda är på ungefär samma nivå som tidigare.”

Sett över tid kan konstateras att andelen ”nöjda” och ”mycket nöjda” med snöröjning och halkbekämpning i Borås har ökat från 2 av 10 (år 2016), 3 av 10 (år 2019), 5 av 10 (år 2022) till 5 av 10 vid senaste enkätundersökningen 2025. Trots detta kan konstateras att Borås stad rankas på plats 72 bland 76 deltagande kommuner i senaste undersökningen.

SCB:s Medborgarundersökning utförs vartannat år. Andelen svarande som ansåg att snöröjningen av gator och vägar var bra eller mycket bra var högre 2025 (56,3 %) än 2023 (50,2 %). Även avseende snöröjning av gång- och cykelvägar var motsvarande positiva svarsandel högre 2025 (57,2) än 2023 (48,3 %).

4.2 Ekonomisk uppföljning

Vinterväghållning

Kontroll om ersättningen och prestationen överensstämmer sker löpande i samband med attest av fakturorna.

Övergripande ekonomisk uppföljning utförs i samband med månads-, tertial- och årsredovisning. Uppföljningen har inte föranlett några åtgärder under säsongen.

4.3 Synpunkter och klagomål

Vinterväghållning

Under vintersäsongen 2025/2026 inkom 143 synpunkter och 439 felanmälningar men det är ett ganska stort överlapp utifrån att de som anmält ärendena ofta lägger dem i fel kategori.

Ärenden kan exempelvis handla om att man upplever att en väg eller gc-väg behöver snöröjning eller halkbekämpning alternativt att snö lagts upp på ett oönskat sätt.

En stor del av ärendena avser ytor som inte Tekniska nämnden ansvarar för avseende vinterväghållning.

De ärenden som föranleder åtgärd förmedlas snarast till berörd utförare. Felanmälningar och synpunkter hanteras på likvärdigt sätt oavsett utförare.

En vanlig orsak till klagomål är att snövallar blockerar infarter. Inför nästa avtalsperiod ställs därför krav på att plogarna ska utrustas med så kallat "snöstopp". Genom att sänka ned detta kan kortare uppehåll skapas i snövallen för att undvika att infarter blockerar.

En annan vanlig synpunkt är att ackumulerad snömängd på villagator (C-gator) blir för stor innan åtgärd vidtas. Inför nästa avtalsperiod har därför startkriteriet för C-gator ändrats från 10 cm nysnö under ett dygn till 10 cm ackumulerad snö under en vecka. Detta kommer förhoppningsvis förbättra framkomligheten både för de boende och nyttotrafik såsom sopbilar.

4.4 Risker och oegentligheter

Vinterväghållning

I samband med årlig revidering av internkontrollplanen går Tekniska nämnden igenom identifierade risker inom nämndens ansvarsområde, inklusive risker för oegentligheter. Vinterväghållningen innehåller inte någon ökad risk för oegentligheter jämfört med övrig entreprenadverksamhet. Riskbedömningen påvisade inte någon risk avseende oegentligheter som bedömdes vara befogad att ta upp i handlingsplanen. Om någon skulle misstänka oegentligheter kan misstankarna framföras direkt till förvaltningsledningen/nämnden, till CKS eller via kommunens visselblåsarfunktion.

Det har inte identifierats några oegentligheter och därmed har det inte heller funnits behov av några åtgärder.

4.5 Likvärdighet i kommunal och privat utförd verksamhet

Vinterväghållning

Vinterväghållningen i de olika distrikten handlas upp parallellt utifrån samma krav och med likvärdiga förfrågningsunderlag. Under avtalstiden hanteras leverantörerna av samma personal och utifrån samma rutiner. Synpunkter och felanmälningar hanteras i ett gemensamt system.

5 Hur har samverkan mellan Borås Stad och privata utförare fungerat?

Vinterväghållning

Samverkan mellan beställare och utförare sker genom driftmöten, minst en gång per månad. Brister i utförandet kontrolleras genom stickprovskontroller, utförda av beställaren. Genom systemet ”Synpunkter och Felanmälan”, tillgängligt för Borås Stads invånare kan beställare säkerhetsställa att t ex åtgärdstider hålls. Beställares fordon är även utrustad med friktionsmätare för att kontrollera entreprenörs halkbekämpning. Fel och brister sanktioneras genom viten enligt AFC 5 (Administrativa Föreskrifter) och övrig handling 13.2 ”Vite vid försening” Beställare har rätt att häva avtalet enligt AFC 8 i Administrativa Föreskrifter.

Utförarna har deltagit i avtalade möten och uppföljningar samt lämnat efterfrågad statistik och information. Dialogen har fungerat väl med alla entreprenörer.

6 Allmänhetens insyn

Vinterväghållning

Allmänheten har genom **boras.se** möjlighet att se vilken entreprenör som ansvarar för vilket område och vilka gator, gång och cykelvägar som ligger under Tekniska förvaltningens ansvar. På boras.se finns även möjlighet att få svar på de vanligaste frågorna som rör vinterväghållning, kriterier för plogning och halkbekämpning, begreppsförklaring mm. Där ges också möjlighet till direkt insyn av vinterväghållning, detta genom "Snödagboken". Allmänheten har möjlighet prenumerera på tjänsten snödagboken och få direkt information på åtgärder som utförts. Tillgänglig information är likvärdig oavsett om området sköts av en privat aktör eller Servicekontoret.

Ekonomirapport Månadsrapport Juni 2026

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att godkänna rapporten och översända densamma till Kommunstyrelsen.

Ärendet i sin helhet

Tekniska förvaltningen har i rapporten ”Ekonomirapport Månadsrapport Juni 2026 Tekniska nämnden” daterad den 2026-07-13 redogjort för det ekonomiska resultatet till och med juni månad och prognostiserat resultat för helåret 2026. Rapporten avser uppföljning av både drift- och investeringsbudget.

Beslutsunderlag

1. Ekonomirapport Månadsrapport Juni 2026 Tekniska nämnden

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen, KS.diarium@boras.se

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Ekonomirapport Månadsrapport

Juni 2026

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1 Driftredovisning	3
1.1 Väghållning, skog, park, adm, Lantmäteriet mm	4
1.2 Persontransporter	6
2 Investeringsredovisning	8
2.1 Investeringsredovisning och prognos.....	8

1 Driftredovisning

Sammanfattande kommentar

Tekniska nämndens driftbudget är indelad i två ramar.

- Väghållning, skog, parker mm
- Persontransporter

Nämndens reviderade budget uppgår till totalt **330,8** mnkr varav 229 mnkr Väghållning, skog, parker mm och 101,8 mnkr Persontransporter.

Utfallet per juni uppgår till 159,2 mnkr eller 48 % av nämndens totala budget när 50 % av året har passerat. I förhållande till den periodiserade budgeten om 163,4 mnkr per den sista juni är resultatet ett överskott om 4,2 mnkr. Ramen Väghållning, skog, parker mm redovisar ett överskott om 11,7 mnkr och inom ramen Persontransporter är underskottet 7,5 mnkr.

Nämndens **årsprognos** uppgår till 345,5 mnkr vilket innebär en total budgetavvikelse om -14,8 mnkr. Inom ramen för Persontransporter prognostiseras budgeten överskridas med 15,1 mnkr främst gällande färdtjänst men även inom anpassad skolskjuts. Inom ramen för Väghållning, skog, parker mm aviseras ett överskott om 0,3 mnkr totalt.

Beslutad **investeringsbudget** för 2026 uppgår till 156,4 mnkr varav 70,2 mnkr årliga anslag och 86,2 mnkr investeringar som löper över flera år. Inkluderat ombudgeteringar om 47,6 mnkr från 2025 är investeringsvolymen totalt 204 mnkr.

Per juni månad är utfallet 39,6 mnkr och helårsprognosen uppgår till 188,8 mnkr vilket innebär en avvikelse om +15,2 mnkr.

1.1 Väghållning, skog, park, adm, Lantmäteriet mm

1.1.1 Driftutfall och prognos - Resultaträkning

	Ack utfall 2025	Ack budget 2026	Ack utfall 2026	Avvi- kelse	Års- budget 2026	Prognos helår	Avvi- kelse helår
Intäkter	54 191	56 648	59 857	3 209	110 650	109 850	-800
Personalkostnader	-30 057	-34 513	-30 614	3 899	-69 546	-66 946	2 600
Materialkostnader	-2 131	-3 710	-2 487	1 223	-7 588	-7 588	0
Tjänster	-77 474	-81 445	-78 162	3 283	-166 166	-167 651	-1 485
Bidrag/Kapitalkostnader	-44 737	-48 448	-49 544	-1 096	-94 050	-94 050	0
Bruttokostnad	-154 399	-168 116	-160 807	7 309	-337 350	-336 235	1 115
Buffert	0	-1 150	0	1 150	-2 300	-2 300	0
Nettokostnad	-100 208	-112 618	-100 950	11 668	-229 000	-228 685	315

1.1.2 Driftutfall och prognos - Per verksamhet

Verksamhet	Ack utfall 2025	Ack budget 2026	Ack utfall 2026	Avvi- kelse	Års- budget 2026	Prognos helår	Avvi- kelse helår
Gaturenhållning	-4 797	-4 870	-4 899	-29	-9 740	-9 740	0
Trafikbelysning	-7 488	-9 200	-6 318	2 882	-21 400	-19 400	2 000
Vinterväghållning	-17 610	-19 017	-21 097	-2 080	-30 185	-31 185	-1 000
Beläggningsunderhåll	-627	0	-293	-293	-3 205	-3 205	0
Övrig väghållning	-13 950	-10 061	-1 477	8 584	-14 855	-16 540	-1 685
Parkering	7 757	6 983	7 285	302	14 920	14 920	0
Administration gata	-9 056	-12 506	-9 546	2 960	-27 425	-26 425	1 000
Lantmäteriverksamhet	-392	-452	-733	-281	-950	-950	0
Arbetsmarknadsinsatser	-8 844	-8 695	-8 484	211	-17 515	-17 515	0
Skogsdrift	6 444	5 094	7 113	2 019	10 150	10 150	0
Mark- och fastighetsreserv	-702	-1 256	-499	757	-2 515	-2 515	0
Naturvård	142	-809	-2 183	-1 374	-6 360	-6 360	0
Park inklusive administration	-8 955	-10 668	-12 650	-1 981	-24 790	-24 790	0
Nämnd, administration, ledning mm	-889	-1 380	-842	538	-2 830	-2 830	0
Kapitalkostnader	-41 241	-44 630	-46 327	-1 697	-90 000	-90 000	0
Buffert	0	-1 150	0	1 150	-2 300	-2 300	0
Nettokostnad	-100 208	-112 618	-100 950	11 668	-229 000	-228 685	315

1.1.3 Kommentar

Nämndens reviderade **driftbudget** uppgår till 229 mnkr avseende ramen för Väghållning, skog, parker mm.

Utfallet inom ramen per juni uppgår till en nettokostnad om 101 mnkr vilket avviker med 11,7 mnkr från månadens periodiserade budget om 112,6 mnkr. 1,2 mnkr av avvikelsen avser budgeterad buffert. Det är överskott inom främst schaktreparationer, trafikbelysning, gatuadministration och skog. Inom vinterväghållning, park och naturvård redovisas underskott per juni. Underskottet inom naturvård beror på att statsbidraget för kalkningen ej ännu betalats ut.

Årsprognosen är justerad jämfört med föregående rapportering och är ett överskott om ca 0,3 mnkr (majprognos -1,7 mnkr). Prognosen inom gatubelysningen är justerad med + 2 mnkr då kostnaderna för el är lägre än både budget och föregående år. Kvarstår sedan tidigare underskott om 1,7 mnkr vilket avser driftkostnader inom projektet Ny Nybro som enligt beslut ska regleras i nämndens bokslut. Även tidigare justeringar inom vinterväghållning, parkering, gatuadministration och lantmäteriet kvarstår.

Prognostiserade helårsavvikelser inom Väghållning, skog, parker mm avser:

- minskade el-kostnader inom gatubelysningen + 2 mnkr
- ökade kostnader inom vinterväghållning - 1 mnkr
- driftkostnader inom ramen för projekt Ny Nybro -1,7 mnkr
- minskade personalkostnader inom gatuadministration +0,8 mnkr
- ökade intäkter markupplåtelser och elsparkcyklar +0,2
- ökade kostnader parkeringsövervakning administration -0,8 mnkr
- ökade intäkter felparkering +0,8 mnkr
- minskade intäkter Lantmäteriet -1,8 mnkr
- minskade personalkostnader Lantmäteriet +1,8 mnkr

Prognososäkerhet förekommer gällande den utbetalning Naturvårdsverket ska göra för ersättning till landets kommuner för att de tvingats städa upp skräp som hamnat på fel plats. Posten är inräknad i gatuavdelningens budget men fortfarande råder oklarheter kring denna utbetalning. Inom park- och skogsavdelningen följer prognosen avsatt budget per maj. Stormen Dave kan dock komma att påverka årets resultat inom skogen så viss osäkerhet råder därmed även här. Upphandlingar pågår gällande driftavtal inom både gata och park. Utfallet av dessa kan också komma att påverka årets prognos.

1.2 Persontransporter

1.2.1 Driftutfall och prognos - Resultatrapport

	Ack utfall 2025	Ack budget 2026	Ack utfall 2026	Avvi- kelse	Års- budget 2026	Prognos helår	Avvi- kelse helår
Intäkter	7 482	8 048	8 416	369	16 095	15 595	-500
Personalkostnader	-13 162	-13 936	-13 594	341	-28 073	-27 973	100
Materialkostnader	-156	-114	-86	28	-227	-227	0
Tjänster	-44 495	-44 262	-52 990	-8 728	-88 525	-104 225	-15 700
Bidrag/Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0	0
Bruttokostnad	-57 813	-58 312	-66 670	-8 359	-116 825	-132 425	-15 600
Buffert	0	-510	0	510	-1 020	0	1 020
Nettokostnad	-50 331	-50 774	-58 254	-7 480	-101 750	-116 830	-15 080

1.2.2 Driftutfall och prognos - Per verksamhet

Verksamhet	Ack utfall 2025	Ack budget 2026	Ack utfall 2026	Avvi- kelse	Års- budget 2026	Prognos helår	Avvi- kelse helår
Skolskjuts	-29	14	169	156	-0	-0	0
Anpassad skolskjuts	-9 493	-9 961	-10 407	-446	-20 015	-20 615	-600
Färdtjänst	-39 777	-39 778	-47 624	-7 847	-79 635	-95 135	-15 500
Riksfärdtjänst	-1 032	-539	-393	146	-1 080	-1 080	0
Buffert	0	-510	0	510	-1 020	0	1 020
Nettokostnad	-50 331	-50 774	-58 254	-7 480	-101 750	-116 830	-15 080

1.2.3 Kommentarer

Nämndens reviderade driftbudget avseende ramen för Persontransporter uppgår till 101,8 mnkr.

Utfallet per juni uppgår till 58,3 mnkr vilket överstiger månadens periodiserade budget (50,8 mnkr) med totalt 7,5 mnkr. Verksamhetens nettokostnad avviker med knappt -8 mnkr från budget samtidigt som bufferten genererar ett överskott om drygt 0,5 mnkr. Avvikelsen avser främst kostnader utöver budget inom färdtjänstverksamheten men även inom den anpassade skolskjutsen.

Inbyggt och aviserat i nämndbudgeten var ett **prognostiserat** underskott om 15 mnkr inom färdtjänsten med anledning av nya avtal gällande serviceresor och utökat färdtjänstområde. Utfallet per juni tyder inte på någon förbättring i denna prognos. Prognosen bygger på att inga förändringar görs gällande regelverk och taxor. Prognosen är försämrad med 0,5 mnkr per juni då Västtrafik tagit beslut om sänkta taxor för köp av enkelbiljett. Färdtjänsttaxan bygger på denna taxa och prognosen för färdtjänstintäkter är därför nedräknad. Inom den anpassade skolskjutsen kvarstår prognosen från maj som uppgår i maj till -0,6 mnkr gällande ökade kostnader för egna fordon och externt köpta transporttjänster. Total prognos, efter nyttjande av buffert (1 mnkr) för att täcka avdelningens underskott, är därmed -15,1 mnkr.

Prognostiserade helårsavvikelser inom persontransporter avser:

- ökade kostnader inom färdtjänsten - 15 mnkr
- minskade intäkter inom färdtjänsten pga förändrad taxa hos Västtrafik - 0,5 mnkr
- ökade kostnader inom anpassad skolskjuts - 0,6 mnkr
- ej nyttjande av buffert + 1 mnkr

2 Investeringsredovisning

2.1 Investeringsredovisning och prognos

Sammanställning investeringsbudget 2026

Investeringsprojekt, tkr	Omdisponeringar fr 2025	Besluta d Årsbudget 2026	Total budget 2026	Ack utfall 2026	Prognos 2026	Avvikelse 2026
Investeringar årliga anslag	0	70 200	70 200	10 995	69 100	1 100
Investeringar som löper över flera år	47 615	86 200	133 815	28 654	119 715	14 100
Summa investeringar totalt	47 615	156 400	204 015	39 649	188 815	15 200

Sammanfattande kommentar

Beslutad investeringsbudget för 2026 uppgår till 156,4 mnkr varav 70,2 mnkr årliga anslag och 86,2 mnkr investeringar som löper över flera år. Inkluderat ombudgeteringar om 47,6 mnkr från 2025 är investeringsvolymen totalt 204 mnkr.

Per juni månad är utfallet 39,6 mnkr hittills och avser främst Nybron, Kronängsparken, Viskans park, gång- och cykelvägar, beläggningsunderhåll samt diverse mindre gatu- och broarbeten där renoveringen av Älgårdsbron pågår.

Helårsprognosen uppgår till 188,8 mnkr vilket innebär en avvikelse om +15,2 mnkr. Prognosjusteringar förekommer inom projekt Ny kollektivtrafik, Attraktiv stad, Diverse mindre gatu- och broarbeten, Kronängsparken, Inventarier, Utbyte av kabelskåp, Förstudie Centralbron samt Bokningssystem för persontransporter. Övriga projekt beräknas i dagsläget följa budget.

Årliga investeringsanslag

Investeringsprojekt, tkr	Beslutad Årsbudget 2026	Ack utfall 2026	Prognos 2026	Avvikelse 2026
Inventarier - gemensam ram Tekniska	1 600	375	1 000	600
Beläggningsunderhåll	26 000	4 579	26 000	0
Program för tillgänglighet	1 000	50	1 000	0
Reinvestering gatubelysning	8 000	1 020	8 000	0
Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning	6 000	0	6 000	0
Borås flygplats	600	0	600	0
Utbyggnad kabelskåp (gatubelysning)	2 500	1 078	2 000	500
Summa Väghållning	44 100	6 727	43 600	500
Grönområdesplanen	1 000	125	1 000	0
Lekplatser/mötesplatser	10 000	287	10 000	0
Diverse mindre parkinvesteringar	5 000	1 153	5 000	0
Gåshult, byggnader	500	0	500	0
Handlingsplan för trygga fysiska miljöer	3 000	739	3 000	0
Klimatanpassningsåtgärder	5 000	1 589	5 000	0
Summa park	24 500	3 893	24 500	0
Summa investeringar totalt	70 200	10 995	69 100	1 100

Kommentar årliga investeringsanslag

Inventarier

Nya regler har införts i Borås gällande inventarier, dessa har tidigare införskaffats inom driframen i den mån utrymme har funnits. Från och med 2026 är regelverket ändrat och inventarier bokförs inom investeringsbudgeten. Generell årlig ram för Tekniska är 0,6 mnkr. Utfallet kan dock variera mellan åren. 2026 är budgeten förhöjd med anledning av ny lag om sortering på allmän plats och uppgår totalt till 1,6 mnkr. Inköp och implementering av nya sorteringskärl ingår i prognosen men även andra inventarieinköp inom förvaltningen. Prognosen har justerats ned till 1 mnkr då kostnaden för sorteringskärl bedöms bli lägre än tidigare beräknat. Utfall per perioden är 375 tkr.

Väghållning

Årets budget för **Beläggningsunderhåll** är totalt 26 mnkr. För att förnya beläggningen i takt med förslitningen och hålla en någorlunda skälig nivå på vägstandarden bör i genomsnitt ca 4 % av den belagda ytan läggas om varje år. För Borås innebär det ca 175 000 m²/år och beräknas kosta ungefär 26 mnkr/år i enlighet med beslutad budget. Årets beläggningsprogram påbörjades efter påsk. Avrop sker via det beläggningsavtal som handlats upp hos SKR:s inköpscentral ADDA. Årets prognos följer budget.

Program för tillgänglighet avser att åtgärda brister i tillgänglighet på allmänplatsmark för människor med någon funktionsnedsättning så att de i större utsträckning ta del av samhällets olika funktioner. Årets åtgärder avser bland annat ledstråk mot Träffpunkt Simonsland och åtgärder på gångbanor. Prognosen beräknas följa årets budget om 1 mnkr.

Projektet **Reinvestering gatubelysning** avser utbyte av rost- och rötskadade stolpar samt kablar. Effekten av genomförda investeringar är ökad trafiksäkerhet och trygghet för oskyddade trafikanter,

minskade driftkostnader, förbättrad driftsäkerhet samt bidrar till en mer energieffektiv och hållbar stadsmiljö. Under året sker arbeten bl a på Kröcklingsvägen i Sparsör, på Göta, på Bergdalen, på Byttorp samt ett antal gator där utbyte av belysning görs i samband med asfalteringsarbeten och ledningsrenoveringar. Årets arbeten är påbörjade och utfallet är ca 1 mnkr. Prognosen är att årets budgetanslag om 8 mnkr förbrukas i sin helhet.

Investeringsanslaget för **Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning** uppgår till 6 mnkr och avser utbyte av gammal belysning till en mer energieffektiv och driftsäker belysning. Årets projekt avser främst utbyte av ca 1 500 - 2000 armaturer på Sjöbo, Norrby-Parkstaden, Dalsjöfors, Byttorp och Hestra men även Viskafors torg. Arbeten är påbörjade men inga kostnader har ännu fakturerats. Prognosen innebär att anslaget om 6 mnkr beräknas nyttjas i sin helhet.

Årets investeringsmedel för **Borås flygplats** uppgår till 0,6 mnkr och årets medel avser en fortsatt ombyggnad och uppgradering av tankområdet, fortsatt miljöutveckling av flygplatsen inom projektet biologisk mångfald, el-anslutning, flygplansuppställningsplats, påbörja utökning av västra plattan, installation av landningshjälpmedel (APAPI) samt komplettering av banändljus. Utbetalning för åtgärderna görs i slutet på året och utfallet är därmed noll för perioden. Prognosen följer årets budget.

Utbyggnad kabelskåp. Projektet avser utflyttning av kabelskåp för gatubelysning som idag finns i transformatorstationer vilket möjliggör mätning av energiförbrukning. Projektet omfattar även installation av ett digitalt styrsystem för att tända och släcka belysningen vilket kommer underlätta framtida underhållsarbete och möjliggöra energibesparingar. Projektet har pågått sedan 2020 och projektet var planerat att färdigställas 2026 men är nu något försenat och kommer inte avslutas förrän 2027. Budgeterad utgift är 2,5 mnkr men årets prognos uppgår till 2 mnkr. För dessa medel beräknas ca 40 belysningscentraler att åtgärdas. Kvarstår därefter 20 stycken att färdigställa 2027. 1,1 mnkr nedlagt hittills på projektet.

Parkverksamhet och naturvård

Inom investeringsprojekt för **Grönområdesplanen** har flera utvecklingsområden identifierats där ökade satsningar för att stärka grönstrukturen behövs. Förslag till delprojekt att ingå i Grönområdesplanen under 2026 är en utvecklingsplan för stadsdelsparker, utveckla stadens resiliens mot klimatförändringar genom att föryngrar stadens trädbestånd (enligt metoden 3-30-300) samt stärka kopplingar mellan befintliga grönstråk för att främja insekters naturliga rörelser. Periodutfallet uppgår till 0,1 mnkr och årets prognos följer budget som uppgår till 1 mnkr.

Investeringsanslaget för **lekplatser** år 2026 är 10 mnkr och prognosen beräknas följa budget. Inom denna ram ska även investeringar i offentliga toaletter vid lekplatser inrymmas. Exempelvis kommer toalett vid Annelundsparken och vid Fristads nya stationspark uppföras under året. Nedlagt hittills är 0,3 mnkr.

Reinvesteringar i lekplatser ökar säkerheten, attraktiviteten och främjar barns lek och hälsa. De kvarterslekplatser som ska renoveras under året är: Baldersplatsen på Norrmalm, Fixstjärnan på Vindelgatan på Byttorp, Högsboparken på Alideberg, Hestra klint på Hestra, Björkvägen i Fristad, Loggvägen i Frufällan, Blombacken på Sjöbo, Hultängen på Trandared.

Anslaget diverse mindre parkinvesteringar möjliggör upprustning av trappor och parkvägar som kopplar samman eller tillgängliggör park- och naturområden. Anslaget möjliggör också förbättringar och renoveringar av trädplanteringar i offentlig miljö. Borås trädbestånd behöver utvecklas och utökas löpande för att öka motståndskraft mot klimatförändringar och sjukdomar. Utvecklingen och förnyelsen i mindre parkområden är eftersatt i Borås. Med ett långsiktigt reinvesteringarbete för de mindre kvartersparkerna säkras tillgången till rekreation, lek och rörelse. Under 2026 planeras bland annat satsningar i Sinnenas park, vid Badhusgatan på Sjöbo och i Alelyckan/Druvkilen i Druvefors.

Anslaget nyttjas också för realisering av mellanrummen i Viskans park. För att de delarna av Viskans park ska få samma standard som resterande delar planeras och genomförs mindre åtgärder och tillägg för att tillse att den linjära parken blir komplett. Helårsprognosen följer budget som uppgår till 5 mnkr. Periodens utfall är 1,2 mnkr.

Gåshult byggnader - Avsikten med projektet är att iordningställa gårdsmiljön i reservatet med åtgärder för att öka besöksvärdet, tillgänglighetsanpassa byggnaderna, yttre och inre renoveringar av byggnaderna, renovering av sågen samt tillskapande av såväl toaletter som utställningslokal. Delar av byggnaderna är nu renoverade men enligt plan ska arbetet fortgå även under 2026. Under 2026 planeras översyn och invändig renovering av byggnaderna utifrån framtida användningsområde. Arbetet utförs i huvudsak av NOA-enheten och faktureras senare under året . Prognosen följer årets budget om 0,5 mnkr.

Inom projektet **trygga fysiska miljöer** genomförs satsningar på att förbättra tryggheten i fysiska miljöer. Inkomna synpunkter från genomförda trygghetsvandringar samt felanmälningar beaktas i planeringsarbetet för att fånga upp problemområden som kommunen inte tidigare känt till. Exempel på åtgärder som arbetsgruppen lämnat på förslag att genomföra under 2026 är insatser i utsatta miljöer för suicid prevention, renovering av trappa vid Allégatan inklusive belysning samt belysning vid Hötorget. Periodens utfall är 0,7 mnkr och prognosen uppgår till 3 mnkr vilket följer årets budget.

Klimatanpassningsinvesteringar avser olika åtgärder för att motverka negativa effekter av klimatförändringarna. Klimatanpassningsinvesteringar minskar risken för översvämningar och skador, ökar tryggheten och tillgängligheten i offentliga miljöer samt bidrar till en mer attraktiv, hälsosam och robust livsmiljö för invånare och besökare. Exempel på åtgärder kan vara: Iordningställande av dagvattenparker, klimatsäkring av park- och gångvägar, reinvestering av park- och gångvägar/grusytor efter skyfallsskador, grävning av dämmande vallar, återvätning av dikad skogs- eller jordbruksmark och klimatanpassade skogsodlingsmetoder, fördröjningsmagasin för dagvatten i park- och gatumark, så kallade *rain gardens*. Genomförande av 2026 års åtgärder pågår och totalt 1,6 mnkr nedlagt på projektet hittills. Årets prognos om 5 mnkr följer budget.

Projekt som löper över flera år

Investeringsprojekt, tkr	Omdisponeringar fr 2025	Besluta d Årsbudget 2026	Total budget 2026	Ack utfall 2026	Prognos 2026	Avvikelse 2026
Attraktiv stad	4 581	3 000	7 581	24	4 581	3 000
Diverse mindre gatu- och broarbeten	6 327	9 000	15 327	5 048	12 527	2 800
Gång- och cykelvägar	16 856	10 000	26 856	2 044	26 856	0
Ny kollektivtrafik	8 105	16 000	24 105	906	18 105	6 000
Upprustning centrummiljöer	0	100	100	0	0	100
Ny Nybro och gångstråk till Kongresshus/Högskola	-1 320	15 000	13 680	14 141	13 680	0
Parkeringsledningssystem	1 247	0	1 247	0	1 247	0
Förstudie Centralbron	0	0	0	50	500	-500
Summa Väghållning	35 796	53 100	88 896	22 213	77 496	11 400
Kronängsparken	6 263	0	6 263	3 215	4 763	1 500
Viskans Park	4 356	33 100	37 456	3 226	37 456	0
Summa park	10 619	33 100	43 719	6 441	42 219	1 500
Bokningssystem för resor - Persontransporter	1 200	0	1 200	0	0	1 200
Summa investeringar totalt	47 615	86 200	133 815	28 654	119 715	14 100

Kommentar projekt som löper över flera år

Väghållning

Årets prognos inom ramen för **Attraktiv stad** avser inköp av två tillgänglighetsanpassade toaletter till Stora torget och Västerbro som levereras i maj respektive i juni. Kommande år finns behov av att bygga om Allégatan och inom anslaget 2026 är avsatt budget för projektering om 0,5 mnkr. För Sandwalls plats planeras inköp av ytterligare sittmöbler. Prognosen uppgår till 4,6 mnkr vilket innebär att 3 mnkr ombudgeteras till kommande år. Avvikelsen beror på att verksamheten preliminärt planerat för ytterligare en toalett och för en mindre ombyggnation av Hötorget vilket skjuts framåt i tiden.

Årets budget inom ramen för **diverse mindre gatu- och broarbeten** uppgår till totalt 15,3 mnkr varav 9 mnkr årets budget samt 6,3 mnkr omdisponeringar från 2025. Inom anslaget i år ingår ombyggnation av Ålgårdsbron (7 mnkr). Denna budget förväntas också bekosta trafiksäkerhetsåtgärder (0,5 mnkr), upprustning gångbanor (1 mnkr), reinvestering av vägvisning/trafikskyltar (2,5 mnkr) samt upprustning av rondeller (1,5 mnkr). Periodens utfall uppgår till drygt 5 mnkr och helårsprognosen uppgår till 12,5 mnkr vilket innebär att 2,8 mnkr ombudgeteras till kommande år. Avvikelsen avser projektet anpassningar av Trandaredsgatan och Trandögatan i samband med Trafikverkets arbeten på väg 41 m.m. som inte genomförs under året som planerat.

Utbyggnaden av **GC-vägar** sker i enlighet med den av Tekniska nämnden antagna Cykelplanen som syftar till att ge förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel. Årets budget om totalt ca 26,9 mnkr inklusive omdisponeringar om 16,9 mnkr förväntas bekosta utbyggnad av nya cykelvägar, reinvestering i äldre befintliga gång- och cykelvägar samt målning/markering av GC-vägar. Under 2026 planeras/pågår följande projekt: Solvarvsgatan, Trandögatan, Yxhammarsgatan (reinvesteringsprojekt), Neumansgatan, Ålgårdsvägen, Idrottsgatan, Dammgatan och Gässlösa (nyinvesteringsprojekt). I mån om tid och resurser byggs även cykelöverfarter inom anslaget. I planen fanns även nybyggnation av

GC-väg genom Kronängsparken men tidplanen för projektet är för närvarande osäkert på grund av eventuella saneringsåtgärder. Periodens utfall uppgår till ca 2 mnkr och prognosen för helåret är 26,9 i enlighet med budget.

Årets budget, efter ombudgeteringar, avseende **Ny kollektivtrafik** uppgår till 24,1 mnkr inklusive omdisponeringar om 8,1 mnkr. Under 2026 är bl a följande projekt föreslagna; Ombyggnation och flytt av hållplatser längs Linje 7 (Framtida Linje 7 och 9) (11 mnkr), Ny vändslinga på Stormgatan i Viared (1 mnkr), Flytt av busshållplatserna på Yxhammarsgatan (1 mnkr), Tillgänglighetsanpassning av tre busshållplatser Krokhallstorget (A och B), Trandögatan A och Fristad station (3 mnkr). Budgeten 2026 avser också ombyggnation av Cirkulationsplats Knalleland där högersvängfält kommer att anläggas för att underlätta för busstrafik från Bergslensacirkulationen att köra norrut på Skaraborgsvägen (2 mnkr). Prognosen uppgår till 18,1 mnkr vilket innebär att ca 6 mnkr ombudgeteras till nästa år. Utfallet hittills är 0,9 mnkr.

Budgeterade medel om 0,1 mnkr avseende **Upprustning av centrummiljöer** avser planering för genomförande av miljöförbättrande åtgärder i tätorterna utanför centralorten och stadsdelscentra i centralorten. I dagsläget är inga åtgärder aktuella, om åtgärder ska genomföras måste nämnden äska om medel för detta. Tidigare nämnda projekt är Brämhults torg om den nya detaljplanen färdigställs och antas. Även Sandared och Sjömarken kan ha behov av bättre centrummiljöer men där finns i dagsläget inga pågående planer.

Projektet **Ny Nybro** fortsätter under 2026 och årets investeringsbudget är 13,7 mnkr efter ombudgetering om -1,3 mnkr då projektet överskred 2025 års budgeterade medel. Projektet syftar till att ersätta befintlig bro med en ny och samtidigt förbättra brons riktning mot Yxhammarsgatan. Dessutom byggs kajmurar mot Viskan och strandskoningar anläggs mot Tore G Wärenstams plats samt Nybroparken. Det nya gångstråket mellan Resecentrum och Kongresshus/Högskola kommer erbjuda besökare en attraktiv förbindelse mellan målpunkterna. Projekteringen gällande Ny Nybro blev klar under 2023 och entreprenadarbetena pågår sedan i september 2024 och är planerade att färdigställas under hösten 2026. Helårsprognosen följer budget och prognosen inkluderar, utöver byggtreprenaden, oförutsedda utgifter, byggledning samt konsultkostnader. Bokfört investeringsutfall per perioden är 14,1 mnkr. Totalt är projektet beräknat att kosta 107 mnkr inkluderat både driftkostnader och investeringsutgifter. I denna projekttotal ingår förutom byggnation av bron, även redan genomförda åtgärder i samband med byggnation av ytor runt Kongresshuset samt GC-vägar utmed Stationsgatan och Södra Nybrogatan. Osäkerheter föreligger gällande totalprognosen då diskussioner förs med entreprenören kring ett antal ändrings- och tillägsarbeten samt hur stora delar av entreprenaden som ska belasta Borås- energi och miljö AB samt Nätkraft AB. Därav också att utfallet överstiger prognos för närvarande.

2022 erhöll nämnden 2,5 mnkr för införande av ett **Parkeringsledningssystem**. Del av arbetet utfördes av Servicekontoret under 2023 och parkeringsledningssystemet är utbyggt och driftsatt för P-hus Vulkanus, Valhall och Kungsbron. Skyltningen till P-hus Nybron har avvaktat ombyggnationen av Nybron och planeras att färdigställas 2026. Vägvisning kommer under året även att byggas till P-hus Makrillen. Kvarstående budget på projektet är 1,2 mnkr och prognosen innebär att hela budgeten nyttjas under 2026.

Centralbron - Förstudie Centralbron.

Under 2025 påbörjades en förstudie rörande Centralbrons underhållsbehov. En okulärbesiktning för kartläggning av skador samt kostnadsuppskattningar för att åtgärda dessa är genomförd. Under 2026 kommer arbetet fortsätta, bland annat avseende vilka åtgärder som kan krävas för att säkra bron fortlevnad över längre tid. Även utredningskostnader kopplat till funktion och gestaltning av centralbron inom järnvägsprojektet är nu inräknat i årets prognos som därmed uppgår till 0,5 mnkr.

Parkverksamhet

Projekt **Kronängsparken** är indelad i tre olika etapper. Entreprenadarbeten gällande den första etappen påbörjades under 2022 men projektet försenades kraftigt då saneringsåtgärder på marken krävdes vilka genomfördes under 2023-2024. Etapp ett stod klar vid halvårsskiftet 2025 och därefter startade sanering av etapp två. Denna sanering slutfördes under hösten 2025 och byggnationen av etapp två påbörjades. Målet är att vara klar med etapp två under våren 2026. Den tredje och sista etappen är beroende av Bostäder i Borås projekt att bygga förskola och bostäder vid Västra Nygatan, där finns ännu inget beslut och en sluttid är därför svår att ge. Årets planerade åtgärder genomförs gemensamt med gatuavdelningen som bygger en gång- och cykelväg mellan Västerängsgatan och Norrbyhuset under våren 2026. Inom parkprojektet förbättras anslutningar till gång- och cykelbanan samt ett antal träd planteras. Årets budget om 6,3 mnkr avser ombudgetering från 2025. Årets prognos är 4,8 mnkr. Resterande belopp om 1,5 mnkr kvarstår till den tredje och sista etappen. Utfallet hittills är 3,2 mnkr.

Årets ursprungliga beslutade budget för **Viskans park** uppgick till 27,1 mnkr. Enligt kommunfullmäktiges beslut §27 den 2026-02-26 har budgeten utökats med 6 mnkr till 33,1 under 2026 eller totalt för projektet från 90 mnkr till 96 mnkr. Omdisponering om 4,4 mnkr från 2025 innebär därmed en total budget 2026 om 37,5 mnkr. Prognosen följer årets budget och periodens utfall uppgår till 3,2 mnkr. Årets planerade åtgärder avser främst åtgärder på Götavallen (Götaparken), Norrby25, samt rekreationsslingan Ålen men även mindre åtgärder för förbättrad gång- och cykelkommunikation inom stråket.

Persontransporter

Projektet bokningssystem för resor har under projektets gång förändrats gällande utförande, behov och debiteringsmodell. Upparbetade kostnader hittills avser interna poster gällande upphandling. Dessa bokförs som drift. Även årets integrationskostnader kommer att belasta driften och projektet utgår därmed.

Tekniska nämndens budget 2027 – Planeringsunderlag 2027

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att Planeringsunderlag 2027 för Tekniska nämnden inklusive investeringsbilaga samt förslag till taxor 2027 godkänns och översänds till Kommunstyrelsen

Sammanfattning

Planeringsunderlag 2027 avseende Tekniska nämnden utgör underlag till Borås stads budget som Kommunfullmäktige fastställer i december.

Innehållet i Planeringsunderlaget har lyfts i samband med Tekniska nämndens strategidagar i april. Därefter har ärendet lyfts som informationsärende till nämnden i juni månad.

Budgetförslaget har behandlats i enlighet med Medbestämmandelagen (MBL) §19 – information och § 11 – förhandling.

Ärendet i sin helhet

Den preliminära driftbudgetramen för år 2027 inom verksamhet Väghållning, park och skog mm uppgår till 249 mnkr. Inom Persontransporter är den preliminära ramen 104 mnkr. Total preliminär ram för nämnden är därmed 353 mnkr. Utöver de preliminära ramarna äskar nämnden om totalt 20,5 mnkr i utökad budget varav 3,5 mnkr inom Väghållning, park och skog samt 17 mnkr inom Persontransporter. Den senare delen är kopplad till en ökad prisnivå efter nya upphandlingar av serviceresor samt utökat färdtjänstområde. Nämnden har sedan föregående år aviserat om detta behov.

Föreslagen total investeringsbudget för 2027 uppgår till 157,5 mnkr. Budgeten för 2027 förutsätter att kvarvarande medel från de stora pågående projekten 2026 ombudgeteras till 2027. Kommande planeringsår är budgetbehoven 157,2 mnkr, 121,8 mnkr, 111,8 mnkr och 121,8 mnkr.

Jämfört med beslutad Budget 2026 är några justeringar i investeringsplanen gjorda. Inom **årliga anslag** är föreslagen budget 2027 uppräknad för projekten Reinvestering gatubelysning samt Energi- och miljöeffektivisering gatubelysning. Även projektet Handlingsplan för trygga fysiska miljöer föreslås fortsätta under kommande budgetperiod.

Inom ramen för **Investeringar som löper över flera år** är ett nytt projekt gällande Cirkulationsplats vid korsningen Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet föreslaget i budgeten 2028. Nämnden äskar också investeringsmedel för fortsatta förstudier/utredningar gällande Centralbron under 2027. För projektet Viskans park föreslår nämnden en utökning investeringsbudgeten med 85 mnkr avseende perioden 2028-2032 till totalt 181 mnkr. Budgeten för Viskans park uppgår i dagsläget till 96 mnkr. Denna summa avser enbart investeringar som rör Tekniska nämndens ansvarsområden.

Utöver den föreslagna drift- och investeringsbudgeten omfattas budgetdokumentet bl a även av en omvärldsanalys samt en beskrivning av nämndens grunduppdrag och uppföljning av dessa samt samarbeten.

Likt 2024, 2025 och 2026 års budget kvarstår nämndens prioritering av två av kommunfullmäktiges fokusområden nämligen "Ett Borås präglad av samarbete, hållbarhet och mänskliga rättigheter" samt "Ett Borås med nära och bra service där människor bor och verkar" I år är dessa dock något omskrivna med anledning av nytt upplägg av verksamhetsplanering centralt.

Budgeten innehåller också en rapportering kring nämndens uppdrag som arbetsgivare.

Utöver budgetdokumentet presenteras också nämndens förslag på taxor 2027.

Beslutsunderlag

1. Planeringsunderlag 2027 – Tekniska nämnden
2. Detaljerad bilaga Investeringar 2027 – Tekniska nämnden
3. Förslag taxor och avgifter 2027

Samverkan

Förhandling enligt MBL §19 den 2026-06-17. Förhandling enligt MBL §19 den 2026-08-19.

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen, ks.diarium@boras.se

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Planeringsunderlag 2027

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning.....	3
2 Omvärldsanalys - Möjligheter, utmaningar och risker	4
3 Nämndens grunduppdrag	7
3.1 Så här genomför nämnden sitt grunduppdrag.....	7
3.2 Så här genomförs uppdrag från Kommunfullmäktige och nämnd.....	8
3.3 Så här genomför nämnden uppdraget som arbetsgivare	10
3.4 Så här följer nämnden upp sitt grunduppdrag	12
4 Kommunfullmäktiges fokusområden	13
4.1 Fokusområde 1: Ett Borås präglad av samarbete, hållbarhet och mänskliga rättigheter	13
4.2 Fokusområde 4: Ett Borås med nära och bra service där människor bor och verkar.....	15
5 Resurser	17
5.1 Vaghållning, skog, parker mm	17
5.2 Persontransporter	27
6 Investeringar	30
6.1 Sammanställning Investeringsvolymer.....	30
6.2 Investeringar, årliga anslag	31
6.3 Investeringar som löper över flera år.....	36

1 Sammanfattning

Tekniska nämnden vill bidra till att förenkla och förbättra boråsarnas vardag. Detta görs bland annat genom att skapa trivsamma utemiljöer och attraktiva mötesplatser, såväl som en väl fungerande infrastruktur. Nämnden svarar för många olika uppgifter såsom drift av gator och gång- och cykelvägar, certifierad skogsförvaltning, frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag, beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt erbjuder en hög nivå på skol- och färdtjänstresor. Lantmäterimyndighetens uppdrag är att ansvara för en effektiv och rättssäker fastighetsindelning och ansvarar därmed för fastighetsbildning och fastighetsregistret med tillhörande registerkarta.

Den preliminära driftbudgetramen för år 2027 inom verksamhet Väghållning, park och skog mm uppgår till 249 mnkr. Inom Persontransporter är den preliminära ramen 104 mnkr. Total preliminär ram för nämnden är därmed 353 mnkr. Utöver de preliminära ramarna äskar nämnden om totalt 20,5 mnkr i utökad budget varav 3,5 mnkr inom Väghållning, park och skog samt 17 mnkr inom Persontransporter. Den senare delen är kopplad till en ökad prisnivå efter nya upphandlingar av serviceresor samt utökat färdtjänstområde. Nämnden har sedan föregående år aviserat om detta behov.

Föreslagen total investeringsbudget för 2027 uppgår till 157,5 mnkr. Budgeten för 2027 förutsätter att kvarvarande medel från de stora pågående projekten 2026 ombudgeteras till 2027. Kommande planeringsår är budgetbehoven 157,2 mnkr, 121,8 mnkr, 111,8 mnkr och 121,8 mnkr.

Jämfört med beslutad Budget 2026 är några justeringar i investeringsplanen gjorda. Inom **årliga anslag** är föreslagen budget 2027 uppräknad för projekten Reinvestering gatubelysning samt Energi- och miljöeffektivisering gatubelysning. Även projektet Handlingsplan för trygga fysiska miljöer föreslås fortsätta under kommande budgetperiod.

Inom ramen för **Investeringar som löper över flera år** är ett nytt projekt gällande Cirkulationsplats vid korsningen Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet föreslaget i budgeten 2028. Nämnden äskar också investeringsmedel för fortsatta förstudier/utredningar gällande Centralbron under 2027. Total utgift avseende om- eller nybyggnation av Centralbron är i dagsläget inte känd. Förhandlingar mellan Borås stad och Trafikverket pågår. Detsamma gäller en eventuell investering i ett temporärt resecentrum. Båda dessa investeringar är kopplade till Järnvägsprojektet men hör till nämndens ansvarsområde. För projektet Viskans park föreslår nämnden en utökning investeringsbudgeten med 85 mnkr avseende perioden 2028-2032 till totalt 181 mnkr. Budgeten för Viskans park uppgår i dagsläget till 96 mnkr. Denna summa avser enbart investeringar som rör Tekniska nämndens ansvarsområden.

2 Omvärldsanalys - Möjligheter, utmaningar och risker

Infrastruktur

Kungsgatan är hårt trafikerad vilket leder till köer, buller, sämre luftkvalitet och en tydlig barriär i staden. Om trafiken ökar ytterligare kan situationen bli besvärlig. En kringled skulle kunna avlasta trafiken, förbättra framkomligheten för bussar och cyklar samt möjliggöra en tryggare och mer trivsamt stadsmiljö. Strategisk trafikplanering är Kommunstyrelsens ansvar, men Tekniska nämnden betonar som väghållningsmyndighet behovet av en långsiktig utbyggnadsplan.

Tekniska nämnden vill intensifiera **trafiksäkerhetsarbetet** för att sänka hastigheter och öka tryggheten för gång- och cykeltrafikanter. Cyklingen har ökat genom tidigare satsningar, men fler åtgärder krävs för att bygga bort felande länkar och skapa ett sammanhängande nät enligt cykelplanen. Nämnden vill också prioritera cykelparkeringar och pendelparkeringar samt utreda bredare GC-vägar med tydlig uppdelning mellan gång- och cykeltrafik. För att minska problemen med felparkerade elsparkcyklar har nya åtgärder införts under året, där fordon samlas in av personal och berörd leverantör faktureras. Frågan behöver dock fortsatt följas upp och avtalen ses över.

Arbetet med projektet **Stadsutveckling i järnvägsstråket** pågår för fullt. Tillsammans med Trafikverket utreds lokaliseringen av det nya järnvägsspåret samt utformningen av stationsområdet. För att skapa framdrift i projektet har arbetet inom Borås stad delats upp i tio delprojekt. Tekniska förvaltningen deltar i de flesta delprojekten och ansvarar för att leda delprojekt avseende rivning av befintlig och uppförande av en ny Centralbro, samt för delprojektet gällande trafikomledningar och arbetsytor i anslutning till stationsområdet. Förvaltningen har också en roll i arbetet med att ta fram planskilda trafiklösningar i samband med att järnvägsövergången vid Regementsgatan ska ersättas. Nämndens medverkan i järnvägsprojektet bidrar positivt till den framtida utformningen av stadsmiljön. De ekonomiska konsekvenserna kopplade till Centralbron hanteras inom ramen för den pågående förhandlingen mellan Borås stad och Trafikverket.

Klimat och miljövård

Nämnden vill **minska koldioxidutsläppen** genom att följa handlingsplanen *Ekologiskt hållbart Borås* och ställa krav på fossilfria drivmedel och eldrift i upphandlingar. HVO100 används redan i stor utsträckning inom skolskjutsen, och målet är fler elfordon till 2030. Inom entreprenader är elektrifiering mer utmanande då eldrivna maskiner är begränsade eller dyra. Staden behöver därför i budgeten ta ställning till om och i vilken utsträckning framtida upphandlingar ska ställa högre krav på miljöhänsyn, samt i vilken takt fossildrivna maskiner ska fasas ut utifrån den högre kostnadsbilden.

EU:s reviderade **luftkvalitetsdirektiv** innebär skärpta krav på luftkvalitet till 2030, vilket kommer att påverka kommunernas ansvar för planering, uppföljning och åtgärder. För Borås innebär detta ökade krav på att minska mängden partiklar till följd av däckens friktion mot underlaget och säkerställa att miljökvalitetsnormerna följs. Tekniska nämndens arbete med trafik, infrastruktur och stadsutveckling blir därmed en central del i att uppfylla kommande lagkrav.

Minskade statliga anslag till **kalkning** av försurade sjöar och vattendrag innebär utmaningar för flera olika vattendrag inom Borås stad. Kalkningen är en viktig åtgärd för att motverka försurning och säkerställa god vattenkvalitet samt bevara biologisk mångfald. Om åtgärderna minskar finns en risk för försämrad vattenstatus, vilket kan påverka både ekosystem (t.ex. fiskbestånden i vattendragen) och möjligheten att nå miljökvalitetsnormerna. Staten ansvarar för finansieringen men påverkan sker lokalt vilket är en stor utmaning.

Nämnden har de senaste åren investerat i **klimatanpassningsåtgärder** för att möta ökade flöden och skyfall. Det kan handla om att säkra infrastruktur såsom gångvägar och parkstråk, samt att anlägga parkmiljöer som kan fungera som fördröjningsmagasin vid kraftiga regn. Genom att återskapa våtmarker skapas livsmiljöer för flera arter samtidigt som de kan bidra till att minska utsläpp av växthusgaser. Nämnden avser att fortsätta detta arbete.

Skogsbruket som bedrivs på kommunens skogsinnehav är miljöcertifierat enligt certifieringsmodellerna FSC® och PEFC®. Skogsbruket bedrivs uthålligt, ansvarsfullt och miljöanpassat samt tar hänsyn till skogens sociala värden. I skogscertifieringarna ingår detaljregleringar som är mer omfattande än lagkraven i skogsvårdslagen. Skogsbrukets ekonomi påverkas av svängningar i virkes- och biobränslepriser, vilket innebär att förutsättningarna snabbt kan förändras. Exempelvis kan händelser som stormar få stora ekonomiska konsekvenser genom skador på skog och förändrat utbud av virke. Avkastningskravet höjdes med 4 miljoner kronor i budget 2026 vilket kan påverka budgeterade virkesuttag (avverkningsvolym) om virkespriserna faller.

Kommuner har flera konkreta skyldigheter när det gäller att bekämpa **invasiva främmande arter**, vilket grundar sig i både EU-rätt och svensk lagstiftning. Den 15 maj 2026 började en ny nationell förteckning över invasiva främmande arter att gälla i Sverige genom förordning (2026:311). Förordningen innebär striktare lagkrav på bekämpning och utrotning för offentliga aktörer, däribland kommuner. Nämnden fick uppdraget att bekämpa invasiva växtarter 2023 men tilldelad budget om 1 mnkr är inte tillräcklig för att klara gällande lagkrav.

Serviceorter och andra centrummiljöer utanför Borås stadskärna

Borås Stad har tagit fram *Strategier för den långsiktiga utvecklingen av Fristad, Dalsjöfors, Viskafors och Sandared*. Även översiktsplanen beskriver utveckling av serviceorterna samt stråken in mot centrala Borås. En stor andel av Borås stads befolkning bor utanför centrala Borås. En utmaning är att nämnden inte har samma rådighet i serviceorterna som i centrala Borås. Vägföreningar och staten är väghållare och nämnden sköter viss drift av gatorna enligt avtal med föreningarna. Trafikverket är väghållare för vägar mellan orter och genom centralorterna i de flesta fall. Ambitionen är ännu mer dialog med olika parter såsom Trafikverket, ordsråd, vägföreningar, bostadsbolag, fastighetsägare med flera för att tillgodose invånarnas behov av exempelvis GC-vägar, torgytor, pendelparkeringar för bilar och cyklar mm på bästa sätt. Tillgången till natur- och friluftsområden är överlag god i serviceorterna. Tekniska nämnden sköter och utvecklar bl.a. kommunens parker, tätortsnära skogar och naturreservat, varav en betydande del ligger utanför centralorten. I den mån det är möjligt och där nämnden har rådighet, avser nämnden att planera förbättringsåtgärder och lägga resurser på åtgärder i serviceorterna och i andra centrummiljöer utanför stadskärnan. Nämnden ämnar också delta i planeringen av landsbygds- och serviceortsutveckling, med avseende på väghållning, trafiksäkerhet och rekreation.

Staden äger och drifvar en del belysningsanläggningar på statliga och enskilda vägar. Vissa av dessa är gamla och behöver avvecklas eller bytas ut. En utredning som inkluderar konsekvenser pågår.

Nya avtal och andra budgetpåverkande händelser

En stor utmaning för nämndens verksamheter har över tid varit att upprätthålla ambitionsnivåerna då priserna för entreprenader och material höjts med index som ofta har ökat mer än budgeten.

Driftavtalen avseende vägar, vägbelysning, etc. handlas upp för avtalsperioder om sex år. Upphandling ska genomföras för nya avtal som ska gälla från och med september 2026. Avtalen omfattar verksamhet för ca 70 mnkr årligen så utfallet av upphandlingen kan ge stor påverkan på nämndens ekonomi.

Upphandling av nya **skötselavtal för parkverksamheten** ska också genomföras under året. Avtalen börjar gälla från och med 2027 också de med en avtalsperiod på sex år. Avtalen omfattar verksamhet om ca 12-14 mnkr årligen så även i detta fall får kan utfallet av upphandling påverka nämndens ekonomi stort och kräva en allt hårdare prioritering.

Föregående års upphandling gällande **serviceresor** gav en ökning av priserna med 23 % för personbilar och 10 % för specialfordon. Detta i kombination med nya regler gällande utökat färdtjänstområde gav stora effekter på ekonomin vilket tydliggjordes både i 2025 års bokslut men även i 2026 års budget och prognoser. Nämndens ram behöver kompenseras för ökade kostnader i kombination med att taxekonstruktionen behöver ses över för att minska kostnaderna och öka intäkterna i den mån det är möjligt. Samarbetet med grannkommunerna Mark och Ulricehamn kommer att vara fullt igång från och med den 21 juni 2026, med utmaningen att skapa en mer effektiv samordning och ett bättre resursutnyttjande av tillgängliga fordon.

Nya regler kring **moms på felparkeringsavgifter** innebär att dessa i större utsträckning kan komma att betraktas som momspliktiga intäkter. Bakgrunden är förändrad rättspraxis på EU-nivå, vilket lett till att Skatteverket ändrat sin tolkning. De nya reglerna planeras att börja tillämpas från den 1 januari 2027. För kommunen innebär detta att en del av intäkterna från felparkeringsavgifter tillfaller staten i form av moms, vilket minskar de totala nettointäkterna och påverkar nämndens budgetförutsättningar. För att hantera intäktsbortfallet föreslår nämnden att felparkeringsavgifterna höjs med 25 %. Höjningen föreslås börja gälla om och när Skatteverket verkställer sitt beslut. Om beslut om taxehöjning ej tas av Kommunfullmäktige behöver nämnden kompenseras för intäktsbortfallet om ca 2,5 mnkr genom en ökad ram.

Antalet **elever i anpassad grund- och gymnasieskola** som behöver skolskjuts fortsätter att öka likt tidigare år. För att klara uppdraget, och för att inte på sikt skapa en överkapacitet, hanterar verksamheten denna ökning med externt upphandlad taxi och buss istället för att utöka den egna verksamheten.

Regeringen har lagt fram ett förslag som innebär att **kommunala lantmäterimyndigheter** från 2027 blir skyldiga att använda det nya statliga ärendehanteringssystemet. Ekonomiskt bedöms förslaget medföra ökade kostnader på kort sikt genom införandeinsatser, utbildning och eventuella integrationer. Det finns också en osäkerhet kring framtida avgiftsnivåer som troligtvis inte kommer att vara lägre än det som verksamheten betalar idag.

Kommunikation

Stora parallella ombyggnationer i centrum, såväl som andra förändringar som påverkar människor, ställer krav på att **korrekt och lättillgänglig information** kommer ut i god tid. Det senaste året har det kommit synpunkter från invånare och näringsidkare som tyder på att det finns saker att förbättra i det avseendet. Olika kanaler, ett förändrat medielandskap och algoritmer kan försvåra för hur information kommer fram vilket gör att förtroendet för offentligheten riskerar att skadas. Nämnden behöver arbeta proaktivt i fler kanaler inför, under och efter att beslut fattas och arbeten inleds för att invånare, näringsidkare och besökare ska vara införstådda med vad som sker och varför. Det är också viktigt att nämnden har en god kommunikation gällande andra förändringar såsom taxejusteringar, förändringar i regelverk mm.

3 Nämndens grunduppdrag

Nämndens uppdrag är att vara väghållare för kommunala gator, ansvara för drift och underhåll av gator, torg, parker och gång- och cykelvägar samt myndighetsutövning inom trafikområdet. Uppdraget innebär att boråsare och besökare ska uppleva en trygg, ren och attraktiv stad med en smidig infrastruktur.

Vidare är nämndens uppdrag att bedriva en certifierad skogsförvaltning, hantera frågor om jakt och fiske, kalkning av försurade vattendrag samt beredning av arbete för personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Uppdraget innebär ett skogsbruk med en ekonomisk avkastning, naturvård med biologisk mångfald samt tillgängliga och natursköna strövområden för boråsare såväl som för besökare.

Nämnden är huvudman för det kommunala lantmäteriet. Det innebär att nämnden ansvarar för en effektiv och rättssäker fastighetsindelning och ansvarar därmed för fastighetsbildning och fastighetsregistret med tillhörande registerkarta. Myndigheten har även hand om adressättning och lägenhetsregistret inom kommunen.

Nämnden ansvarar också för persontransporter vilket innebär att samordna samhällsbetalda persontransporter som skolskjuts, färdtjänst och riksfärdtjänst.

3.1 Så här genomför nämnden sitt grunduppdrag

Väghållning, skog, parker mm

Tekniska nämnden genomför sitt grunduppdrag via tecknade driftavtal och upphandling av utförandeentreprenader. Uppdragen tilldelas interna och externa utförare efter upphandling.

Tekniska nämnden utför även grunduppdraget i egen regi med egen personal, vilket framför allt gäller natur- och anläggningsarbeten inom arbetsmarknadsinsatser samt arbetsförberedande verksamhet i form av grön rehabilitering och inom de ordinarie verksamheterna Naturreservat och Skogsdrift.

Myndighetsutövning, administration, projektering samt projekt- och byggledning sker också huvudsakligen med egen personal.

Lantmäterienheten arbetar med nybildning och ombildning av fastigheter samt fastighetsrättsliga uppdrag, som gränsvisning och fastighetsutredningar. I planprocessen samverkar enheten med plan- och bygglovsavdelningen genom att delta vid planmöten, lämna samråds- och granskningsyttrande, ge fastighetsrättsligt stöd till planhandläggarna samt upprätta fastighetsförteckningar. Enheten får även förhandsbesked och bygglov på remiss för att kunna ge råd angående de fastighetsrättsliga frågorna. Fastighetsägare kan även få rådgivning.

Persontransporter

Tekniska nämnden genomför sitt grunduppdrag via tecknade driftavtal och upphandling av transporter. Uppdragen tilldelas externa utförare efter upphandling. Detta avser skolskjuts, färdtjänst och riksfärdtjänstresor.

Tekniska nämnden utför även grunduppdraget i egen regi inom verksamheten skolskjuts för elever i anpassad grund- och gymnasieskola där verksamheten har egna förare och bussar som är placerade på Ramnaslätt. För att möta det snabbt ökade elevantalet inom anpassad skola gör verksamheten även avrop från upphandlade leverantörer för serviceresor och bussar.

3.2 Så här genomförs uppdrag från Kommunfullmäktige och nämnd

I det här avsnittet beskrivs uppdrag formulerade av Kommunfullmäktige eller nämnd, i samband med beslut om budget eller löpande under året. Planeringen innehåller en beskrivning av uppdragets syfte/mål, vad som konkret förväntas uppnås, hur nämnden avser genomföra uppdraget och när uppdraget förväntas vara genomfört. Uppdragen följs upp i ordinarie uppföljning i minst Tertial 2 och årsredovisning.

3.2.1 Uppdra åt Kulturnämnden och Tekniska nämnden att tillsammans utreda möjligheterna att uppföra ett minnesmärke som hedrar alla dem som kommit för att arbeta och bidra till utvecklingen av Borås textilindustri. Kulturnämnden och Tekniska nämnden ska i sin utredning inkludera de nationella minoriteterna i samråd

Så här genomförs uppdraget

Arbetet med utredningen startades upp i januari 2026 och kommer färdigställas under hösten.

En arbetsgrupp med representanter från Borås konstmuseum - Kulturförvaltningen, Parkenheten - Tekniska förvaltningen samt från Samhällsbyggnadsförvaltningen har formerats. Arbetsgruppen har omvärldsbevakat minnesmärkens roll och gestaltning, bland annat genom en studieresa till Göteborg för att lära om stadens erfarenheter av arbetsprocesser kring monument och minnesmärke. Bland annat besöktes HBTQI+ monumentet på Esperantoplatsen med erfarenhet av samarbete med intressentgrupp och "Historien börjar här" i Kortedala som bland annat speglar människorna som bor och har bott där och som präglas av just arbetskraftsinvandrade.

Inventering av plats och historisk kontext i Borås sker främst genom självstudier av litteratur, film och vetenskapligt material.

Samtal med representanter för följande nationella minoritetsgrupper har skett under våren; den sverigefinska minoriteten, den romska minoriteten och Judiska föreningen i Borås. Möten med övriga nationella minoritetsgrupper har varit svåra att genomföra främst för att de bedömer att de inte berörs av frågan och saknar koppling/samhörighet med personer som valt att arbetskraftsinvandera till Borås. Presentation av utredningens arbete har genomförts för gruppen Samråd finsk kultur i maj 2026.

Arbetsgruppen planerar att avrapportera utredning i september för berörda nämnder.

3.2.2 Utvärdering ska ske om antalet offentliga toaletter som erbjuds i kommunen är tillräckligt eller om fler behövs samt om utbudet finns med god geografisk spridning. Utvärderingen ska inkludera jämförelse med andra städer. utvärdering ska ske vad gäller skötseln av toaletterna, trygghetsfaktorn samt tillgängligheten. Om utvärderingarna visar på brister ska en plan utarbetas för hur Borås Stad ska komma till rätta med att erbjuda tillräckligt många offentliga toaletter, som sköts med bra kvalitet och uppfyller motionens intentioner. Se över möjligheten att införa en funktion likt andra städer där den som vistas i staden snabbt kan få upp information om var de offentliga toaletterna finns.

Så här genomförs uppdraget

Förvaltningen har påbörjat en utredning kring de offentliga toaletterna med inriktning enligt uppdraget. Arbetet pågår och förväntas bli klart under hösten. Resultatet planeras att lämnas till politisk behandling i slutet på året.

3.3 Så här genomför nämnden uppdraget som arbetsgivare

Kompetensförsörjning

Förvaltningen står inför en ökande utmaning vad gäller kompetensförsörjning. En stor andel av personalen utgörs av specialister med unika ansvarsområden, vilket skapar sårbarhet vid sjukfrånvaro eller personalomsättning.

Pensionsavgångar inom förvaltningen, särskilt i ledande befattningar, förväntas öka under de kommande åren. Detta förstärker behovet av strategisk planering, då det råder brist på personal med relevant erfarenhet inom flera områden.

Konkurrensen om kvalificerad arbetskraft är hård, särskilt från privata aktörer och konsultföretag. Förvaltningen har vid flera tillfällen haft svårigheter att rekrytera då det varit få sökande eller kandidater utan rätt profil. Förvaltningen har inte heller möjlighet att erbjuda löner i nivå med privata aktörer och konsultföretag.

Kompetensbehov analyseras och följs upp årligen inom ramen för förvaltningens kompetensförsörjningsplan. Ledningsgruppen arbetar aktivt med både rekryteringsstrategi, personalutveckling och arbetsmiljö, medan HR och stödfunktioner stöttar både operativa och strategiska insatser. Detta inkluderar uppföljning av sjukfrånvaro, friskvårdsarbete, verksamhetsutveckling samt medarbetarundersökningar.

Chefers villkor och förutsättningar

Chefernas arbetsmiljö och ledarskapsförutsättningar är avgörande för en välfungerande verksamhet. Inom förvaltningen bedrivs ett strukturerat arbete för att ge chefer stöd i sin roll och skapa goda organisatoriska förutsättningar.

Ledningsgruppen träffar samtliga chefer gemensamt varje månad. Dessa möten främjar informationsdelning mellan verksamhetsområden, stärker samhörigheten inom förvaltningen och möjliggör en nära dialog mellan chefer och förvaltningsledning. Vid dessa tillfällen kan även stödfunktioner, såsom HR och ekonomi, kommunicera viktig och samordnad information.

Utöver de regelbundna månadsträffarna anordnar förvaltningen några halvdagsträffar med cheferna under året. Dessa innehåller både interna och externa utbildningsinsatser med fokus på chefers kompetensutveckling, ledarskap och aktuella frågor i organisationen. Syftet är att stärka det tillsatsbaserade ledarskapet och ge cheferna verktyg att driva verksamheten effektivt och hållbart.

En långsiktig satsning på chefers villkor är en investering i hela organisationens kapacitet, arbetsmiljö och kvalitet. För att säkerställa att våra chefer även framöver har möjlighet att axla sitt uppdrag krävs fortsatt strategiskt fokus, resurser och stöd.

Arbetsmiljö och hälsa

En god arbetsmiljö och ett aktivt hälsoarbete är avgörande för att förvaltningen ska kunna leverera tjänster av hög kvalitet, behålla kompetens och förebygga sjukfrånvaro. Förvaltningen arbetar aktivt och systematiskt med arbetsmiljöfrågor i nära samverkan mellan chefer, HR och skyddsorganisationen för att förebygga ohälsa bland medarbetarna.

Ett viktigt verktyg är tidiga samtal vid sjukfrånvaro, där chefer i dialog med medarbetaren snabbt kan identifiera arbetsrelaterade orsaker till ohälsa. Vid behov kopplas företagshälsovården in för att förhindra att kortare frånvaro utvecklas till långvarig sjukskrivning.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM) följs upp löpande i verksamheterna och omfattar både fysiska, organisatoriska och sociala faktorer. Chefer får stöd i sitt arbetsmiljöansvar, och återkommande medarbetarenkäter ger underlag för utvecklingsinsatser på både enhets- och förvaltningsnivå. Insatserna förstärks genom en gemensam aktivitets- och föreläsningsdag för samtliga anställda med fokus på hälsa och välmående. Många enheter genomför även egna hälsofrämjande initiativ på arbetsgruppsnivå.

En hållbar arbetsmiljö kräver ett långsiktigt perspektiv och ett aktivt ledarskap, men också resurser för att kunna arbeta förebyggande. Ett fortsatt arbete för hälso- och arbetsmiljöarbetet är därför en viktig förutsättning för att säkerställa en robust, attraktiv och effektiv organisation, inte minst i ljuset av ökad komplexitet i uppdraget och växande krav på offentlig verksamhet.

3.4 Så här följer nämnden upp sitt grunduppdrag

Väghållning, skog, parker mm

Exempel på hur nämnden följer upp sitt uppdrag är genom årlig rapportering av felanmälningar, synpunkter och beröm från allmänheten.

Vart tredje år genomförs den stora undersökningen "Kritik på teknik" av Sveriges kommuner och Regioner (SKR). Resultatet visar på nämndens utveckling och var det finns behov av insatser dessutom finns möjlighet till jämförelse med övriga kommuner som deltar i undersökningen.

Årliga indikatorer som berör gatu-, park, och skogsskötsel följs upp via SCB:s Medborgarundersökning. SCB:s medborgarundersökning är en attitydundersökning som genomförs på uppdrag av kommuner. Undersökningen ger svar på hur invånarna bedömer att kommunen sköter sina verksamheter och vilket inflytande de anser sig ha på kommunala beslut. För närvarande deltar Borås stad enbart vartannat år i medborgarundersökningen. Flera andra mätningar/enkäter genomförs också, exempelvis skräpmätningar varje år, Kommunvelometern varje år, Cyklistvelometern vartannat år.

Skogsförvaltningen är dubbelcertifierad (FSC och PEFC). Det innebär bland annat att skogsbruket bedrivs uthålligt, ansvarsfullt och miljöanpassat samt tar hänsyn till skogens sociala värden. Regelbundet genomförs revision med fristående revisor vilket säkerställer en hög kvalitet, följsamhet mot regler, indikatorer och bestämmelser för ett ansvarsfullt uthålligt skogsbruk.

Parkenheten följer upp stadens trädkronstäckning med två olika inventeringsmetoder. En följs upp vart annat år i samband med att nya ortofoton och laserdata tas fram genom flygburen laserscanning, en metod som grundar sig på maskininlärningsprinciper. Den andra metoden genomförs genom inventeringar på fältet vart 5:e år och förutom krontäckningsgrad tar den även fram värdet på stadens ekosystemtjänster. Metoden kallas för iTree och är framtagen av amerikanska skogsvårdsstyrelsen.

Inom Lantmäterienheten genomförs kundnöjdhetsmätningar regelbundet.

Genom information på nämndsmöten och studiebesök i verksamhet kan nämnden ta del av det praktiska arbetet i de olika verksamheterna vilket också är en del av uppföljningen.

Utöver ovan beskrivet rapporteras verksamhet och ekonomi i enlighet med ordinarie uppföljningar under året.

Persontransporter

Mätningar av kundnöjdhet och måluppfyllelse görs med regelbundenhet inom de olika verksamheterna.

Under 2026 görs en ny kundundersökning för att mäta kundnöjdheten med skolskjuts för elever i anpassad grund- och gymnasieskola. Även en kundundersökning om hur färdtjänstkunder upplever servicen från färdtjänsthandläggare görs under 2026. Senaste undersökningen gjordes 2023 och denna visade på att 84 % av kunderna var nöjda eller i högsta grad nöjda med information, handläggning samt bemötande vid ansökan om färdtjänst. Målet är att öka andelen nöjda kunder till 90 %.

Uppföljning av kundnöjdheten för våra färdtjänstresenärer görs dagligen genom Barometern för anropsstyrd trafik, ANBARO. Med ANBARO frågas två kunder ut varje dag över hur deras resa dagen innan fungerat. Med detta verktyg kan verksamheten kontinuerligt följa hur kunderna upplever sin resa. Det finns också en möjlighet till jämförelser mellan olika kommuner och regioner. Den undersökningen visar att 95 % av färdtjänstkunder är nöjda eller i högsta grad nöjda med sin färdtjänstresa samt bokning/avbokning av resan.

Klagomål, beröm och synpunkter registreras, utreds och redovisas.

Genom studiebesök och verksamhetsinformation på nämndsmöten kan nämnden ta del av det praktiska arbetet i verksamheterna vilket också är en del av uppföljningen.

Utöver ovan beskrivet rapporteras verksamhet och ekonomi i enlighet med ordinarie uppföljningar under året.

4 Kommunfullmäktiges fokusområden

Den politiska viljeinriktningen för Kommunfullmäktige sammanfattas genom 12 fokusområden för staden. Fokusområdena visar vad politiken vill att organisationen ska fokusera på för att Borås ska utvecklas i riktning mot Visionen om framtidens Borås.

I detta avsnitt beskrivs de behov, utmaningar och politiska ambitioner som ligger till grund för nämndens prioriteringar. Här tydliggörs hur nämnden avser att genomföra uppdraget och hur genomförandet bidrar till att stärka och utveckla fokusområdet. Uppdragen följs upp i ordinarie uppföljning i minst Tertial 2 och årsredovisning.

4.1 Fokusområde 1: Ett Borås präglad av samarbete, hållbarhet och mänskliga rättigheter

4.1.1 Hållbara persontransporter, Mobility management, transportomställning för utveckling av gång- och cykelvägsnätet, energisparåtgärder och biologisk mångfald.

Beskrivning

Tekniska nämnden bidrar till Kommunfullmäktiges vision om Omsorg om varandra och miljön samt fokusområdet Ett Borås präglad av samarbete, hållbarhet och mänskliga rättigheter. Uppdraget omfattar att integrera hållbarhet, samverkan och socialt ansvar i planering, genomförande och utveckling av nämndens verksamheter. Arbetet bedrivs genom ett systematiskt miljö- och kvalitetsarbete där nämnden är miljödiplomerad och kontinuerligt utvecklar sina arbetssätt i enlighet med stadens miljöhandbok. Uppdraget omfattar även att säkerställa att krav på miljö och hållbarhet tillämpas vid upphandlingar, särskilt inom transportområdet, samt att bidra till utvecklingen av en hållbar och tillgänglig stadsmiljö.

Syfte / mål

Syftet är att bidra till en långsiktigt hållbar samhällsutveckling där ekologiska, ekonomiska och sociala perspektiv integreras.

Målen är att minska verksamhetens klimat- och miljöpåverkan, främja hållbara transporter och ökad mobilitet, exempelvis genom utveckling av gång- och cykelinfrastruktur, och effektivisera energianvändningen, bland annat genom modernisering av gatubelysning. Målet är också att stärka biologisk mångfald och hållbar förvaltning av natur- och skogsområden samt att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med mänskliga rättigheter och god samverkan. Vidare är målet att skapa förutsättningar för ett hållbart Borås genom aktiv samverkan med relevanta aktörer.

Så här genomförs uppdraget

Uppdraget genomförs genom ett brett spektrum av insatser inom nämndens ansvarsområden:

Miljö- och kvalitetsstyrning: Systematisk uppföljning sker inom ordinarie budget- och uppföljningsprocess, kompletterad med rapporter såsom miljörapporter samt uppföljning av energi- och klimatplaner och miljöprogram.

Hållbara upphandlingar: Krav på miljö och hållbarhet integreras i upphandlingar, särskilt inom persontransporter och anpassad skolskjuts.

Hållbar mobilitet: Löpande utbyggnad av gång- och cykelvägar samt genomförande av Mobility Management-åtgärder för att stimulera hållbara resval.

Energieffektivisering: Utbyte av gatubelysningsarmaturer för att minska energiförbrukningen.

Natur- och skogsförvaltning: Genomförande av åtgärder för biologisk mångfald samt långsiktigt hållbar skogsförvaltning utifrån ekonomiska, ekologiska och sociala aspekter. Skogsbruket är certifierat enligt FSC och PEFC.

Samverkan: Aktivt samarbete med andra kommunala nämnder, Trafikverket, Västtrafik, Länsstyrelsen och privata aktörer för att nå gemensamma mål.

Genom dessa åtgärder säkerställs att nämnden bidrar till Kommunfullmäktiges fokusområden på ett strukturerat och uppföljningsbart sätt.

4.2 Fokusområde 4: Ett Borås med nära och bra service där människor bor och verkar

4.2.1 Attraktiv stad genom arbete med utemiljöer såsom parker, GC-vägar, naturvård mm

Beskrivning

Tekniska nämnden bidrar till Kommunfullmäktiges vision om Ett tryggt och snyggt Borås samt fokusområdet Ett Borås med nära och bra service där människor bor och verkar. Uppdraget innebär att utveckla, förvalta och tillgängliggöra stadens fysiska miljöer så att de upplevs som trygga, attraktiva och funktionella för invånare och besökare.

I uppdraget ingår att stärka stadens kvalitet genom att skapa och underhålla parker, torg, naturmiljöer, rekreationsområden samt vattenmiljöer. Vidare omfattar uppdraget att bidra till god tillgänglighet genom utveckling av hållbara transporter och att påverka beteenden som stärker stadens attraktivitet.

Syfte / mål

Syftet är att skapa en trygg, attraktiv och välfungerande stadsmiljö där invånare har nära till service, rekreation och hållbara transportalternativ.

Målen är att utveckla och bevara attraktiva och trygga offentliga miljöer, förbättra tillgängligheten genom utveckling av gång-, cykel- och kollektivtrafik, stärka stadens renhållning och upplevda trivsel, bidra till ett ökat ansvarstagande bland stadens invånare samt möjliggöra nära och effektiv service i hela kommunen.

Så här genomförs uppdraget

Uppdraget genomförs genom ett flertal samordnade insatser inom nämndens ansvarsområden:

Utveckling av stadsmiljöer: Planering, utveckling och skötsel av parker, torg, natur- och rekreationsområden samt vattenmiljöer för att skapa attraktiva och trygga miljöer.

Hållbara transporter: Utbyggnad och utveckling av gång-, cykel- och kollektivtrafik för att öka tillgängligheten till service och minska beroendet av bil.

Renhållning och beteendepåverkan: Aktiv medverkan i initiativ som Borås rent och snyggt, där kommunikationsinsatser bidrar till att minska nedskräpning och öka invånarnas delaktighet i att hålla staden ren och attraktiv.

Uppföljning och styrning: Insatserna följs upp inom ramen för ordinarie budget- och uppföljningsprocess samt genom löpande åiterrapportering i nämndens arbete och olika typer av rapporter.

Samverkan: Tätt samarbete med andra kommunala nämnder och bolag, Trafikverket, Västtrafik samt privata aktörer, där samverkan och dialog är avgörande för att nå uppsatta mål.

Genom dessa åtgärder säkerställs att nämnden bidrar till att utveckla ett tryggt, snyggt och tillgängligt Borås med god service nära invånarna.

4.2.2 Att ge Tekniska nämnden i uppdrag att, med utgångspunkt i Akademiplatsens Trafikanalys (2023), ta fram ett förslag för hur ett bilfritt campus kan genomföras samt hur Akademiplatsen generellt kan göras mer trafiksäker, med målet att skapa en tryggare miljö för Högskolan i Borås studenter. Att Tekniska nämnden i detta uppdrag involverar Högskolan i Borås.

Så här genomförs uppdraget

Tekniska nämnden avser att med utgångspunkt i Akademiplatsen Trafikanalys (2023) och samordnat med arbetet med ett nytt Planprogram Centrum ta fram ett förslag för hur ett bilfritt campus kan genomföras samt hur Akademiplatsen generellt kan göras mer trafiksäker. Tekniska nämnden kommer att involvera Högskolan i Borås i arbetet. Om det visar sig nödvändigt kommer en extern konsult anlitas.

5 Resurser

5.1 Väghållning, skog, parker mm

5.1.1 Resultat

5.1.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

Post	Bokslut 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Budget 2027:1
Summa intäkter	112 488	110 650	109 850	109 865
Summa kostnader	-313 672	-340 050	-338 935	-356 315
Buffert (endast i budget)	0	-2 300	-2 300	-2 500
Nettokostnader	-201 184	-231 700	-231 385	-248 950
Kommunbidrag	217 684	231 700	231 700	248 950
Resultat jämfört med kommunbidrag	16 500	0	315	0
Akkumulerat resultat	59 431	77 045	77 045	77 045
Nettoinvesteringar	-169 419	-202 815	-188 815	-157 500

5.1.2 Ekonomiska förutsättningar

De preliminära ramarna för Tekniska nämndens driftbudget för år 2027, inom ramen för Väghållning, park och skog mm uppgår till **249 mnkr**. 105 mnkr av den totala ramen avser budget för kapitalkostnader och resterande 144 mnkr är nettokostnad för drift inom väghållning, park, skog, administration, nämnd och Lantmäteri inklusive buffert 2,5 mnkr.

Nämndens ursprungliga budget 2026 uppgick till 229,8 mnkr. Efter separat beslut om ramjustering med -0,8 mnkr gällande förändrad princip för fördelning av interna administrativa kostnader samt ökad budget med anledning av högre kapitalkostnader än budgeterat, +2,7 mnkr, är nämndens budget inom ram Väghållning, park och skog mm 2026 totalt 231,7 varav 92,7 mnkr kapitalkostnader och 139 mnkr övrig driftbudget inklusive buffert 2,3 mnkr.

Den preliminära ramen för 2027 är därmed 17,3 mnkr högre än 2026 års budget.

Ramjusteringen är fördelad enligt nedan;

- Ökade kapitalkostnader + 12,3 mnkr
- Ökade priser + 5 mnkr

Ramjusteringen gällande ökade priser bygger på personalkostnadsökningar om 3 % och ökade priser mm om 1,9 %. Nämndens kostnader ökar mer än så bl a gällande hyror, entreprenadavtal, IT-kostnader. Enligt budgetförutsättningar ska hyrorna räknas upp med 5 %. Nämnden kompenseras för hyreshöjningarna över 1,9 % i samband med höstens budgetberedning.

Flera osäkerheter föreligger gällande nämndens kostnadsutveckling då upphandling av avtal pågår eller ska påbörjas inom både väghållning och parkskötsel.

Äskningar 2027 - Ram 1

Äskande om utökad ram med anledning av nya ytor inklusive skötsel av nya offentliga toaletter inom parkverksamheten

Inför 2027 är parkverksamheten i behov av en utökad budgetram för att täcka kostnaderna för etableringsskötsel av träd- och buskplanteringar. Flertalet nya anläggningar i parker och på torg har tillkommit senaste åren och för att säkra en god etablering krävs en riktad satsning för att omhänderta alla tillkommande träd-, busk- och perenna planteringar. Kronängsparkens etapp 1 och 2 öppnar upp till sommaren 2026 och strax intill kommer Viskans parks delprojekt Norrby25 att stå klar till årsskiftet 2026/27. Parkerna har totalrenoverats och antalet perenna ytor som kräver högintensiv skötsel har ökat jämfört med före ombyggnationerna. Antalet lekelement, papperskorgar och bänkar har ökat. Dessutom har en terrass för stadsnära odling tillkommit.

Beslutet som fattades av Tekniska nämnden för fyra år sedan att ge förvaltningen i uppdrag att uppföra fler offentliga toaletter har nu slagit igenom. Till 2027 behövs 0,2 mnkr skjutas till per toalettanläggning (totalt byggs två anläggningar på parkmark under 2026) för att rekommenderad daglig tillsyn och underhåll ska kunna genomföras.

Ett antal detaljplaner med tillkommande park- och naturmark har vunnit laga kraft 2026 alternativt väntas vinna laga kraft och kommer att belasta avdelningens budget under 2027. Följande detaljplaner med tillkommande ytor alternativt ytor med förändrad skötselintensitet till följd av nybyggnation behöver tillföras budget:

- Sundshult, Ekås (tillkommande naturmark och skyfallsanläggning)
- Skansen, Viskafors (tillkommande naturmark och skyfallsanläggning)
- Regementet, Göta (tillkommande park- och naturmark)
- Boråstorpets vid R40, Viared (tillkommande naturmark)
- Hemmansgatan, Dammsvedjan (tillkommande naturmark och skyfallsanläggning)

Totalt begärs **0,75 mnkr** utöver budgetram för skötsel av offentliga toaletter, tillkommande ytor och etableringsskötsel till parkenheten.

Äskande om utökad ram till inventering av bullermiljö i kommunens parker med anledning av Åtgärdsprogram 2025-2029 mot omgivningsbuller

Enligt Åtgärdsprogram 2025-2029 mot omgivningsbuller, Kf beslut §12 2025-01-16, ska bullermiljön i kommunens parker inventeras med bullerkartläggningen som grund. Finansiering behöver tillföras budget om uppdraget ska kunna genomföras. Under 2027 bedöms **0,5 mnkr** behöva tillföras för att inventeringsinsatser med extern konsult ska komma igång.

Äskande om utökad ram för platsaktivering - Drömmen om Borås

Inom arbetet med Drömmen om Borås 2.0 och 700 unga drömmar om Borås framkommer ett tydligt önskemål om en mer levande, trygg och attraktiv stadskärna med fler mötesplatser, tillfällig utsmyckning och installationer som uppmuntrar till lek och aktivitet. Nuvarande arbetssätt, där insatser sker inom befintliga resurser, är inte tillräckligt för att skapa den utveckling som efterfrågas. Tekniska nämnden föreslår en ökning av ramen om **0,7 mnkr** för att möjliggöra detta. Förslaget innebär ett samarbete med framför allt Borås & Co, men också med berörda fastighetsägare, Borås City samt övriga intressenter.

Äskande om utökad ram Kalkning

Tekniska nämnden föreslår att budgetramen utökas med **1,5 mnkr** per år för fortsatt kalkning av försurade sjöar och vattendrag. Kalkningen har länge finansierats genom statliga anslag och är en viktig åtgärd för att motverka försurning samt bevara biologisk mångfald, vattenmiljöer och fiskbestånd. Minskade statliga bidrag innebär att tidigare miljövinster riskerar att gå förlorade, vilket kan få betydande negativa konsekvenser för ekosystem och friluftsliv. Behovet omfattar cirka 300 objekt, medan nuvarande statlig finansiering endast täcker ca 250.

Nämnden betonar att det statliga ansvaret för kalkningsverksamheten inte upphör eller automatiskt övergår till kommunen när statliga anslag minskar eller dras tillbaka. Försurningen är ett resultat av nationella och internationella utsläpp, och vattenmiljöer sträcker sig ofta över kommungränser. Det är därför fortsatt rimligt att staten har ett huvudansvar för finansieringen. Nämnden bedömer att omfattningen av kalkningen bör hållas enligt tidigare nivåer för att undvika allvarliga negativa konsekvenser för vattenmiljöerna i Borås kommun. Nämnden kommer att verka för att statlig finansiering långsiktigt återupprättas genom dialog med berörda myndigheter.

Begärda medel utöver budgetram väghållning, park mm i Planeringsunderlaget 2027	(tkr)
Ny ytor allmän plats park ink skötsel av offentliga toaletter	750
Inventering av bullermiljö i kommunens parker med anledning av beslutat Åtgärdsprogram 2025-2029 mot omgivningsbuller	500
Platsaktivering - Drömmen om Borås	700
Kommunal finansiering Kalkning	1 500
Summa	3 450

5.1.3 Verksamhet 2027

Verksamhet	Bokslut 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Budget 2027:1
Gaturenhållning	-10 802	-9 740	-9 740	-10 300
Trafikbelysning	-19 608	-21 400	-19 400	-21 850
Vinterväghållning	-25 494	-30 185	-31 185	-30 185
Beläggningsunderhåll	-1 433	-3 205	-3 205	-2 705
Övrig väghållning	-17 965	-14 855	-16 540	-15 960
Parkering	17 178	14 920	14 920	14 895
Administration gata	-19 825	-27 425	-26 425	-28 670
Lantmäteriverksamhet	-866	-950	-950	-985
Arbetsmarknadsinsatser	-16 643	-17 515	-17 515	-19 185
Skogsdrift	12 081	10 150	10 150	10 000
Mark- och fastighetsreserv	-2 362	-2 515	-2 515	-2 515
Naturvård	-5 943	-6 360	-6 360	-6 590
Park inklusive administration	-25 159	-24 790	-24 790	-25 400
Nämnd, administration, ledning mm	-2 009	-2 830	-2 830	-2 000
Kapitalkostnader	-82 334	-92 700	-92 700	-105 000
Buffert	0	-2 300	-2 300	-2 500
Nettokostnad	-201 184	-231 700	-231 385	-248 950
Kommunbidrag	217 684	231 700	231 700	248 950
Resultat jämfört med kommunbidrag	16 500	0	315	0

GATUAVDELNINGEN

Gaturenhållning

Över tid har nämnden avsatt allt mer budgetmedel för städning av gator och torg. Stadskärnan städas alla dagar i veckan men städfrekvensen för de områden som fastighetsägarna ansvarar för varierar. Det arbete som lagts ned genom åren har burit frukt. Borås har vid flera tillfällen utsetts till årets "Håll Sverige rent- kommun". I den senaste "Kritik på teknik" kundundersökningen framkommer det även att andelen som är positivt inställda till renheten på torg och trottoarer har ökat från 62 % till 72 %.

Verksamheten tillförs inför 2027 0,6 mnkr för att möjliggöra ökad städning av Allégatan tillsammans med fastighetsägarna samt ökad sopning av Kungsgatan för att klara nya gränsvärden för partiklar i luften.

Budgeten omfattar 2,3 mnkr för nedskräpningsavgifter från Naturvårdsverket vilket minskar budgeten som för 2027 uppgår till totalt 10,3 mnkr. Nedskräpningen som ersättningen avser har tidigare finansierats genom minskade ramar till andra gatuverksamheter. Budgettillskottet om 2,3 mnkr har därför fördelats proportionellt i syfte att delvis återställa resursnivåerna för de verksamheter som tidigare nedprioriterats. Förpackningsproducenterna har överklagat Naturvårdsverkets avgiftsuttag och viss osäkerhet kring intäkten råder därmed.

Trafikbelysning

Tekniska förvaltningen har ca 20 000 ljuspunkter och 70 mil kabel att förvalta. Underhållsarbetet innefattar främst löpande arbeten vilket innebär både felsökning och reparation av kända fel, t ex kabelfel, trafikskador, utbyte av trasigt material och byte av enstaka slocknade ljuskällor.

I samband med upphandling av ny avtalsperiod har den geografiska uppdelningen tagits bort så att en entreprenör upphandlas för nämndens alla belysningsanläggningar. Att endast ha en upphandlad driftorganisation, istället för de tidigare tre, förväntas effektivisera hanteringen och totalt sett ge en bättre funktion.

Utöver underhållsarbeten innefattar driftbudgeten även kostnader för el och nätavgifter. Totalt är kostnaderna för gatubelysning 24,9 mnkr men nettobudgeten, efter avdrag för ledningsrättsersättningar om 3 mnkr, är 21,9 mnkr.

Vinterväghållning

Budgeten för vinterväghållning uppgår till 30,2 mnkr. Cirka hälften utgörs av fasta kostnader för beredskap. Servicekontoret höjde kostnaderna under vintern 2025/2026 med anledning av nya tillämpningar av regelverken för vilotider för vissa chaufförer. De fackliga förhandlingarna pågår fortfarande så ytterligare kostnadsökningar riskerar tillkomma inför vintern 2026/2027.

Tekniska nämnden har under många år fått klagomål från invånarna, BEMAB, med flera, avseende kvartersgatorna (C-gator) när snö ackumuleras efter flera snöfall inom en begränsad tid. I samband med den senaste upphandlingen infördes därför en ny riktlinje om att snöröjningsinsatser ska inledas om den ackumulerade snömängden uppgår till 10 cm inom en vecka, istället för den tidigare insatsgränsen vid 10 cm nysnö under 24 timmar. Förhoppningen är att detta ska förbättra framkomligheten i samband med upprepade snöfall. Kostnaden kommer att klargöras av den nya upphandlingen.

Kostnad vinterväghållning							Budget	
År	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Tkr	19 565	30 818	27 495	34 236	27 875	25 494	30 185	30 185

Beläggningsunderhåll

I driftbudgeten för beläggningsunderhåll avsätts medel för smärre reparationer och potthållslagningar. Vägskador som inte lagas omgående leder till ökade reparationskostnader på grund av att skadorna blir mer omfattande med tiden, skadestånd för skador på fordon, fler klagomål etc.

Omfattande fiberutbyggnad under åren har lett till att en väldigt stor del av stadens gator har lagningar i sin beläggning som så småningom leder till ökad förekomst av potthål och sättningar samt ökade kostnader för att åtgärda dessa. Totalt föreslagna budget 2,7 mnkr 2027.

Övrig väghållning

Inom övrig väghållning ingår en mängd mindre verksamheter såsom gröna ytor, trafikanordningar, trafiksignaler, konstbyggnader, dagvattenavledning, vattendrag, bidrag till enskilda vägar, torgbrunnar, säkerhetspollare, julbelysning, cykelgarage, trafikmätningar, schaktreparationer åt ledningsägare, bekvämlighetsinrättningar och flygplatsen. Kommentarer kring några delar av övrig väghållning:

Trafikanordningar

Skadegörelse genom klistermärken på vägskyltar är fortsatt ett stort problem då klistret ofta är så starkt att skyltarna förstörs när märket avlägsnas och skyltarna måste bytas ut. Ett flertal äldre trafiksignalanläggningar medför också ökade driftkostnader för verksamheten. För 2027 höjs den totala budgeten med 0,4 mnkr till totalt 3,1 mnkr.

Konstbyggnader

Budgeten avser huvudsakligen klottersanering och åtgärdande av brister som framkommit vid broinspektioner. Budgeten uppgår till 2,9 mnkr.

Dagvattenavledning

Budgeten om totalt 3,1 mnkr avser kostnader för avgifter till Borås Energi och miljö för avledning av dagvatten samt slamsugning av brunnar.

Torgbrunnar och fontäner

Under 2027 planeras alla torgbrunnar och fontäner vara i drift. Total budget för verksamheten uppgår till 1 mnkr.

Julgranar och julbelysning

Föreslagen budget om 0,5 mnkr för julgranar innebär att granar placeras på Stora torget, Fristad torg, Brämhults torg samt Sjöbo torg. Budgeten för julbelysning är 0,7 mnkr.

Sidoordnad verksamhet (schaktreparationer åt ledningsägare)

Konjunkturen påverkar behovet av schaktreparationer. Det finns en risk att antalet nya byggprojekt som startas 2027 blir något färre än normalt men samtidigt finns det ett antal ledningsägare som har ett kontinuerligt behov av att underhålla ledningar i gatunätet. Ett nettoöverskott på 5 mnkr budgeteras totalt inom denna verksamhet.

Bekvämlighetsinrättningar

De första två tillgänglighetsanpassade toaletterna handlades upp under 2025 och kommer att levereras under försommaren 2026. För att kunna utvärdera funktionen och behovet av fler toaletter skjuts beslut om ytterligare budget upp till planeringsunderlag 2028. Budget drift av offentliga toaletter är 0,5 mnkr.

Parkering

Borås kommuns Parkerings AB utför kundtjänst och övervakning av Borås stads gatuparkeringar inklusive boendeparking. Totalt räknar verksamheten med ett överskott gällande parkering om 14,9 mnkr.

Ett avgörande i EU-domstolen har lett till en förändring av rättspraxis avseende tolkning av momsregler för felparkeringsavgifter. Från första januari 2027 kommer felparkeringsavgifterna sannolikt vara momspiktiga. För att inte resultatet ska minska med ett belopp motsvarande momsen behöver taxorna för felparkeringsavgifter höjas med 25 %. Om taxorna inte höjs 25 % behöver förvaltningens budgetram höjas med 2,5 mnkr.

Administration Gata

Administration Gata omfattar huvudsakligen kostnader kopplade till personal, kontor, ledningsfunktioner etc. Här ingår även vissa övriga kostnader såsom skadestånd och tillsynsavgifter. Påverkansarbete för att inspirera invånarna att välja mer hållbara sätt att resa, så kallat Mobility management, finansieras också inom administrationen. Även ersättningar för upplåtelser av allmän plats redovisas inom denna budgetpost. Nettokostnaden är totalt 28,7 mnkr.

Lantmäteri

Nettobudgeten för Lantmäterienheten uppgår till -1 mnkr varav intäkter 7,9 mnkr och kostnader 8,9 mnkr. Kostnaderna avser främst personalkostnader om totalt 7,2 mnkr, tjänster inklusive hyror 1,6 mnkr och material knappt 0,1 mnkr. Intäkterna är uppräknade utifrån ny förrättnings taxa och utgår från full bemanning. Lantmäterienheten står inför ett byte av handläggningssystem, förutsättningarna är dock oklara vad gäller införande och kostnader då dessa inte är fastställda ännu av statliga Lantmäteriet. För att möta minskningen i ärendeströmmingen har en del av arbetet ställts om till att omfatta kvalitetsförbättring, för vilka verksamheten erhåller medel från statliga Lantmäteriet. Personalbudgeten är beräknad på en bemanning om totalt 8,9 aa varav drygt två tjänster är vakanta.

PARK- OCH SKOGSAVDELNINGEN

Arbetsmarknadspolitiska åtgärder

Natur och anläggning (NOA)

Genom Natur- och anläggningsenheten tillhandahåller Borås stad arbete till personer som står utanför den öppna arbetsmarknaden. Anställningsformerna är bland annat Trygghetsanställningar och Offentligt skyddat arbete (OSA). Nämnden uppdrag är att bereda arbete till 65 personer. Basen för verksamheten finns på Kyllareds industrihotell, Brämhult.

Verksamheten syftar till att stärka den enskilde, så att den med rutiner samt arbete kan starta i en utbildning eller få ett arbete på den öppna arbetsmarknaden. Verksamheten har stora möjligheter att anpassa arbetsuppgifterna som erbjuds vilket är en grundförutsättning för att klara ett arbete på den öppna arbetsmarknaden.

NOA:s budgeterade kostnad uppgår till 24,3 mnkr, verksamheten är delvis finansierad med intäkter från försäljning av tjänster om ca 6 mnkr och nämndens budgeterade nettokostnad är 18,3 mnkr.

Budgeterade intäkter förutsätter att enheten utför 12 500 dagsverken enligt 2027 års taxa vilken följer Prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Verksamheten ser en ökad kostnad för fordonsparken då Borås stads principer gällande tidpunkt för utbyte av fordon ej tar hänsyn till fordonets skick eller miltal.

Gröna Vägen Framåt

Tekniska nämnden bedriver grön rehabilitering och arbetsförberedande aktiviteter på uppdrag av Sjuhärads samordningsförbund. Verksamheten vänder sig till personer som varit sjukskrivna inom diagnosspannet stressrelaterad psykisk ohälsa, depression och/eller smärtproblematik.

Uppdraget innebär att 55 personer årligen genomgår ett 20-veckors program med målsättningen att öka arbetsförmågan, stärka självförtroendet och komma igång med fysisk aktivitet. Deltagarna ska också göra en individuell handlingsplan som de ska använda för en hållbar beteendeförändring. Verksamheten bedrivs av tre konsulenter inom grön rehabilitering lokaliserade i Björbostugan och i den gröna miljön runt Ramshulan på Rya åsar.

Budgeterad kostnad för Gröna vägen framåt uppgår till 2,7 mnkr varav största delen, 1,8 mnkr är finansierad genom Sjuhärads samordningsförbund. Nämndens budgeterade nettokostnad 2027 är 0,9 mnkr.

Skogsdrift

Borås Stad är en av Sveriges största kommunala skogsägare. Skogsenheten ansvarar för att förvalta Borås Stads skogar miljöanpassat. Skogsinnehavet förvaltas i egen regi, sköts enligt Grön skogsbruksplan och är certifierat enligt FSC och PEFC. Det tätortsnära skogsbruket innebär särskild hänsyn till skogen som resurs för fritid och rekreation. Verksamheten styrs av den nationella skogspolitiken, de globala hållbarhetsmålen (Agenda 2030) och Borås Stads energi- och klimatstrategi.

Marknadsläget för skogsprodukter bedöms som fortsatt osäkert inför 2027, påverkat av omvärldsfaktorer som krig och bränslebrist och hot om importtullar och nationellt stormarna Johannes och Dave. En fallande pristrend för massaved, energived och flis under 2026 har kompenserats till viss del av relativt höga timmerpriser. Detta innebär att det tidigare starka marknadsläget har dämpats och att osäkerhet kvarstår inför 2027.

Avsättningar av skogsmark till naturreservat och exploatering påverkar möjligheten till bibehållen avkastning från skogen. Om avkastningskraven ökar och arealen produktiv skogsmark minskar behöver kvarvarande areal brukas mer intensivt. Kommunfullmäktiges beslut om en nettointäkt om 10 mnkr för 2026, jämfört med tidigare 6 mnkr, innebär ett väsentligt ökat avkastningskrav i ett något svagare marknadsläge. Detta medför behov av högre nettointäkt och avverkningsintensitet på kvarvarande arealer.

Behovet av upprustning av skogsbilvägar kvarstår, vilket är nödvändigt för tillgänglighet, arbetsmiljö

och en fungerande virkeslogistik. Revideringen av skogsbruksplanen fortsätter under 2027.

Kostnaderna för skogsdriften beräknas till cirka 19,5 mnkr och är en anpassning efter faktiskt utfall. Intäkter från virkes- och biobränsleförsäljning samt jaktarrenden uppgår till 29,5 mnkr, vilket ger en budgeterad nettointäkt om 10 mnkr.

Mark- och fastighetsreserv

I mark- och fastighetsreserven ingår övriga markförvaltningskostnader såsom akut felavhjälpande underhåll samt kostnader för enskild väghållning där kommunen som fastighetsägare är medlem i vägföreningar eller andra gemensamhetsanläggningar.

Ett flertal åtgärder riskerar att behöva genomföras under 2027 och framåt till följd av stadens förtätning och byggnation på mark med olämpliga markförhållanden. Det gäller exempelvis säkring av bergskärningar, omhändertagande av förorenade massor, skador på oreglerade dagvattenanläggningar, stödmurar och liknande. Kostnader för dessa åtgärder är inte inräknade i budgeten utan får hanteras i samband med att behoven uppstår.

Budgeten för mark- och fastighetsreserven uppgår till totalt ca 2,5 mnkr varav 0,9 mnkr avser trygghetsskapande slyröjning.

Naturvård

Tekniska nämnden svarar för naturvårdande åtgärder, vilket i huvudsak innebär kalkning av sjöar och våtmarker i Borås (men även i närliggande kommuner), fiskevård, särskilda åtgärder för rekreation samt skötsel av naturreservat. Uppdraget är att bevara och öka naturvärden samt tillgodose allmänhetens behov av friluftsliv. Nämnden har även ett övergripande informationsansvar för ”natur- och rekreationsleder” i kommunen. En stor del av kommunens naturvärden är knutna till odlingslandskapet som måste skötas. Värdena är starkt hotade av upphörd slätter av blomrika marker, igenväxning och rationalisering. Invasiva arter breder ut sig på igenväxningsmarker vilket ytterligare tränger bort de inhemska arter mångfalden är beroende av.

Budgeterad kostnad totalt för Naturvård uppgår till 11,1 mnkr varav 4,5 mnkr är bidrags- eller avgiftsfinansierad och nettokostnaden är därmed 6,6 mnkr.

Fiskevatten

Intresset för fiske är mycket stort. Som ansvarig för fiskefrågor är målet att utveckla och informera om fiskemöjligheterna i kommunen. Attraktivt fiske ska erbjudas alla grupper i samhället. Flera fiskevårdsområden sköts i egen regi eller av lokala sportfiskeklubbar. Fritt regnbågsfiske upplåts i flera centrala vatten för att skapa intresse för fiske och ge PR åt staden. Sedan många år tillbaka finns också ett kommunfiskekort.

Kostnaden för Fiskevatten uppgår till knappt 1,4 mnkr varav 0,4 mnkr finansieras genom försäljning av fiskekort, båt- och kanotuthyrning och parkeringsintäkter från ställplatser. Nämndens budgeterade nettokostnad är cirka 1 mnkr.

Kalkningsverksamhet

Målet med kalkningsåtgärderna är att vattendragen inte skall visa några försurningsskador. De skall också uppvisa ett godtagbart resultat i de biologiska uppföljningar som genomförs i form av elfiske och bottenfaunaundersökningar. Kalkningsverksamheten sker på uppdrag från Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Kalkningsverksamheten finansieras till största delen med statsbidrag. Det finns en kalkningsplan som kommunen som huvudman ska följa.

Kostnaden för Kalkningsverksamhet uppgår till 3,5 mnkr varav största delen är statsbidragsfinansierad och nämndens budgeterade nettokostnad är 0,1 mnkr.

Budgeten är beräknad på de kalkmängder som finns i den regionala åtgärdsplanen med hänsyn taget till de nedskärningar som för tillfället gäller. Det är högst osäkert vilka förutsättningar som kommer att gälla för 2027. Den statliga medelstillelsen för kalkning är inte tillräcklig för att genomföra åtgärderna enligt plan. En ny nationell kalkplan tas fram och väntas ge tydliga riktlinjer framöver.

Natur- och rekreationsleder

Nämnden har ansvar för drift av de spår och leder som inte förvaltas av föreningar eller av Fritids- och folkhälsonämnden. Under 2027 planeras det bli för ett vindskydd och grillplats längs med leden på Vänga mosse. Budgeterad kostnad för natur- och rekreationsleder uppgår till knappt 0,9 mnkr.

Naturresevat

Budgeten för naturresevat omfattar drift av de kommunala naturresevaten Flenstorp, Gåshult, Lindåsabäcken, Rya åsar, Storsjön, Vänga mosse och Älmås. Dessutom förvaltas den kommunägda delen av det statliga naturresevatet Torpanäset.

Nämnden fortsätter att öka naturresevatens tillgänglighet, genom till exempel ställplatser, toaletter och skyltning. Budgeterad kostnad för naturresevaten uppgår till 2,9 mnkr varav knappt 0,2 mnkr finansieras med statliga driftbidrag och nämndens budgeterade nettokostnad är därmed 2,7 mnkr.

Naturvård

Här hanteras övriga natur- och rekreationsåtgärder som inte ligger under annan verksamhet. Några exempel är slätter, bete, rastplatser och andra naturvårdsprojekt. Målsättningen är att utöka betes- och slätterytorna 2027, genom att restaurera gamla ängsytor. Kostnaden för naturvård uppgår till drygt 1,3 mnkr varav 0,3 mnkr finansieras med statliga och andra driftbidrag. Nämndens budgeterade nettokostnad är därmed knappt 1 mnkr.

Invasiva arter

Tekniska nämnden fick uppdraget att bekämpa invasiva växtarter 2023. Den 15 maj 2026 började en ny nationell förteckning över invasiva främmande arter att gälla i Sverige genom förordning (2026:311). Denna innebär striktare lagkrav på bekämpning och utrotning för offentliga aktörer, däribland kommuner. Nämndens tilldelade medel räcker inte till en bråkdel av lagstadgad bekämpning och utrotning. Totalt uppgår budgeten för 2027 till 1 mnkr vilket är otillräckligt för att klara gällande lagkrav.

Park

Parkenhetens huvudsakliga uppgift är att förvalta och utveckla Borås parker, lekplatser, stadsnära skogar samt smycka centrum och tätorter med säsongsväxter och julbelysning. Borås har historiskt ett gott renommé för sina parkanläggningar. Det är parkenhetens mål att bibehålla det samt i framtiden bli än bättre på att utveckla stadens parker och dess innehåll samt resiliens mot klimatförändringar.

En grundförutsättning för att verksamheten ska klara sina mål är att skötseln av tillkommande park- och naturområden ges en ökad ram för verksamheten. Om så inte sker måste skötselnivån sänkas med försämrade trygghet och minskad nöjdhet hos Boråsarna som följd.

Index ökade under senaste **tvåårsperioden med 1,97** från februari 2024 till februari 2026 vilket resulterade i en faktisk ökning av fasta skötselkostnader på ca 0,4 mnkr. Parkenheten har enbart delvis kompenserats för denna ökning vilket innebär ett effektiviseringskrav på verksamheten.

Kostnad parker, kr/inv (Källa: www.kolada.se 2026-06-05)				
Område	2022	2023	2024	2025
Borås	267	296	364	459
Bollebygd	683	787	641	695
Herrljunga	126	171	224	224
Mark	212	335	347	337
Svenljunga	211	225	277	487
Tranemo	211	209	188	433
Ulricehamn	530	536	657	497
Varberg	847	910	712	688
Vårgårda	106	84	70	124
Medelvärde för Sjuhärad (ovägt)	356	401	367	438

Kostnaden för förvaltning och utveckling av parkmark i Borås har de senaste åren ökat med drygt 48 kr per invånare och år från 2022 till 2025. Jämfört med övriga kommuner i Sjuhärad så ligger kostnadsökningarna på en jämn nivå i Borås medans den är mer spridd och flukturerande i övriga kommuner.

Budgeten för parkverksamheten exkluderat kapitalkostnader är 25,4 mnkr varav 18,9 mnkr finansierar drift och underhåll av parker, lekplatser mm och 6,5 mnkr avser lön och övriga kostnader för administrativ personal.

NÄMND, ADMINISTRATION, LEDNING OCH BUFFERT

Budgeten för nämnd och nämndadministration uppgår till totalt 2 mnkr varav 1,2 mnkr avser kostnader för nämnden och ca 0,8 mnkr avser nämndadministration. Ungefär 1,7 mnkr av de totala kostnaderna avser arvoden och löner.

Kostnaden för övergripande central administration uppgår till ca 11,5 mnkr. Kostnaderna fördelas ut till nämndens verksamheter till 100 %. Budgeten avser kostnader för förvaltningschef samt personal inom HR- och ekonomifunktionerna vilket inkluderar gemensam kommunikation, verksamhetsutveckling, IT, GIS mm. Dessutom samlas övriga förvaltningsgemensamma poster inom denna budget.

Nämnden ska avsätta en buffert till oförutsedda händelser för att ha beredskap för oförutsedda händelser. Innan bufferten får tas i anspråk ska en åtgärdsplan ha upprättats och alla andra åtgärder ska ha prövats. Totalt budgeterar nämnden med en buffert om 2,5 mnkr inom ramen för väghållning, skog, parker mm.

5.2 Persontransporter

5.2.1 Resultat

5.2.1.1 Ekonomiskt sammandrag (Tkr)

	Bokslut 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Budget 1 2027
Summa intäkter	15 784	16 095	15 595	16 920
Summa kostnader	-133 604	-116 825	-132 425	-119 830
Buffert (endast i budget)	0	-1 020	0	-1 040
Nettokostnader	-117 819	-101 750	-116 830	-103 950
Kommunbidrag	96 500	101 750	101 750	103 950
Resultat jämfört med kommunbidrag	-21 319	0	-15 080	0
Akkumulerat resultat	0	0	0	0
Nettoinvesteringar	0	-1 200	0	0

5.2.2 Ekonomiska förutsättningar

Ekonomiska förutsättningar

De preliminära ramarna för Tekniska nämndens driftbudget för år 2027, inom ramen för Persontransporter uppgår till knappt 104 mnkr inklusive buffert om drygt 1 mnkr.

Nämndens ursprungliga budget inom ramen för Persontransporter 2026 uppgick till 102 mnkr. Efter separat beslut om ramjustering med -0,2 mnkr gällande förändrad princip för fördelning av interna administrativa kostnader är budgeten, inklusive buffert om 1 mnkr, 101,8 mnkr.

Den preliminära ramen för 2027 är därmed 2,2 mnkr högre än 2026 vilket innebär en procentuell ökning av ramen med drygt 2 %. Ramjusteringen gällande ökade priser bygger på personalkostnadsökningar om 3 % och ökade priser mm om 1,9 %. Nämndens kostnader ökar mer än så bl a gällande främst gällande entreprenadavtalen. Enligt anvisning räknas de interna hyrorna upp med 5 %.

Redan i föregående budget aviserades ökade kostnader för färdtjänsten, och i nämndens budget för 2026 angavs att dessa beräknas uppgå till cirka 15 mnkr. Årets prognos överensstämmer med denna bedömning. Västtrafik har dessutom i juni sänkt sin taxa för direktköp av biljetter med ca 15 % vilket påverkar verksamhetens intäkter då färdtjänsttaxan utgår från denna taxa. Sänkningen innebär en intäktsminskning på helåret om ca 1 mnkr. Inför budget 2027 saknas därmed 17 mnkr i budgeten för persontransporter. Verkligt budgetbehov gällande färdtjänst är totalt 97 mnkr.

Inom den anpassade skolskjutsen har ökningen från föregående år fortsatt och till hösten kommer elevantalet öka ytterligare. I maj uppgår antalet elever med rätt till skolskjuts inom anpassad skola till 228. För att möta det ökade antalet elever sätt upphandlad taxi och buss in för att säkerställa att alla elever får transport till och från skolan. Kostnaden för anpassad skolskjuts ökar med totalt ca 1,9 mnkr eller ca 7 % mellan 2026 och 2027.

Antalet färdtjänstresor hittills under 2026 följer föregående års utveckling. 2027 kommer det bli färre riksferdtjänstresor och fler långa resor med anledning av det utökade färdtjänstområdet.

Äskningar - Ram 2

För kostnadsökningar inom färdtjänst samt anpassad skolskjuts äskar nämnden om en utökad ram enligt nedan.

Begärda medel utöver budgetram Ram - Persontransporter	(tkr)
Nettobudgetökningar inom Persontransporter	17 000
Summa	17 000

5.2.3 Verksamhet 2027

Verksamhet	Bokslut 2025	Budget 2026	Prognos 2026	Budget 2027:1
Skolskjuts	206	0	0	0
Anpassad skolskjuts	-14 859	-20 015	-20 615	-21 920
Färdtjänst	-96 395	-79 635	-95 135	-80 060
Riksfärdtjänst	-1 818	-1 080	-1 080	-930
Buffert	0	-1 020	0	-1 040
Nettokostnad	-117 819	-101 750	-116 830	-103 950
Kommunbidrag	96 500	101 750	101 750	103 950
Resultat jämfört med kommunbidrag	-21 319	0	-15 080	0

Skolskjuts

På uppdrag av Grundskolenämnden ansvarar Tekniska nämnden för att skolresor genomförs på ett säkert och tryggt sätt, samt att alla elever behandlas likvärdigt vad gäller exempelvis skolskjuts, oavsett bostadsort inom Borås. Handläggning och planering av skolskjuts har centraliserats till Tekniska nämnden i syfte att uppnå en enklare och mer effektiv hantering inom Borås Stad.

Som stöd i beslutsfattandet används ett planeringssystem för skolskjuts med kartfunktion för avståndsberäkningar. Organisationer fungerar som ett stöd till skolorna och finansieras av Grundskolenämnden. Sedan ansvaret för skolskjutsplaneringen övergick till Tekniska nämnden har förutsättningarna för en likvärdig hantering förbättrats.

Den totala kostnaden för skolskjutsplaneringen uppgår till 4,4 mnkr och vidarefördelas till Grundskolenämnden, vilket innebär att verksamheten har en nettobudget på noll kronor inom Tekniska nämnden.

Skolskjuts för elever i anpassad grundskola och gymnasieskola

Skolskjuts för elever i anpassad grund- och gymnasieskola bedrivs av Tekniska nämnden i egen regi.

Antalet elever som har rätt till skolskjuts har under de senaste åren ökat med cirka 10–15 elever per år. Till och med maj 2026 hade 228 elever beviljats skolskjuts. Av dessa transporterades 188 i egen regi, 18 via upphandlad buss, medan övriga reste genom exempelvis självskjuts, kollektivtrafik, taxi eller olika kombinationslösningar.

För att hantera det ökande elevantalet används även upphandlade transporttjänster, såsom taxi och buss. Den totala kostnaden för dessa tjänster beräknas uppgå till 1,9 mnkr. Kostnadsökningar till följd av fler elever inom anpassad grund- och gymnasieskola belastar Tekniska nämndens budget, trots att nämnden inte kan påverka omfattningen av uppdraget.

Den budgeterade nettokostnaden för verksamheten 2027 uppgår enligt preliminära ramar till ca 22 mnkr. För att kunna möta det fortsatta behovet kommer kompletterande transporter i form av taxi och buss även framöver att behöva användas för att säkerställa alla elevers resor till och från skolan. Kostnaden för dessa beräknas till 1,9 mnkr vilket i budgetprocessen inrymts i den totala ramen för persontransporter.

Färdtjänst

Majoriteten av färdtjänstresor bokas i dag via förvaltningens beställningscentral. För att förenkla för resenärerna erbjuds även möjlighet att boka resor via internet. Arbetet med att införa ett nytt planeringssystem har påbörjats, inklusive en tillgänglighetsanpassad webbokning samt en applikation för bokning och avbokning. Implementeringen beräknas vara klar under första kvartalet 2027, med planerad driftsättning samma år. Den budgeterade årliga driftskostnaden för det nya systemet, inklusive app, webblösning och kapitalkostnader, uppgår till 0,5 mnkr vilket är lägre än tidigare systemlösning.

Den totala budgeterade kostnaden för färdtjänsten uppgår till drygt 80 mnkr. En del av kostnaden finansieras genom färdtjänstavgifter och försäljning av tjänster till Mark och Ulricehamns kommuner (12 mnkr), vilket innebär att verksamhetens nettokostnad budgeteras till 80 mnkr. Det faktiska budgetbehovet bedöms dock vara cirka 17 mnkr högre, till följd av nya avtalspriser, årliga uppräknings som överstiger den preliminära ramen samt intäktsminskning med anledning av sänkt taxa gällande direktköp av biljetter hos Västtrafik.

Antalet färdtjänstresor har under 2026 legat på ungefär samma nivå som föregående år. För 2027 budgeteras antalet resor till 330 000.

Riksfärdtjänst

Riksfärdtjänstens nettokostnader beräknas uppgå till 1 mnkr för 2027, vilket innebär en minskning jämfört med tidigare år. Under 2026 har antalet riksfärdtjänstresor minskat med 69 procent jämfört med 2025. I och med det utökade färdtjänstområdet förväntas antalet riksfärdtjänstresor minska ytterligare, eftersom merparten av dessa resor sker inom det område som nu omfattas av färdtjänsten.

6 Investeringar

6.1 Sammanställning Investeringsvolymer

	Total budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Investeringar årliga anslag	-70 200	-66 700	-66 100	-63 200	-63 200	-63 200
Investeringar som löper över flera år	-133 815	-90 800	-91 100	-58 600	-48 600	-58 600
Summa	-204 015	-157 500	-157 200	-121 800	-111 800	-121 800

Tekniska nämndens totala investeringsvolym år 2026, inklusive omDispositionering av anslag från 2025 samt utökad budget för Viskans park uppgår till 204 mnkr varav 70,2 mnkr årliga anslag och 133,8 mnkr investeringar som löper över flera år.

Föreslagen total investeringsbudget för 2027 uppgår till 157,5 mnkr. Budgeten för 2027 förutsätter att kvarvarande medel från de stora pågående projekten 2026 ombudgeteras till 2027. Kommande planeringsår är budgetbehoven 157,2 mnkr, 121,8 mnkr, 111,8 mnkr och 121,8 mnkr. Jämfört med beslutad Budget 2026 är några justeringar gjorda. Inom **årliga anslag** är föreslagen budget 2027 uppräknad för projekten Reinvestering gatubelysning samt Energi- och miljöeffektivisering gatubelysning. Även projekt Handlingsplan för trygga fysiska miljöer föreslås fortsätta under kommande budgetperiod. Inom ramen för **Investeringar som löper över flera år** är ett nytt projekt gällande Cirkulationsplats vid korsningen Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet föreslaget i budgeten 2028. Nämnden äskar också investeringsmedel för fortsatta förstudier/utredningar gällande Centralbron under 2027. För fortsättningen av projektet Viskans park föreslås ytterligare 85 mnkr för perioden 2028-2032. Total beslutad budget för Viskans park är i dagsläget 96 mnkr. Ny föreslagen totalbudget är därmed 181 mnkr.

Om- eller nybyggnation av Centralbron är inte inkluderad i nämndens föreslagna investeringsplan då stora osäkerheter föreligger gällande både tidpunkt, utförande samt investeringsutgift. Förhandling med Trafikverket pågår och ett eventuellt investeringsbehov lyfts så snart det är möjligt. Detsamma gäller byggnation av ett temporärt resecentrum.

6.2 Investeringar, årliga anslag

Projekt, tkr	Total budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031
Inventarier	-1 600	-600	-600	-600	-600	-600
Belägningsunderhåll	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000	-26 000
Program för tillgänglighet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Reinvestering gatubelysning	-8 000	-8 000	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning	-6 000	-6 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Borås flygplats	-600	-600	-3 500	-600	-600	-600
Utbyggnad kabelskåp (gatubelysning)	-2 500	-500	0	0	0	0
Grönområdesplanen	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Lekplatser/mötesplatser	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Diverse mindre parkinvesteringar	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Gåshult, byggnader	-500	0	0	0	0	0
Handlingsplan för trygga fysiska miljöer	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Klimatanpassningsåtgärder	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Summa	-70 200	-66 700	-66 100	-63 200	-63 200	-63 200

Investeringsbudget år 2026 avseende de årliga anslagen uppgår till 70,2 mnkr. År 2027 föreslås de årliga anslagen uppgå till totalt 66,7 mnkr för att kommande år minska något. Föreslagen budget 2027 är ökad med totalt 6,5 mnkr jämfört med beslutad budget och avser utökningar inom belysningsprojekten samt investeringar enligt handlingsplan för trygga fysiska miljöer.

Inventarier

Generell årlig ram för inköp av inventarier inom Tekniska nämndens ansvarsområde är 0,6 mnkr. Utfallet kan dock variera mellan åren.

VÄGHÅLLNING

Belägningsunderhåll

Asfaltsbeläggningen som skyddar underliggande lager i vägkroppen slits och åldras med tiden. Hur fort detta förlopp går beror bland annat på hur välbyggd vägen var från början, vilken trafikbelastning den utsätts för samt hur klimatet är. Om inte det översta slitlagret åtgärdas när behov uppstår kommer skadorna sprida sig ned i vägkroppen. Detta orsakar i sin tur på sikt ökade reparationskostnader och kapitalförstöring.

Att utföra reinvesteringsåtgärder i rätt tid är ett sätt att bevara värdet av tidigare investeringar och är viktigt för att hålla nere kostnaderna för vägnätet. God standard på asfaltbeläggningen är särskilt viktig för att få resenärer att välja att resa hållbart till fots eller med cykel. Sliten, ojämn eller skadad asfalt kan vara en direkt olycksrisk för gående och cyklister.

För att förnya beläggningen i takt med förslitningen och hålla en någorlunda skälig nivå på vägstandarden bör i genomsnitt ca 4 % av den belagda ytan läggas om varje år. För Borås innebär det ca 175 000 m²/år vilket beräknas kosta ungefär 26 mnkr/år.

Tabellen nedan visar tidigare utfall i m² av erhållna medel samt budget.

Belägningsunderhåll	Utfall						Budget**	
År	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Antal kvadratmeter	145 224	119 508	107 070	95 228	85 325	157 311	175 000	175 000

*Fiberåterställningsbeläggning ingår 2020-2021. ** Volymen i budget 2026 och 2027 enligt tilldelad ram utifrån att 4 % av beläggningen bör förnyas varje år.

Program för tillgänglighet

Programmets intentioner preciseras i en handlingsplan som pekar ut Tekniska nämndens roll att identifiera hinder i den fysiska miljön samt, i samråd med företrädare för funktionshinderorganisationerna, prioritera i vilken ordning dessa ska avhjälpas utifrån tilldelade budgetmedel. Investeringsbudgeten är 1 mnkr årligen inom detta anslag.

Reinvestering gatubelysning

En stor del av belysningen i Borås centralort är ålderdomlig vilket komplicerar förvaltningen. Hälften av ljuspunkterna består av gjutjärnsstolpar med gjutna fundament och bly- eller oljepapperskablar, som är uppemot 70 år gamla (beräknad livslängd 20-30 år). Under senare år har kostnaden för utbyte av kablarna ökat. De har med tiden blivit sköra med sämre isolation och energiförluster till följd och i samband med att det schaktas kring dem kan skador uppstå som senare orsakar kabelfel. I flera tätorter finns områden där belysningen består av trästolpar med luftledning.

För en driftsäker och trygghetsskapande belysning krävs en plan för utbyte av kablar och stolpar och medel för att göra detta i större skala och på ett strukturerat sätt. Om medel ges för att kunna samordna utbytet med beläggningsprogrammet eller andra ledningsägares arbeten finns stora vinster att göra, såväl ökad trygghet som minskade kostnader. Investeringsanslaget uppgår till 8 mnkr under 2027. Därefter är budgeten 6 mnkr/årligen.

Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning

Borås stads gatubelysning består av 20 000 ljuspunkter och utvecklingen går fort både vad det gäller energieffektivitet och teknik. Dimring nattetid är idag standard och närvarostyrning som tillval är idag vanligt, något som potentiellt kan spara mycket energi. Att välja ljus som är snällare mot insekter, djur och även växtlighet blir vanligare i takt med att medvetenheten om ljusets inverkan ökar.

Hittills har ca 15 000 ljuspunkter, dvs ungefär tre fjärdedelar, bytts till LED. 2027 kommer de ljuskällor äldre armaturer är bestyckade med att sluta tillverkas och 4 år efter det, när deras livslängd är slut, måste all belysning vara utbytt till LED. Därför är det viktigt att medel erhålls för att kunna byta ett par tusen ljuspunkter/ år. Investeringsanslaget uppgår till 6 mnkr under 2027. Därefter är budgeten 5 mnkr årligen.

Borås flygplats

Borås flygplatsförening har tagit fram en framtidsplan för Borås flygplats och har certifiering för närvarande till 2028.

För **2027** planeras åtgärder enligt följande:

- Tankområde - asfaltering och återställning av sido- och kringytor
- Utökning flygplansuppställningsplats västra plattan - asfaltering
- Tillfartsväg östra sidan - reparation asfalt
- Komplettering av banändljus rullbana
- Fortsatt miljöutveckling inom projektet biologisk mångfald
- GPS/EGNOS moln genomgång/inflygning - certifiering

Beslutad årlig budget uppgår till 0,6 mnkr. Samtliga åtgärder ryms troligtvis inte inom detta anslag och en prioritering kommer att behöva ske tillsammans med flygplatsföreningen. 2028 kommer landningsbanan behöva beläggas med ett nytt slitlager. För det året ökar budgetposten därför till 3,5 mnkr.

Utbyggnad av kabelskåp – mätning av gatubelysning

När gatubelysningen en gång i tiden anlades var det nätbolagen som byggde och sedan ägde den. Belysningen (belysningsnätet) kopplades då in direkt i nätbolagens transformatorstationer. Energiförbrukningen räknas ut teoretiskt utifrån installerad effekt och antal brinntimmar, så kallad ackordsbelysning. Att inte mäta gatubelysningen innebär också att Tekniska nämnden inte fullt ut kan tillgodoräkna sig de ekonomiska besparingar som görs vid ett utbyte till LED-armaturer. LED-belysning är generellt inställda att effektsänkas nattetid vilket inte tas hänsyn till vid beräkning. Att mäta gatubelysningens elförbrukning innebär bättre koll på belysningsanläggningen, så att verksamheten kan se var det finns stora förluster och på så vis reinvestera i nätet där det behövs. Projektet omfattar även installation av ett digitalt styrsystem för att tända och släcka belysningen vilket kommer underlätta framtida underhållsarbete. Det finns också möjlighet att koppla ytterligare funktioner till styrsystemet om det i framtiden skulle blir aktuellt.

Projektet har pågått sedan 2020 och med nuvarande budget förväntas projektet vara färdigställt 2027. Budgeten uppgår till 0,5 mnkr år 2027.

PARKVERKSAMHET

Grönområdesplan

Grönområdesplanen avser bland annat att förstärka, nyskapa samt binda samman spridda grönområden i stadsbilden till sammanhängande stråk. Grönområdesplanen kan även med fördel nyttjas som stöd vid projektering och anläggning av nya bostadsområden för att säkerställa tillgången av grönska i staden.

Förslag till delprojekt att ingå i Grönområdesplanen under 2027 är en utvecklingsplan för stadsdelsparker, utveckla stadens resiliens mot klimatförändringar genom att förnygräsa stadens trädbestånd (enligt metoden 3-30-300) samt stärka kopplingar mellan befintliga grönstråk för att främja insekters naturliga rörelser.

Under 2023-2025 har Grönområdesplanen reviderats för att möta ökade krav i takt med att Borås utvecklas och utmaningen för att nå klimatmålen blir allt högre. Den reviderade versionen antogs i oktober 2025 av kommunfullmäktige.

Beslutad årlig investeringsram uppgår till 1 mnkr under planeringsperioden.

Lekplatser/mötesplatser och offentliga toaletter

Tekniska nämnden förvaltar 160 lekplatser på allmän plats. Slitaget på en lekplats är ofta stort och för att upprätthålla säkra anläggningar för kommunens barn ska en lekplats vara funktionsduglig i ca 15 -18 år, i enlighet med Tekniska nämndens mål. Lekredskap som inte uppfyller säkerhetskraven tas bort omedelbart. I dagsläget uppfyller inte förvaltningen målet att renovera lekplatser vid en ålder av 15 år, främst på grund av att antalet lekplatser är för stort i förhållande till tilldelade investeringsmedel under den senaste 10-årsperioden.

Beslutad investering för lekplatser är 10 mnkr årligen 2026-2030. Inom denna ram ska även investeringar i offentliga toaletter invid lekplatser inrymmas. Årligen avsätts 2,0 mnkr av den totala budgeten för detta ändamål. Exempel på lekplatser av *utflyktskaraktär* som idag saknar en toalett är Ramnaparkens och Sjöboparkens lekplatser. Annelundsparkens toalett har under 2026 ersatts av platsbyggd lösning som ägs av kommunen. Även Fristads nya park som bland annat innehåller en skatepark, utegym och lekplats har fått en toalett under samma år.

Diverse mindre parkinvesteringar

Investeringsanslaget ska möjliggöra upprustning av trappor och parkvägar som kopplar samman eller tillgängliggör park- och naturområden. Merparten av de 150 befintliga trappor som Tekniska nämnden ansvarar för är av äldre snitt och byggda med undantag från gällande byggnormer. Förutom anslutningarnas dåliga standard är de även svårframkomliga på grund av bristfällig utformning.

Anslaget möjliggör också förbättringar och renoveringar av trädplanteringar i offentlig miljö. Borås trädbestånd behöver utvecklas och utökas löpande för att öka motståndskraft mot klimatförändringar

och sjukdomar.

Utvecklingen och förnyelsen i mindre parkområden är eftersatt i Borås. Med ett långsiktigt reinvesteringsarbete för de mindre kvartersparkerna säkras tillgången till rekreation, lek och rörelse. Under 2027 planeras bland annat satsningar i vid Badhusgatan på Sjöbo och vid Kaplan parken vid Caroli kyrkan.

Realisering av mellanrummen i Viskans park: Huvuddelen av den linjära parken kommer att finansieras genom det större investeringsprojektet och/eller av externa exploatörer. Men mindre områden längs med Viskans park som inte infattas av en ny detaljplan eller nybyggnation förekommer längst med hela sträckan. För att de delarna av Viskans park ska få samma standard som resterande delar planeras och genomförs mindre åtgärder och tillägg för att tillse att den linjära parken blir komplett.

Budgeterad utgift under planeringsperioden är 5 mnkr årligen.

Handlingsplan för trygga fysiska miljöer

De senaste fem åren har önskemål om trygghetsskapande åtgärder ökat markant. Tekniska nämnden initierade arbetet med att ta fram ett verktyg inom uppdraget ”Trygga fysiska miljöer” inom Brottsförebyggande rådet (BRÅ.)

Under våren 2022 färdigställdes arbetet *Handbok för trygghet i offentlig miljö* som är ett verktyg för att på ett strukturerat och kunskapsbaserat sätt arbeta med trygghetsfrågan på lång sikt. Under våren 2026 inleddes arbetet med att utvärdera handboken och behovet av fortsatt utveckling har samlats i en rapport som nu ligger till grund för nästa femårsperiod.

Genom att tilldela förvaltningen medel för kommande 5 år kommer nämnden att kunna genomföra följande trygghetsskapande åtgärder:

- Förbättra områden och platser som upplevs som otrygga av invånarna, både genom upprustning och/eller nyprojektering.
- Genomföra extra satsningar på trygghet inom redan pågående projekt för att på så vis öka utväxlingen av satsade medel.
- Genomföra fler snabba och effektiva punktinsatser, kopplat till felanmälningar och synpunkter.
- Upprätthålla och förbättra kontinuerliga dialoger med invånare, fastighetsägare, verksamheter och föreningar för att få en aktuell bild av hur de upplever tryggheten i Borås.

Arbetet med att öka tryggheten i enlighet med Handlingsplanen för tryggare fysiska miljöer behöver fortgå. För kommande femårsperiod söker förvaltningen totalt 15 mnkr fördelat på 3 mnkr årligen under 2027-2031.

Klimatanpassningsinvesteringar

Klimatanpassningsinvesteringar avser olika åtgärder för att motverka negativa effekter av klimatförändringarna. Exempel på åtgärder kan vara:

- Iordningsställande av dagvattenparker
- Klimatsäkring av park- och gångvägar
- Reinvestering av park- och gångvägar/grusytor efter skyfallsskador
- Grävning av dämmande vallar
- Återplantering av större sammanhängande stråk med stads- och gatutråd.
- Återvätning av dikad skogs- eller jordbruksmark och klimatanpassade skogsodlingsmetoder
- Fördröjningsmagasin för dagvatten i park- och gatumark, så kallade *rain gardens*.

Beslutad budget för dessa åtgärder är 5 mnkr årligen under perioden 2026-2030.

6.3 Investeringar som löper över flera år

Grön inv.	Projekt, tkr	Godkänd utgift	Utgift tom 2025	Total budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030	Plan 2031	Projekt-status
	Attraktiv stad			-7 581	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	3
	Diverse mindre gatu- och broarbeten			-15 327	-6 500	-8 000	-5 500	-5 500	-5 500	3
JA	Gång- och cykelvägar			-26 856	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000	3
JA	Ny kollektivtrafik			-24 105	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000	3
	Upprustning centrummiljöer			-100	-100	-100	-100	-100	-100	0
	Ny Nybro och gångstråk till Kongresshus/Högskola	-107 000	-79 320	-13 680	0	0	0	0	0	3
	Parkeringsledningssystem	-2 500	-1 253	-1 247	-1 000	0	0	0	0	3
	Cirkulationsplatser på Druveforsvägen		0	0	-7 000	0	0	0	0	2
	Cirkulationsplats Petersbergsg./Varbergsv.		0	0	-10 000	0	0	0	0	2
	Ombyggnation Fristadsvägen	0	0	0	-20 000	-20 000	0	0	0	2
	Förstudie / Utredningar Centralbron			0	-1 000	0	0	0	0	1
	Cirkulationsplats Varbergsv./LillaBrog./Brodal smotet	0	0	0	0	-15 000	0	0	0	0
JA	Kronängsparken	-25 000	-18 737	-6 263	0	0	0	0	0	3
JA	Viskans Park	-96 000	-41 344	-37 456	-17 200	-20 000	-25 000	-15 000	-25 000	3
	Bokningssystem för resor	-1 200	0	-1 200	0	0	0	0	0	-
	Summa	-231 700	-140 654	-133 815	-90 800	-91 100	-58 600	-48 600	-58 600	

Förklaring projektstatus

0: Ej påbörjat projekt

1: Förstudie

2: Projektering

3: Investeringen pågår

4: Klart för ekonomisk slutredovisning

INVESTERINGAR - i sammandrag

2026 års investeringsbudget inklusive omdisponering från föregående år uppgår till 132,6 mnkr. År 2027 är föreslagen budget för investeringar som löper över flera år totalt 90,8 mnkr. Föreslagen budget för 2027 förutsätter att 2026 års kvarvarande anslag från ej färdigställda investeringar, såsom exempelvis gång- och cykelvägar, diverse mindre gatu- och broarbeten, Kronängsparken mm ombudgeteras. Enligt föreslagen budget ökar nämndens investeringsbehov till 91,1 mnkr 2028 och kommande år föreslås budgeten uppgå till 58,6 mnkr, 48,6 mnkr respektive 58,6 mnkr.

Ett helt nytt projekt är föreslaget gällande en ny cirkulationplats vid Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet. Dessutom är föreslås budgeten för Viskans park öka med totalt 85 mnkr kommande budgetperiod. Nämnden föreslår även en utökad budget för parkeringsledningssystem då skyltsystemet behöver kompletteras ytterligare

VÄGHÅLLNING

Attraktiv stad

För den fortsatta förnyelsen av stadskärnan finns ett behov av att hitta en samsyn bland de aktörer som finns inom centrum, och att fortsätta det framgångsrika samarbetet som präglat utvecklingen av stadscentrum i de hittills genomförda projekten.

Markvärme för att hålla gångytor fria från halka och snö är vintertid ett väldigt uppskattat inslag i stadsbilden. Markvärmeanläggningen på Stora Brogatan börjar nu vid anslutningen till Knalletorget. En ny anslutande värmeslinga planeras att anläggas i Västerbro och den sluttande gångytan upp mot Sven Erikssongatan. Kostnaden uppskattas till ca 2 mnkr.

Under de kommande åren finns dessutom behov av att bygga om Allégatan och inom anslaget är avsatt budget för projektering om 0,5 mnkr.

Ett utrymme om ca 0,5 mnkr avsätts för mindre åtgärder på allmän plats som visar sig nödvändiga att genomföra under året.

Under 2025 köptes två nya tillgänglighetsanpassade toaletter in som kommer att levereras under försommaren 2026. För att kunna utvärdera funktion och behov av ytterligare en toalett innan investeringsbeslut, planeras inköp av en tredje toalett ske först 2028.

Budgeten inom anslaget Attraktiv stad uppgår till 3 mnkr/årigen 2027-2031.

Diverse mindre gatu- och broarbeten

Investeringsprojektet omfattar ett flertal ombyggnads- och nyanläggningsarbeten som var och ett för sig är av mindre omfattning. Budget för 2027 föreslås öka med 1 mnkr till totalt 6,5 mnkr samt eventuellt ombudgetering av återstående medel från föregående år. Kommande år, 2028, föreslås budgeten öka till 8 mnkr för att därefter minska till 5,5 mnkr årligen.

Föreslagen budget förväntas bekosta trafiksäkerhetsåtgärder (1 mnkr), upprustning gångbanor (1 mnkr) samt reinvestering av vägvisning, trafikskyltar och trafiksignaler (2 mnkr).

För projektering av ny cirkulationsplats i korsningen Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet budgeteras 1 mnkr 2027.

0,5 mnkr avsätts för att utreda/förprojektera åtgärder för att förbättra trafikflödet på Kungsleden i anslutning till Landalacirkulationen och/eller Annelundsmotet. Åtgärderna förväntas förbättra framkomligheten på kort sikt. På längre sikt behöver avlastande vägalternativ utredas för att minska trafikökningen på Kungsleden.

Anpassningar av Trandaredsgatan och Trandögatan i samband med Trafikverkets arbeten på väg 41 var planerat till 2025. Trafikverket har dock skjutit upp genomförandet till 2028 varför även Borås arbeten måste skjutas upp. Trafikverkets kalkyl för Borås andel av projektet uppgår till 4,7 mnkr. 2027 budgeteras 1 mnkr för projekteringskostnader och 4 mnkr budgeteras 2028.

Effekten av ovan beskrivna investeringar är en säkrare, mer tillgänglig och mer effektiv trafikmiljö för såväl gående som fordonsburna trafikanter.

Gång- och cykelvägar (GC)

Utbyggnad av GC-vägar syftar i första hand till att skapa trafiksäkra förbindelser för oskyddade trafikanter. Enligt genomförda undersökningar är cyklisterna en mycket utsatt trafikantgrupp. Föreslagna åtgärder innebär att framkomlighet och säkerhet för cyklister kommer att öka utmed de ombyggda sträckorna. Strävan skall vara att få genomgående GC-stråk av hög standard.

Utbyggnaden av GC-vägar sker i enlighet med den av Tekniska nämnden antagna Cykelplanen som syftar till att ge förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel. Det årliga anslaget förväntas bekosta utbyggnad av nya cykelvägar, reinvestering i äldre befintliga gång- och cykelvägar samt parkering för cyklar.

Föreslagen budget uppgår till 20 mnkr årligen. Till detta kommer eventuell om disponering av medel från 2026.

Ny kollektivtrafik

I takt med att förbättringar görs för kollektivtrafiken krävs infrastrukturåtgärder i form av investeringar. Initiativet till åtgärderna kommer oftast från Västtrafik. Ytterligare tillgänglighetsanpassning av hållplatser är planerade att genomföras under 2027. Målet är att få en mer tillgänglig kollektivtrafik vilket möjliggör ett ökat resande.

Budgeten för Ny kollektivtrafik föreslås uppgå till 5 mnkr årligen samt eventuella ombudgeteringar.

Hållplatser som föreslås byggas om under 2027 är bl a:

- Tillgänglighetsanpassning av hållplatser på Regementsgatan, Hultasjön, Hötorget, Albanoliden och flera hållplatser på Viared Västra.
- Förbättrad belysning på två hållplatser på Öngatan

Budgeten 2027 avser också ombyggnation av Cirkulationsplats Knalleland. Högersvängfält kommer att anläggas för att underlätta för busstrafik från Bergslenacirkulationen att köra norrut på Skaraborgsvägen. (2 mnkr)

Upprustning av centrummiljöer

Upprustningar sker utifrån behov och i samband med förändringar, exempelvis nya detaljplaner som skapar behov av anpassningar på stadens mark. I många orter begränsas möjligheterna av att staden inte äger marken eller inte är väghållare. Kontakter ska tas med lokala föreningar i lämpliga orter för att diskutera behovet av åtgärder.

Brämhults torg kan bli aktuellt för åtgärder om den nya detaljplanen färdigställs och antas. Även Sandared och Sjömarken kan ha behov av bättre centrummiljöer men där finns inga pågående planer.

Åren 2027-2031 uppgår anslaget till 100 tkr årligen.

Parkeringsledningssystem

Parkeringsledningssystemet är utbyggt och driftsatt för Vulkanus, Valhall och Kungsbron. Skyltningen till P-hus Nybron har avvaktat ombyggnationen av Nybron och planeras att färdigställas 2026. Skyltning till det nya parkeringshuset Makrillen ersätter den ursprungligen planerade skyltningen till Pallas och färdigställs också under året.

Under 2027 planeras ytterligare P-ledning mot centrum byggas på Bäckeskogsgatan och Norrby Långgata (södergående) vid infarterna till Landalacirkulationen. Projektet beräknas kosta ca 1 mnkr.

Cirkulationsplatser på Druveforsvägen (7 mnkr)

Framkomligheten längs Trandögatan har i hög grad påverkats av utvecklingen av handelsområdet vid ICA-Maxi. Utmed Druveforsvägen har bostäder i stor omfattning byggts och ytterligare byggnation planeras inom området. Vid högtrafik går trafiken trögt och det skapas köer. Tillsammans med stadens planer för utveckling av Gässlösaområdet medför detta behov av ombyggnation. Projektets effekter är en säkrare och mer effektiv trafikmiljö som stödjer områdets fortsatta utveckling för både boende, verksamheter och besökare. Cirkulationsplatser planeras i korsningarna med Trandögatan och Gässlösavägen. I samband med arbetena behöver Druveforsvägens bro över Lillån få nytt tätskikt. Projektering av cirkulationsplatserna påbörjades under 2025 inom projektet Diverse mindre gatu- och broarbeten och kommer att färdigställas under 2026. Beslutad budget uppgår till 7 mnkr under 2027.

Cirkulationsplats Varbergsvägen/Petersbergsgatan (10 mnkr)

Genom utvecklingen av Brodalsområdet har trafikmängderna ökat och de förväntas öka ytterligare i samband med att polis, häkte och tingsrätt flyttar till sina nya lokaler i området. Befintlig ljusreglerad korsning kommer att byggas om till en cirkulationsplats för att förbättra trafikflödena. Projektering av cirkulationsplatsen påbörjades under 2025 inom projektet Diverse mindre gatu- och broarbeten och kommer att färdigställas under 2026. Beslutad budget uppgår till 10 mnkr under 2027. Projektets samlade effekt är En säkrare och mer effektiv trafiklösning som stödjer den fortsatta utvecklingen av Brodalsområdet och etableringen av polis, häkte och tingsrätt.

Ombyggnation av Fristadsvägen genom Sjöbo (40 mnkr)

Fristadsvägen genom Sjöbo är i akut behov av beläggningsarbeten och upprustning av räcken/staket och belysning. Vägen är i sin nuvarande utformning fyrfilig och dimensionerad för den tid då den fungerade som riksväg 42. Sedan Nordskogsleden byggdes har trafikmängden minskat mycket kraftigt men den breda vägen är en kraftig barriär i omgivningen.

Vägen föreslås byggas om till en mer modern, trafiksäker och ändamålsenlig utformning. Detta skulle minska vägens dominerande intryck i landskapet, minska vägytan för framtida drift- och underhållsåtgärder samt förbättra framkomligheten för hållbart resande.

Den exakta utformningen är ännu inte bestämd men ombyggnationen bör ske över två år och kostnaden uppskattas till totalt ca 40 mnkr. Beslutad budget är 20 mnkr år 2027 och 20 mnkr år 2028.

Förstudie Centralbron

Järnvägsprojektets planerade utbyggnation av fler spår och bredare perronger i på stationsområdet ser ut att kräva att Centralbron rivs och byggs upp igen för att passa de nya anläggningarna. För förstudieutredningar kopplat till Centralbron budgeteras 1 mnkr för 2027.

Temporärt resecentrum under ombyggnationen av järnvägsstationsområdet

I samband med att järnvägsstationens spårområde byggs om och utökas, att perrongförbindelsen byggs och att centralbron eventuellt rivs och byggs upp igen kommer det sannolikt krävas att resecentrum temporärt flyttas till en annan plats. Det är för närvarande inte beslutat när de aktuella byggarbetena kommer att genomföras eller hur lång tid de kommer att pågå. När järnvägsprojektet kommit längre med planeringen kommer behov och kostnad för ett eventuellt temporärt resecentrum klargöras.

Cirkulationsplats Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet (15 mnkr)

Genom utvecklingen av Brodalsområdet har trafikmängderna ökat och de förväntas öka ytterligare i samband med att polis, häkte och tingsrätt flyttar till sina nya lokaler i området. Befintlig ljusreglerad korsning kommer att byggas om till en cirkulationsplats för att förbättra trafikflödet i området. Projektering av cirkulationsplatsen påbörjas under 2026 inom projektet Diverse mindre gatu- och broarbeten och kommer att färdigställas under 2027. Byggnationen beräknas kosta ca 15 mnkr och planera att utföras under 2028.

PARKVERKSAMHET

Kronängsparken

Byggnation av **Kronängsparken** påbörjades under 2022. Under 2023-2025 sanerades marken vilket försejade projektet kraftigt. Etapp ett stod klar vid halvårsskiftet 2025 och därefter startade sanering av etapp två som också slutfördes under hösten 2025. Byggnationen av etapp två stod klar i juni 2026 efter att sanering, återfyllnad och slutligen byggnationen slutförts. Den tredje och sista etappen är beroende av Bostäder i Borås projekt att bygga förskola och bostäder vid Västra Nygatan, där finns ännu inget beslut och en sluttid är därför svår att ge. Planerade åtgärder genomförs gemensamt med gatuavdelning som planerar för att bygga en gång- och cykelväg mellan Västerängsgatan och Norrby huset under våren 2026. Parkprojektet förbättrar samtidigt anslutningar till gång- och cykelbanan samt planterar ett antal träd.

Projektets kostnader har ökat i och med saneringen och för att budgeten totalt ska hållas kommer gestaltningen av etapp tre att revideras och förenklas avsevärt när Bostäder i Borås tagit beslut om tidplanen för sin bygg rätt. Önskemål från medborgare har inkommit om att behålla stora öppna friitor med gräsmatta och fler umgängesytor i etapp tre, något som en revidering möjliggör. Beslutad totalutgift för projektet är 25 mnkr.

Viskans park

Viskans park är ett kommunövergripande projekt som berör flera nämnder. Inom projektet kan investeringar i exempelvis ny allmän plats, reinvesteringar i allmän plats, investeringar för fritidsändamål samt kultur och konst lyftas fram.

Respektive nämnd är ansvarig för att, i budget och uppföljningsprocesser, tydliggöra och äska de medel som behövs inom sitt respektive område både gällande investerings- och driftanslag

I mars 2021 antog kommunfullmäktige stadsbyggnadsprogrammet Staden vid parken. I samband med Borås 400-årsjubileum fick den linjära parken namnet Viskans park efter en omröstning bland boråsarna. Programmet, som utgör grunden för Viskans park, uppmärksammades nationellt genom att tilldelas Planpriset 2022 av Sveriges Arkitekter. Parkens framdrift och utveckling förverkligas genom flera fysiska delprojekt som länkas samman till en linjär park. Stadsbyggnadsprogrammets mål är att parken ska stå klar omkring år 2045.

Det är många positiva effekter av projektet Viskans park. Parken stärker Borås attraktivitet och livskvalitet genom att skapa fler gröna, trygga och tillgängliga miljöer längs Viskan. Parken erbjuder nya mötesplatser för rekreation, kultur, motion och avkoppling samtidigt som den knyter samman stadens olika delar. Satsningen bidrar till ökad biologisk mångfald, klimatanpassning och en mer levande stadskärna, vilket gynnar både boråsare, näringsliv och besökare.

Arbetsgruppen för projektet har identifierat de insatser som ska genomföras inom Viskans park. Dessa konkretiseras i Gestaltungsstrategin för Viskans park.

Följande delprojekt kommer att prioriteras under 2027:

- Omvandling av Götavallen till en park med arbetsnamnet Götaparken. Upphandling är klar och byggstarten var i juni 2026. Parken planeras att öppnas för allmänheten sommaren 2027.
- Mindre åtgärder planeras att genomföras på Götagatan, Nils Jakobsonsgatan, Kapellgatan och Sven Eriksonsgatan för att främja cykeltrafik.

Under en längre planeringsperiod från 2027 till 2031 föreslår Tekniska nämnden följande investeringar inom Viskans park;

- Moldeparken på Göta 2027-2028, förbättringar planeras för att tillgängliggöra kopplingen mellan Göta via Viskaslänten med bland annat utökad belysning, kompletteringar av befintliga planteringar samt fler sittplatser.
- Götagatan - Krokshall 2026-2028, tillskapa grönstruktur i vägmiljön i form av trädplanteringar och dagvattenbäddar. Med ett cykelstråk som binder samman Göta med stationsområdet via Pulsens kvarter kommer rörelsen i Viskans parks södra delar att förbättras och tillgängliggöras.
- Entré till Rya åsar 2028-2029, delprojektet ska synliggöra och utveckla naturreservatets tillgänglighet, trygghet samt öka naturområdets betydelse och påverkan på närliggande stadsdelar.
- Hallbergsplatsen / Hallbergsgatan 2028-2030, Viskans parks mest centrumnära delprojekt kommer att gestaltas med stråk för gång och cykel, trafikens påverkan på platsen minimeras genom platseffektiva trafiklösningar. Målet är att Stadsparkens positiva grönstruktur tillåts "svämma ut" in mot centrum.
- Repslagargatan 2027-2030, stråket mellan Norrby och Knalleland, som är ett av Borås mest nyttjade, utvecklas för att främja gång- och cykeltrafik. Stadsrummets totala bredd används för att tillskapa ekosystemtjänster och mindre rumsbildningar.

Nuvarande beslutad total investeringsvolym uppgår till 96 mnkr efter utökning med 6 mnkr under 2026 för att möta donationen till Götaparken. Budgeten för 2027 är 17,2 mnkr. För efterföljande fyra år (2028-2031) som nu är synliga i planeringsunderlaget föreslås en total investeringsvolym om 85 mnkr.

Föreslagen sträckning för Viskans park innebär att minst tre större broar/överbyggnader behöver byggas för att överbrygga befintlig infrastruktur. I beräknad budget ingår inte kostnaderna för dessa anläggningar. De hör till Borås stads exploateringsverksamhet och ska därmed inte belasta Tekniska nämndens budget.

För att säkerställa en jämn utveckling av Viskans park över tid föreslås att mer komplexa och kostnadskrävande åtgärder genomförs parallellt med enklare, mindre kostsamma insatser som kan realiseras snabbare. Projektet bedöms vara i behov av investeringsmedel fram till dess att parken färdigställs omkring år 2045.

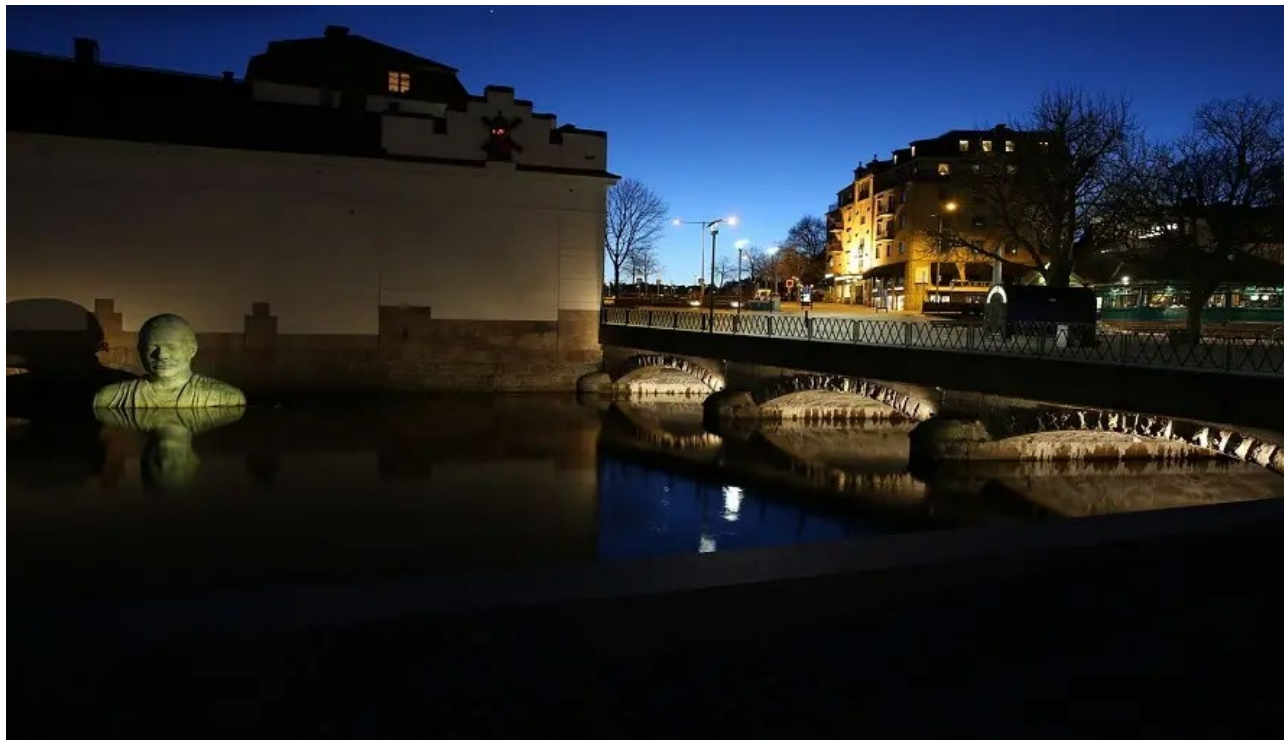
Detaljerad bilaga Investeringar 2027

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

1 Årliga anslag	3
1.1 VÄGHÅLLNING	4
1.2 PARKVERKSAMHET	13
2 Investeringar som löper över flera år	19
2.1 VÄGHÅLLNING	20
2.2 PARKVERKSAMHET	36

1 Årliga anslag

1.1 VÄGHÅLLNING

1.1.1 Beläggningsunderhåll

Investering: 26 000 tkr

Avskrivningstid: 10, 30 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Asfaltsbeläggningarna som skyddar underliggande lager i vägkroppen slits med tiden olika för gator och vägar beroende på trafikbelastning. När beläggningen är utsliten utan att åtgärdas fås skador på vägkroppen som innebär kapitalförstöring på gjorda investeringar som i sämsta fall kan leda till att gatan/vägen får byggas om från grunden. Då Borås Stads vägnät utgör ca 52 mil är det viktigt att åtgärder sätts in i tid för att undvika kapitalförstöring och stora investeringskostnader för att återställa gatans/vägens funktion.

För de oskyddade trafikanterna är standarden vad avser jämnhet på underlaget särskilt viktigt att beakta, varför omläggning av gång- och cykelbanor behöver göras oftare än körbanor för att minska olycksrisken och få fler att välja cykeln före bilen.

Till följd av de mycket omfattande schaktningsarbeten som nedläggande av fiber inneburit bedömer Tekniska nämnden att livslängden för gatubeläggningen ute i bostadsområdena förkortas väsentligt. Normalt erfordras ny beläggning på bostadsgator med ca 30-40 års mellanrum. Med den omfattning av schaktarbeten som utförts i våra bostadsområden förväntas gatorna behöva läggas om mycket tidigare än normalt. Det är viktigt att Borås Stad tar höjd för detta framtida behov vid tilldelning i beläggingsbudgeten.

För att kunna göra en långsiktig handlingsplan för Borås belägningsprogram planerar Tekniska nämnden att genomföra en tillståndsbedömning över hela vägnätet under 2026. Resultatet från denna översyn kommer sedan att ligga till grund för kommande planering, prioritering och budget.

Av tidigare utförda enkäter och nu senast i Sveriges kommuner och regioners ”Kritik på teknik” framgår tydligt att synen på standarden på såväl gatu- som GC-nät har försämrats efter 2016. Den naturliga förklaringen är de omfattande fibergrävningarna på vägnätet som startade 2016 och nådde kulmen 2017-2018. Det fanns inte resurser att möta det behov av återställningsarbeten som fibergrävningarna orsakade och en eftersläpning av arbetena kvarstod fram till 2020. Jämfört med 2022 års enkät har invånarnas uppfattning försämrats gällande gatornas standard och 58 % (50 % 2022) är nu negativt inställda enligt enkäten 2025.

Enligt en rekommendation från tidigare Svenska Kommunförbundet (numera Sveriges Kommuner och Regioner, SKR) bör ca 5 % av vägnätet förnyas vad avser beläggning per år. Teorin bygger på en livslängd på i genomsnitt 20 år sett generellt över alla typer av gator/vägar inom kommunerna. För Borås har bedömts att beläggningar av gång- och cykelvägar, lokalgator och vägföreningsvägar klarar sig i 30 år, huvudgator 15 år och större huvudgator 5-7 år. Behovet av underhållsbeläggningar har utifrån detta tidigare bedömts till i snitt 5,6 %.

I väntan på att den planerade tillståndsbedömningen över hela vägnätet genomförs 2026 föreslås en beläggingsbudget baserad på en teoretisk omläggningstakt på ca 4 % av ytan varje år. Detta innebär ca 175 000 kvadratmeter/år. För 2027 föreslås därför en beläggingsbudget om 26 mnkr.

Nollalternativ

Det investerade kapitalet i utbyggda gator, vägar och gång- och cykelvägar reduceras successivt och leder på sikt till ett större och större investeringsbehov som är mångdubbelt dyrare än att sätta in investeringsåtgärden i rätt tid. Ett dåligt underhållet vägnät innebär också sämre framkomlighet för alla trafikantkategorier, och leder till ökad risk för olyckor med personskador och skadeståndskrav på kommunen.

Alternativ 1

Att utföra reinvesteringsåtgärden i tid innebär ett vidmakthållande av gjorda investeringar och blir på sikt ett sätt att hålla ned kostnaderna för ett kvalitativt vägnät. God åkkomfort leder också till större möjlighet att välja ett hållbart resande med kollektivtrafik eller cykel.

Ekonomisk data

Kostnaden enligt behovsanalys 26 mnkr per år. Investeringen ger första året en kapitalkostnad på cirka 2 015 tkr, inklusive internränta på 2,75 %. Inga tillkommande driftkostnader.

1.1.2 Program för tillgänglighet

Investering 1 000 tkr

Avskrivningstid 100, 30 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Borås Stads program för delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning syftar till att:

- fastställa inriktning och prioritering för Borås Stad i arbetet med att införliva funktionshinderperspektivet i kommunal verksamhet
- konkretisera den politiska viljeinriktningen genom att föreslå åtgärder för att nå uppsatta mål, slå fast ansvar, tid och finansiering
- uppnå ett systematiskt, kvalitetssäkert arbete som genom samverkan leder till ett tillgängligt samhälle.

Programmets intentioner preciseras i en handlingsplan som pekar ut Tekniska nämndens roll att identifiera återstående hinder i den fysiska miljön samt i samråd med företrädare för funktionshinderorganisationerna prioritera i vilken ordning dessa ska avhjälpas utifrån tilldelade budgetmedel.

Konsekvenser

Nollalternativ

Människor med funktionsnedsättning får fortsatta problem med framkomligheten och tillgängligheten i vardagen.

Alternativ 1

Med en successiv förbättring av tillgängligheten för människor med någon funktionsnedsättning kan dessa i en allt större utsträckning ta del av samhällets olika funktioner. Möjligheten att klara sig själv stärker självkänslan och bidrar till att våga ta steget att ge sig ut i staden på egen hand.

Ekonomiska data

Investeringsbehovet har bedömts uppgå till 1 mnkr för år 2027. Denna investering ger första året en kapitalkostnad på ca 55 tkr inklusive internränta på 2,75 %.

1.1.3 Reinvestering gatubelysning

Investering 8 000 tkr
Avskrivningstid 20 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Tekniska nämnden ansvarar för cirka 20 000 ljuspunkter på gator, vägar, torg och i parker. Belysning är en av de viktigaste aspekterna för att få människor att känna sig trygga. Detta framgår både av de trygghetsvandringar som förvaltningen deltar i och i de medborgarenkäter som görs. Det märks också av de felanmälningar och synpunkter som kommer in; förvaltningen tar årligen emot tusentals felanmälningar gällande slocknad belysning.

För att kunna säkerställa god funktion krävs att gatubelysningsanläggningarna håller god standard. En stor del av belysningen i Borås centralort är ålderdomlig vilket komplicerar förvaltningen och leder till upprepade driftstopp då hela kvarter släcks ner. I många stadsdelar har det totala beståndet av kablar och stolpar passerat sin beräknade livslängd med 20-30 år, uppskattningsvis cirka 6 000 stolpar och 20 mil kabel. Kabeln är av en sort som är lindad med papper vilka är mycket känsliga för rörelser i marken. Det syns en ökning av kabelfel där fiberschakterna har gått fram och efter besiktning av dessa anläggningar kan det också konstateras att kablarnas isolation varierar stort.

Detta betyder att kablarna läcker ström vilket leder till energiförluster och är heller inte bra ur elsäkerhetssynpunkt. De många kabelfelen bidrar till driftstopp som orsakar stor irritation hos invånarna då tryggheten och möjligheten att röra sig fritt minskar.

I flera tätorter finns områden där belysningen består av trästolpar med luftledning. Denna belysning bör bytas ut då tätare besiktningsintervall och ledningsröjning fördyrar underhållet. För att säkerställa en drift- och elsäker belysning som bidrar till ett tryggt Borås måste takten på reinvesteringar öka. Hittills har reinvesteringen av gatubelysningsnätet bestått av akuta åtgärder och samförläggning då medel finns och tillfälle ges. För en driftsäker och trygghetsskapande belysning krävs en plan för utbyte av kablar och stolpar och medel för att göra detta i större skala och på ett strukturerat sätt. Finns medel för att kunna samordna utbytet med beläggningsprogrammet eller andra ledningsägares arbeten finns stora vinster att göra, såväl ökad trygghet som minskade kostnader.

Vid kabelfel och slocknad belysning finns inte alternativet att underlåta åtgärd på grund av begränsad budget. Då ett fel uppstår på en gammal och uttjänt anläggning bör hela den uttjänta anläggningen åtgärdas. Om man bara byter en enstaka rutten stolpe eller bara skarvar just den del av kabeln som kortslutits kommer det snart uppstå ett motsvarande fel några meter bort på kabeln eller på nästa stolpe då de är lika gamla och dåliga som den där det första problemet uppstod. Genom att successivt byta ut kablar som drabbas av kabelfel eller stolpar i bestånd som är röt- eller rostskadade kommer över tid de akuta felen och de akuta felavhjälpningarna att minska.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Gamla uttjänta kablar får ligga kvar, de lagas eller byts ut i det löpande underhållsarbetet när de går sönder. Områden slocknar i samband med kabelfel. Gjutjärnsstolpar målas inte och rostar. Trästolpar drabbas av rötangrepp och rasar alternativt byts mot nya trästolpar i det löpande underhållsarbetet. Möjlighet till samförläggning utnyttjas inte. Energi slösas på grund av stora förluster i nätet.

Alternativ 1

Gammal belysning byts ut i samband med omasfaltering och vid samförläggning med andra aktörer. Stora besparingar görs om schakt- och återställningsarbeten samordnas/samfinansieras. Olägenheten för allmänheten blir mindre när samförläggning genomförs. Kabelfelen minskar och tryggheten ökar.

Konsekvenser

Alternativ 1

Insatser innebär att fortsatt drift av gatubelysning kan ske med lägre kostnad och utan driftstörningar. Utbyte av äldre belysning görs till en lägre kostnad genom planerade arbeten och samförläggning med andra aktörer. Livslängden på belysningsanläggningen förlängs. Energiförbrukningen blir korrekt och elsäkerheten ökar. Kabelfelen minskar vilket är positivt för invånarna. Tekniska nämnden föreslår att 8 mnkr avdelas för reinvestering av gatubelysningen även under 2026

Ekonomisk data

Investeringsbehovet har bedömts uppgå till 8 mnkr för år 2027. En investering om 8 mnkr ger första året en kapitalkostnad på 490 tkr, inklusive internränta på 2,75 %.

1.1.4 Energi- och miljöeffektivisering av gatubelysning

Investering 6 000 tkr
Avskrivningstid 20 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Borås Stads gatubelysning består av 20 000 ljuspunkter med en total årlig energiförbrukning om ca 5 600 MWh.

En armatur skall kunna sitta i 15-20 år med ett endast begränsat behov av underhåll.

2004 och 2008 gjordes två större armaturbyten då två tredjedelar av beståndet byttes ut till högtrycksnatriumlampor. Med en beräknad livslängd på 20 år kan man förvänta sig ökade kostnader för utbyte av trasiga armaturer i det löpande underhållsarbetet kommande tioårsperiod.

Hittills har ca 15 000 ljuspunkter, dvs omkring tre fjärdedelar, bytts till LED. 2027 kommer de ljuskällor äldre armaturer är bestyckade med att sluta tillverkas och 4 år efter det, när deras livslängd är slut, måste all belysning vara utbytt till LED. Därför är det viktigt att medel erhålls för att kunna byta ett par tusen ljuspunkter/ år. Investeringsanslaget år 2027 föreslås därför öka till 6 mnkr.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Trasiga armaturer byts ut inom det ordinarie underhållsarbetet. Gamla kablar läcker ström

Alternativ 1

En del av belysningsanläggningen byts successivt ut varje år. Upptäcks dåliga kablar byts dessa ut.

Konsekvenser

Nollalternativ

De energibesparingar som nämnden har fått i uppdrag att genomföra genomförs ej. Borås stads miljömål uppfylls inte. Drift- och underhållskostnaderna ökar i takt med belysningsanläggningens ålder. Ingen samlad bild ges över anläggningarnas kvalitet, utbytesintervall eller områden där belysningsarmaturerna är av samma typ.

Alternativ 1

Belysningen byts områdesvis och i takt med detta minskar kostnaderna för drift och underhåll. Bättre överblick på anläggningar, mer planerat underhåll och reinvesteringar istället för akut felavhjälpning. Större områden erhåller samma typ av belysning. Energiförbrukningen minskar när energisnåla LED-armaturer sätts upp. Borås stad genomför åtgärder för att nå de av staden beslutade miljömålen.

Ekonomisk data

För 2027 föreslår nämnden att 6 mnkr avdelas för energieffektivisering av gatubelysningen.

Investeringen ger första året en kapitalkostnad på cirka 465 tkr, inklusive internränta på 2,75 %.

Under 5-årsperioden 2021-2025 gick energiförbrukningen ner från 7 100 MWh/år till 5 200 MWh/år dvs en sänkning med 1 900 MWh/år.

Med 2026 års elpris (0,71 kr/kWh) är det en sänkning av den årliga elkostnaden med 1,3 miljoner kr.

1.1.5 Borås flygplats

Investering 600 tkr
Avskrivningstid 20 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Borås flygplatsförening har tagit fram en framtidsplan för Borås Stads flygplats. Borås flygplats är en godkänd och certifierad flygplats och har certifiering för närvarande till 2028.

Föreningen har lagt ned stora kostnader och mycket ideellt arbete på flygplatsen. Investeringsbidragen från Borås Stad har medfört att ett antal insatser för ökad flygsäkerhet och förbättrad miljö kunnat göras. Bland annat har reparation av taxibanor och stationsplattor utförts, såväl som dränering, nya beläggningar, försegling av rullbanan samt omprofilering av terrängen och startförlängningar i båda banändarna.

Med anledning av nytt lagkrav genomfördes under 2018 uppsättning av staket/avspärrningar runt flygplatsen för att flygplatsens godkännande/certifiering skall kunna bibehållas. Därutöver har flygplatsföreningen bekostat och genom ideellt arbete bytt ut och uppgraderat flygplatsljusen till en modern, flygsäker och energieffektiv LED-belysning samt även försett startförlängningarna med ljusanläggning.

En renovering och uppgradering av bränsleanläggningen för Jet-A1 har genomförts och bekostats av flygplatsföreningen och därefter godkänts av blåljusmyndigheternas gemensamma bränslegrupp. Denna åtgärd säkrar samhällsflygets tillgång till bränsle i Borås. Brandmyndighetens tillstånd för all bränslehantering gäller för närvarande till 2028.

Under 2022 gjordes stora insatser för att utveckla flygplatsens miljöprofil: Omfattande ombyggnad av tankområde påbörjades, anpassning av flygplatsen till biologisk mångfald i samråd med Svenska Flygsportförbundet och med stöd från Borås Naturvårdsfond samt fortsatt inventering av möjlighet till solpanelanläggning inom området i samråd med RISE. Borås Segelflygklubb fick 2021 Svenska Flygsportförbundets miljöpris för arbete med biologisk mångfald och inköp av segelflygplan med elektrisk s k hemflygningsmotor.

Borås flygplats utsågs 2022 av EUSPA (European Union Agency for the Space Programme) som en flygplats att undersöka förutsättningarna att etablera instrumentflygning (GPS/EGNOS). Projektet var färdigt 2024 och presenterades under hösten inom EU som ett framgångsrikt exempel för flygplatser i Europa, väsentligt för flygsäkerheten och tillgängligheten för besökare. Transportstyrelsen arbetar med förändring av de svenska reglerna.

För 2027 planeras åtgärder enligt följande:

- Tankområde - asfaltering och återställning av sido- och kringytor
- Utökning flygplansuppställningsplats västra plattan - asfaltering och linjemålning
- Tillfartsväg östra sidan - reparation asfalt
- Komplettering av banändljus rullbana
- Fortsatt miljöutveckling inom projektet biologisk mångfald
- GPS/EGNOS moln genomgång/inflygning - certifiering

För att Borås flygplats ska kunna bibehålla sin status/funktion som stadens flygplats förutsätts att luftfartsmyndigheternas (Transportstyrelsens) och miljömyndigheternas krav uppfylls.

Ekonomiska data

För genomförande av åtgärder inom projektet föreslås att 0,6 mnkr avsätts under 2027.

De årliga driftkostnaderna kommer i stort sett att ligga på samma nivå som idag. Investeringen ger första året en kapitalkostnad på cirka 50 tkr, inklusive internränta på 2,75 %.

1.1.6 Utbyggnad kabelskåp (gatubelysning)

Investering: 500 tkr (2027)

Avskrivningstid: 20 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

När gatubelysningen en gång i tiden anlades var det nätbolagen som byggde och sedan ägde den. Belysningen (belysningsnätet) kopplades då in direkt i nätbolagens transformatorstationer. Energiförbrukningen räknas ut teoretiskt utifrån installerad effekt och antal brinntimmar, s.k. ackordsbelysning. Idag är det Tekniska nämnden som förvaltar belysningen och Borås elnät levererar elen på samma sätt som de levererar el till en villa.

Enligt 3 kap. 10 § ellagen ska nätkoncessionshavare mäta mängden överförd el. När lagen trädde i kraft fanns ett tillfälligt undantag avseende väg- och gatubelysningsanläggningar som saknade mätning. För fem år sedan tog Borås Elnät AB upp frågan om att sätta mätning på och att flytta ut belysningen ur nätstationerna. Tekniska nämnden anser det vara självklart att Borås Stad ska följa intentionerna i ellagen.

Belysningsnätet är gammalt, på sina håll upp emot 70 år. Provmätningar har visat att den faktiska förbrukningen på vissa håll är så stor som 30 % högre än den teoretiska. Genom att mäta gatubelysningen får verksamheten bättre koll på belysningsnätets skick och kan på så vis reinvestera i nätet där det behövs.

Att inte mäta gatubelysningen innebär att Tekniska nämnden inte fullt ut kan tillgodogöra sig de ekonomiska besparingar som görs vid ett utbyte till LED-armaturer. LED-belysning är generellt inställd för att effektsänkas nattetid vilket inte tas hänsyn till i beräkningen av energiförbrukningen.

Projektet omfattar även installation av ett digitalt styrsystem för att tända och släcka belysningen vilket kommer underlätta framtida underhållsarbete. Det finns också möjlighet att koppla ytterligare funktioner till styrsystemet om det i framtiden skulle blir aktuellt.

Konsekvenser

Att separera elanläggningarna från nätägarnas stationer är ett krav som uppkommit på grund av ändrad lagstiftning så det finns egentligen inget riktigt alternativ till att genomföra åtgärderna.

Genom att staden äger sina kabelskåp bryts beroendet av nätägarna för att kunna utföra arbeten på belysningsanläggningarna. Detta förväntas leda till bättre konkurrensmöjligheter för andra leverantörer i framtida driftupphandlingar vilket i sin tur bör leda till lägre driftkostnader för staden.

Ekonomisk data

När projektet startade hade verksamheten ca 500 inmatningspunkter som skulle flyttas ut eller gamla kabelskåp som behövde bytas ut. Nu återstår ca 20 att åtgärda. Projektet förväntas bli slutfört under 2027.

Investeringen om 0,5 mnkr för år 2027 ger under första året en tillkommande kapitalkostnad på cirka 40 tkr, inklusive internränta på 2,75 %.

Genom att de nya kabelskåpen utrustas med modern utrustning för mätning och styrning av belysningen förväntas elförbrukningen kunna sänkas. Dessutom minskar kostnaderna för fysiska besök då anläggningarna kan övervakas, felsökas och styras på distans. Nätkostnaderna för gatubelysningen kommer däremot att öka när man går från ackordsbelysning till separata abonnemang med elmätare. Nettoeffekten när hela projektet är genomfört förväntas vara en sänkning av driftkostnaderna med ca 0,6 mnkr/år.

1.2 PARKVERKSAMHET

1.2.1 Grönområdesplanen

Investering: 1 000 tkr

Avskrivningstid: 15 år/100 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Grönområdesplanen avser bland annat att förstärka, nyskapa samt binda samman spridda grönområden i stadsbilden till sammanhängande stråk. Grönområdesplanen kan även med fördel nyttjas som stöd vid projektering och anläggning av nya bostadsområden för att säkerställa tillgången av grönska i staden.

Förslag till delprojekt att ingå i Grönområdesplanens kommande revidering: Ramnasjön, Svenljungaparken och Linnéparks utvecklingsplan för stadsdelsparker, utveckla stadens resiliens mot klimatförändringar samt stärka kopplingar mellan befintliga grönstråk för att främja insekters naturliga rörelser.

Under 2023-2025 har Grönområdesplanen reviderats för att möta ökade krav i takt med att Borås utvecklas och utmaningen för att nå klimatmålen blir allt högre. Planeringsunderlag har tagits fram för att möta målen för enligt metoden 3-30-300 för stadsträd och urban grönska.

Borås har de senaste fem åren jobbat aktivt med att stävja almsjukans framfart. Dessvärre har det varit svårt att bromsa sjukdomens spridning och stora luckor i gamla alléstrukturer med alm har uppkommit. Dessa behöver löpande återplanteras under en överskådlig framtid, tidsfristen för staden från Länsstyrelsen är oftast fem år.

Föreslagen årlig investeringsram uppgår till 1 mnkr under planeringsperioden till dess att den reviderade Grönområdesplanen är beslutad.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder genomförs.

Alternativ 1

Planerade satsningar och utveckling av stadsdelsparker och utökad trädplantering kommer att genomföras. Återplanteringar av alléer som påverkats av almsjukan kommer kan genomföras.

Konsekvenser

Nollalternativ

Inga åtgärder kommer att genomföras som stärker stadens resiliens mot klimatförändringar och arbetet med att förbättra och stärka grönstruktur enligt grönområdesplanen kommer att sättas på paus.

Länsstyrelsens krav på återplantering av de alléer som drabbats av almsjukan kommer staden inte att kunna möta med eventuella viten som följd.

Alternativ 1

Borås kommer att få se löpande förbättringar och reinvesteringar i grönområden och mindre stadsdelsparken så som Ramnaparken, Svenljungaparken och Linnéparken i form av nya trädplanteringar, nyanlagda parkvägar och bättre livsmiljöer för djur, fåglar och insekter.

Ekonomisk data

Projektet uppskattas till 1 mnkr årligen enligt genomförd förnyad kostnadsuppskattning.

Kapitalkostnaden till följd av en investering om 1 mnkr beräknas uppgå till 83 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader är i dagsläget inte kalkylerad.

1.2.2 Lekplatser/mötesplatser

Investering: 10 000 tkr

Avskrivningstid: Ny 15 år/100 år, Reinvestering 15 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Tekniska nämnden förvaltar 161 lekplatser. Slitaget på en lekplats är ofta stort och för att upprätthålla säkra anläggningar för kommunens barn ska en lekplats vara funktionsduglig i upp till 15 år, i enlighet med Tekniska nämndens mål. Lekredskap som inte uppfyller säkerhetskraven måste tas bort omgående. I dagsläget uppfyller inte nämnden målet att renovera lekplatser vid en ålder av 15 år, främst på grund av att antalet lekplatser är för stort i förhållande till tilldelade investeringsmedel under den senaste 10-årsperioden. Drygt 12 kvarterslekplatser per år behöver byggas om utöver det tillkommer större så kallade utflyktslekplatser, offentliga toaletter samt eventuellt nytillkommande lekplatser i takt med att staden byggs ut.

Önskemål har länge funnits för att förbättra och utöka antalet toaletter som idag finns vid stadens större lekplatser, så kallade utflyktslekplatser. Exempelvis saknar både Ramnaparkens och Sjöboparkens lekplatser en offentlig toalett. Även Annelundsparkens toalett som nu hyrs in behöver ses över och på sikt bytas ut mot en platsbyggd lösning som ägs av kommunen. Detta kan bli verklighet redan under hösten 2026. Från och med 2023 omfattas även lekplatsanslaget av nybyggnationer av toaletter vid utflyktslekplatser eller vid andra större samlingsplatser i parkmiljö.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Ingen renovering av lekplatser och omkringsliggande miljöer genomförs. Inga nya offentliga toaletter uppförs.

Alternativ 1

Förvaltningen kan reinvestera i 8-12 kvarterslekplatser och uppföra en ny offentlig toalett årligen i park eller skogsmark.

Konsekvenser

Nollalternativ

Inga åtgärder kommer att genomföras och stadens allmänna gröna ytor och rekreationsmiljöer kommer inte att få den standardhöjning de förtjänar och som efterfrågas. Nedgångna lekplatser kommer att behöva avvecklas.

Alternativ 1

Lekplatsernas standard kommer att uppdateras och staden kan garantera en säker lekmiljö på ytterligare 8-12 av stadens 161 lekplatser.

Ekonomisk data

Projektet uppskattas till 10 mnkr årligen 2027-2031 enligt genomförd förnyad kostnadsuppskattning.

Kapitalkostnaden till följd av en årlig investering om 10 mnkr beräknas uppgå till 919 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader för lekplatserna är i dagsläget inte kalkylerad men för toaletter uppgår den till 275 tkr årligen per uppförd toalett.

1.2.3 Diverse mindre parkinvesteringar

Investering: 5 000 tkr

Avskrivningstid: 20 år/50 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Upprustning av trappor och parkvägar som kopplar samman eller tillgängliggör park- och/eller naturområden.

Flertalet av de 150 befintliga trappor som Tekniska nämnden ansvarar för är byggda med undantag från gällande byggnormer. Förutom anslutningarnas dåliga standard är de även svårframkomliga på grund av bristfällig utformning.

Förbättringar och underhåll av trädplanteringar i offentlig miljö.

Borås trädbestånd behöver utvecklas och utökas för att öka motståndskraft mot klimatförändringar och sjukdomar.

Renovering av mindre parkområden är eftersatt i staden.

Under 2027 fortsätter reinvesteringsarbetet för de mindre kvartersparkerna för att säkra tillgången till rekreation.

Realisering av mellanrummen i Viskans park

Större delen av parken kommer att finansieras inom andra större investeringsprojekt och/eller av exploitörer. Det kommer dock finnas mindre områden längs med Viskans park som inte omfattas av en ny detaljplan eller nybyggnation. För att de delarna av parken ska komma upp i samma standard som resterande delar behövs en budgetpost där mindre åtgärder kan genomföras för att tillse att den linjära parken blir komplett och ansluter övriga anläggningar på ett förtjänstfullt vis.

Föreslagen årlig investeringsram uppgår till 5 mnkr under planeringsperioden.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder genomförs.

Alternativ 1

Genomförda satsningar på trappor, nya trädplanteringar, reinvesteringar i eftersatta parkområden och befintliga parkstråk som möter Viskans park kommer att kunna genomföras en plan.

Konsekvenser

Nollalternativ

Reinvesteringar i form av felavhjälpande underhåll kommer inte att kunna genomföras i den utsträckningen som behövs. Trappor och gångvägar kan komma att stängas av säkerhetsskäl. Framkomligheten kommer att successivt försämrats.

Risken för en upplevd större skillnad mellan Viskans park och resterande parkområden ökar och behovet av att förbättra anslutningar till stadsbyggnadsprogrammets delprojekt går om intet.

Alternativ 1

Tidigare liggande 5 årsplan utökas till att gälla även för 2029 där ytterligare 5 mkr skjuts till 2029. Förväntade mål och visioner kan genomföras.

Ekonomisk data

Årlig investeringsutgift beräknas till 5 mnkr enligt genomförd förnyad kostnadsuppskattning.

Kapitalkostnaden till följd av en investering om 5 mnkr beräknas uppgå till 313 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader är i dagsläget inte kalkylerad.

1.2.4 Handlingsplan för trygga fysiska miljöer

Investering: 3 000 tkr

Avskrivningstid: 20 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Under de senaste fem åren har arbetet med trygghetsskapande åtgärder pågått i staden med Handboken för trygghet i offentlig miljö som ett mycket bra verktyg för att på ett strukturerat och kunskapsbaserat sätt arbeta med trygghetsfrågan på lång sikt. Tekniska nämnden initierade arbetet 2021 med att ta fram handboken inom uppdraget ”Trygga fysiska miljöer” inom Brottsförebyggande rådet (BRÅ.)

Arbetsmetoden har genererat väl avvägda satsningar och åtgärder som kunnat förankras och styras över förvaltningsgränserna inom staden för att få maximerad effekt.

Genom en enskild budget för trygghetsskapande åtgärder kommer nämnden att kunna fortsätta detta arbete under kommande fem år och bland annat uppnå:

- Förbättra områden och platser som upplevs som otrygga av invånarna, både genom upprustning och/eller nyprojektering.
- Genomföra extra satsningar på trygghet inom redan pågående projekt för att på så vis öka utväxlingen av satsade medel.
- Genomföra fler snabba och effektiva punktinsatser, kopplat till felanmälningar och synpunkter.
- Upprätthålla och förbättra kontinuerliga dialoger med invånare, fastighetsägare, verksamheter och föreningar för att få en aktuell bild av hur de upplever tryggheten i Borås.

För att kunna fortsätta arbetet för att öka tryggheten i enlighet med Handlingsplanen för tryggare fysiska miljöer krävs en satsning om 15 mnkr totalt varav 3 mnkr årligen under perioden 2027-2031.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder genomförs.

Alternativ 1

Förvaltningen kan genomföra planerade insatser för ökad trygghet i offentlig miljö i pågående projekt och tillsammans med andra förvaltningar, kommunala bolag och privata aktörer.

Konsekvenser

Nollalternativ

Inga åtgärder kommer att genomföras som förbättrar tryggheten i offentlig miljö och arbetet med att förankra och fördjupa kunskapen om handboken sätts på paus.

Alternativ 1

I Borås stad kommer tryggheten i den offentliga miljön att öka och förväntningar och krav som ställs på förvaltningen från allmänheten möts på ett bra och effektivt sätt.

Ekonomisk data

Projektet uppskattas till 3 mnkr årligen 2026-2031 enligt genomförd förnyad kostnadsuppskattning.

Kapitalkostnaden till följd av en årlig investering om 3 mnkr beräknas uppgå till 233 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader är i dagsläget ej kalkylerad.

1.2.5 Klimatanpassningsinvesteringar

Investering: 5 000 tkr

Avskrivningstid: 30 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Klimatanpassningsinvesteringar avser olika åtgärder för att motverka negativa effekter av klimatförändringarna. Exempel på åtgärder kan vara iordningsställande av dagvattenanläggningar i park- och naturmark, klimatsäkring av park- och gångvägar, reinvestering av park- och gångvägar/grus- ytor efter skyfallsskador, anlägga våtmarker och dammar och andra fördröjande åtgärder samt återvätning av dikad skogsmark och klimatanpassade skogsodlingsmetoder.

Även plantering av träd-, busk- och brynbestånd i park- och naturmiljöer i mindre växtkvalitéer men i stora antal kan ingå för att binda koldioxid, rena luft och vatten samt förbättra luftkvalitén i urbana och semiurbana områden. Valen av växter baseras på kunskapen om vad som krävs för att möta framtidens klimat. Nämndens budget föreslås till 5 mnkr per år för dessa åtgärder.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder genomförs.

Alternativ 1

Förvaltningen kan utföra föreslagna åtgärder.

Konsekvenser

Nollalternativ

Inga åtgärder genomförs och stadens motståndskraft mot klimatförändringar förblir oförändrad.

Alternativ 1

Verksamheten rustar sina anläggningar för att klara av att stå emot ett förändrat klimat med normala kostnader för drift och underhåll som följd.

Ekonomisk data

Projektet uppskattas årligen till 5 mnkr enligt ny genomförd förnyad kostnadsuppskattning.

Kapitalkostnaden till följd av en årlig investering om 5 mnkr beräknas uppgå till 304 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader är i dagsläget inte kalkylerade.

2 Investeringar som löper över flera år

Visionsbild över projekt Ny Nybro.

2.1 VÄGHÅLLNING

2.1.1 Attraktiv stad

Investering: 3 000 tkr

Avskrivningstid: 100, 40, 15 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

I visionen ”Visionen om framtidens Borås” och ”Drömmen om Borås 2.0” betonas vikten av ett tryggt och snyggt Borås med inbjudande mötesplatser i stadens offentliga miljöer.

De senaste åren har många centrala platser utvecklats och förbättrats.

Upprustning har bland annat skett av Södra torget, Stora Torget, Hötorget, Sandwalls plats, Stora Brogatan, Lilla Brogatan, Västerlånggatan, Posttorget och Torggatan. Målsättningen är att fortsätta det goda samarbete som byggts upp med övriga aktörer i Borås centrum för fortsatt utveckling.

Markvärme för att hålla gångytor fria från halka och snö är vintertid ett väldigt uppskattat inslag i stadsbilden. Markvärmeanläggningen på Stora Brogatan börjar nu vid anslutningen till Knalletorget. En ny anslutande värmeslinga planeras att anläggas i Västerbro och den sluttande gångytan upp mot Sven Erikssonsgatan. Matarledning planeras från befintlig markvärmecentral vid resecentrum. Kostnaden uppskattas till ca 2 mnkr.

Ombyggnad av Allégatan bör inte inledas förrän ombyggnationen av Nybron är klar, vilket kommer att ske under sommaren 2026. Mindre utredningar eller projektering kan utföras under 2027 (0,5 mnkr).

Ett utrymme om ca 0,5 mnkr avsätts för mindre åtgärder på allmän plats som visar sig nödvändiga att genomföra under året.

Under 2025 köptes två nya tillgänglighetsanpassade offentliga toaletter in som monteras under 2026. För att kunna utvärdera funktion och behov av ytterligare en toalett innan investeringsbeslut, planeras inköp av en tredje toalett ske först 2028 (2 mnkr).

Önskemål om att bygga om Hötorget har framförts i samband med visionsarbetet Drömmen om Borås 2.0. En utredning kring möjlig utformning av torget utfördes tillsammans med arkitekter och ägare av angränsande fastigheter under 2025. Eventuell ombyggnation kommer troligen ske tidigast 2028.

Konsekvenser

Nollalternativ

Utveckling av centrummiljön sker inte alls eller genom varje huvudmans försorg utan någon gemensam samsyn eller gemensamt måldokument. Centrumstrukturens utveckling kommer att bli svår att styra och få ett helhetsgrepp om.

Alternativ 1

Genom en gemensam plattform för samtliga intressenter inom centrum finns förutsättningar att få en kontrollerad och önskad utveckling av centrumstrukturen.

När platser utvecklas i samverkan med de som bor och verkar i närområdet ökar chanserna för samverkan kring åtgärderna och att de tas väl omhand.

Den begränsade budgeten för drift av allmän plats och svårigheten att utöka budgeten för tillkommande verksamhet begränsar möjligheterna att utveckla vissa typer av miljöer. Exempelvis är det svårt att investera i miljöer med större inslag av planteringar då dessa kräver kontinuerlig skötsel och bevakning. Då det är svårt att inrymma ökad växtskötsel i driftbudgeten styrs istället investeringarna mot sten, betong, asfalt och andra material som inte kräver lika mycket skötsel. På sikt riskerar detta att minska trivseln och tryggheten i stadsmiljön.

Ekonomiska data

Objektet är beräknat till 3 mnkr år 2027.

Investeringen ger första året en kapitalkostnad på cirka 174 tkr, inklusive internränta på 2,75 %.

2.1.2 Diverse mindre gatu- och broarbeten

Investering 6 500 tkr

Avskrivningstid 100, 70, 30, 25, 10 år

Projektbeskrivning

Projektet avser ombyggnads- och nyanläggningsarbeten som ur investeringssynpunkt är av mindre omfattning.

Problembeskrivning och mål

I trafiksäkerhetsarbetet har begreppet "Nollvisionen" fått en central och viktig betydelse. Innebörden i visionen, att ingen skall dödas eller skadas så svårt att man får bestående men, innebär ett helt nytt synsätt på transportapparaten i tätort. Vid trafiksäkerhetsarbetet måste särskild hänsyn tas till de oskyddade trafikanterna eftersom de oftast hör till de mest sårbara i trafiksystemet och samtidigt saknar det skydd som personer i fordon har.

Det övergripande målet inför framtiden är att skapa det trafiksäkra samhället i enlighet med nollvisionen och i övrigt åstadkomma ett hållbart transportsystem där den negativa påverkan på miljön minimeras.

Målet kan uppnås med åtgärder inom ramen för "Diverse mindre gatu- och broarbeten" som syftar till att:

- förbättra framkomligheten
- öka trafiksäkerheten
- förbättra överskådligheten av trafiksystemet
- mildra effekten av miljöstörningar i form av buller och avgaser på omgivningen
- förbättra förutsättningarna för kollektivtrafiken
- höja kvalitén på trafikmiljön genom miljöupprustning.

I egenskap av väghållare är man enligt gällande lagstiftning (Plan- och bygglagen, PBL) skyldig att garantera trafikanterna full säkerhet genom att antingen underhålla broarna så att dess egenskaper bevaras eller begränsa tillåten last för att säkerställa lagkravet eller som en sista utväg stänga bron för trafik.

Följande åtgärder föreslås, samt i vilket syfte insatserna görs:

Trafiksäkerhetsåtgärder (1 mnkr)

Under år 2027 kommer det att finnas ett fortsatt behov av att öka trafiksäkerheten genom fartdämpning vid övergångsställen, gångpassager och korsningspunkter. Reinvestering av linjemarkeringar i trafikmiljön bidrar också till ökad trafiksäkerhet bland annat i cirkulationsplatser, på övergångsställen och visuellt i mörker.

Reinvestering gångbanor (1 mnkr)

I samband med utförandet av underhållsbeläggningar finns ett behov av att rätta till låga eller trasiga kantstöd mot gångbanor.

Reinvestering vägvisning/trafikschildar (2 mnkr)

Äldre childar för vägvisning/vägmärken behöver bytas ut för att fylla sitt syfte som vägledning för trafiken. Speciellt vid mörker blir synbarheten sämre på äldre childar som tappat reflexverkan med åren. Genom att avsätta en budget årligen kan ett successivt utbyte av äldre vägvisningsschildar/vägmärken ske till gagn för våra trafikanter.

Under 2027 kommer översynen av gatuparkeringarna fortsätta för att på lämpliga platser införa servicedagar för att underlätta för driftåtgärder. Detta innebär en stor fördel för sophämtning, gatusopning, vinterväghållning och andra åtgärder. Åtgärden kräver uppsättning av nya vägmärken.

Flera av stadens trafiksignaler är gamla och kan vara svåra att reparera pga att reservdelar inte längre tillverkas. Ett successivt utbyte ökar driftsäkerheten samtidigt som nedmonterade komponenter sparas

som reservdelar till övriga gamla anläggningar.

Projektering av ny cirkulationsplats Varbergsvägen/Brodalsmotet/Lilla Brogatan (1 mnkr)

I planarbetet för det nya polishuset, häktet och tingsrätten konstaterades att tre ljusreglerade korsningar på Varbergsvägen behöver byggas om till cirkulationsplatser för att hantera den tillkommande trafiken. Den första cirkulationsplatsen planeras att byggas under 2027 (Petersbergsgatan) och den andra (Brodalsmotet/Lilla Brogatan) behöver projekteras under 2027 för byggnation 2028.

Cirkulationsplatserna kommer att förbättra trafiksäkerheten och framkomligheten på Varbergsvägen och på anslutande vägar. Köbildningen förväntas minska på berörda vägar vilket är särskilt viktigt för avfarten från väg 40 då stillastående kö på en motorvägsavfart är särskilt farligt samt för kollektivtrafiken på väg till och från resecentrum.

Trimningsåtgärder på Kungsgatan/Arlagatan (0,5 mnkr)

Trafikmängden på Kungsgatan och Arlagatan närmar sig kapacitetstaket för nuvarande utformning. Medel föreslås avsättas för att utreda och förprojektera åtgärder för att förbättra trafikflödet i anslutning till Landalacirkulationen och/eller Annelundsmotet. Åtgärderna förväntas förbättra framkomligheten på kort sikt. På längre sikt behöver avlastande vägalternativ utredas för att minska trafikökningen på Kungsgatan/Arlagatan. Eventuella åtgärder tas upp i budgetunderlaget inför 2028.

Övriga mindre åtgärder (1 mnkr)

Ett utrymme om ca 1 mnkr avsätts för mindre åtgärder på gator och broar som visar sig nödvändiga att genomföra under året.

Upprustning av diverse rondeller (Omdisponering av medel från 2026)

För upprustning av rondeller budgeterades 2026 ca 2 mnkr. Av olika anledningar föll några av objekten bort och endast en del av budgeten förbrukades. Återstående medel önskas omdisponeras till 2027 för fortsatt upprustning av rondeller.

Ombyggnationer av Trandaredsgatan och Trandögatan i samband med att Trafikverket bygger om väg 41 mellan Vasagatan och Gånghestersvägen (1 mnkr (2027) + 4 mnkr (2028)) (Delvis omdisponering av medel från 2025)

Trafikverket planerar att bygga om väg 41 mellan Vasagatan och Gånghestersvägen. Vasagatan ska få en parallellpåfart till väg 41 söderut, Trandögatan ska få ett högersvängfält för bussar söderut som fortsätter i ett nytt busskörfält på väg 41 från Trandögatan till ca 80 m söder om Trandaredsgatan, korsningen mellan väg 41 och Gånghestersvägen byggs om till en cirkulationsplats och en cykelöverfart ska byggas över Gånghestersvägen. Trandaredsgatan kommer att få ett högersvängfält norrut med parallellpåfart.

I samband med ovanstående arbeten behöver tekniska nämnden anpassa Trandögatan och Trandaredsgatan så de ansluter till de nya högersvängfälten.

Borås stad ansvarar för kostnader avseende anpassningar av kommunens väganslutningar. Projektering kommer att genomföras under 2027 till en uppskattad kostnad om ca 1 mnkr samt byggnation under 2028 för ca 4 mnkr.

Framtida projekt:

Cirkulationsplats Varbergsvägen/Brodalsgatan/Sven Erikssonsgatan

I planarbetet för det nya polishuset, häktet och tingsrätten konstaterades att tre ljusreglerade korsningar på Varbergsvägen behöver byggas om till cirkulationsplatser för att hantera den tillkommande trafiken. Den första cirkulationsplatsen planeras att byggas under 2027 (Petersbergsgatan) och den andra (Brodalsmotet/Lilla Brogatan) under 2028. Byggnationen av den tredje cirkulationsplatsen (Varbergsvägen/Brodalsgatan/Sven Erikssonsgatan) kommer att planeras ihop med övriga ombyggnationer runt stationen och resecentrum.

Cirkulationsplatserna kommer att förbättra trafiksäkerheten samt framkomligheten på Varbergsvägen och på anslutande vägar. Köbildningen förväntas minska på berörda vägar vilket är särskilt viktigt för avfarten från väg 40 då stillastående kö på en motorvägsavfart är särskilt farligt samt för kollektivtrafiken på väg till och från resecentrum.

Cirkulationsplats Åsvägen/Gamla Brämhultsvägen

Vid Tekniska nämndens tidigare genomförda medborgardialog på Hässleholmen var fokus på trafiksäkerheten inom området. Som ett resultat av dialogen byggdes under 2017/2018 en cykelbana längs Åsvägen mellan Brämhultsvägen och Fjärdingsskolan. För att dämpa farten på Åsvägen diskuterades även att skapa entréer till området som på ett tydligare sätt uppmanar till lägre hastighet. Anläggande av en cirkulationsplats vid Gamla Brämhultsvägen dämpar farten och ger en tydligare signal om var bostadsområdet börjar. Nämnden planerar att genomföra projektet i samband med detaljplanearbete för området utmed gamla Brämhultsvägen.

Konsekvenser

Nollalternativ

Om föreslagna åtgärder inte genomförs kommer dagens problem att kvarstå samt leda till försämrad trygghet, säkerhet och framkomlighet i takt med att trafikbelastningen ökar och anläggningarna slits. Om inte cirkulationsplatserna på Varbergsvägen genomförs kommer bristerna i trafiksystemet försvåra framkomligheten till och från det nya rättscentrumet samt till och från resecentrum. Utryckningstrafik från polishuset riskerar att fördröjas av trafikstockningarna. Byggtrafiken till järnvägsprojektet kommer att tillföra ytterligare trafikbelastning till systemet och försvåra framkomligheten. Köbildningen kommer att medföra förhöjda olycksrisker på både kommunala och statliga vägar.

Alternativ 1

Genomförande av föreslagna åtgärder innebär att trafiksystemet i dessa punkter anpassas till rådande förutsättningar och trafiksystemens tydlighet, säkerhet och framkomlighet förbättras. Satsningen säkerställer trafikanternas krav på komfort och säkerhet.

Tekniska nämnden föreslår att 6,5 mnkr samt ombudgeteringar från 2026 avdelas för utförande av beskrivna åtgärder enligt ovan under 2027.

Ekonomisk data

I upprättad investeringskalkyl är för objektet upptaget 6,5 mnkr år 2027.

Investeringen ger första året en kapitalkostnad på cirka 700 tkr, inklusive internränta på 2,75 %.

Driftkostnaderna beräknas inte öka väsentligt.

2.1.3 Gång- och cykelvägar

Investering: 20 000 tkr

Avskrivningstid: 100, 30 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Utbyggnad av gång- och cykelvägar (GC) syftar i första hand till att skapa trafiksäkra förbindelser för de oskyddade trafikanterna. Enligt genomförda undersökningar är cyklisterna en mycket utsatt trafikantgrupp.

Den av Kommunfullmäktige antagna Cykelstrategin för Borås anger: "Kommunens mål för cykeltrafik är att cykelresornas andel ökar från tre procent till tolv procent år 2040. Ett delmål är att andelen till 2030 ökar till nio procent som ungefär motsvarar dagens riksgenomsnitt." Ett viktigt medel för att nå målet är utbyggnad av cykelinfrastrukturen.

Kommunfullmäktige har givit Tekniska nämnden i uppdrag att besluta om framtida Cykelplaner som löper över två år i taget. Nuvarande cykelplan avser åren 2026-2027. En ny plan kommer att tas fram under 2027 för åren 2028-2029. Cykelplanens målsättning skall vara att skapa och upprätthålla genomgående GC-stråk av hög standard.

Nollvisionen, som har som mål att ingen ska dödas eller skadas allvarligt i trafiken i framtiden, har i detta sammanhang lanserat en förändring av åtgärdsstrategin. För att nå visionens mål måste ett långsiktigt synsätt och en samtidig satsning på trafikanterna, fordonen och miljön prägla det fortsatta trafiksäkerhetsarbetet. Vid ett långsiktigt synsätt på trafiksäkerheten kommer systemåtgärder före punktåtgärder.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Föreslagna utbyggnader av GC-vägnätet genomförs ej.

Alternativ 1

De åtgärder som beslutas ingå i cykelplanen för åren 2026-2027 utförs enligt plan.

Konsekvenser

Nollalternativ

Om en fortsatt utbyggnad av cykelvägnätet inte verkställs kommer sannolikt olyckorna med cyklister inblandade att öka i takt med ökat cyklande. Ur trafiksäkerhetssynpunkt är det viktigt att erhålla ett sammanhängande cykelvägnät separerat från biltrafik. Tekniska nämnden med ansvar för trafiksäkerheten utmed det kommunala vägnätet kommer att ha svårt att svara upp mot målformuleringen i Nollvisionen och det mål som Kommunfullmäktige har beslutat enligt Cykelstrategin.

Alternativ 1

Utbyggnad och reinvestering av cykelvägnätet görs enligt den av Tekniska nämnden beslutade Borås Stads Cykelplan. Föreslagna åtgärder innebär att framkomligheten och säkerheten för cyklisterna kommer att öka utmed de ombyggda sträckorna. Utbyggnaden innebär också förutsättningar för att fler ska välja cykeln som transportmedel för att nå målet om att öka andelen cykelresor till 12 % år 2040.

Tekniska nämnden föreslår att 20 000 tkr avdelas för utbyggnad av cykelvägar under 2027.

Ekonomiska data

I upprättad investeringskalkyl är för objektet upptaget 20 mnkr år 2027.

Investeringen ger första året en kapitalkostnad på cirka 1 100 tkr, inklusive internränta på 2,75 %.

Drift- och underhållskostnaden beräknas öka med 200 tkr per år enligt nedan. Detta utgår från att ca 3 000 m är tillkommande ytor och ca 1 500 m är befintliga ytor.

Ökade driftskostnader: $3\,000\text{ m} \cdot 3\text{ m} \cdot 15\text{ kr/m}^2, \text{ år} = 135\text{ tkr}$

Ökade underhållskostnader, beläggning: $(3\,000\text{ m} \cdot 3\text{ m} \cdot 150\text{kr/m}^2)/20\text{ år} = 67,5\text{ tkr}$

2.1.4 Ny kollektivtrafik

Investering 5 000 tkr

Avskrivningstid 100, 70, 30, 10 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Borås Stad och Västtrafik antog 2024 en ny Kollektivtrafikplan ”Kollektivtrafikplan för staden Borås 2035”. I planen beskrivs förutsättningar, målsättningar och strategier för det fortsatta samarbetet.

Tekniska nämndens roll avseende kollektivtrafiksystemet handlar framförallt om att möjliggöra trafiken genom att sköta vägnätet, bygga hållplatserna och se till att GC-vägnätet som första och sista del av resan gör helhetsupplevelsen välfungerande och attraktiv.

Efter samråd med Västtrafik föreslås följande större utbyggnadsplaner under 2027:

Tillgänglighetsanpassning av busshållplatser (3 mnkr)

För att nå målet om full tillgänglighet i kollektivtrafiken behöver ytterligare ett antal hållplatser byggas om. Utbyggnadsordningen prioriteras i samråd med Västtrafik.

Tillgänglighetsanpassad hållplats innebär högt kantstöd, ledstråk och kontrastmarkeringar. För 2027 föreslås att medel anslås för ombyggnation av hållplatser på Regementsgatan, Hultasjön, Hötorget, Albanoliden och flera hållplatser på Viared Västra.

Ombyggnation av Cirkulationsplats Knalleland. (2 mnkr) Högersvängfält kommer att anläggas för att underlätta för busstrafik från Bergslencirkulationen att köra norrut på Skaraborgsvägen.

Ekonomisk data

Kapitalkostnaden för de 5 mnkr som projektet upptas till för år 2027 uppgår första året till 312 tkr inklusive internränta på 2,75 %.

Kostnaden för drift- och underhåll kommer endast att påverkas marginellt då befintliga ytor kommer att omdisponeras.

2.1.5 Upprustning centrummiljöer

Investering 100 tkr

Avskrivningstid 100, 40, 15 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Investeringsmedlen är avsedda för upprustning av centrummiljöer i tätorterna utanför centralorten eller i stadsdelscentra i centralorten.

Hittills har centrumupprustningsåtgärder gjorts i Sandared (tågperong/infartsparkering), Viskafor (torg), Fristad i två etapper (torg), Sjöbo Torg två etapper, Dalsjöfors centrum, Trandareds Torg, Torstenssonsgatan och Östgötagatan på Norrby.

Brämhults torg kan bli aktuellt för åtgärder när detaljplanen (Källebacksryd 1:366) antagits. Även Sandared och Sjömarken kan ha behov av bättre centrummiljöer men där finns inga pågående planer. Kontakter ska tas med lokala föreningar i lämpliga orter för att diskutera behovet av åtgärder. För närvarande finns inga planer för 2027 års anslag.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder görs i de mindre centrummiljöerna

Alternativ 1

Insatser görs inom allmän platsmark. Planer med kostnadsberäkningar utarbetas för genomförande av miljöförbättrande åtgärder i tätorterna och stadsdelscentra. Genomförandet kommer att ske under flera år.

Konsekvenser

Nollalternativ

Centrummiljöerna får vara oförändrade

Alternativ 1

Genom åtgärder som syftar till att klargöra en ytas funktion och användningssätt kan en ordnad centrumstruktur åstadkommas med grönskande planteringar och en funktionell trafikmiljö. Härigenom ges förutsättningar för livskraftiga centrummiljöer som präglas av trivsel och god tillgänglighet till glädje och nytta för kommunens invånare.

Ekonomisk data

För 2027 finns ca 0,1 mnkr tillgängliga.

2.1.6 Förstudie Centralbron

Investering: 1 000 tkr

Avskrivningstid: 25, 70 år (Broar i betong)

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Centralbron är närmre 75 år gammal. För att möjliggöra modernisering och utökning av järnvägsstationen kan bron behöva rivas och byggas upp på nytt. I detta samband behöver utredningar utföras avseende brons framtida funktion, nuvarande status, underhållsbehov, gestaltning, med mera.

Inom järnvägsprojektet finns ett delprojekt om Centralbron som leds av Tekniska förvaltningen men mycket av arbetet sker i samarbete med Samhällsbyggnadsförvaltningen.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Ej aktuellt - projektet pågår.

Alternativ 1

Nödvändiga utredningar genomförs för att skapa ändamålsenliga beslutsunderlag avseende Centralbron.

Konsekvenser

Nollalternativ

Ej aktuellt - projektet pågår.

Alternativ 1

Nödvändiga utredningar genomförs för att skapa ändamålsenliga beslutsunderlag avseende Centralbron. Stadens utvecklingsbeslut kan tas på välunderbyggd grund.

Ekonomisk data

Investeringsutgiften för förstudieprojektet uppskattas till 1 mnkr under 2027

Kapitalkostnaden till följd av förstudie investeringen om 1 mnkr beräknas uppgå till 50 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %. Om förstudien kommer fram till att det inte finns något kommunalt investeringsbehov kommer hela kostnaden för förstudien att belasta driften.

2.1.7 Parkeringsledningssystem

Investering: 3 500 tkr totalt

Avskrivningstid: 10 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Borås saknade tidigare ett parkeringsledningssystem avseende digitala skyltar som visar antalet lediga platser i stadens parkeringshus, och detta projekt initierades därför 2022. Syftet med ett parkeringsledningssystem är att minska söktrafiken i de mest centrala delarna och att underlätta för trafikanter att snabbt hitta en ledig parkering i centrum.

Ursprungligen innebar projektet ett tiotal digitala skyltar för parkeringshusen Nybron, Midas, Pallas, Vulkanus, och Valhall. Under projektets gång har förutsättningarna förändrats vilket innebär att ursprungligt förslag avseende skyltarnas placering har ändrats något.

Parkeringsledningssystemet är utbyggt och driftsatt för Vulkanus, Valhall och Kungsbron. Skyltningen till P-hus Nybron har avvaktat ombyggnationen av Nybron och planeras att färdigställas 2026. Skyltar till det nya parkeringshuset Makrillen färdigställs också under året. Totalt är budgetmedel om 2,5 mnkr beviljade sedan tidigare för parkeringsledningssystem.

I Budget 2027 äskar nämnden om en utökning av projektet med 1 mnkr till totalt 3,5 mnkr. Ökningen avser två digitala skyltar vid cirkulationsplats Landala, på Bäckeskogsgatan för trafik från väg 180 och på Norrby Långgata för trafik från väg 42.

Ekonomisk data

Investeringsutgiften för hela projektet uppskattas till 3,5 mnkr.

Kapitalkostnaden till följd av hela investeringen om 3,5 mnkr beräknas uppgå till ca 450 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

2.1.8 Cirkulationsplatser på Druveforsvägen

Investering: 7 000 tkr

Avskrivningstid: 100, 70, 30, 10 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Framkomligheten längs Trandögatan har i hög grad påverkats av utvecklingen av handelsområdet vid ICA-Maxi. Utmed Druveforsvägen har bostäder i stor omfattning byggts och ytterligare byggnation planeras inom området. Gässlösavägen har ökat i betydelse i trafiknätet sedan riksväg 27 byggdes i ny sträckning. Vid högtrafik går trafiken trögt och det skapas köer. Tillsammans med stadens planer för utveckling av Gässlösaområdet medför detta behov av ombyggnation. Genom att anlägga cirkulationsplatser i korsningarna mellan Druveforsvägen och Trandögatan respektive Gässlösavägen kommer enligt utförda trafikanalyser framkomligheten för kollektivtrafik såväl som för biltrafiken att förbättras påtagligt. Ur trafiksäkerhetssynpunkt kommer korsningar för cykeltrafik bli tydligare och bättre. I samband med arbetena behöver Druveforsvägens bro över Lillån få nytt tätskikt.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder vidtas.

Alternativ 1

Två nya cirkulationsplatser byggs vid korsningarna Druveforsvägen/Trandögatan och Druveforsvägen/Gässlösavägen. Druveforsvägens bro över Lillån renoveras och ges nytt tätskikt.

Konsekvenser

Nollalternativ

Trängseln och köbildningen tilltar successivt allt eftersom fler bostäder och verksamheter etableras i området. Tilltagande problem för trafiksäkerheten och framkomligheten.

Alternativ 1

Förbättrad framkomlighet och kortare restid för kollektivtrafik såväl som för annan fordonstrafik. Tydligare och bättre korsningar för cykelbanorna förbättrar både framkomlighet och trafiksäkerhet för cyklister.

Ekonomisk data

Investeringsutgiften för projektet uppskattas till 7 mnkr.

Kapitalkostnaden till följd av hela investeringen om 7 mnkr beräknas uppgå till 437 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader är inte kalkylerad i dagsläget.

2.1.9 Cirkulationsplats Petersbergsgatan/Varbergsvägen

Investering: 10 000 tkr

Avskrivningstid: 100, 70, 30, 10 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Genom utvecklingen av Brodalsområdet har trafikmängderna ökat och de förväntas öka ytterligare i samband med att polis, häkte och tingsrätt flyttar till sina nya lokaler i området. Befintlig ljusreglerad korsning mellan Varbergsvägen/Petersbergsgatan planeras att byggas om till en cirkulationsplats för att förbättra trafikflödena. Projektering av cirkulationsplatsen påbörjades 2025. Byggnation planeras till 2027.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder vidtas.

Alternativ 1

Korsningen byggs om till en cirkulationsplats. Trafikljusen demonteras och används som reservdelar till andra anläggningar av samma typ.

Konsekvenser

Nollalternativ

Tilltagande problem med köbildning och förlängda restider allteftersom fler verksamheter etablerar sig i området. Försvårad framkomlighet för polisbilar i samband med utryckning. Risk för köbildning ut på avfartsrampen på väg 40 vid högtrafik. Då reservdelar till trafikljusen inte längre tillverkas finns risk för att påkörning eller blixtnedslag kan leda till långvariga driftstörningar och behov av akut ombyggnation av trafikljusen.

Alternativ 1

Förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet i korsningen. Minskad risk för polisbilar under utryckning att hindras av bilköer. Minskad risk för köbildning ut på avfartsrampen på väg 40. Ger viss tillgång till reservdelar för andra anläggningar med trafikljus av samma typ.

Ekonomisk data

Investeringsutgiften för projektet uppskattas till 10 mnkr.

Kapitalkostnaden till följd av hela investeringen om 10 mnkr beräknas uppgå till 625 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader är inte kalkylerad i dagsläget.

2.1.10 Ombyggnation Fristadsvägen genom Sjöbo

Investering: 40 000 tkr

Avskrivningstid: 70, 30, 10 år

Projektbeskrivning

Problembeskrivning och mål

Fristadsvägen genom Sjöbo är i akut behov av beläggningsarbeten och upprustning av räcken/staket och belysning. Vägen är i sin nuvarande utformning fyrfilig och dimensionerad för den tid då den fungerade som riksväg 42. Sedan Nordskogsleden byggdes har trafikmängden minskat men den breda vägen har fortsatt att vara en kraftig barriär i omgivningen.

Vägen föreslås byggas om till en mer modern, trafiksäker och ändamålsenlig utformning. Detta skulle minska vägens dominerande intryck i landskapet, minska vägytan för framtida drift- och underhållsåtgärder samt förbättra framkomligheten för hållbart resande.

Den exakta utformningen är ännu inte bestämd men ombyggnationen bör ske över två år och kostnaden uppskattas kosta ca 20 mnkr 2027 och 20 mnkr 2028.

Ifall en ombyggnation inte anses lämplig eller möjlig att genomföra behöver medel tillföras för att rusta upp befintlig anläggning avseende beläggning och räcken. Denna åtgärd bedöms kosta 9 mnkr under 2027.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder vidtas.

Alternativ 1

Nuvarande fyrfältsväg byggs om till en tvåfältsväg. De delar av vägytan som har en utformning som går att nyttja för den nya vägen behålls och anpassas. Busshållplatser byggs om och tillgänglighetsanpassas i samarbete med Västtrafik. Belysningsanläggningen byggs om och moderniseras. Staketet i mitten av vägen tas bort för att minska vägens barriäreffekt. Tidigare vägytor som inte längre behövs rivs och saneras från gammal miljöfarlig tjärasfalt. Frigjorda ytor görs om till grönytor. Befintliga grönytor ses över för en bättre övergripande gestaltning. Separerad gång- och cykelbana byggs på en sida av vägen med säkra korsningar över vägen på lämpliga platser.

Alternativ 2

Vägen ges en ny toppbeläggning i befintlig utformning. De delar av staketet som behövs för trafiksäkerheten byts ut och övriga delar rivs. Uttjänt belysning rustas upp.

Konsekvenser

Nollalternativ

Vägen, staketet och belysningsanläggningen förfaller. Vägytan förstörs gradvis med ökad förekomst av potthål och spårbildning. Staketet får tas bort akut sektion för sektion allt eftersom det rostar sönder eller blir påkört. Belysningsanläggningen slocknar och får repareras akut när fel uppstår. Vägen fortsätter vara det dominerande intrycket i omgivningen och en barriär mellan de olika bostadsområdena. Den överdimensionerade vägytan medför att bilister gärna kör fortare än tillåtet.

Alternativ 1

Vägen anpassas till nuvarande trafikmängd samt ges en bättre och mer modern utformning. Vägen blir ett mindre dominerande inslag i omgivningen och får mindre barriärverkan. Trafiksäkerheten förbättras av att hastighetsbegränsningen stämmer bättre med vägens gestaltning och av att korsningarna för oskyddade trafikanter förbättras. Framkomligheten för cyklister förbättras av en separerad cykelbana med förbättrade korsningar av vägar. Även belysningen och busshållplatserna förbättras. Miljömässigt är det positivt att onödiga asfaltsytor rivs och omhändertas. Att den belagda ytan minskar leder också till minskad miljöbelastning i samband med snöröjning, sopning, beläggningsunderhåll, linjemålning etc.

Alternativ 2

Beläggning, staket och belysning får nödvändig upprustning. Vägen fortsätter vara det dominerande intrycket i omgivningen och en barriär mellan de olika bostadsområdena. Den överdimensionerade vägytan medför att bilister gärna kör fortare än tillåtet. Ytorna som behöver snöröjas, sopas, asfalteras, etc. fortsätter att vara onödigt stora i förhållande till trafikmängden.

Ekonomisk data

Investeringsutgiften för projektet uppskattas till 40 mnkr.

Kapitalkostnaden till följd av hela investeringen om 40 mnkr beräknas uppgå till 3 538 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell minskning av driftkostnader är inte kalkylerad i dagsläget.

2.1.11 Cirkulationsplats Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet

Investering: 15 000 tkr

Avskrivningstid: 100, 70, 30, 10 år

Projektbeskrivning

Genom utvecklingen av Brodalsområdet har trafikmängderna ökat och de förväntas öka ytterligare i samband med att polis, häkte och tingsrätt flyttar till sina nya lokaler i området. Befintlig ljusreglerad korsning mellan Varbergsvägen/Lilla Brogatan/Brodalsmotet planeras att byggas om till en cirkulationsplats för att förbättra trafikflödena. Projektering av cirkulationsplatsen påbörjas 2026. Byggnation planeras till 2028.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Inga åtgärder vidtas.

Alternativ 1

Korsningen byggs om till en cirkulationsplats. Trafikljusen demonteras och används som reservdelar till andra anläggningar av samma typ.

Konsekvenser

Nollalternativ

Tilltagande problem med köbildning och förlängda restider allteftersom fler verksamheter etablerar sig i området. Försvårad framkomlighet för polisbilar i samband med uttryckning. Risk för köbildning ut på avfartsrampen på väg 40 vid högtrafik. Risk för förseningar för kollektivtrafik till och från resecentrum. Risk för att byggtrafik till och från järnvägsprojektet leder till ökade trafikstörningar under byggtiden. Då reservdelar till trafikljusen inte längre tillverkas finns risk för att påkörning eller blixtnedslag kan leda till långvariga driftstörningar och behov av akut ombyggnation av trafikljusen.

Alternativ 1

Förbättrad framkomlighet och trafiksäkerhet i korsningen. Minskad risk för polisbilar under uttryckning att hindras av bilköer. Minskad risk för köbildning ut på avfartsrampen på väg 40. Minskad risk för störningar för kollektivtrafiken. Minskade köproblem i samband med järnvägsprojektets byggnation. Ger viss tillgång till reservdelar för andra anläggningar med trafikljus av samma typ.

Ekonomisk data

Investeringsutgiften för projektet uppskattas till 15 mnkr.

Kapitalkostnaden till följd av hela investeringen om 15 mnkr beräknas uppgå till 936 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell minskning av driftkostnader är inte kalkylerad i dagsläget.

2.2 PARKVERKSAMHET

2.2.1 Kronängsparken

Investering 25 000 tkr

Avskrivningstid 15 år/100 år

Projektbeskrivning

Projektet är indelat i tre områdesspecifika etapper. Projektet har planerats sedan länge men byggstarten har försenats. Orsaker till projektets försening har framför allt varit rådande markförhållanden och Länsstyrelsens krav på sanering. Saneringen av området inom etapp ett avslutades under 2024 och byggnation av parken inleddes. Entreprenaden omfattar även en flytt/ombyggnad av fotbollsplanen som ligger under Fritid- och Folkhälsonämndens ansvar.

Saneringen av marken med efterföljande återfyllnad i etapp två upp mot Billdalsgatan avslutades under vår/vintern 2026 och därefter kunde byggnationen starta. Etapp två stod färdig till sommaren 2026 och öppnades upp bitvis under juni månad.

Etapp tre av Kronängsparken kommer att uppföras i en betydligt enklare form än vad som först planerades med många öppna gräsytor efter dialog med boende och föreningar på Norrby. Den sista etappens färdigställande är främst beroende av hur Bostäder i Borås AB:s projekt (uppförandet av en ny byggnad för bland annat förskola) fortgår samt utvecklingen av Norrbyhusets omvandling från förskola till mötesplats.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Ej aktuellt. Projektet pågår

Alternativ 1

Kronängsparken genomförs enligt plan i samtliga 3 etapper och bli en del av Viskans park och att Norrby får en ny och stor kvarterspark.

Konsekvenser

Nollalternativ

Ej aktuellt. Projektet pågår.

Alternativ 1

Kronängsparken uppförs enligt plan och Norrbyborna får den stadsdelspark som de väntat på och varit i behov av under årtionden.

Ekonomisk data

Totalutgiften för hela projektet, samtliga tre etapper, uppskattas till 25 mnkr.

Kapitalkostnaden till följd av hela investeringen om 25 mnkr beräknas uppgå till 2 071 tkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %.

Eventuell ökning av driftkostnader är i dagsläget inte kalkylerad.

2.2.2 Viskans park

Investering: 96 000 tkr t om 2027

Tillkommande investering 85 000 tkr t o m 2032

Avskrivningstid: 15 år/100 år

Projektbeskrivning

Viskans park är ett kommunövergripande projekt som berör flera nämnder. Inom projektet kan investeringar i exempelvis ny allmän plats, reinvesteringar i allmän plats, investeringar för fritidsändamål samt kultur och konst lyftas fram.

Respektive nämnd är ansvarig för att, i budget och uppföljningsprocesser, tydliggöra och äska de medel som behövs inom sitt respektive område både gällande investerings- och driftanslag.

I mars 2021 antog kommunfullmäktige stadsbyggnadsprogrammet *Staden vid parken*. I samband med Borås 400-årsjubileum fick den linjära parken namnet Viskans park efter en omröstning bland boråsarna. Programmet, som utgör grunden för Viskans park, uppmärksammades nationellt genom att tilldelas Planpriset 2022 av Sveriges Arkitekter. Parkens framdrift och utveckling förverkligas genom flera fysiska delprojekt som länkas samman till en linjär park. Stadsbyggnadsprogrammets mål är att parken ska stå klar omkring år 2045.

Arbetsgruppen för projektet har identifierat de insatser som ska genomföras inom Viskans park. Dessa konkretiseras i Gestaltungsstrategin för Viskans park.

Följande delprojekt kommer att prioriteras under 2027:

- Omvandling av Götavallen till en park med arbetsnamnet **Götaparken**. Upphandling är klar och byggstarten var i juni 2026. Parken planeras att öppnas för allmänheten sommaren 2027.
- Mindre åtgärder planeras att genomföras på Götagatan, Nils Jakobsonsgatan, Kapellgatan och Sven Eriksonsgatan för att främja cykeltrafik.

Under en längre planeringsperiod från 2027 till 2031 föreslår Tekniska nämnden följande investeringar inom Viskans park;

- Moldeparken på Göta 2027-2028, förbättringar planeras för att tillgängliggöra kopplingen mellan Göta via Viskaslätten med bland annat utökad belysning, kompletteringar av befintliga planteringar samt fler sittplatser.
- Götagatan - Krokshall 2026-2028, tillskapa grönstruktur i vägmiljön i form av trädplanteringar och dagvattenbäddar. Med ett cykelstråk som binder samman Göta med stationsområdet via Pulsens kvarter kommer rörelsen i Viskans parks södra delar att förbättras och tillgängliggöras.
- Entré till Rya åsar 2028-2029, delprojektet ska synliggöra och utveckla naturreservatets tillgänglighet, trygghet samt öka naturområdets betydelse och påverkan på närliggande stadsdelar.
- Hallbergsplatsen / Hallbergsgatan 2028-2030, Viskans parks mest centrumnära delprojekt kommer att gestaltas med stråk för gång och cykel, trafikens påverkan på platsen minimeras genom platseffektiva trafiklösningar. Målet är att Stadsparkens positiva grönstruktur tillåts "svämma ut" in mot centrum.
- Repslagargatan 2027-2030, stråket mellan Norrby och Knalleland, som är ett av Borås mest nyttjade, utvecklas för att främja gång- och cykeltrafik. Stadsrummets totala bredd används för att tillskapa ekosystemtjänster och mindre rumsbildningar.

Nuvarande beslutad investeringsvolym uppgår till 96 mnkr och sträcker sig över 2027. Föreslagen budget för **2027 är 17,2 mnkr**. För efterföljande fyra år (2028-2031) som nu är synliga i planeringsunderlaget föreslås en total investeringsvolym om 85 mnkr.

Föreslagen sträckning för Viskans park innebär att minst tre större broar/överbyggnader behöver byggas för att överbrygga befintlig infrastruktur. I beräknad budget ingår inte kostnaderna för dessa anläggningar. De hör till Borås stads exploateringsverksamhet och ska därmed inte belasta Tekniska nämndens budget.

För att säkerställa en jämn utveckling av Viskans park över tid föreslås att mer komplexa och kostnadskrävande åtgärder genomförs parallellt med enklare, mindre kostsamma insatser som kan realiseras snabbare. Projektet bedöms vara i behov av investeringsmedel fram till dess att parken färdigställs omkring år 2045.

Handlingsalternativ

Nollalternativ

Planerade åtgärder fram till år 2027 kommer inte att genomföras.

Alternativ 1

Viskans park som helhet kan fortsätta enligt plan. Stadens samarbete med näringsliv och aktörer för att skapa det nya Borås fortgår enligt stadsbyggnadsprogrammets utpekade vision och för att skapa det nya Borås.

Konsekvenser

Nollalternativ

Viskans park som projekt kommer få svårt att möta de förväntningar och mål som ställs på projektet under sista året (2027) av femårsplanen.

Alternativ 1

Tidigare liggande plan kvarstår för 2027 och förväntade mål och visioner kan genomföras.

Ekonomisk data

Totalutgiften för de delar som ligger under Tekniska nämndens ansvar är i dagsläget svår att uppskatta, sett till att projektets färdigställandetid löper längre än femårsbudgeten. Beslutad budget är 96 mnkr för de första fem åren av projektet. För kommande fem år från 2028 och framåt är föreslagen budget 85 mnkr.

Kapitalkostnaden till följd av investeringen om 96 mnkr beräknas uppgå till 8 mnkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %. Eventuell ökning av driftkostnader är i dagsläget inte kalkylerade.

Kapitalkostnaden till följd av investeringen om 85 mnkr beräknas uppgå till ca 7 mnkr under det första året, inklusive internränta på 2,75 %. Eventuell ökning av driftkostnader är i dagsläget inte kalkylerade.

Förslag taxor och avgifter 2027

En översyn av Tekniska nämndens taxor har gjorts i samband med framtagning av planeringsunderlag för 2027. För att tydliggöra har även sammanställningen kompletterats med de taxor som nämnden beslutar om. Se bilagd tabell.

Översynen gällande taxor och avgifter inom väghållningens ansvarsområde innebär att taxorna inom området **”Taxa för upplåtelse av gatuplatser och torgplatser”** är oförändrade. Taxorna för gångbaneserveringar, restaurangverandor och friluftsserveringar ska indexuppräknas med KPI enligt beslut men justeringen blir så liten att 2026 års taxa kvarstår.

Inom området **”Parkeringstillstånd”** föreslås att *Avgiften för tillfälliga parkeringstillstånd* att avskaffas. Syftet är att skapa ett mer rättvist och användarvänligt system där kostnaden i stället baseras på faktisk parkeringstid enligt ordinarie taxa. Förändringen bedöms även minska administrationen och bättre motsvara dagens digitala betalningslösningar, samtidigt som kommunens möjligheter att styra parkering kvarstår.

Taxorna inom området **”Felparkering”** föreslås justeras med anledning av Skatteverkets förändrade tolkning till följd av EU-rättslig praxis, vilket innebär att felparkeringsavgifter kan komma att omfattas av mervärdesskatt från och med 2027. Avgiftsnivåerna har därför justerats med ett tillägg om 25 procent i enlighet med gällande momssats, och anges som totalbelopp inklusive moms. Den nya taxan föreslås träda i kraft när beslutet har vunnit laga kraft och den nya momstillämpningen har börjat gälla.

Taxorna gällande **”Dispenstransporter”** föreslås förändras både till form och taxenivå. För att förenkla för berörda transportörer föreslås en taxa för stora transporter avseende bredd och längd och en taxa för tunga transporter. Taxorna höjs dessutom för att Borås stad ligger lågt i förhållande till andra kommuner och Trafikverket.

Avgiften för **djurbegravningsplats** uppräknas med index årligen + 2 % och för 2027 innebär det en taxa om totalt 1 248 kr.

Inom området **”Ställplatser, båthyra, fiskekort** mm föreslås en justering gällande avgifterna för samtliga ställplatser och för båthyror. Syftet med höjningen är att bättre motsvara ökade kostnader för drift och underhåll, såsom el, väghållning, snöröjning och städning. Nyttjandet av anläggningarna är högre något som också medför ett ökat slitage och behov av utökad service såsom städning. I jämförelse med andra liknande anläggningar bedöms föreslagna avgifter fortsatt ligga på en rimlig nivå. Föreslagen justering bidrar till en mer långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten. Taxan för kanothyra och fiskekort kvarstår på samma nivå som 2026.

Från och med 2024 ingår den kommunala Lantmäterimyndigheten i Tekniska nämndens organisation. Taxorna för fastighetsförteckning, gränsvisning och övriga uppdrag avser timpris för förrättningslantmätare, lantmäteringenjör/-handläggare samt biträdande handläggare. Uppdragstaxorna för 2027 föreslås höjas och ligger i förslaget på samma nivå som förrättningsstaxorna som följer det statliga Lantmäteriets föreskrifter.

Katarina Lindgren
Chef för ekonomifunktionen

1. Taxa för upplåtelse av gatuplatser och torgplatser	Taxa beslutas av	Taxa 2026 exkl moms	Föreslagen Taxa 2027 exkl moms
Gångbaneserveringar, restaurangverandor och friluftsserveringar (per mån, per m²)			
- Centrum, zon 1**	Kommunfullmäktige	50 kr	Oförändrad
- Centrumnära, zon 2**	Kommunfullmäktige	25 kr	Oförändrad
- Övrig, zon 3**	Kommunfullmäktige	18 kr	Oförändrad
Tillfälliga kiosker (per år)	Kommunfullmäktige	17 000 kr	Oförändrad
Torgplatser/stånd (per år, per m²)	Kommunfullmäktige	600 kr	Oförändrad
Enstaka tillfällen (per dag)	Kommunfullmäktige	600 kr	Oförändrad
Tillfällig försäljning, 3*3 meter (per dag)	Kommunfullmäktige	600 kr	Oförändrad
Julgransförsäljning (per dag)	Kommunfullmäktige	200 kr	Oförändrad
Trottoarpratare (per år)*	Kommunfullmäktige	700 kr	Oförändrad
Tidningslådor/ställ/boxar (per år, per styck))*	Kommunfullmäktige	3 000 kr	Oförändrad
Byggnadsställningar, bodar, upplag mm: ordnad mark			
- per m ² och dag, dag 1-30 (minimiavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	3,50 kr	Oförändrad
- per m ² och vecka, månad 2-6 (minimiavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	3,50 kr	Oförändrad
- per m ² och år, månad 7-ff (minimiavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	80 kr	Oförändrad
Byggnadsställningar, bodar, upplag mm: ej ordnad mark			
- per m ² /månad (minimiavgift 600 kr)	Kommunfullmäktige	30 kr	Oförändrad
Reklamskylt			
Grundavgift (per år)	Kommunfullmäktige	5 130 kr	Oförändrad
Skyltavgift (per år, analog skylt <6 m ²)	Kommunfullmäktige	15 000 kr	Oförändrad
Skyltavgift (per år, digital skylt <6 m ²)	Kommunfullmäktige	25 000 kr	Oförändrad
Annat utnyttjande av allmän plats (minimiavgift 600 kr/dag) (per dag, per m²)	Kommunfullmäktige	150 kr	Oförändrad
Friflytande mobilitetstjänster - Avser ett tillhandahållande av friflytande mobilitetstjänster av eldrivna enpersonfordon såsom sparkcyklar, elcyklar eller likande, oberoende av om de har ett eller flera hjul, en sitt- eller ståplats för föraren. Taxan kan frångås vid upphandling enligt LUK för friflytande mobilitetstjänster. Taxan skall inte tillämpas för fordon som tillhandahålls av företag som har koncession på att tillhandahålla sådana tjänster efter upphandling på det antal fordon koncessionen omfattar. (kr/fordon/år)	Kommunfullmäktige	1 500 kr	Oförändrad

* Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer

** Indexuppräknas med KPI, 5 % rabatt för företag utan utskänkningstillstånd

2. Parkeringstillstånd		Taxa 2026 inklusive moms	Förslag Taxa 2027 inklusive moms
Parkeringsavgift Boendeparkering (per månad)	Kommunfullmäktige	300 kr	Oförändrad
Avgift för allmän parkering Zon 3* (per timma, högst)	Kommunfullmäktige	30 kr	Oförändrad
Avgift för allmän parkering Zon 2* (per timma, högst)	Kommunfullmäktige	19 kr	Oförändrad
Avgift för allmän parkering Zon 1* (per timma, högst)	Kommunfullmäktige	7 kr	Oförändrad
2. Parkeringstillstånd (gäller företag)		Taxa 2026 exkl moms	Förslag Taxa 2027 exkl moms
Avgift tillfälliga parkeringstillstånd (per dag)	Kommunfullmäktige	40 kr	Ta bort
Nyttokort - parkeringstillstånd (per år) **	Kommunfullmäktige	4 500 kr	Oförändrad

*) Zon 3 innebär område med högt parkeringstryck, exempelvis Borås centrala delar, Zon 2 innebär område med medelhögt parkeringstryck, Zon 1 innebär område med lågt parkeringstryck

**) Moms tillkommer på taxan

3. Felparkering, per tillfälle *		Taxa 2026 momsfritt	Förslag Taxa 2027 inklusive moms
Stannandeförbud enligt lokala trafikföreskrifter	Kommunfullmäktige	1 000 kr	1 250 kr
Parkeringsplats avsedd för rörelsehindrad	Kommunfullmäktige	1 000 kr	1 250 kr
Busshållplats/kollektivkörfält	Kommunfullmäktige	1 000 kr	1 250 kr
Väggkorsning	Kommunfullmäktige	1 000 kr	1 250 kr
Övergångsställe	Kommunfullmäktige	1 000 kr	1 250 kr
Mot färdriktning	Kommunfullmäktige	1 000 kr	1 250 kr
Gång- och cykelbana	Kommunfullmäktige	1 000 kr	1 250 kr
P-förbud enligt lokala trafikföreskrifter	Kommunfullmäktige	700 kr	875 kr
Ej erlagd avgift	Kommunfullmäktige	450 kr	560 kr
Stått för länge	Kommunfullmäktige	450 kr	560 kr

*Ny taxa gäller under förutsättning att Skatteverkets beslut om att felparkering omfattas av mervärdesskatt verkställs.

4. Dispenstransport - stora transporter		Taxa 2026 inkl moms	Förslag Taxa 2027 inkl moms
Dispenstransport (stora transporter) Bredd ≤450 cm, längd ≤35 m (per tillfälle)	Nämnd	625 kr	Ta bort
Dispenstransport (extra stora transporter) Bredd > 450 cm, Längd > 35 m, Tunga transporter (per tillfälle)	Nämnd	875 kr	Ta bort
Dispenstransport stora transporter avseende bredd eller längd (per tillfälle)	Nämnd		875 kr
Dispenstransport avseende tunga transporter (per tillfälle)	Nämnd		1 000 kr

5. Djurbegravningsplats, Gässlösa		Taxa 2026 momsfritt	Förslag Taxa 2027 momsfritt
Gravrätt (per gravplats, per 5 år), indexeras årligen	Nämnd	1 224 kr	1 248 kr

6. Ställplatser, båthyra, fiskekort mm		Taxa 2026 inkl moms	Förslag Taxa 2027 inkl moms
Ställplats, Rya Åsar (inkl. el, per dygn)	Nämnd	150 kr	200 kr
Ställplats, Hofsnäs (inkl. el, per dygn)	Nämnd	200 kr	250 kr
Ställplats, Hofsnäs (utan el, per dygn)	Nämnd	100 kr	150 kr
Ställplats, Storsjön (inkl. el, per dygn)	Nämnd	200 kr	250 kr
Ställplats, Storsjön (utan el, per dygn)	Nämnd	100 kr	150 kr
Båthyra, Hofsnäs (per dygn)	Nämnd	50 kr	100 kr
Båthyra, Stora Transåssjön (per dygn)	Nämnd	50 kr	100 kr
Kanothyra, Bosjön (per dygn)	Nämnd	100 kr	Oförändrad
Kommunfiskekort (per månad)	Nämnd	250 kr	Oförändrad
Kommunfiskekort (per år)	Nämnd	700 kr	Oförändrad
Fiskekort Stora Transåssjön (per dygn)	Nämnd	100 kr	Oförändrad

7. Taxa för fastighetsrättsliga åtgärder utförda av den kommunala lantmäterimyndigheten* (fastighetsförteckning/gränsvisning/övriga uppdrag)		Taxa 2026 exkl moms	Förslag Taxa 2027 exkl moms
Förrättningslantmätare (per timma)	Kommunfullmäktige	1 360 kr	1 520 kr
Lantmäteringenör/-handläggare (per timma)	Kommunfullmäktige	1 200 kr	1 520 kr
Biträdande handläggare (per timma)	Kommunfullmäktige	720 kr	960 kr

* Lagstadgad mervärdesskatt tillkommer

Redovisning av delegationsbeslut

Tekniska nämndens beslut

Redovisade delegationsbeslut läggs till handlingarna.

Delegationsbeslut

1. Redovisning av delegationsbeslut, färdtjänst juni och Juli 2026
2. Redovisning av delegationsbeslut, markupplåtelser och trafikärenden juni och Juli 2026
3. Delegationsbeslut granskning av detaljplan Hulta VOBO
Dnr 2026-00482
4. Delegationsbeslut granskning av detaljplan Hyggesgatan
Dnr 2026-00483
5. Delegationsbeslut granskning av detaljplan Hedagården
Dnr 2026-00484

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Anmälningssärenden augusti 2026

Tekniska nämndens beslut

Tekniska nämnden beslutar att godkänna redovisningen av anmälningssärenden och lägger dem till handlingarna.

Ärendet i sin helhet

1. Tekniska nämndens presidiummöte 2026-06-09
2. Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 95 Svar på motion av Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M): Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda
3. Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 87 Personalekonomisk redovisning 2025
4. Kommunstyrelsens beslut 2026-06-15 § 209 Budget 2027 - ekonomiska ramar
5. GRN 2026-00077, Revidering av tillämpningsföreskrifter för skolskjuts – kompiskåkning
6. 2026-00221 Lokalresursplan 2027-2035 (planperiod 2027-2031)

Håkan Torstensson
Ordförande

Magnus Palm
Förvaltningschef

Tekniska nämnden presidium

Datum	2026-06-09
Tid	Kl. 10:00-11.13
Plats	3320
Omfattning	§§ 27-31
Deltagare	Håkan Torstensson (C), Ordförande Björn Qvarnström (SD), Andra vice ordförande Magnus Palm, förvaltningschef Per Söderquist, avdelningschef gatuavdelningen Anders Hägerström, avdelningschef park-och skogsavdelningen Ivanka Zejnilovic, avdelningschef persontransport Jessika Kirnby, HR-chef Katarina Lindgren, Ekonomichef Nathalie Johansson, nämndsekreterare Pernilla Samuelsson, TF nämndsekreterare Alexander Persson, Servicekontorets nämndsekreterare Anton Spets, enhetschef parken § 30

§ 27 Särskilda händelser

- Ivanka informerar om Västtrafik har justerat sina biljettpriser. Priset har höjts i appen, medan biljettpriset har sänkts vid köp via ombud och ombord på buss. Det är dessa priser som kommunen följer. Det innebär att egenavgiften för färdtjänst kommer sänkas med 14 %, vilket kommer att påverka budgeten negativt. Förändringen träder i kraft från och med den 1 juli.

§ 28 Tekniska nämndens sammanträde 2026-06-16

Tekniska nämnden sammanträder den 16 juni 2026. Presidiet och ledningsgruppen går igenom ärendena till sammanträdet.

§ 29 Information om projekt av intresse

- Per Söderquist informerar om Nybron.

§ 30 Information om spadtaget på Götavallen

Anton Spets, enhetschef parken, informerar om spadtaget på Götavallen som hålls kl. 12:00 den 18 juni.

§ 31 Övriga frågor

Anders lyfter frågan om någon från presidiet vill delta på nyinvigning av sjuhäradsliden som Västkuststiftelsen kommer hålla den 12 september.

Anders återkommer i augusti med samma fråga.

Vid protokollet

Nathalie Johansson

Justeras:

Håkan Torstensson (C)

Björn Qvarnström (SD)

Ärende

1. Allmänhetens frågestund
Dnr 38628
2. Upprop och val av justerare och dennes ersättare
Dnr 38629
3. Godkännande av föredragningslista
Dnr 38630
4. Förvaltningen informerar
Dnr 2026-00027 1.1.3.1
5. Tekniska nämndens arkivbeskrivning
Dnr 2026-00319 2.1.5.1
6. Initiativärende från Vänsterpartiet om Gör det lätt att göra rätt - ökad geoläsning och positiva incitament i upphandling av elsparkcyklar
Dnr 2026-00372 1.1.3.0
7. Detaljplan för Dalsjöfors, del av Tummarp 1:72, Badhusvägen, Borås Stad, BN2025-706
Dnr 2026-00333 3.3.6.25
8. Samråd - Tematiskt tillägg till Översiktsplan för Kulturmiljövården - Borås Stad
Dnr 2026-00346 3.3.6.25
9. Tekniska nämndens budget 2027
Dnr 2026-00425 1.2.4.1
10. Ansökan om donationsmedel från Stiftelsen Sigge Williamssons donation fond A till stadens förskönande 2026
Dnr 2026-00248 2.4.4.2
11. Ansökan om donationsmedel från Thoréns stiftelse 2026
Dnr 2026-00241 2.4.4.2
12. Ansökan om donationsmedel från Stiftelsen Borås Kommunstyrelsens Samfond B 2026
Dnr 2026-00240 2.4.4.2
13. Ansökan om donationsmedel från Stiftelsen H Nelsons donation till Borås stad 2026
Dnr 2026-00239 2.4.4.2
14. Ansökan om donationsmedel från Sigge Williamssons donation B till naturpark 2026
Dnr 2026-00238 2.4.4.2
15. Redovisning av delegationsbeslut juni 2026
Dnr 2026-00007 1.1.3.1
16. Anmälningssärenden juni 2026
Dnr 2026-00021 1.3.1.2

17. Övriga frågor
Dnr 38631

Från: ks.arende@boras.se
Skickat: den 2 juli 2026 08:52
Till: AB Bostäder i Borås; info@toarpshus.se; info@sandhultsbostader.se; info@boraszoo.se; Borås Elnät AB; Borås Energi och Miljö AB; Borås Lokaltrafik AB; p-bolaget@boras.se; Borås & Co AB; Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund; Stadshuset Diarium; Fristadbostäder AB; Industribyggnader i Borås AB; Henrik Jansson; kansli@sjusam.se; Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund; Info Viskaforshem; Arbetslivsnämnden Diarium; BorasBoras Diarium; Fritids- och folkhälsonämnden Diarium; Förskolenämnden Diarium; Grundskolenämnden Diarium; Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden Diarium; Individ- och familjeomsorgsnämnden Diarium; Kulturnämnden Diarium; Lokalförsörjningsnämnden Diarium; Miljöförvaltningen Diarium; Samhällsbyggnadsnämnden Diarium; Servicenämnden Diarium; Sociala omsorgsnämnden Diarium; Stadsrevisionen Diarium; Tekniska nämnden Diarium; Vård- och äldreomsorgsnämnden Diarium; Överförmyndarnämnden Diarium; Valnämnden; Marie Jöreteg; Martin Nilsson; Kommunstyrelsen Diarium
Ämne: Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 95 Svar på motion av Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M): Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda
Bifogade filer: Fullmäktigeskrivelse Svar på Motion Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda.pdf; Protokollsutdrag Kommunfullmäktige 2026-06-17 § 95.pdf

Översänder Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 95

Enligt uppdrag

Jon Hjärne

Kommunfullmäktige

Svar på motion av Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M): Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Att bifalla motionen.

Att Kommunstyrelsen ges uppdraget att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad för Borås Stads förvaltningar.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD) till förmån för sitt yrkande.

Sammanfattning

Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2025-02-20 lämnat in motionen ”Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda”. Motionens beslutsrad lyder ”med anledning av ovanstående föreslås berörd verksamhet ges i uppdrag att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad.”

Motionen har inte skickats på remiss till annan nämnd eller bolag.

Kommunstyrelsen ser positivt på motionens förslag. Samtidigt kan konstateras att en tidigare lagd löneutbetalning jämfört med nuvarande utbetalningsdatum den 27:e i vissa månader medför att kommunen inte hinner tillgodogöra sig inbetalningar av skattemedel före löneutbetalningen. Detta kan innebära behov av tillfälliga likviditetslösningar. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att exakt beräkna då de bland annat beror på val av lösning och rådande räntenivåer. En samlad bedömning är dock att den årliga kostnaden kan komma att uppgå till cirka 0,5–1,0 mnkr.

Kommunstyrelsen bedömer att dessa kostnader är hanterbara och likviditetshanteringen kommer hanteras så effektivt som möjligt.

Kommunstyrelsen anser att ändringen ska gälla för Borås Stads förvaltningar – de kommunala bolagen får själva bestämma när deras löner betalas ut.

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen samt att Kommunstyrelsen ges uppdraget att se över kollektivavtalen och

förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad för Borås Stads förvaltningar.

Ärendet i sin helhet

Marie Jöretteg (M) och Martin Nilsson (M) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2025-02-20 lämnat in motionen ”Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda”. Motionen beskriver bland annat att anställda i Borås Stad kan finna det svårt att betala sina räkningar i tid på grund av att kommunen i egenskap av arbetsgivare gör löneutbetalningar den 27:e varje månad. Motionärerna beskriver att det kan skapa stress och oro för de med den problematiken, vilket kan skada Borås Stad som attraktiv arbetsgivare. Motionärerna anser att Borås Stad bör i de fackliga förhandlingarna ändra dagen för löneutbetalning. Motionens beslutsrad lyder ”med anledning av ovanstående föreslås berörd verksamhet ges i uppdrag att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad.”

Motionen har inte skickats på remiss till annan nämnd eller bolag.

Kommunstyrelsens svar

Kommunstyrelsen bedömer att ett gemensamt löneutbetalningsdatum är mer ändamålsenligt och bidrar till en smidigare hantering för hushåll där inkomster betalas ut vid olika tidpunkter. Samtidigt innebär en tidigarelagd löneutbetalning jämfört med nuvarande utbetalningsdatum den 27:e att det i vissa månader kan uppstå situationer där kommunen ännu inte har tillgodogjort sig inbetalningar av skattemedel vid tidpunkten för löneutbetalningen. Detta kan medföra behov av tillfälliga likviditetslösningar.

De ekonomiska konsekvenserna är svåra att exakt beräkna då de bland annat beror på val av lösning och rådande räntenivåer. Den samlade kostnaden bedöms dock komma att uppgå till cirka 0,5–1,0 mnkr per år.

Kommunstyrelsen anser att dessa kostnader är hanterbara och likviditetshanteringen kommer hanteras så effektivt som möjligt.

Vidare framgår i kollektivavtal att lokala förhandlingar är fria att sätta egna utbetalningsdatum. Kommunstyrelsen anser att ändring ska gälla för Borås Stads förvaltningar – de kommunala bolagen får själva bestämma när deras löner betalas ut. I dagsläget sköts löneutbetalningarna till endast vissa kommunala bolag av Löneservice, medan andra har en egen hantering. För att möjliggöra löneutbetalning den 25:e kommer utbetalningsfilen mellan förvaltningar och bolag delas upp.

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen samt att Kommunstyrelsen ges uppdraget att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad för Borås Stads förvaltningar.

Beslutsunderlag

1. Motion av Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M): Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M)
2. Kommunstyrelsen
3. Samtliga nämnder och bolag

Ulf Olsson (S)

Kommunstyrelsens ordförande

Annica Dahlén

Personalchef

Kommunfullmäktige

§ 95

Dnr KS 2025-001641.1.1.1

Svar på motion av Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M): Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda (Kommunfullmäktiges tryckta handlingar 2026, nr 70 B2304)

Kommunfullmäktiges beslut

Utan omröstning beslutar Kommunfullmäktige:
Att bifalla motionen.

Att Kommunstyrelsen ges uppdraget att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad för Borås Stads förvaltningar.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Andreas Exner (SD), Ann-Charlotte Blomqvist (SD), Martin Sörbom (SD), Jonas Ellerstrand (SD), Tomas Brandberg (SD), Björn Malmquist (SD), Lars-Erik Johansson (SD), Crister Spets (SD), Emilia Silbvers (SD), Jan Nilsson (SD), Kristian Silbvers (SD), Maria Lindgren (SD), Björn Qvarnström (SD) och Staffan Dahlbäck (SD) till förmån för reservationen i Kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens beslut 2026-06-01 § 183

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta
Att bifalla motionen.

Att Kommunstyrelsen ges uppdraget att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad för Borås Stads förvaltningar.

Reservation

Mot beslutet reserverar sig Andreas Exner (SD) och Kristian Silbvers (SD) till förmån för sitt yrkande att avslå motionen.

Sammanfattning av ärendet

Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M) har vid Kommunfullmäktiges sammanträde 2025-02-20 lämnat in motionen "Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda". Motionens beslutsrad lyder "med anledning av ovanstående föreslås berörd verksamhet ges i uppdrag att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad."

Motionen har inte skickats på remiss till annan nämnd eller bolag. Kommunstyrelsen ser positivt på motionens förslag. Samtidigt kan konstateras att en tidigare lagd löneutbetalning jämfört med nuvarande utbetalningsdatum den 27:e i vissa månader medför att kommunen inte hinner tillgodogöra sig

Kommunfullmäktige

inbetalningar av skattemedel före löneutbetalningen. Detta kan innebära behov av tillfälliga likviditetslösningar. De ekonomiska konsekvenserna är svåra att exakt beräkna då de bland annat beror på val av lösning och rådande räntenivåer. En samlad bedömning är dock att den årliga kostnaden kan komma att uppgå till cirka 0,5–1,0 mnkr.

Kommunstyrelsen bedömer att dessa kostnader är hanterbara och likviditetshanteringen kommer hanteras så effektivt som möjligt.

Kommunstyrelsen anser att ändringen ska gälla för Borås Stads förvaltningar – de kommunala bolagen får själva bestämma när deras löner betalas ut.

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta att bifalla motionen samt att Kommunstyrelsen ges uppdraget att se över kollektivavtalen och förhandla med fackförbunden om att ändra i avtalen så att löneutbetalning kan göras den 25:e varje månad för Borås Stads förvaltningar.

Beslutsunderlag

1. Motion av Marie Jöreteg (M) och Martin Nilsson (M): Löneutbetalning den 25:e till kommunens anställda

Yrkanden

Marie Jöreteg (M) och Ulf Olsson (S) yrkar bifall till Kommunstyrelsens förslag.

Kristian Silbvers (SD) yrkar bifall till reservationen i Kommunstyrelsen.

Propositionsordning

Ordföranden ställer proposition på bifall dels till Kommunstyrelsens förslag och dels till reservationen i Kommunstyrelsen och finner förstnämnda proposition med övervägande ja besvarad.

Från: ks.arende@boras.se
Skickat: den 2 juli 2026 08:32
Till: Arbetslivsnämnden Diarium; BorasBoras Diarium; Fritids- och folkhälsonämnden Diarium; Förskolenämnden Diarium; Grundskolenämnden Diarium; Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden Diarium; Individ- och familjeomsorgsnämnden Diarium; Kulturnämnden Diarium; Lokalförsörjningsnämnden Diarium; Miljöförvaltningen Diarium; Samhällsbyggnadsnämnden Diarium; Servicenämnden Diarium; Sociala omsorgsnämnden Diarium; Stadsrevisionen Diarium; Tekniska nämnden Diarium; Vård- och äldreomsorgsnämnden Diarium; Överförmyndarnämnden Diarium; Valnämnden; AB Bostäder i Borås; info@toarpshus.se; info@sandhultsbostader.se; info@boraszoo.se; Borås Elnät AB; Borås Energi och Miljö AB; Borås Lokaltrafik AB; p-bolaget@boras.se; Borås & Co AB; Boråsregionen Sjuhärad kommunalförbund; Stadshuset Diarium; Fristadbostäder AB; Industribyggnader i Borås AB; Henrik Jansson; kansli@sjusam.se; Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund; Info Viskaforshem
Ämne: Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 87 Personalekonomisk redovisning 2025
Bifogade filer: Fullmäktigeskrivelse Ärenderubrik.pdf; Personalekonomisk redovisning 2025.pdf; Protokollsutdrag Kommunfullmäktige 2026-06-17 § 87.pdf

Översänder Kommunfullmäktiges beslut 2026-06-17 § 87

Enligt uppdrag

Jon Hjärne

Kommunfullmäktige

Personalekonomisk redovisning 2025

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Godkänna den Personalekonomiska redovisningen 2025.

Sammanfattning

Den personalekonomiska redovisningen ska ligga till grund för kommunens strategiska arbete inom personalområdet. Redovisningen beskriver personalarbetet för 2025 och några år bakåt med fokus på personalstruktur, lön, arbetsmiljö, hälsa, jämställdhet, kompetensutveckling och utbildning.

Ärendet i sin helhet

Den personalekonomiska redovisningen ska ligga till grund för kommunens strategiska arbete inom personalområdet. Redovisningen beskriver personalarbetet för 2025 och några år bakåt med fokus på personalstruktur, lön, arbetsmiljö, hälsa, jämställdhet, kompetensutveckling och utbildning.

Borås Stad har ett fortsatt samarbete med Nyckeltalsinstitutet och använder deras index inom personalområdet som stöd i det strategiska arbetet som arbetsgivare. Syftet är att tillhandahålla ett kunskapsbaserat beslutsunderlag för att stärka kommunens långsiktiga arbete.

Personalomsättningen är oförändrad 2025 i jämförelse med 2024. Detta sker inte bara i Borås Stad utan är något som observerats på arbetsmarknaden i stort. En lägre personalomsättning har sannolikt samband med det rådande konjunkturläget med ökad osäkerhet på arbetsmarknaden. Vårt att lyfta fram är att Borås Stad arbetar kontinuerligt med insatser för att stärka ledarskapet, erbjuda utvecklingsmöjligheter och en attraktiv arbetsmiljö. Faktorer som gör att medarbetare trivs och väljer att stanna kvar på arbetsplatsen och därmed skapar kontinuitet och kvalitet i verksamheterna.

Borås Stads sjukfrånvaro är fortsatt hög, men har minskat något och ligger nu på 8,1 procent. Det sker förbättringar på nyckeltalen inom hälsoområdet, men det finns fortfarande en stor andel medarbetare som har hög risk för långtidssjukskrivningar. Borås Stad behöver fortsätta med ett främjande förhållningssätt och arbeta med styrning och ledning, ledarskap och medarbetarskap vilket ger förutsättningar för välmående arbetsplatser.

Frågan om kompetensförsörjning är avgörande för hur kommunens verksamheter kommer att klara av att leverera välfärdstjänster i framtiden. Frågan berör hela samhället och Borås Stad behöver arbeta med helheten för att skapa en gemensam förståelse för att hantera frågan, på både kort och lång sikt. Arbetet med kompetensförsörjning av stadens verksamheter pågår i respektive förvaltning och är en fråga som är direkt knuten till förvaltningarnas verksamheter, mål och uppdrag.

Lönepolitiken är viktig för att skapa förutsättningar för Borås Stad att rekrytera och behålla medarbetare med rätt kunskap och erfarenhet. Den ska bidra till att verksamhetens mål kan uppnås och att goda prestationer kan belönas.

För Borås Stads jämställdhetsarbete finns struktur och rutiner på plats. Den stora utmaningen är att omsätta det i praktiken och göra jämställdhetsarbetet till en självklarhet i det dagliga arbetet. Arbetet med att ge kvinnor och män samma förutsättningar och möjligheter till karriärutveckling, löneutveckling och för att självständigt kunna forma sitt eget liv behöver fortgå. Statistiken visar fortsatt att kvinnornas sjukfrånvaro ligger betydligt högre än männens och rapporter visar tydliga skillnader mellan chefers förutsättningar i kvinnodominerade yrken jämfört med chefer i mansdominerade. Borås Stad har under 2024–2025 arbetat med Sveriges kommuner och regioners modellkoncept för jämställdhet. Målet för medverkande kommuner och regioner är att identifiera jämställdhetsutmaningar och göra förbättringar i styrning och ledning av verksamheten.

Kommunstyrelsen tar sitt ansvar och leder det strategiska arbetet och nämnderna har ett fortsatt uppdrag att arbeta för de förändringar som krävs i verksamheterna.

Beslutsunderlag

1. Personalekonomisk redovisning 2025

Kommunfullmäktiges beslut expedieras till

1. Samtliga nämnder och bolag

Ulf Olsson

Kommunstyrelsens ordförande

Annica Dahlén

Avdelningschef

Borås Stad

Personalekonomisk redovisning 2025

En attraktiv arbetsgivare i förändring

Borås Stad fortsätter att arbeta i linje med visionen om framtidens Borås. Visionen omfattar de fyra områdena – Omsorg om varandra och miljön, Ett tryggt och snyggt Borås, Möjligheter och mod att utvecklas samt Människor möts i Borås. Inom dessa områden finns flera fokusområden som styr nämndernas arbete, där särskilt utvecklingen av Borås Stad som arbetsgivare är central – med hälsosamma arbetsplatser, tillit, inkludering och goda förutsättningar för våra medarbetare.

Den personalekonomiska redovisningen ger en samlad bild av var Borås Stad befinner sig som arbetsgivare och pekar ut riktningen framåt. Den synliggör viktiga nyckeltal och utveckling inom personalområdet och utgör ett viktigt underlag för fortsatt strategiskt arbete.

Under 2025 har Borås Stad haft över 10 500 medarbetare. Antalet anställda har ökat med cirka 170 jämfört med föregående år, och ökningen består i princip uteslutande av tillsvidareanställningar, vilket bidrar till ökad stabilitet i organisationen. Av de tillsvidareanställda har hela 98,5 procent en heltidsanställning. Andelen medarbetare med utländsk bakgrund har fortsatt att öka, vilket speglar en mer inkluderande organisation och ett Borås som växer tillsammans.

Vi har fortsatt att investera i våra medarbetares utveckling. Under året har över 60 utbildningsinsatser genomförts inom områden som ledarskap, informationssäkerhet och livräddande insatser. Detta bidrar till att stärka både kompetensen och kvaliteten i våra verksamheter.

Samtidigt står vi inför långsiktiga utmaningar. Rekryteringsprognosen visar att Borås Stad behöver rekrytera närmare 3 000 nya medarbetare fram till 2035, till följd av pensionsavgångar och demografiska förändringar. Det gör arbetet med kompetensförsörjning, arbetsmiljö och attraktivitet avgörande för att möta framtidens behov. Under året har flera steg tagits för att stärka Borås Stad som arbetsgivare, bland annat genom utvecklade arbetsätt, satsningar på ledarskap samt nya filmer, karriärsidor och ökad närvaro i sociala medier.

Flera nyckeltal visar på en positiv utveckling. Personalomsättningen ligger kvar på 7,1 procent, vilket är en relativt låg nivå och ett tecken på att Borås Stad lyckas behålla sina medarbetare. Medianlönen har ökat till 34 300 kronor, och användningen av friskvårdsbidraget har ökat till 56,5 procent – ett uttryck för ett ökat fokus på hälsa och välbefinnande.

Sjukfrånvaron har minskat något till 8,1 procent och motsvarar 910 årsarbeten, vilket är en förbättring jämfört med föregående år. Samtidigt uppgår frisktalet till 48,9 procent, vilket innebär att nästan hälften av våra medarbetare har en låg sjukfrånvaro. Det är en utveckling i rätt riktning, även om arbetet med arbetsmiljö och hälsa fortsatt är prioriterat.

Även jämställdhetsområdet följs noggrant. Andelen kvinnliga chefer uppgår till 69,5 procent, och sju av femton förvaltningschefer är kvinnor. Detta visar på en fortsatt relativt jämn könsfördelning i ledande positioner, även om utvecklingen behöver följas över tid.

Den personalekonomiska redovisningen visar sammantaget på en stabil utveckling med flera positiva steg framåt. Det ger en god grund att bygga vidare på i det fortsatta arbetet.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till alla medarbetare i Borås Stad. Era insatser varje dag är avgörande för kvaliteten i våra verksamheter och för Borås utveckling.

Ulf Olsson (S)

Ordförande i Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Inledning.....	2
Sammanfattning	3
 1 Medarbetare	5
1.1 Anställda.....	5
1.2 Personalomsättning.....	10
1.3 Timavlönade.....	13
1.4 Resursanvändning	15
1.5 Tabellavsnitt medarbetare.....	17
2 Lön	26
2.1 Lönepolitik.....	26
2.2 Lönestatistik och lönespridning.....	27
2.3 Tabellavsnitt lön	30
3 Arbetsmiljö	33
3.1 Den friska arbetsplatsen – långtidsfriska, hälsa och frisktal	33
3.2 Sjukfrånvaro, korttid- och långtidssjukfrånvaro	35
3.3 Rehabilitering – risk, inflöde och resultat	39
3.4 Resonemang och analys	42
3.5 Personalekonomi – värdet av god hälsa	48
3.6 Insatser för ett hållbart arbetsliv	49
3.7 Roller och samarbetspartners	52
3.8 Tillbud och olycksfall.....	53
3.9 Företagshälsovård.....	55
3.10 Årlig uppföljning	55
3.11 Jämställdhet och jämlikhet.....	56
3.12 Medarbetarenkät	59
3.13 Tabellavsnitt arbetsmiljö	61
4 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling	71
4.1 Kompetensförsörjning	71
4.2 De fem uppdragen	73
4.3 Genomförda aktiviteter utifrån AR(i)UBA.....	73
Definitioner	76

Inledning

Borås Stad har sedan 1999 tagit fram en Personalekonomisk redovisning. Den ger en aktuell bild av ett antal personalstrategiska frågor och en samlad beskrivning av kommunens personal. Den Personalekonomiska redovisningen beskriver personalarbetet för 2025 och några år bakåt och presenterar kommunövergripande personalstatistik och analyser, samt en del jämförelser med andra kommuner. Redovisningen ska ligga till grund för kommunens strategiska arbete med personalpolitiska och arbetsmiljöfrämjande insatser i syfte att nå ett hållbart arbetsliv.

I en omvärld som präglas av snabba förändringar och en ökad osäkerhet blir globala kriser märkbara även på lokal nivå. Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) behöver arbetsgivare förhålla sig till demografiska utmaningar och ett samhälle som förändras i snabb takt med ökad digitalisering, systematisk välfärdsbrottslighet, en förändrad arbetsmarknad samt en höjd krisberedskap. Det ställer andra krav på Borås Stad som arbetsgivare i form av ökat tryck på organisatorisk flexibilitet och effektiv resurshantering. Att ta hand om medarbetarna och ge förutsättningar för en bra verksamhet är att bidra till god ekonomisk hushållning.

Statistikuppgifterna i den personalekonomiska redovisningen har i huvudsak hämtats från beslutsstödet. Alla personalnyckeltal i redovisningen är könsuppdelade. Mångfaldsstatistik med uppgifter om anställda med utländsk bakgrund har inhämtats från Statistiska Centralbyrån (SCB). Uppgifter om personalkostnader har hämtats från ekonomisystemet Agresso. Det som inte varit möjligt att ta fram ur systemen har inhämtats genom uppgiftsinsamling från kommunens förvaltningar. Den statistik som presenteras gäller tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön, om inte annat anges.

Ludvig Bilinski, Linnéa Nilsson och Cecilia Dahlquist vid Stadsledningskansliet är huvudansvariga för den personalekonomiska redovisningen.

STADSLEDNINGSKANSLIET

Annica Dahlén
Personalchef

Sammanfattning

Den personalekonomiska redovisningen beskriver personalarbetet för 2025 och några år bakåt och presenterar kommunövergripande personalstatistik samt en del jämförelser med andra kommuner.

Några fakta i korthet

Anställda

Tillsvidareanställda och visstidsanställda uppgår till 10 524 medarbetare. 98,5 procent av de tillsvidareanställda har heltidstjänst. Anställda med utländsk bakgrund har ökat med en halv procent från 34,7 procent till 35,2 procent.

Kompetensutveckling

Under året har Stadsledningskansliet arrangerat över 60 utbildningar som riktar sig till hela organisationen. Exempel på utbildningar är Att leda utan att vara chef, Informationssäkerhet och Hjärt- och lungräddning.

Rekryteringsprognos

Rekryteringsprognosen, sett till pensionsavgångar och demografiska förändringar visar att Borås Stad behöver rekrytera nästan 3 000 medarbetare fram till 2035 om man utgår från nuvarande riktålder för uttag av allmän pension på 67 år.

Kompetensförsörjning

Socialsekreterare och sjuksköterskor har ökat med drygt 20 medarbetare mellan 2024 och 2025. Båda yrkesgrupperna finns inom verksamheter där behoven ökar samtidigt som yrkesgrupperna varit svårrekryterade under en längre tid.

Attraktiv arbetsgivare

På kommunövergripande nivå har arbetet med arbetsgivarvarumärket utvecklats genom flera nya filmer riktade till yrkesgrupper och fortsatt utbyggnad av karriärsidorna på Borås Stads hemsida. Marknadsföringen sker främst i sociala medier med hemsidan som bas.

Personalomsättning

Personalomsättningen är oförändrad och ligger kvar på 7,1 procent.

Löneläge

Medianlönen för tillsvidareanställda ökade med 1 100 kr till 34 300 kr.

Frisktal

Andelen tillsvidareanställda som har högst fem sjukdagar fördelade på max tre tillfällen är 48,9 procent.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron minskade från 8,3 procent till 8,1 procent. Frånvaro på grund av sjukdom motsvarade 910 årsarbetare, vilket har tillfört 16 årsarbetare i tillgänglig tid jämfört med 2024.

Chefer

Andelen kvinnliga chefer har minskat från 70,2 procent till 69,5 procent. Sju av femton förvaltningschefer är kvinnor.

Friskvårdsbidraget

Andelen medarbetare som nyttjat friskvårdsbidraget har ökat från 52,6 procent till 56,5 procent.

Personalkostnaden

Personalkostnaden var dryga 6,4 miljarder kronor.

Borås Stad möter kompetensutmaningarna

Borås Stad brottas, liksom andra kommuner, med stora pensionsavgångar och demografiska förändringar. Kampen om arbetskraft med rätt kompetens är hård och kommer med all sannolikhet att hårdna än mer under de närmsta åren. Frågan om kompetensförsörjning är avgörande för hur kommunens verksamheter kommer att klara av att leverera välfärdstjänster i framtiden. Borås Stads personalpolitik syftar till att rusta organisationen för detta genom att lägga grunden för ett hållbart arbetsliv där alla som arbetar i Borås Stad kan utföra ett bra jobb, må bra och arbeta länge. Arbetet med kompetensförsörjning av stadens verksamheter pågår i respektive förvaltning och är en fråga som är direkt knuten till förvaltningarnas verksamhet, mål och uppdrag.

Personalomsättningen är oförändrad 2025 i jämförelse med 2024. Detta sker inte bara i Borås Stad utan är något som observerats på arbetsmarknaden i stort. En lägre personalomsättning har sannolikt samband med det rådande konjunkturläget med ökad osäkerhet på arbetsmarknaden. Vårt att lyfta fram är att Borås Stad arbetar kontinuerligt med insatser för att stärka ledarskapet, erbjuda utvecklingsmöjligheter och en attraktiv arbetsmiljö. Faktorer som gör att medarbetare trivs och väljer att stanna kvar på arbetsplatsen och därmed skapar kontinuitet och kvalitet i verksamheterna.

Lönepolitiken är viktig för att skapa förutsättningar för Borås Stad att rekrytera och behålla medarbetare. Den ska bidra till att verksamhetens mål uppnås och att goda prestationer kan belönas. Utveckling inom området sker och Borås Stad arbetar för jämställda och konkurrenskraftiga löner.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron i Sveriges kommuner har under året minskat till 7,2 procent. I Borås Stad minskade den till 8,1 procent och även om utvecklingen går åt rätt håll innebär nivån fortsatt utmaningar. Det sker förbättringar på nyckeltalen inom hälsoområdet, men det finns fortfarande en stor andel medarbetare som har hög risk för långtidssjukskrivningar. Borås Stad behöver fortsätta med ett främjande förhållningssätt och arbeta med styrning och ledning, ledarskap och medarbetarskap vilket ger förutsättningar för välmående arbetsplatser.

Den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet sätter ljuset på hur viktigt och svårt det är att omsätta struktur och rutiner i handling i verksamheterna. Arbetsmiljöfrågorna behöver aktualiseras mer i det dagliga arbetet och respektive samverkansgrupp behöver arbeta kontinuerligt med analys och uppföljning.

För kommunens jämställdhetsarbete finns struktur och rutiner på plats. Precis som för arbetsmiljöarbetet är utmaningen att omsätta dem i praktiken. Kvinnor och män måste få samma förutsättningar och möjligheter till karriärutveckling, löneutveckling och att självständigt kunna forma sitt eget liv.

Borås Stad behöver fortsätta arbetet för ett jämställt arbetsliv där hälso- och arbetsmiljöarbetet prioriteras på samtliga ledningsnivåer. Det är viktigt att ta vara på befintliga medarbetares kompetens och att arbeta strategiskt med omställning av medarbetare till bristyrken. Medarbetare motiveras att gå från deltid till heltidsarbete och äldre medarbetare motiveras till ett långt arbetsliv. Att frigöra värdeskapande tid genom digitalisering är idag en given del i utvecklingen av arbetslivet. Kommunstyrelsen leder det strategiska arbetet och nämnderna har ett fortsatt uppdrag att arbeta för de förändringar som krävs i verksamheterna för ett hållbart arbetsliv.

1 Medarbetare

Hållbar arbetskraft i alla åldrar är en nödvändighet för att möta framtida kompetensförsörjningsbehov. Den demografiska utvecklingen ställer krav på Borås Stad att finna lösningar. Det handlar bland annat om att få medarbetare att arbeta heltid och att arbeta till en högre ålder. Som arbetsgivare är det därför viktigt att ge stöd och förutsättningar för ett långt och hållbart arbetsliv.

I detta avsnitt redovisas och kommenteras det som har med personalbemanning att göra. I slutet finns ett antal tabeller för den som vill ta del av mer statistik.

1.1 Anställda

Antalet tillsvidareanställda har ökat med drygt 170 personer under 2025. De största ökningarna återfinns inom yrkesgrupperna handläggarsarbete, vårdbiträden, stödpedagog, stödassistent och vårdare, socialsekreterare samt sjuksköterskor, som samtliga ökat med omkring 20 till 30 medarbetare. Även yrkesgrupper som elevassistenter, gymnasielärare och grundskolelärare har ökat men ökningarna har varit mindre.

Behovet av handläggartjänster har ökat i takt med att kraven på den offentliga förvaltningen blivit mer omfattande och komplexa. Förändringar i lagstiftning, skärpta krav på kvalitet och säkerhet samt ett stärkt fokus på rättssäkerhet och uppföljning innebär att verksamheterna behöver förstärka organisationen med kompetenser som kan möta dessa krav.

En glädjande utveckling är att både socialsekreterare och sjuksköterskor har ökat med drygt 20 medarbetare inom respektive yrkesgrupp mellan 2024 och 2025. Detta är betydelsefullt då båda yrkesgrupperna förekommer inom verksamheter där behoven ökar samtidigt som yrkesgrupperna under en längre tid varit svårrekryterade.

Ökningen av socialsekreterare berör framför allt Individ- och familjeomsorgsförvaltningen. Det förbättrade rekryteringsläget har möjliggjort för förvaltningen att ersätta inhyrda socialsekreterare med egen tillsvidareanställd personal. Utvecklingen är ett resultat av ett långsiktigt arbete med att stärka Borås Stads attraktivitet som arbetsgivare för yrkesgruppen. Trots ökningen är socialsekreterare fortsatt en yrkeskategori med relativt hög personalomsättning och ett rekryteringsläge som bedöms som utmanande.

Gällande sjuksköterskor framkommer en liknande positiv trend. Ökningen av antalet medarbetare har huvudsakligen skett inom Vård- och äldreomsorgen som beskriver att det under 2025 varit lättare att rekrytera sjuksköterskor än tidigare. En förklaring som lyfts fram är att man kunnat se att Borås Stads attraktivitet som arbetsgivare stärkts i konkurrensen med andra arbetsgivare. Detta har skett genom en rad olika insatser. Exempelvis erbjuds arbetsplatsförlagd utbildning samt att man informerar om möjligheterna att arbeta för Borås stad på sjuksköterskeprogrammet vid Högskolan i Borås. Syftet med insatserna är att nå ut till blivande sjuksköterskor och locka dem till organisationen som framtida medarbetare.

Trots den positiva utvecklingen har gruppen sjuksköterskor, i likhet med socialsekreterare, fortsatt en relativt hög personalomsättning. Detta innebär att Borås Stad även här behöver fortsätta arbetet med att stärka sin attraktivitet som arbetsgivare, särskilt med hänsyn till den demografiska utvecklingen som leder till att behovet av kompetens inom äldreomsorgen förväntas öka.

Vård- och äldreomsorgen uppger att man under 2025 haft relativt goda förutsättningar att tillsätta utlysta tjänster som undersköterska, även om antalet tillsvidareanställda inom yrkesgruppen inte har ökat nämnvärt totalt sett. Det ökade antalet tillsvidareanställda inom yrkesgruppen vårdbiträde förklaras av att medarbetare inte hinner slutföra undersköterskeutbildning innan regler om LAS-konvertering träder i kraft vilket gör att medarbetaren tillsvidareanställs automatiskt. Förvaltningen uppger samtidigt att det varit ett fortsatt jämnt flöde av medarbetare som studerar på betald arbetstid för att kunna erhålla yrkesbevis som

undersköterska. Samtidigt betonas att detta kan förändras på grund av individuella förutsättningar hos medarbetare och i takt med att verksamhetens behov förändras.

Den största minskningen av personal återfinns inom yrkeskategorin hantverkararbete, som bland annat omfattar befattningar som hantverkare, fordonsförare, anläggningsarbetare och vaktmästare. Förändringen berör främst Servicekontoret som har majoriteten av denna medarbetargrupp inom sin verksamhet. Minskningen kan huvudsakligen förklaras av pensionsavgångar. Under 2025 utgjorde pensionsavgångar 16 av totalt 23 avgångar, medan motsvarande siffra för 2024 var 6 pensionsavgångar av 18 avgångar. I yrkesgruppen hantverkararbete är ca 70 procent av medarbetarna 50 år eller äldre vilket kommer att innebära att personalomsättningen på grund av pensionsavgångar sannolikt kommer att vara högre än i många andra yrkesgrupper.

Servicekontoret uppger samtidigt att man lyckats rekrytera ersättare och att bemanningssituationen därför är stabilare än vad en jämförelse mellan olika år indikerar. Sammantaget visar detta att minskningen främst är kopplad till pensionsavgångar och inte till bristande möjligheter att rekrytera.

Befolkningsprognosen pekar på en ökning av andelen äldre invånare i framtiden. Denna demografiska förändring kommer att leda till ökade behov inom vård och omsorg under de kommande åren. Detta gör det avgörande för Vård- och äldreförvaltningen att fortsätta arbeta med kompetensförsörjning för att möta de framtida utmaningarna. Det är essentiellt att organisationen säkerställer att den har tillräcklig kompetens för att tillgodose medborgarnas behov av vård och omsorg.

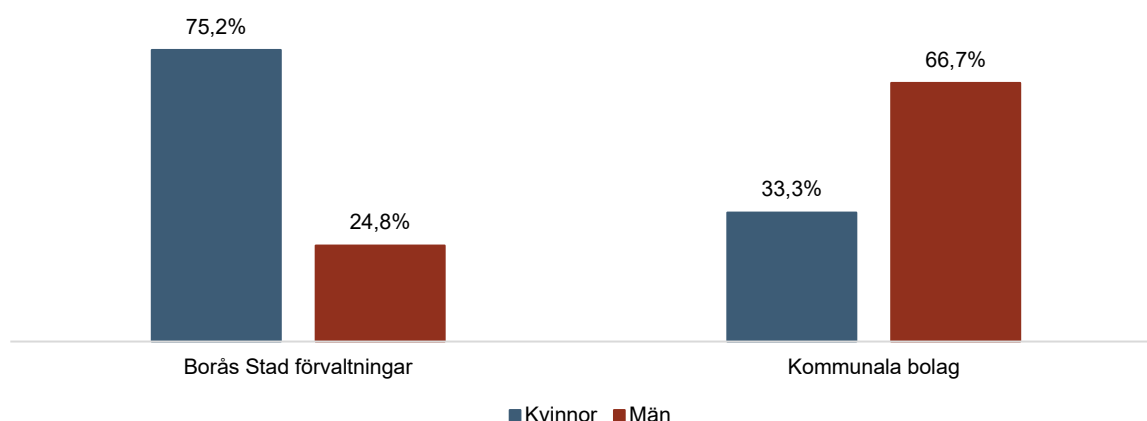
I övrigt är personalförändringarna relativt små. I regel rör det sig om en handfull medarbetare inom respektive yrkesgrupp.

Borås Stads framtida rekryteringsutmaning skulle kunna reduceras om fler medarbetare valde att arbeta heltid istället för deltid. 2025 motsvarade deltidsarbete bland undersköterskor och vårdbiträden hela 74 heltidstjänster. För förskollärare och barnskötare har tjänstledighet beviljats motsvarande 57 heltidstjänster, medan siffran för stödpedagoger och vårdare uppgick till 52 heltidstjänster. En minskning kan ses jämfört med 2024, då motsvarande siffror var 83 heltidstjänster inom vård och omsorg, 57 heltidstjänster för förskollärare och barnskötare samt 43 heltidstjänster för stödpedagoger och vårdare.

Under de senaste fem åren har tjänstledigheter motsvarande 340–370 heltidstjänster beviljats årligen, med varierande omfattning mellan olika år och yrkeskategorier. Även om det förekommer variationer mellan enskilda år är uttaget stabilt över längre tid och ligger inom intervallet 340–370 heltidstjänster per år, utan några tydliga indikationer på mer omfattande minskningar. Om dessa medarbetare i stället skulle arbeta heltid skulle detta kunna täcka närmare 30 procent av de tjänster som Borås stad behöver tillföra på grund av ökade behov. Genom att i högre utsträckning uppmuntra medarbetare att arbeta heltid skulle organisationen således kraftigt kunna minska rekryteringsbehovet och bättre möta framtidens utmaningar.

Fördelningen mellan män och kvinnor i förvaltningarna är relativt oförändrad. 75 procent av de anställda är kvinnor och 25 procent är män. De kommunala bolagen har en omvänd fördelning där andelen män är 67 procent och andelen kvinnor 33 procent.

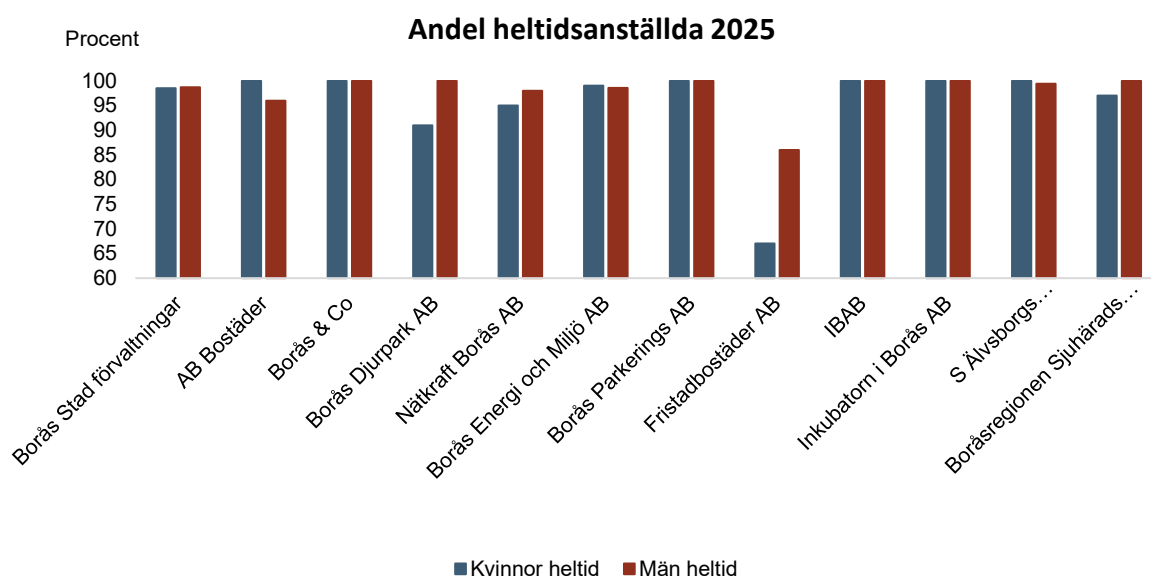
Andel tillsvidareanställda 2025

Medelåldern för Borås Stads tillsvidareanställda är lite högre än kommunanställda i riket. Medelåldern för både kvinnor är nästan 47 år. Motsvarande siffra för kommunanställda i riket är 46 år för kvinnor och 44 år för män.

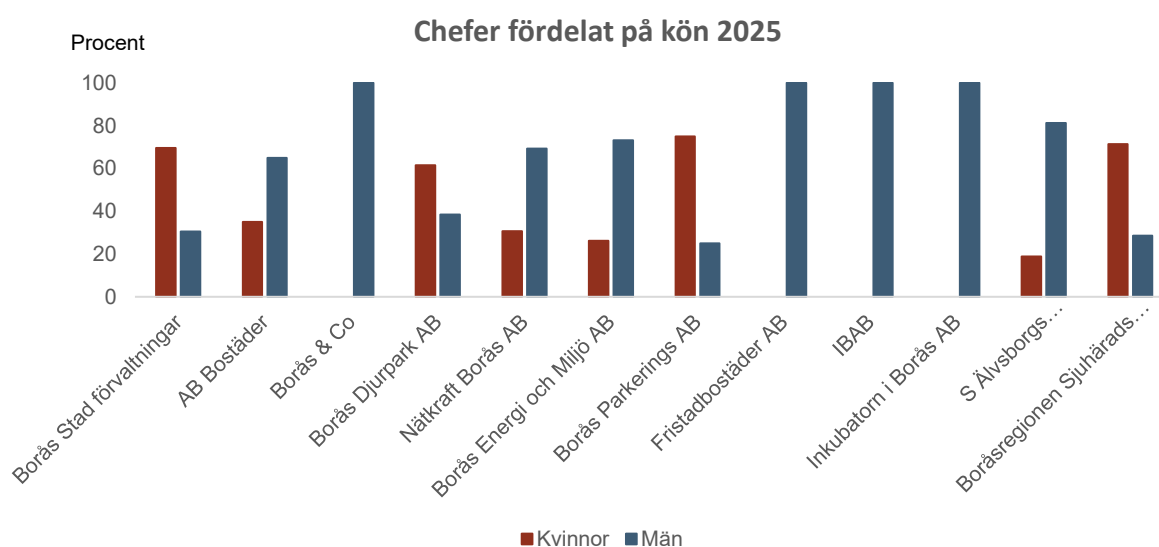
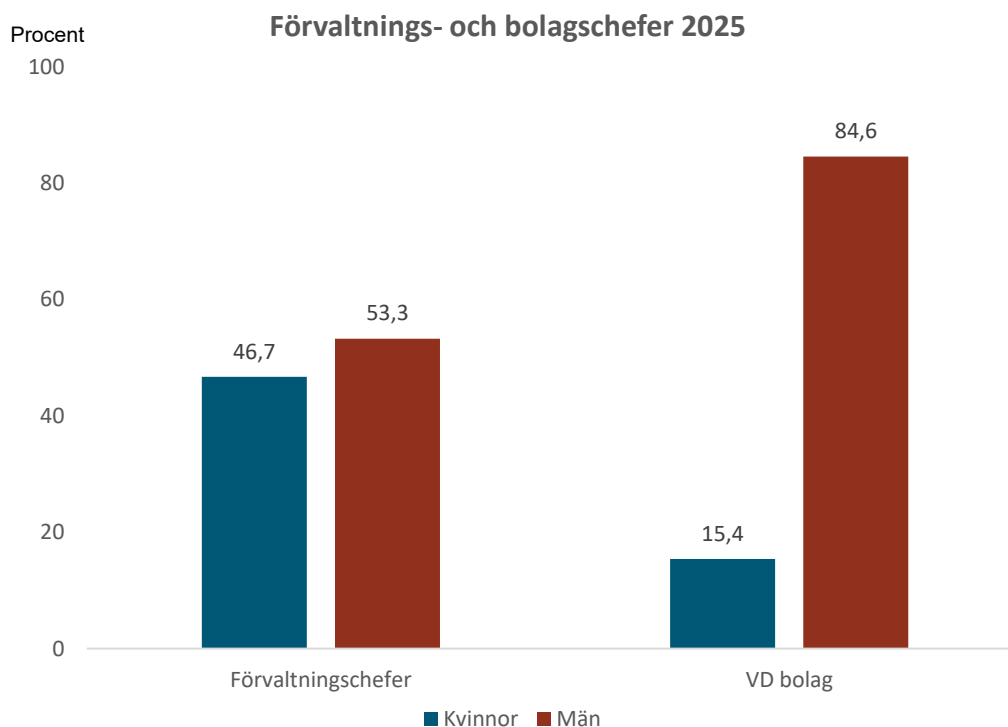
98,5 procent av de tillsvidareanställda medarbetarna har heltidsanställning. 829 medarbetare eller tio procent av kvinnorna och fyra procent av männen hade den 1 november 2025 beviljad partiell tjänstledighet utifrån heltidsbeslutet, vilket är en minskning med nästan 50 medarbetare jämfört med samma period 2024. Genomsnittlig sysselsättningsgrad för dessa medarbetare är cirka 80 procent. För kvinnorna 81 procent och för männen 79 procent. Närmare 90 procent av medarbetarna som beviljats partiell ledighet utifrån heltidsbeslutet under 2025 finns inom kvinnodominerade yrken som undersköterskor, förskollärare och stödassistenter.

Fördelningen mellan tillsvidareanställda kvinnor och män som har heltidsanställning varierar i de kommunala bolagen. Lägst andel heltidsanställda kvinnor har Fristadbostäder med 67 procent, därefter Borås Djurpark med 91 procent och Nätkraft med 95 procent. Lägsta andelen heltidsanställda män har Fristadbostäder med 86 procent följt av AB Bostäder med 95 procent samt Borås Nätkraft och Borås Energi och Miljö som samtliga ligger på 98 procent.

Enligt förvaltningarna har 113 medarbetare tillsvidareanställts genom automatisk konvertering enligt lagen om anställningsskydd. Flest konverteringar har skett inom vård och omsorg där 88 medarbetare fått tillsvidareanställning i enlighet med lagen.

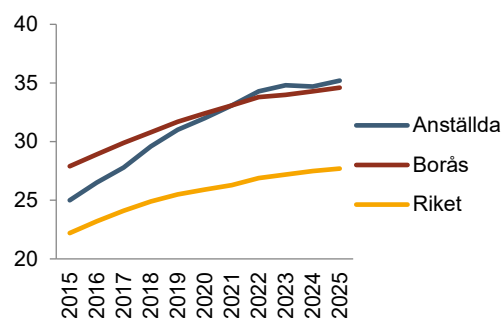
För att betraktas som jämställd ska fördelningen bland chefer motsvara den könsfördelning som finns bland anställda totalt. Andelen kvinnliga chefer 2025 var 69,5 procent och motsvarande siffra 2024 var 70,2 procent. Detta visar en marginell förändring i könsfördelning gällande chefer. Detta innebär att det fortfarande inte är en jämställd fördelning mellan könen då andelen kvinnor av samtliga tillsvidareanställda medarbetare uppgår till 75,2 procent. Sju av femton förvaltningschefer är kvinnor. Den största andelen kvinnliga chefer finns på enhetschefsnivå där 72 procent är kvinnor vilket är oförändrat till 2024. I de kommunala bolagen är andelen kvinnliga chefer 33 procent vilket får betraktas som jämställt, då andelen kvinnor är 33 procent.

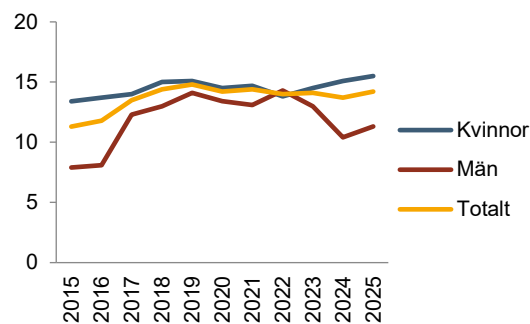
Antalet anställda med utländsk bakgrund har ökat med 126 medarbetare från 2024 till 2025. Det innebär att 35,2 procent av samtliga anställda har utländsk bakgrund vilket är en ökning med 0,5 procent från 2024. Flest medarbetare med utländsk bakgrund finns bland vårdbiträden och lokalvård, där mer än 70

procent har utländsk bakgrund. Andelen chefer med utländsk bakgrund är 14,2 procent vilket är ungefär samma andel som år 2024. Även om det finns skillnader mellan yrkesgrupper visar helheten att organisationens samlade andel anställda med utländsk bakgrund i stort speglar Borås befolkningssammansättning. Enligt 2025 års statistik från Statistiska centralbyrån har 34,6 procent av Borås invånare utländsk bakgrund.

Procent **Utländsk bakgrund**

Procent **Chefer med utländsk bakgrund**

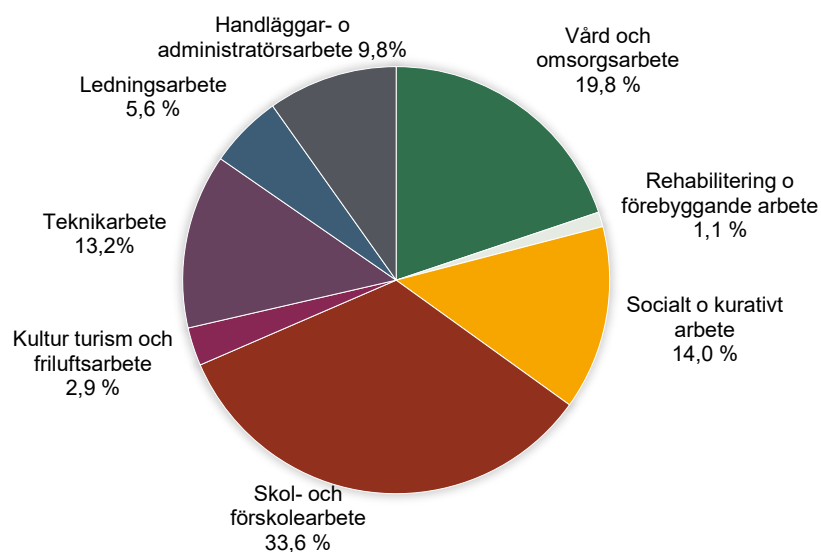

1 872 tillsvidareanställda medarbetare har tagit ut föräldraledighet under året. Av dessa var 1 463 kvinnor och 409 män vilket i stort motsvarar den könsfördelning som finns bland anställda totalt. Kvinnorna tar ut mer än dubbelt så många dagar som männen då kvinnorna i genomsnitt tagit ut 73 dagar och männen 30 dagar. Detta ligger i linje med 2024 då kvinnor också tog ut lite mer än dubbelt så många dagar som män. Det finns fortfarande en stor utvecklingspotential för att nå jämställdhet i frågan även om skillnaden i uttagna föräldraledighetsdagar mellan kvinnor och män har minskat något de senaste åren.

2 438 tillsvidareanställda medarbetare har tagit ut ledighet för vård av barn (VAB). Av dessa medarbetare är 81 procent kvinnor och 19 procent är män. Kvinnorna har i genomsnitt tagit ut 14 dagar och männen 12 dagar.

Några förändringar har skett av andelen anställda inom yrken på huvudgruppsnivå. De största förändringarna har skett inom tekniskarbete där andelen anställda minskat med 0,5 procentenheter medan anställda inom vård och omsorgsarbete och socialt och kurativt arbete ökat med nästan 0,3 respektive 0,4 procentenheter. I övrigt är de procentuella förändringarna av antalet anställda per verksamhet marginella i jämförelse med 2024. Det handlar i regel om ökning eller minskningar på omkring 0,1 procentenheter.

TILLSVIDAREANSTÄLLDA PER VERKSAMHET

1.2 Personalomsättning

Personalomsättningen uttrycks i procent och beräknas på genomsnittligt antal tillsvidareanställda som under året slutat sin anställning i Borås Stad. Även pensionsavgångar ingår.

Om personalomsättningen upplevs som positiv eller negativ avgörs ofta av vad en rekrytering kostar, hur god tillgång det finns på lämplig kompetens och hur lång tid det tar för en nyanställd att nå full arbetskapacitet. En alltför stor rörlighet innebär ökad arbetsbelastning för arbetsgrupper och att verksamhetens kvalitet och effektivitet riskerar att bli lägre.

År 2025 uppgår personalomsättningen i Borås Stad till 7,1 procent och är därmed oförändrad jämfört med 2024. Utfallet ligger i linje med utvecklingen i kommunsektorn under 2024 enligt SKR:s senast publicerade statistik, där en lägre personalomsättning än året innan framkom och indikerade en bredare avmattning i rörligheten. Det fortsatt osäkra konjunkturläget bedöms ha bidragit till en mer försiktig arbetsmarknad och detta avspeglas även i Borås Stads resultat.

När det gäller fördelningen mellan könen uppgick personalomsättningen 2025 till 6,9 procent för kvinnor och 7,8 procent för män. I jämförelse med 2024, då motsvarande nivåer var 7,2 procent för kvinnor och 6,9 procent för män, innebär årets resultat en marginell minskning bland kvinnor och en ökning bland män. Variationerna bedöms främst vara kopplade till naturliga svängningar inom olika yrkeskategorier. Inom vissa mansdominerade yrkesområden har dessutom en högre andel pensionsavgångar noterats, vilket har påverkat männens personalomsättning. Exempelvis uppgick antalet pensionsavgångar inom yrkesgruppen hantverkare till 16 under 2025, jämfört med 6 under 2024. Dessa förändringar påverkar den procentuella personalomsättningen även om rörligheten i övrigt bedöms ha varit relativt stabil. Det bör även beaktas att män utgör en mindre andel av den totala personalstyrkan och att mindre förändringar i antal avgångar därför ger större procentuella utslag.

Borås Stad arbetar kontinuerligt med insatser för att stärka ledarskapet, erbjuda utvecklingsmöjligheter och skapa en attraktiv arbetsmiljö. Dessa faktorer bidrar till att medarbetare trivs och väljer att stanna kvar i organisationen, vilket skapar kontinuitet och kvalitet i verksamheterna.

Högst personalomsättning i yrkesgrupper med minst 100 anställda 2025 har arbets- och fysioterapeuter där nivån har ökat från 13,0 procent 2024 till 16,6 procent 2025. Därefter följer socialsekreterare som minskar från 14,2 till 13,4 procent. Vårdbiträden uppvisar en ökning från 7,6 till 11,6 procent mellan 2024 och 2025 och sjuksköterskor minskar från 12,9 till 11,2 procent under samma period. Även om personalomsättningen för både sjuksköterskor och socialsekreterare minskat så ligger grupperna fortsatt på en hög nivå.

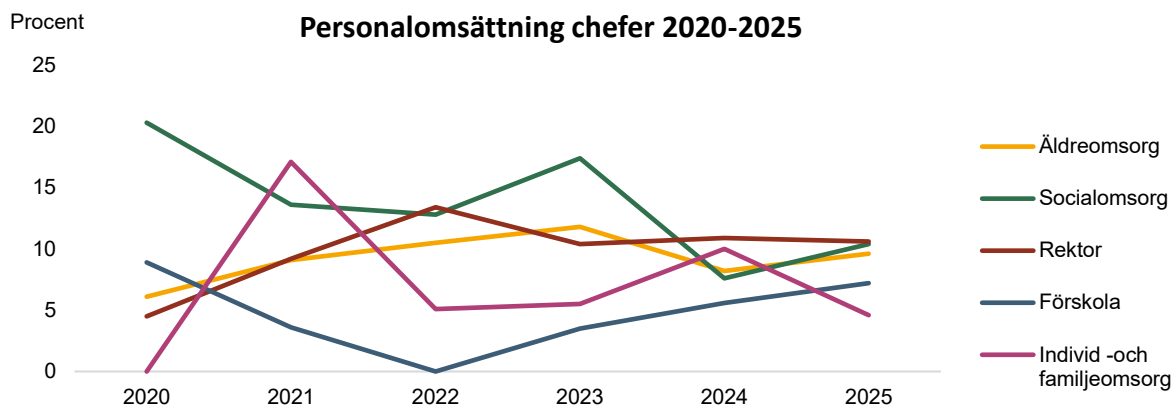
Lägst personalomsättning 2025 återfinns inom övrigt lärararbete där nivån minskar från 6,7 procent 2024 till 3,1 procent 2025. Därefter följer barnskötare som minskar från 5,4 till 3,6 procent samt förskollärare där personalomsättningen minskar från 4,8 procent 2024 till 4,4 procent 2025.

En genomgång av pensionsavgångarna i relation till personalomsättningen visar att pensionsavgångarnas omfattning påverkar personalomsättningen i olika yrkesgrupper på skilda sätt. Inom yrkesgrupperna arbets- och fysioterapeuter samt hantverkarsarbete sammanfaller ökningen i personalomsättning mellan 2024 och 2025 med en tydlig ökning av pensionsavgångarna, vilket indikerar att en del av utvecklingen kan kopplas till dessa avgångar. För yrkesgrupper som sjuksköterskor och socialsekreterare förändras personalomsättningen mellan åren utan motsvarande förändringar pensionsavgångar. Detta visar att variationerna i dessa grupper främst beror på förändringar i avgångarna där medarbetare valt att avsluta sin anställning på egen begäran.

I en situation där det blir allt mer utmanande att rekrytera medarbetare med rätt kompetens är det centralt att organisationen erbjuder goda utvecklingsmöjligheter och bedriver ett aktivt arbetsmiljöarbete, då det skapar förutsättningar för både kontinuitet och kvalitet i verksamheten. Det är även viktigt att arbetet med

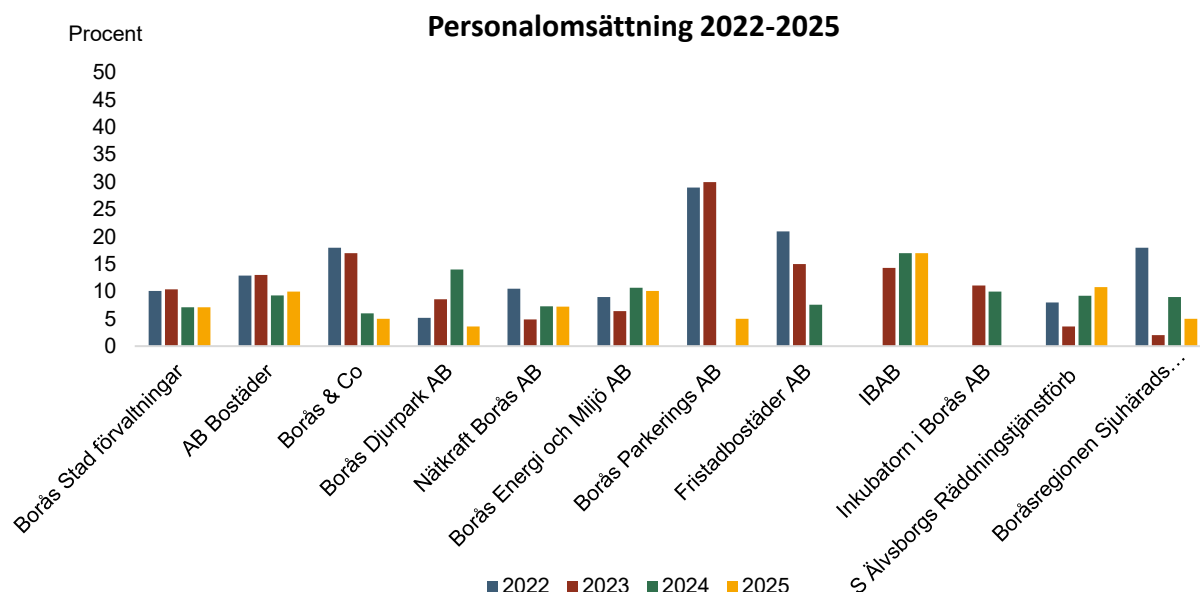
kompetensförsörjning inkluderar en planering för kommande pensionsavgångar samt insatser som gör det möjligt för medarbetare att fortsätta arbeta så länge som möjligt.

För chefsgrupper med minst 30 chefer inom samma verksamhetsområde har personalomsättningen varit högst bland rektorer med 10,6 procent, chefer inom social omsorg med 10,4 procent och bland chefer inom äldreomsorg med 9,6 procent. Av alla chefer i Borås Stad har 46 valt att sluta varav sju är registrerade som pensionsavgångar. Det innebär att en chef färre har slutat i år jämfört med 2024 då det var totalt 47 chefer som slutade.

668 medarbetare har avslutat sin anställning under året vilket är cirka tio fler än 2024. Av de medarbetare som valt att sluta är 169 registrerade som pensionsavgångar. Där finns bland annat 30 undersköterskor, 16 inom personalgruppen hatverkararbete, 13 förskollärare och 13 stödpedagoger.

Enligt rekryteringsprognosen fram till 2034 kommer det att behöva rekryteras [drygt](#) 750 nya medarbetare bara inom vård, skola, omsorg och socialtjänst till följd av förändrat behov utifrån demografi och kommande pensionsavgångar. Läger man till vad övrig personalomsättning innebär kan rekryteringsbehovet mångdubblas inom nämnda verksamhetsområden. För att klara framtida kompetensförsörjning är det därför värdefullt att få medarbetare att kunna och vilja fortsätta arbeta i Borås Stad och därigenom sänka personalomsättningen.

Personalomsättningen i de kommunala bolagen varierar i stort. Eftersom antalet anställda skiljer sig åt är det mest ändamålsenligt att utvärdera bolagen var för sig över tid.

Vid analys av personalomsättning bör det beaktas att flera av bolagen är relativt små sett till antal anställda. Då nyckeltalet för personalomsättning beräknas som antalet avgångar i relation till genomsnittligt antal anställda under året, kan enstaka avgångar i ett mindre bolag ge ett oproportionerligt stort procentuellt utslag mellan olika verksamhetsår. Siffrorna bör därför alltid tolkas med hänsyn till respektive bolags storlek.

1.2.1 Vad kostar personalomsättning?

Det enkla svaret på frågan om vad personalomsättning kostar är ”det beror på”. Bidrar rörligheten till ökad eller förnyad kompetens är personalomsättningen att betrakta som positiv och något man ofta är beredd att betala för. Men om medarbetare slutar efter kort anställningstid, återbesättningar tar lång tid eller innebär svårigheter att hitta rätt kompetens så är personalomsättningen negativ och man riskerar kostnader kopplade till nyrekrytering, sänkt kvalitet och ökad belastning för de medarbetare som är kvar. Att göra en ekonomisk beräkning av kostnaden för personalomsättning innebär därför att man måste ta hänsyn till både återbesättningskostnader och kostnader för avveckling. Det finns även risk för kostnader kopplade till ökad sjukfrånvaro om kvarvarande medarbetare blir för hårt belastade under längre tid.

Ekonomen Anders Johrén har utvecklat en personalekonomisk modell där kostnader kopplade till rekryteringsarbete delas upp i fyra områden:

Rekryteringskostnader som annonsering, tid för intervju och referenstagning

Introduktionskostnader för tid för introduktion och löpande handledning

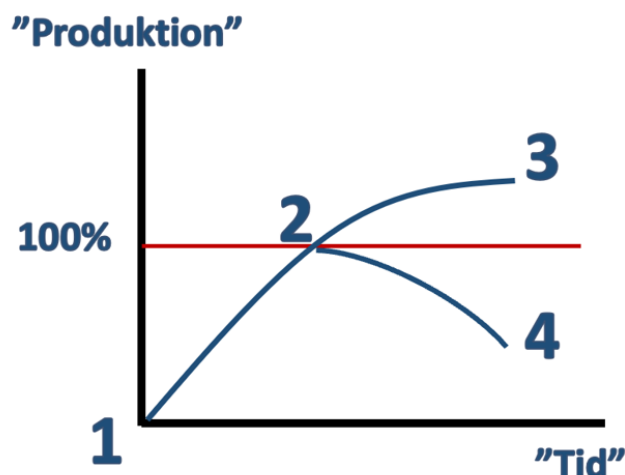
Inskolningskostnader för tiden innan nyanställd når full arbetsinsats

Avvecklingskostnader innefattar minskad prestation från den som lämnar och förlorad effektivitet under vakansperiod

Om man mot bakgrund av ovanstående områden utgår från att en genomsnittlig kostnad för en extern rekrytering uppgår till (lågt räknat) 200 000 kr, så är kostnaden för de 650 externa rekryteringar som gjorts under året drygt 130 miljoner kronor. Bara kostnaderna för själva rekryteringen borde alltså vara ett incitament för att arbeta med att skapa goda utvecklingsmöjligheter och bedriva ett aktivt arbetsmiljöarbete.

Följande bild (hämtad från Nyckeltalsinstitutet) visar hur tid i anställningen påverkar nivån på vad en medarbetare bidrar med till verksamheten (=produktion):

1. **Ny på jobbet** – En nyanställd medarbetare startar egentligen på minus då den under introduktionen sannolikt kräver mer resurser än vad den genererar
2. **God nivå** – Efter en tid har medarbetaren nått en förväntad nivå
3. **Full potential** – Efter ytterligare tid når medarbetaren sin fulla potential och bidrar i hög utsträckning till utveckling i verksamheten
4. **Stagnation** – Saknas trivsel, möjlighet till utveckling, påverkan med mera, så riskerar man att medarbetaren stagnerar i sitt intresse att bidra till utveckling och väljer att avsluta sin anställning eller hamnar i sjukskrivning och arbetsgivaren får rekrytera på nytt.

©Nykeltalsinstitutet

1.3 Timavlönade

Antalet timavlönade årsarbetare är en av de indikatorer Kommunfullmäktige valt att följa under många år. Målet är att arbetad tid för timavlönade omräknat till årsarbeten ska minska. Antalet timavlönade årsarbetare har efter förra årets minskning åter igen ökat något. Utfallet för 2025 blev 422 årsarbeten vilket är 17 årsarbeten fler än 2024.

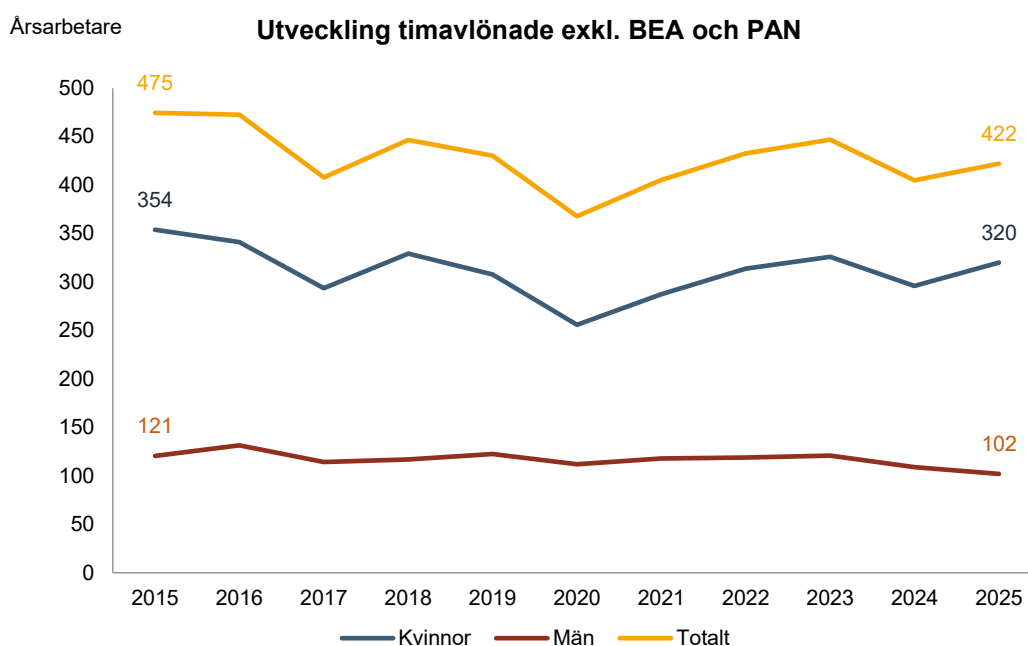
Förändringarna i användningen av timavlönade mellan 2024 och 2025 varierar mellan förvaltningarna, där vissa ökat sin användning medan andra minskat. Dessa förändringar är dock marginella och ökningen kan främst härledas till äldreomsorgen. Vård- och äldreomsorgsförvaltningen förklarar detta med att ett nytt vård- och omsorgsboende öppnades under 2025, där verksamheten behövde rekrytera timanställda och periodvis även bemanna med timavlönade under uppstartsfasen. Hemtjänsten har samtidigt behövt utöka sin verksamhet till följd av ökade behov. Då det varit svårt att rekrytera personal i den omfattning som krävts har timavlönade använts som förstärkning under rekryteringsfasen. Sammantaget innebär detta att

ökningen av timavlönade främst är kopplad till förändrade förutsättningar och ökat kapacitetsbehov inom äldreomsorgen.

Sociala omsorgsförvaltningen uppger att det finns ett ständigt behov av att hantera korttidsfrånvaro bland personalen. Detta kan ha olika skäl såsom vård av barn, sjukfrånvaro eller plötsligt insatta möten som kräver extra personal. För att kunna upprätthålla en god och stabil verksamhet, med kontinuitet och kvalitet i vården och omsorgen, är det nödvändigt att ha tillgång till timanställda som kan täcka upp vid behov. Dessa timanställda spelar en avgörande roll i att säkerställa att verksamheten kan fortsätta att fungera väl även när ordinarie personal är frånvarande.

Timavlönade medarbetare anställda enligt beredskapsavtalet (BEA) eller PAN-avtalet (personliga assistenter och anhörigvårdare) har utfört arbete som motsvarar cirka 185 årsarbeten vilket är i nivå med utfallet 2024.

Som några av förvaltningarna beskrivit är sjukfrånvaro, framför allt korttidsfrånvaro, vård av barn samt god bemanningsplanering faktorer som påverkar behovet av timavlönad personal. Huruvida timavlönade medarbetare är ett alternativ avgörs i varje unik situation. En alltför restriktiv hållning riskerar att leda till ökad sjukfrånvaro eller ökad personalrörlighet. Som underlag för diskussion om vad en alltför stor återhållsamhet med att ta in ersättare vid korttidsfrånvaro kan innebära har en jämförelse mellan frånvaro och timavlönade medarbetare gjorts inom de mest personalkrävande verksamheterna. I beräkningen ingår antalet timmar för sjukfrånvaro upp till och med 14 dagar som summerats med antalet timmar för tillfällig vård av barn (VAB). För äldreomsorg och social omsorg har även frånvaro på grund av semester räknats med då dessa verksamheter har behov av ersättare även vid sådan frånvaro. Antalet timmar har sedan omvandlats till årsarbeten.

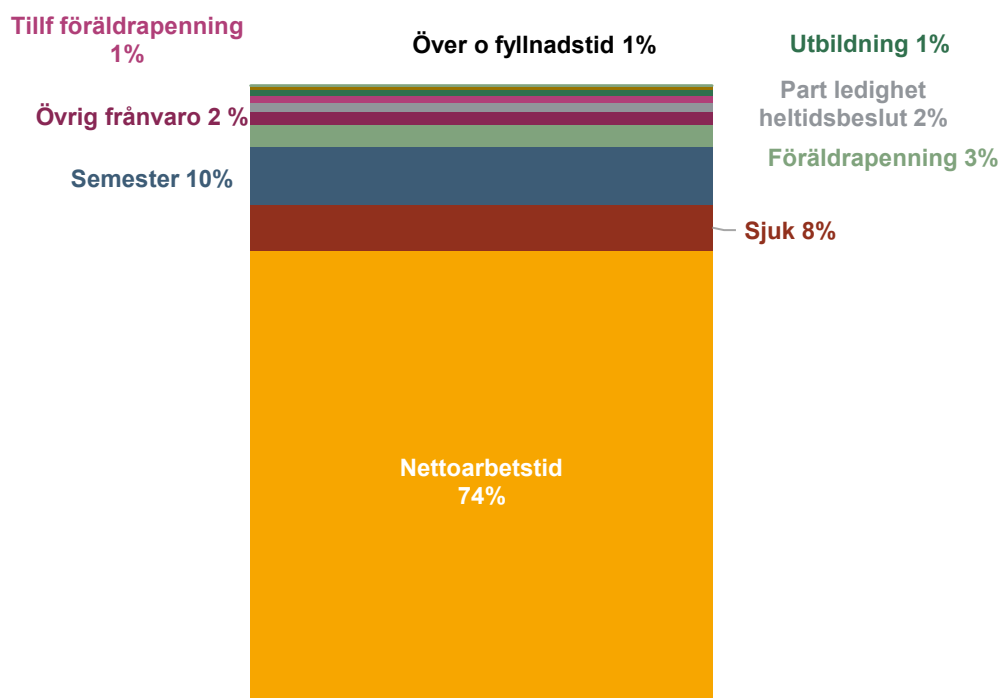

Korttidsfrånvaro i förhållande till timavlönade

Verksamhet	Frånvaro i årsarbeten	Timavlönade i årsarbeten	Timavlönade i förhållande till frånvaro
Förskola	76	64	84 procent
Grundskola	93	80	86 procent
Social omsorg	168	68	40 procent
Äldreomsorg	429	149	35 procent

1.4 Resursanvändning

15,4 miljoner arbetstimmar har utförts under året vilket motsvarar cirka 9 060 årsarbeten. Det innebär en nettoarbetstid på 74 procent av bruttoarbetstiden.

1 030 tillsvidareanställda medarbetare har inlöst övertid och saknar därmed rätt till övertidsersättning. Deras övertid, så kallad TT-tid, registreras normalt inte i kommunens löne-/personalsystem utan registreras som flextid. Det sammanlagda flexsaldot för dessa medarbetare ligger kring 71 000 timmar vilket motsvarar en utförd arbetstid motsvarande 41 årsarbetare.

Att skapa förutsättningar för och stimulera medarbetare att ta ut den lagstadgade semestern är viktigt, inte minst ur ett arbetsmiljöperspektiv. Antalet sparade semesterdagar minskade från närmare nittiofemtusen dagar 1 januari 2025 dagar till nittiofyratusen dagar 1 januari 2025. Även om antalet sparade semesterdagar minskat något mellan åren har Borås Stad en semesterskuld till medarbetarna på närmare 220 miljoner kronor om man utgår från en schablonmässig beräkning på 2025 års medianlön 34 300 kronor.

1.5 Tabellavsnitt medarbetare

Tabell 1.5.1 Anställda per nämnd 2025-11-01

Nämnd	Tillsv anst kvinnor	Tillsv anst män	Visstid kvinnor	Visstid män	Förändring jmf med föregående år (tillsv anst)
Arbetslivsnämnden	143	83	8	1	11
Fritids- och folkhälsonämnden	123	85	13	7	5
Förskolenämnden	1192	44	91	4	12
Grundskolenämnden	1 725	459	313	142	5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	549	294	49	39	16
Individ- och familjeomsorgsnämnden	271	69	11	4	39
Kommunstyrelsen	92	57	8	4	-2
Kulturnämnden	154	73	16	13	5
Lokalförsörjningsnämnden	25	29	0	0	-1
Miljö- och konsumentnämnden	52	17	2	0	-3
Revisorskollegiet	2	3	0	0	0
Samhällsbyggnadsnämnden	55	43	2	3	1
Servicenämnden	110	284	14	36	-2
Sociala omsorgsnämnden	737	205	24	13	3
Tekniska nämnden	59	101	3	3	3
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 841	495	158	61	80
Överförmyndarnämnden	5	6	0	0	1
Totalt kommunen	7135	2 347	712	330	173

Tabell 1.5.2 Anställda per personalgrupp 2025-11-01

Personalgrupp	Tillsv anst kvinnor	Tillsv anst män	Visstid kvinnor	Visstid män	Förändring tillsv anst jmf med föregående år
Ledningsarbete	369	158	7	3	10
Handlägg- och administratörsarbete					
Handläggarbete	410	172	26	15	35
Administratörsarbete	303	46	14	4	-3
Vård och omsorgsarbete					

Personalgrupp	Tillsv anst kvinnor	Tillsv anst män	Visstid kvinnor	Visstid män	Förändring tillsv anst jmf med föregående år
Läkare	2	0	0	0	0
Psykolog	11	2	1	0	-1
Sjuksköterska	246	29	0	0	24
Undersköterska	1 072	242	48	10	-1
Vårdbiträde	169	109	96	41	32
Rehabilitering och förebyggande arbete					
Arbets- och fysioterapeut m.fl.	85	21	1	0	-2
Socialt och kurativt arbete					
Socialekreterare m.fl.	246	47	6	1	21
Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent	77	26	4	3	7
Stödpedagog, -assistent, vårdare	531	189	24	11	28
Personlig assistent, anhörigvårdare	106	18	3	1	-1
Övrigt socialt och kurativt arbete	64	20	7	1	6
Skol- och förskolearbete					
Grundskollärare	610	143	114	55	9
Gymnasielärare	249	184	33	30	8
Förskollärare	722	36	48	0	-5
Fritidspedagog	63	22	86	47	3
Övrigt lärararbete	237	82	36	16	4
Barnskötare	464	13	41	3	8
Elevassistent	211	92	57	24	11
Övrigt skol- och förskolearbete	44	12	2	1	-2
Kultur, turism och friluftsbete					
Fritidsledare	26	34	7	3	-3
Bibliotekarie, biblioteksassistent	63	19	0	1	4
Övrig kultur, turism och fritid	78	55	14	12	0
Teknikarbete					
Teknisk handläggare	38	22	2	1	-3
Ingenjör	34	70	2	1	1

Personalgrupp	Tillsv anst kvinnor	Tillsv anst män	Visstid kvinnor	Visstid män	Förändring tillsv anst jmf med föregående år
Tekniker	16	85	1	1	
Hantverkare m.m.	23	277	9	40	-14
Köks- och måltidsarbete	287	74	11	1	-9
Städ, tvätt och renhållningsarbete	279	49	11	2	-4
Totalt kommunen	7135	2 347	712	330	173

Tabell 1.5.3 Anställda per personalgrupp 2025-11-01 (tillsvidare och visstid) med utländsk bakgrund i procent

Personalgrupp	Kvinnor	Män	Totalt
Ledningsarbete	15,5	11,3	14,2
Handlägg- och administratörsarbete			
Handlägggararbete	18,4	16,7	17,9
Administratörsarbete	28,7	36,0	29,7
Vård och omsorgsarbete			
Psykolog	16,7	0,0	14,3
Sjuksköterska	23,2	37,9	24,7
Undersköterska	55,6	78,5	59,8
Vårdbiträde	70,8	78,0	73,4
Rehabilitering och förebyggande arbete			
Arbets- och fysioterapeut m.fl.	19,8	14,3	18,7
Socialt och kurativt arbete			
Socialsekreterare m.fl.	26,6	35,4	28,0
Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent	27,2	51,7	33,6
Stödpedagog, -assistent, vårdare	37,7	44,5	39,5
Personlig assistent, anhörigvårdare	54,1	61,1	55,1
Övrigt socialt och kurativt arbete	21,1	23,8	21,7
Skol- och förskolearbete			
Grundskollärare	23,0	25,4	23,5
Gymnasielärare	24,5	17,5	21,5

Personalgrupp	Kvinnor	Män	Totalt
Förskollärare	19,1	22,2	19,2
Fritidspedagog	26,0	27,5	26,5
Övrigt lärararbete	32,5	40,4	34,6
Barnskötare	51,3	37,5	50,9
Elevassistent	27,3	41,4	31,6
Övrigt skol- och förskolearbete	13,0	46,2	20,3
Kultur, turism och friluftsbete			
Fritidsledare	42,4	56,8	50,0
Bibliotekarie, biblioteksassistent	22,2	0,0	16,9
Övrig kultur, turism och fritid	8,7	14,9	11,3
Teknikarbete			
Teknisk handläggare	17,5	21,7	19,0
Ingenjör	11,1	22,5	18,7
Tekniker	0,0	19,8	16,5
Hantverkare m.m.	3,1	22,1	20,3
Köks- och måltidsarbete	51,3	49,3	50,9
Städ, tvätt och renhållningsarbete	71,7	76,5	72,4
Totalt kommunen	35,0	35,0	35,2

Tabell 1.5.4 Hel- och deltidsanställda per personalgrupp 2025-11-01 i procent

Personalgrupp	Heltid kvinnor	Deltid kvinnor	Heltid män	Deltid män
Ledningsarbete	100	0,0	100	0,0
Handlägg- och administratörsarbete				
Handläggararbete	98,8	1,2	98,3	1,7
Administratörsarbete	94,7	5,3	95,6	4,4
Vård och omsorgsarbete				
Läkare	50,0	50,0	-	-
Psykolog	100	0	100	0
Sjuksköterska	100	0	100	0
Undersköterska	98,9	1,2	99,5	0,4

Personalgrupp	Heltid kvinnor	Deltid kvinnor	Heltid män	Deltid män
Vårdbiträde	97,6	2,4	97,3	2,7
Rehabilitering och förebyggande arbete				
Arbets- och fysioterapeut m.fl.	98,8	1,2	100	0
Socialt och kurativt arbete				
Socialsekreterare m.fl.	99,2	0,8	100	0
Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent	98,7	1,3	100	0
Stödpedagog, -assistent, vårdare	99,1	0,9	98,9	1,1
Personlig assistent, anhörigvårdare	98,1	1,9	94,4	5,6
Övrigt socialt och kurativt arbete	100	0	100	0
Skol- och förskolearbete				
Grundskollärare	99,5	0,5	100	0
Gymnasielärare	98,8	1,2	99,5	0,5
Förskollärare	99,4	0,6	100	0
Fritidspedagog	100	0	100	0
Övrigt lärararbete	97,5	2,5	96,3	3,7
Barnskötare	98,7	1,3	100	0
Elevassistent	98,1	1,9	97,8	2,2
Övrigt skol- och förskolearbete	97,7	2,3	91,7	8,3
Kultur, turism och friluftsbete				
Fritidsledare	92,3	7,7	100	0
Bibliotekarie, biblioteksassistent	90,5	9,5	94,7	5,3
Övrig kultur, turism och fritid	96,1	3,9	100	0
Teknikarbete				
Teknisk handläggare	100	0	100	0
Ingenjör	100	0	98,6	1,4
Tekniker	93,7	6,3	96,5	3,5
Hantverkare m.m.	95,6	4,4	98,6	1,4
Köks- och måltidsarbete	95,5	4,5	100	0
Städ, tvätt och renhållningsarbete	98,2	1,8	91,8	8,2

Personalgrupp	Heltid kvinnor	Deltid kvinnor	Heltid män	Deltid män
Totalt kommunen	98.5	1.5	98.7	1.3

Tabell 1.5.5 Tillsvidareanställda chefer 2025-11-01

Nämnd	Kvinnor	Män
Arbetslivsnämnden	10	7
Fritids- och folkhälsonämnden	13	4
Förskolenämnden	54	7
Grundskolenämnden	55	19
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	28	15
Individ- och familjeomsorgsnämnden	16	10
Kommunstyrelsen	8	9
Kulturnämnden	12	7
Lokalförsörjningsnämnden	2	5
Miljö- och konsumentnämnden	6	1
Revisorskollegiet	0	1
Samhällsbyggnadsnämnden	5	3
Servicenämnden	10	36
Sociala omsorgsnämnden	47	4
Tekniska nämnden	5	11
Vård- och äldre­nämnden	79	13
Överförmyndarnämnden	0	1
Totalt kommunen	350	153

Tabell 1.5.6 Personalomsättning för personalgrupper med minst 100 tillsvidareanställda

Personalgrupp	Genomsnittligt antal anställda	Antal externa avgångar	Personalomsättning i procent
Ledningsarbete	528	46	8,7
Handlägg- och administratörsarbete			
Handlägggararbete	567	35	6,2
Administratörsarbete	350	15	4,3

Personalgrupp	Genomsnittligt antal anställda	Antal externa avgångar	Personalomsättning i procent
Vård och omsorgsarbete			
Sjuksköterska	268	29	11,2
Undersköterska	1 313	111	8,5
Vårdbiträde	267	31	11,6
Rehabilitering och förebyggande arbete			
Arbets- och fysioterapeut m.fl.	108	18	16,6
Socialt och kurativt arbete			
Socialekreterare m.fl.	284	38	13,4
Stödpedagog, -assistent, vårdare	713	49	7,0
Personlig assistent, anhörigvårdare	123	6	4,9
Skol- och förskolearbete			
Grundskollärare	749	45	6,0
Gymnasielärare	427	26	6,1
Förskollärare	767	34	4,4
Övrigt lärararbete	321	10	3,1
Barnskötare	475	17	3,6
Elevassistent	291	32	11,0
Kultur, turism och friluftsbete			
Övrig kultur, turism och fritid	133	10	7,5
Teknikarbete			
Hantverkare m.m.	305	24	7,6
Ingenjörer	104	7	6,8
Köks- och måltidsarbete	364	28	7,7
Städ, tvätt och renhållningsarbete	330	16	4,9
Totalt kommunen	9482	667	7,1

Tabell 1.5.7 Pensionsprognos 2026–2035 (beräknat på 67 års riktålder för pension)

Område	Antal som uppnår 67 år eller högre under perioden	Procent av antal tillsvidareanställda 2025-11-01
Ledningsarbete	127	24,1
Handlägg- och administratörsarbete	228	24,3
Vård och omsorgsarbete	405	21,1
Rehabilitering och förebyggande arbete	22	20,8
Socialt och kurativt arbete	307	23,2
Skol- och förskolearbete	648	20,3
Kultur, turism och friluftsbete	65	23,6
Teknikarbete	416	33,2
Totalt kommunen	2 217	23,3

Tabell 1.5.8 Arbetade timmar av timavlönade omräknat till årsarbeten exkl. BEA och PAN

Personalgrupp	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Ledningsarbete	2,0	1,2	1,8	0,3	1,1	1,5
Handlägg- och administratörsarbete						
Handläggarsarbete	3,2	3,0	1,3	0,4	0,9	1,3
Administratörsarbete	8,3	10,3	8,9	9,8	1,3	11,2
Vård och omsorgsarbete						
Sjuksköterska	3,9	4,4	4,1	3,1	0,3	3,3
Psykolog	0,0					
Undersköterska	39,5	43,5	33,0	33,6	4,5	38,1
Vårdbiträde	117,8	170,1	83,6	67,1	29,6	96,7
Rehabilitering och förebyggande arbete						
Arbets- och fysioterapeut m.fl.	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Socialt och kurativt arbete						
Socialsekreterare m.fl.	2,8	2,5	3,1	2,8	0,1	2,9
Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent	3,8	5,0	4,4	1,2	1,3	3,5
Stödpedagog, -assistent, vårdare	76,2	67,4	70,1	44,8	18,9	63,8
Personlig assistent, anhörigvårdare	16,0	15,8	12,8	3,1	6,8	9,9

Personalgrupp	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Övrigt socialt och kurativt arbete	0,6	0,7	0,2	0,1	0,3	0,4
Skol- och förskolearbete						
Grundskollärare	0,1	0,1	1,6	2,9	1,4	4,3
Gymnasielärare	0,1	0,0	0,9	0,4	1,1	1,5
Förskollärare	0,2	0,1	7,7	10,4	0,6	11,0
Fritidspedagog	0,0	0,0	0,7	4,7	1,9	6,6
Övrigt lärararbete	91,3	91,4	53,5	31,1	12,7	43,8
Barnskötare	0,2	0,1	43,3	52,1	1,0	53,1
Elevassistent	0,0	0,1	10,1	9,8	2,2	12,0
Övrigt skol- och förskolearbete	22,3	25,5	6,7	0,1	0,0	0,1
Kultur, turism och friluftsbete						
Fritidsledare	2,4	5,1	6,1	2,9	2,9	5,8
Bibliotekarie, biblioteksassistent	2,1	3,1	4,0	1,6	0,6	2,3
Övrig kultur, turism och fritid	5,5	5,1	5,9	5,3	2,4	7,7
Teknikarbete						
Teknisk handläggare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3
Ingenjör	1,0	2,3	1,2	0,0	0,7	0,7
Tekniker	0,4	0,4	0,9	0,0	0,6	0,6
Hantverkare m.m.	8,3	8,3	8,6	0,6	6,9	7,5
Köks- och måltidsarbete	21,2	25,5	19,2	13,7	3,8	17,5
Städ, tvätt och renhållningsarbete	2,6	3,6	9,8	12,7	1,1	13,9
Totalt kommunen	431,8	446,8	404,1	320,3	102,4	422,7

2 Lön

Lön är ett styrmedel för att åstadkomma ständiga förbättringar i verksamheten och ska stimulera till effektivitet, produktivitet och kvalitet. Borås Stads lönepolitik visar hur kommunen ska arbeta med lön och inkludera medarbetarna. På varje arbetsplats ska man föra dialog kring verksamhetens mål, resultat och lönekriterier för att skapa förståelse kring sambandet mellan mål, resultat och lön. Partsgemensamma insatser för att utveckla löneöversynsprocessen i Borås Stad har genomförts för att öka kunskaperna hos alla medarbetare och stärka chefer i deras arbete med lönesättning.

Decentraliserad löneinplacering vid nyanställning har under 2025 testats för kockar, lokalvårdare och måltidspersonal på Grundskoleförvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Servicekontoret och Vård- och äldreomsorgsförvaltningen. Löneinplaceringsmodellen tydliggör chefers mandat att styra och ta fullt ansvar för lönesättningen av medarbetarna. I lönearbetet är lönekartläggning och arbetsvärdering viktigt. Borås Stad har ett strukturerat arbetssätt som ger möjlighet att kartlägga och analysera lönerna utifrån ett helhetsperspektiv.

Lön och förmåner påverkar förutsättningarna för att rekrytera och attrahera nya medarbetare, men också förutsättningar för att behålla nuvarande medarbetare. I Borås Stad har flera förmåner tagits fram påverkar till exempel möjlighet att växla semesterdagstillägget till fler lediga dagar, bruttolöneväxling till pension, mentorsavtal, friskvårdsbidrag, förmånscyklar och fria bad.

2.1 Lönepolitik

Lönepolitiken är viktig för att skapa förutsättningar för Borås Stad att rekrytera och behålla medarbetare med rätt kunskap och erfarenhet. Den ska bidra till att verksamhetens mål uppnås och att goda prestationer belönas. Det förutsätter att målen, såväl för verksamheten i sin helhet som för medarbetarna, är tydliga och går att följa upp.

Borås Stad eftersträvar en ökad lönespridning och lönen ska differentieras med hänsyn till arbetsuppgifternas svårighetsgrad, hur väl medarbetaren uppfyller arbetets krav samt resultat och prestation. Förutsättningarna för en god löneutveckling ska vara väl kända för samtliga medarbetare.

2.1.1 Löneöversyn

Löneökningarna i löneöversyn 2025 för samtliga avtalsområden motsvarade totalt 3,62 procent. I löneöversyn 2025 genomfördes inga centrala särskilda satsningar utan förvaltningscheferna ansvarade för analys av sin verksamhet och vilka prioriteringar och åtgärder som behövde göras i löneöversynen.

2.1.2 Lönekartläggning och arbetsvärdering

I enlighet med diskrimineringslagen och för att kvalitetssäkra den lokala lönebildningen genomför Borås Stad årligen en lönekartläggning med syfte att upptäcka, åtgärda och förebygga osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män som utför arbetsuppgifter som är att betrakta som lika eller likvärdiga. Lönekartläggning och arbetsvärdering, som är en del av den lagstadgade lönekartläggningen, görs på central nivå och resultatet redovisas i en handlingsplan. Analyser görs även på förvaltningsnivå.

Årets analysarbete har identifierat behovet av en översyn av vissa arbetens grundkrav utifrån ett arbetsgivarperspektiv samt att vissa lönestrukturer behöver omhändertas i löneöversynen 2026. En särskild budgetfinansierad satsning under tre år i syfte att öka lönespridningen för sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor har beslutats utifrån Lönekartläggning 2023. Den genomfördes för första gången den 1 januari 2025 och kommer att genomföras även 2026 och 2027.

2.1.3 Övriga åtgärder för lön

Mentorsavtal

Inom några avtalsområden finns kollektivavtal som reglerar uppdrag som mentor gällande följande yrkesgrupper: förskollärare, fritidspedagoger, samtliga lärargrupper, sjuksköterskor, fysioterapeuter, arbetsterapeuter och samtliga socionomgrupper med myndighetsutövning. Avtalen innebär att medarbetare som genomgår mentorsutbildning får ett lönepåslag på 500 kr samt ett lönetillägg på 1 500 kr per månad under tiden man har ett uppdrag som mentor. Under 2025 hade 83 medarbetare mentorsuppdrag vilket är fem fler än föregående år.

Cyklar som personalförmån

Förmånen att hyra cykel genom bruttolöneavdrag ger möjlighet till förbättrad hälsa och bidrar till en bättre miljö samt är en del av stadens budgetmål för att minska CO2-utsläppen. Vid utgången av 2025 hyrde 332 medarbetare cyklar.

Lönetillägg för anställda +65

Från februari 2017 fanns det en möjlighet för förvaltningarna att besluta om lönetillägg om 3 000 kr per månad för medarbetare som fyller 66 år under kalenderåret i syfte att behålla medarbetare och kompetens inom verksamheter med personalbrist och inom svårrekryterade grupper. Under 2023 beslutade Förhandlingsdelegationen att ersätta det tidigare beslutet med ett beslut om lönetillägg för samtliga anställda från 65 år. 1 000 kr per månad för anställd som fyller 66 år under kalenderåret, 3 000 kr per månad för anställd som fyller 67 år under kalenderåret 5 000 kr per månad för anställd som fyller 68 år eller mer under kalenderåret. Lönetillägget ska bidra till att anställda ska arbeta länge inom alla yrkesgrupper. Beslutet har gällt från den 1 januari 2024.

Semesterdagstillägg, växling till extra lediga dagar

Borås Stad erbjuder medarbetare som är anställda under ett helt kalenderår möjlighet att växla semesterdagstillägget till extra lediga dagar. Medarbetare som är 39 år eller yngre får fem extra lediga dagar och medarbetare som är 40 år eller äldre får sex extra lediga dagar. Under 2025 var det 1 431 medarbetare som växlade semesterdagar.

Årskort för kollektivtrafik

Medarbetare i Borås Stad har möjlighet att köpa Västtrafiks årskort på avbetalning under 12 månader genom nettoavdrag på lön. Genom att utnyttja detta sparar medarbetaren två månadsavgifter jämfört med att köpa månad för månad samt får fördela kostnaden på 12 månader. Vid årets slut hade 281 medarbetare köpt årskort.

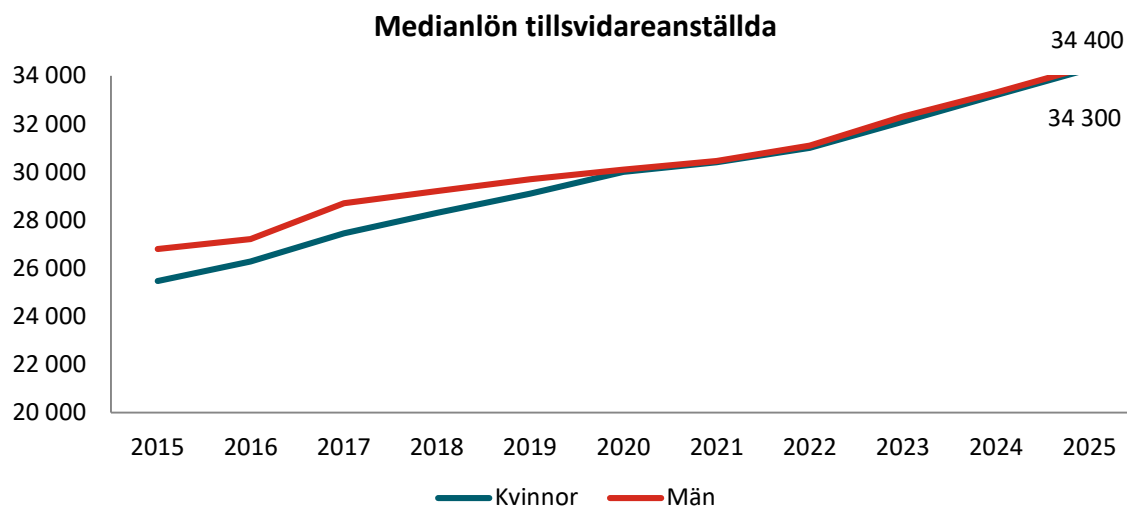
Rekryteringsbonus

En bonus tilldelas medarbetare som kan tipsa en legitimerad lärare, sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut eller socionom (till myndighetsutövande befattning) att söka och få en tillsvidareanställning i Borås Stad. Bonusen betalas ut när anställningen för den man tipsat sökat varat i ett år. Detta i syfte att attrahera, rekrytera och behålla medarbetare. Under 2025 betalades 7 rekryteringsbonusar ut à 15 000 kr.

2.2 Lönestatistik och lönespridning

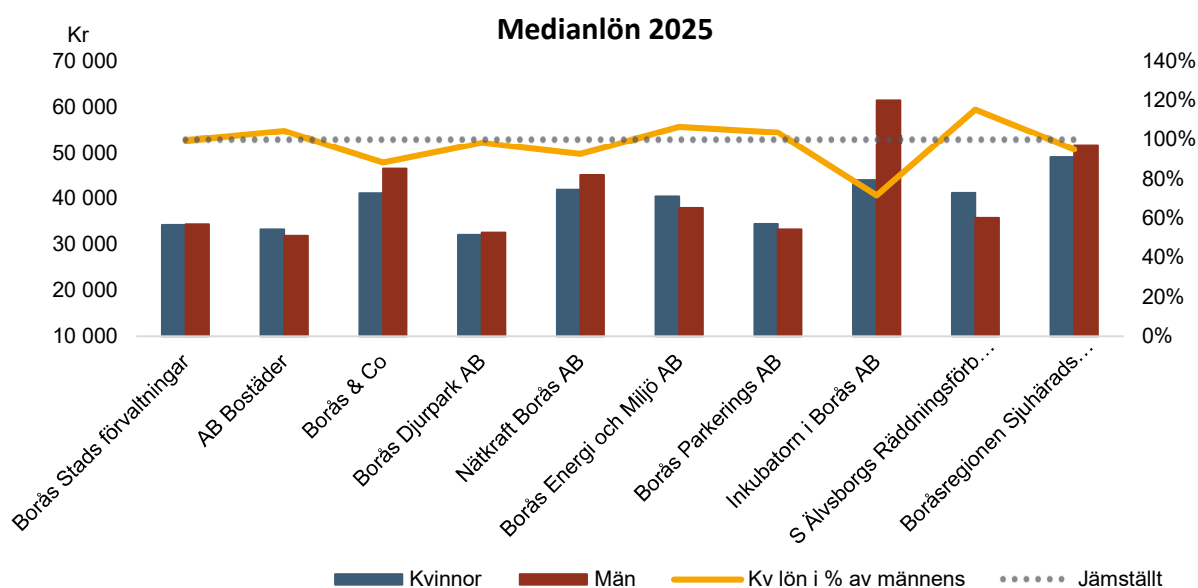
Medianlönen har ökat med 1 100 kronor jämfört med 2024 vilket motsvarar en medianlöneökning med 3,31 procent. Totalt har medianlönen ökat med 29,8 procent eller 7 874 kronor under perioden 2016 till 2025.

Den sista december 2025 var medianlönen, utan hänsyn tagen till befattningarnas olika arbetsuppgifter, krav på kompetens, ålder, erfarenhet och ansvar, 100 kr lägre för kvinnor än män med tillsvidareanställning. Vid jämförelse inom respektive personalgrupp har kvinnor en högre medianlön än män i 17 av totalt 31 personalgrupper.

Lönespridningen¹ för kvinnor är 20 275 kronor, för män 23 600 kronor och totalt för båda könen 21 150 kronor. Den totala lönespridningen för tillsvidareanställda ökade med 1 650 kronor.

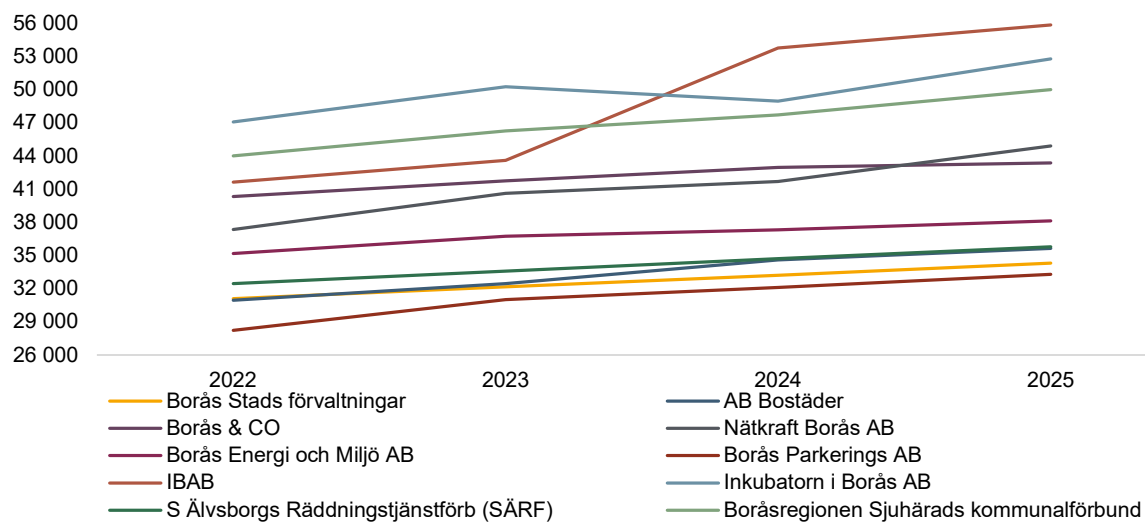
Medianlönerna för kvinnor och män kan betraktas som jämställda för Borås Stads förvaltningar och ett par kommunala bolag. I följande diagram har endast medianlön för de kommunala bolag som har minst sju anställda tagits med.

Medianlönen varierar stort mellan de kommunala bolagen. Då både antal anställda och verksamheter varierar mycket så bör jämförelsen göras över tid och inte mellan bolagen.

¹ Lönespridning är skillnaden mellan 10:e och 90:e percentilen

Medianlön utveckling 2022-2025

2.3 Tabellavsnitt lön

Tabell 2.3.1 Medianlön i kronor per månad för tillsvidareanställda medarbetare 2025-12-31.

Personalgrupp	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnors lön i förhållande till männens i procent
Ledningsarbete	54 000	56 800	54 400	95,1
Handlägg- och administratörsarbete				
Handlägggararbete	44 250	45 900	43 050	96,4
Administratörsarbete	34 275	32 200	34 100	106,4
Vård och omsorgsarbete				
Psykolog	49 400	55 900	53 500	88,4
Sjuksköterska	40 500	39 800	40 300	101,8
Undersköterska	30 600	29 100	30 400	105,2
Vårdbiträde	25 650	25 200	25 500	101,8
Rehabilitering och förebygg. arbete				
Arbets- och fysioterapeuter m.fl.	38 650	36 800	38 200	105,0
Socialt och kurativt arbete				
Socialekreterare m.fl.	41 300	40 200	41 100	102,7
Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent	34 750	34 550	34 700	100,5
Stödpedagog, -assistent, vårdare	30 951	30 000	30 700	103,2
Personlig assistent, anhörigvårdare	30 695	30 130	30 170	101,9
Övrigt socialt och kurativt arbete	39 200	36 700	39 050	106,8
Skola och förskola				
Grundskollärare	40 300	41 000	40 400	98,3
Gymnasielärare	44 800	45 300	45 000	99,6
Förskollärare	36 800	36 850	36 800	99,9
Fritidspedagog	36 650	35 250	35 100	104,0
Övrigt lärararbete	44 500	42 400	44 000	105,0
Barnskötare	29 000	27 000	28 100	107,5
Elevassistent	29 000	29 150	29 100	99,5
Övrigt skol- och förskolearbete	39 950	31 250	38 450	127,8
Kultur, turism och fritidsarbete				

Personalgrupp	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnors lön i förhållande till männens i procent
Fritidsledare	30 700	30 150	30 350	101,8
Bibliotekarie, biblioteksassistent	35 000	36 600	35 300	95,6
Övrig fritid, kultur, turism	35 650	36 125	35 700	98,7
Teknikarbete				
Teknisk handläggare	41 400	42 500	42 000	97,4
Ingenjör	43 100	45 100	44 350	95,6
Tekniker	39 700	37 050	37 128	107,2
Hantverkararbete	31 400	31 900	31 800	98,7
Köks- och måltidsarbete	30 100	30 700	30 250	98,0
Städ, tvätt och renhållningsarbete	27 700	27 125	27 600	102,1
Totalt kommunen	34 300	34 400	34 300	99,7

Tabell 2.3.2 Löneutveckling i procent för tillsvidareanställda

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kvinnor	4,4	3,1	2,8	3,1	1,7	2,0	3,2	3,4	3,3
Män	5,5	1,7	1,7	1,3	1,3	2,5	3,3	3,5	3,3
Totalt kommunen	4,4	3,3	2,6	2,6	1,7	2,0	3,3	3,4	3,3

Tabell 2.3.3 Lönespridning för tillsvidareanställda per 31 december

	10:e percentil ²		Median		90:e percentil ³	
År	2024	2025	2024	2025	2024	2025
Kvinnor	26 600	27 300	33 200	34 300	46 000	47 575
Män	25 600	26 400	33 300	34 400	48 100	50 000
Totalt kommunen	26 300	27 050	33 200	34 300	46 500	48 200

² 10:e percentil är den nivå under vilken 10 procent av lönerna återfinns³ 90:e percentil är den nivå under vilken 90 procent av lönerna återfinns

3 Arbetsmiljö

Arbetsmiljön har fått en alltmer framskjuten roll bland åtgärderna för att möta den utmaning som Sveriges kommuner och regioner står inför när välfärden ska kompetensförsörjas. Den arbetsgivare som kan erbjuda goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö vinner kampen om framtidens arbetskraft. Som arbetsgivare är det viktigt att ha en främjande och hållbar personalpolitik och i det är arbetsmiljön en avgörande del.

Ett strategiskt arbetsmiljöarbete sker utifrån både ett främjande, förebyggande och efterhjälpande perspektiv och måste finnas på alla ledningsnivåer. I Borås Stad används arbetsmiljö som ett paraplybegrepp där hälsa, systematiskt arbetsmiljöarbete samt jämställdhets- och jämlikhetsfrågor ingår och samspelar med varandra. Medarbetarna skapar kvalitet i verksamheten varje dag och arbetsgivaren ger stöd och förutsättningar för dem att göra ett gott jobb.

Forskning kring organisatorisk och social arbetsmiljö har successivt breddat och fördjupat bilden av vilka faktorer som har betydelse för att skapa och vidmakthålla hälsosamma arbetsplatser. Efter att tidigare fokuserat på individer – medarbetare och första linjens chefer – sätts numer hela organisationen och dess omgivning i fokus. God arbetsmiljö handlar om mycket mer än att undvika sjukfrånvaro: det handlar om att förstå vilka situationer, faktorer och sammanhang som kan påverka sjukfrånvaro respektive välmående. Ändå är det oftast mot sjukfrånvaro och sjukskrivningar som uppmärksamheten riktas. Höga sjuksiffror är konsekvensen av något som sker på arbetsplatsen, men de ger inte hela bilden. Det är viktigt att införliva fler personalnyckeltal i diskussionen om den hållbara hälsosamma arbetsplatsen med friska medarbetare.

3.1 Den friska arbetsplatsen – långtidsfriska, hälsa och frisktal

För att beskriva hälsa på arbetsplatsen och de faktorer som är med och skapar en frisk arbetsplats behövs flera olika nyckeltal som fångar in både mikro- och makroperspektiv. Nyckeltalen ökar förståelsen för hur organisatoriska faktorer påverkar verksamhet, arbetsplats och individers mående. Det utgör grunden för att fatta beslut om riktning och nivå på insatser. Borås Stad har valt att följa nyckeltalen hälsa, långtidsfriska och frisktal. Frisktalet ingår tillsammans med åtta andra nyckeltal även i det sammanfattande hälsoindex som beskriver kommunens hälsoläge.

Långtidsfriska, hälsa och frisktal i procent (tillsvidareanställda)

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Hälsa	22,4	26,2	28,6	25,2	34,0	27,5
Långtidsfriska	14,6	14,7	17,5	16,3	25,1	18,6
Frisktal	40,9	46,7	49,3	47,5	56,8	49,9

3.1.1 Långtidsfriska

Begreppet långtidsfriska har använts sedan mitten av 90-talet, då forskningen för att hitta positiva faktorer inom och utom arbetet som främjar hälsa och välmående tog fart. Definitionen är andelen helårsfriska medarbetare under en tvåårsperiod. Begreppet bidrog till att lyfta fram arbetsorganisation, företagskultur, ledarskap och medarbetarskap som viktiga parametrar för en välmående arbetsplats. Det gjorde att fokus kunde förflyttas från individens sjuklighet till avgörande faktorer på organisationsnivå. Idag visar forskning allt tydligare att organiseringen av arbetet och det sociala samspelet på arbetsplatsen har stor betydelse för arbetsmiljö och hälsa.

Resultatet för 2025 ligger något högre än 2024 och andelen långtidsfriska medarbetare ökar för både män och kvinnor. Underlaget för nyckeltalet är sedan förra året enbart baserat på tillsvidareanställda medarbetare. Siffrorna är därför justerade för utfallen tidigare år.

En tillbakablick

En tillbakablick visar att kommunen har haft en betydligt högre andel långtidsfriska medarbetare jämfört hur det ser ut idag. 2015 visade Borås Stad ett resultat på 20,3 procent och 2005 var andelen långtidsfriska medarbetare 26,7 procent. Visserligen är 2025 bättre än 2024 men målsättningen bör sättas högre än så. Fler långtidsfriska medarbetare ger fler stabila arbetsplatser. När ordinarie medarbetare är på plats finns möjlighet att både utföra verksamhet med kvalitet och utveckla nya idéer och tekniker för att klara kraven som ställs på välfärdens yrken idag.

3.1.2 Hälsa

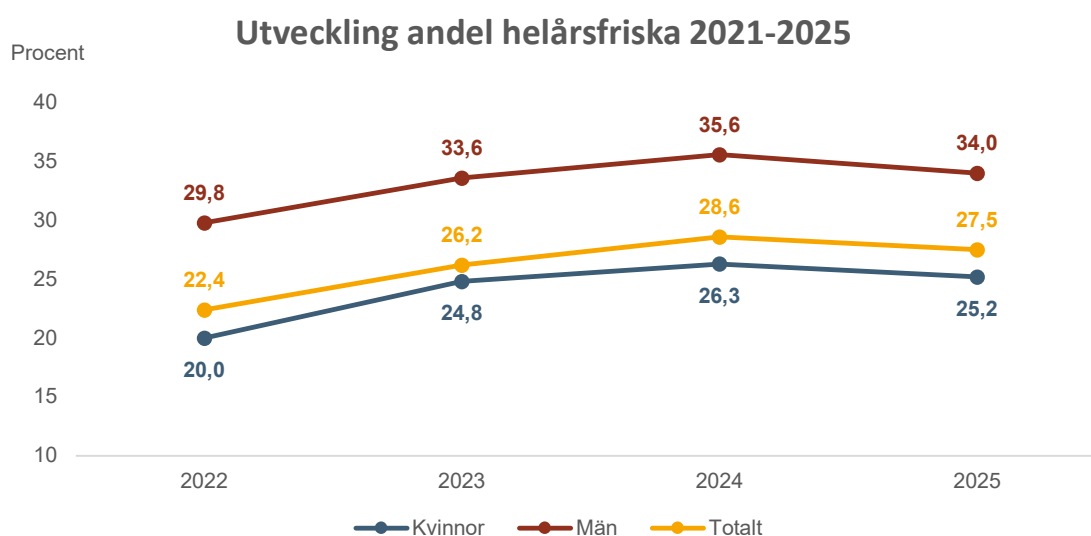
Nyckeltalet hälsa är ett sätt att lyfta fram organisatoriska faktorer som påverkar medarbetares hälsa. Det ska, liksom nyckeltalet långtidsfriska, endast användas på organisationsnivå. Definitionen är andelen helårsfriska medarbetare under ett år. Det flyttar fokus från individens sjuklighet till faktorer på organisationsnivå som har betydelse för hälsa och välmående. Det är ett nyckeltal som använts av Sveriges företagshälsor sedan 2007 och det finns därmed bra nationella jämförelsedata.

Nyckeltalet hälsa sjönk 2025 för Borås Stad som helhet. Både kvinnor och män visar ett lägre resultat i jämförelse med förra året. Kvinnorna har gått från 26,3 procent till 25,2 procent och männen går från 35,6 procent till 34,0 procent. Det är en försämring inom alla åldersgrupper för både män och kvinnor. Detta är första gången sedan pandemiåren som den positiva kurvan bryts och resultatet minskar.

En tillbakablick

I ett längre tidsperspektiv visade Borås Stad 2015 ett resultat på 30,7 procent och 2005 låg andelen medarbetare som varit friska i ett år på 38,6 procent.

Nyckeltalet tydliggör olikheterna mellan nämnderna: de högre resultaten återfinns på nämnder med tyngdpunkt på tjänstemannayrken medan nämnder med stora yrkeskategorier inom vård, skola och omsorg har lägre siffror. Nästan samtliga nämnder har ett lägre resultat 2025 jämfört med 2024, undantagen är: Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Fritids- och folkhälsonämnden och Lokalförsörjningsnämnden.

3.1.3 Frisktal

Frisktalet beskriver hur många procent av de tillsvidareanställda som har högst fem sjukdagar under ett år. Nyckeltalet visar hur många procent av alla tillsvidareanställda som är friska. Ju högre värde desto bättre.

Att mäta sjukfrånvaro inom intervallet upp till fem dagar ger en bra indikation på den normala sjukfrånvaron i en organisation. Omräknat till procent innebär det att arbetsplatsen har en sjukfrånvaro på 2–4 procent. Om sjukfrånvaron ligger i det intervallet visar det att förhållandena på arbetsplatsen är i sin ordning. Nyckeltalsinstitutet lyfter fram detta som ett exempel på ett nyckeltal som visar hur hållbar arbetsmiljön och har med det i sitt hälsoindex.

Frisktal per åldersintervall (tillsvidareanställda)

	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Totalt kommunen	40,9	47,6	49,3	47,5	56,8	49,9
Upp till 29 år	35,6	39,4	42,4	47,8	49,5	48,3
30 – 39 år	42,3	45,8	49,2	47,1	56,3	49,3
40 – 49 år	42,8	51,1	52,2	49,4	62,3	52,3
50 – 59 år	40,2	46,4	49,0	46,8	57,3	49,4
60 år och äldre	39,5	44,9	49,0	45,6	56,3	48,8

Frisktalet ökar från 49,3 procent förra året till 49,9 procent 2025. Kvinnorna står för ökningen och går från 45,6 procent till 47,5 procent, medan männen minskar från 58,0 procent till 56,8 procent. Uppdelat på ålder så ökar samtliga åldersgrupper utom 60 år och äldre. De yngre medarbetarna upp till 29 år visar ett högre resultat för både män och kvinnor. Men detta är den enda gruppen där männens frisktal ökar, i övriga åldersgrupper försämras resultatet för 2025. Kvinnorna ligger i samtliga åldersgrupper lika eller högre jämfört med föregående år, med undantag för den äldsta åldersgruppen som visar ett lägre resultat.

3.2 Sjukfrånvaro, korttids- och långtidssjukfrånvaro

Pandemin hade stor effekt på sjukfrånvaron och ända in på år 2022 är sjukstatistiken tydligt påverkad av smittan och samhällets restriktioner. Borås Stad låg på sina högsta nivåer av sjukfrånvaro under 2020 och har sedan dess minskat något men ligger fortsatt kvar på höga nivåer.

För att sätta in rätt insatser i rätt omfattning är det av betydelse att bryta ner även detta område i flera nyckeltal. Borås Stad tar fram statistik över den totala sjukfrånvaron, som även delas in i korttidssjukfrånvaro upp till 14 dagar och långtidssjukskrivning, som i det här sammanhanget är all frånvaro från 15 dagar och uppåt. Samtliga är i relation till planerad arbetstid. Under avsnittet för rehabilitering bryts sjukfrånvaron ner i ytterligare nivåer vilket synliggör skillnaderna mellan deltids- och heltidssjukskrivning.

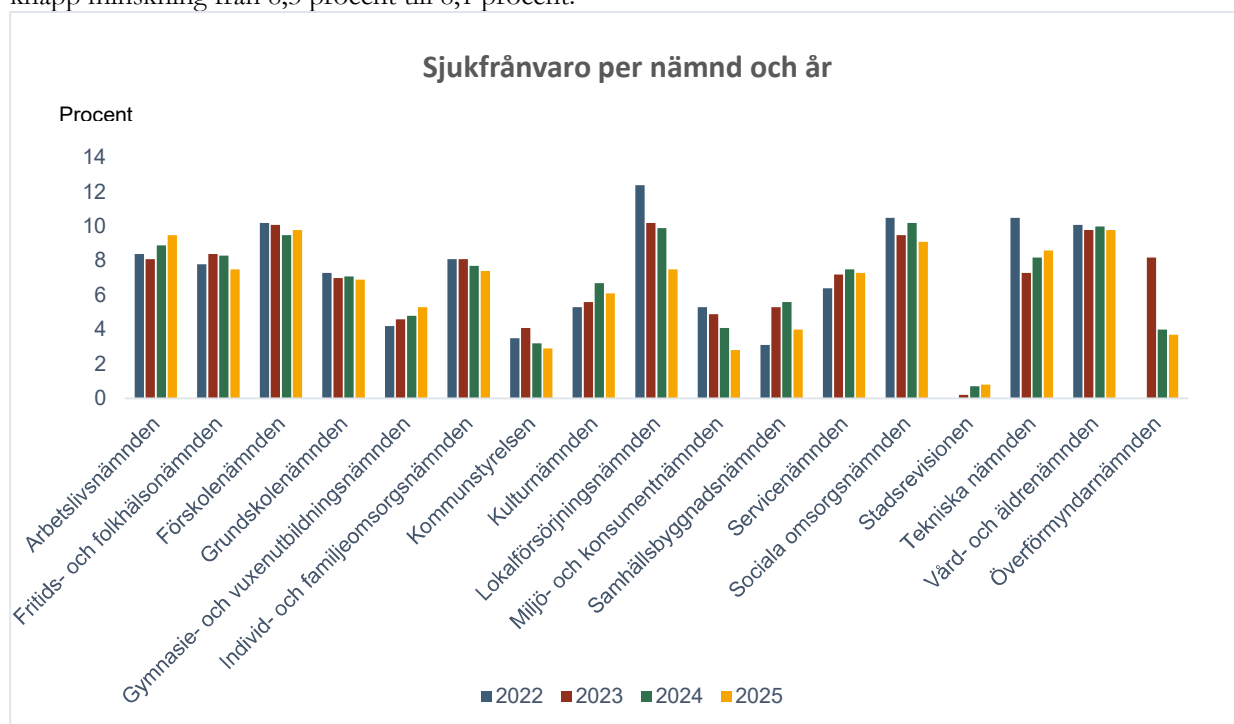
Sjukfrånvaro, korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro i procent

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Sjukfrånvaro	8,4	8,2	8,3	9,0	5,8	8,1
Korttidssjukfrånvaro, 1–14	3,7	3,2	2,8	3,0	2,9	2,8
Långtidssjukfrånvaro, >15	4,7	5,0	5,5	6,3	3,0	5,5

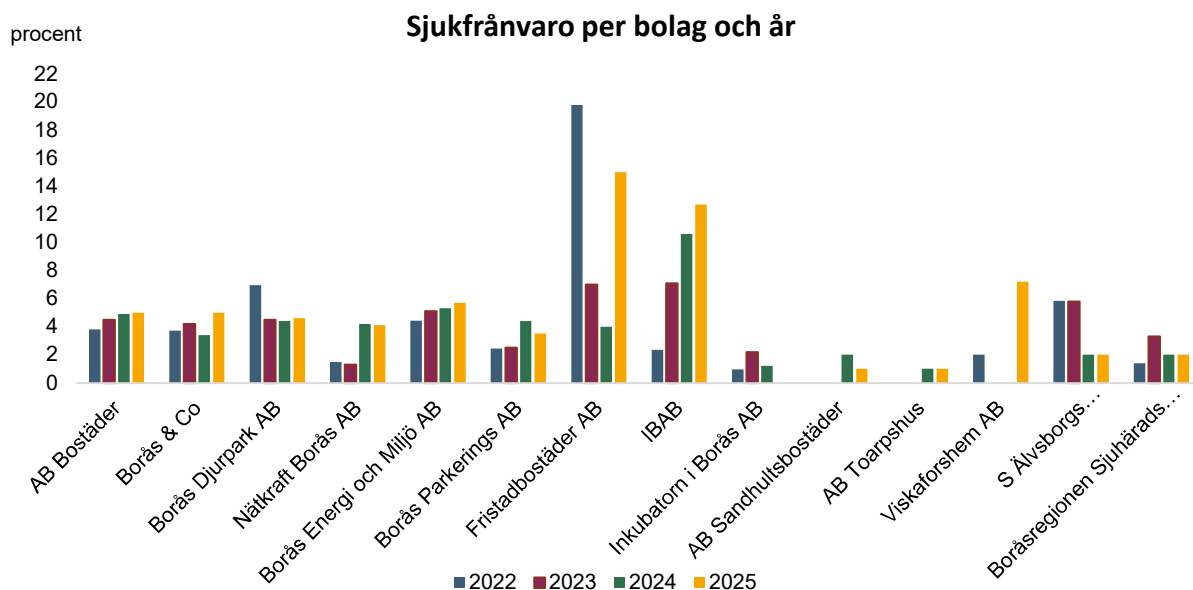
3.2.1 Sjukfrånvaro

Nyckeltalet sjukfrånvaro beskriver total sjukfrånvaro, både kort- och långtidssjukfrånvaro är inräknad och satt i relation till planerad arbetstid räknat i timmar. Denna siffra är enligt lag obligatorisk för alla Sveriges kommuner att redovisa, detta för att möjliggöra nationella jämförelser.

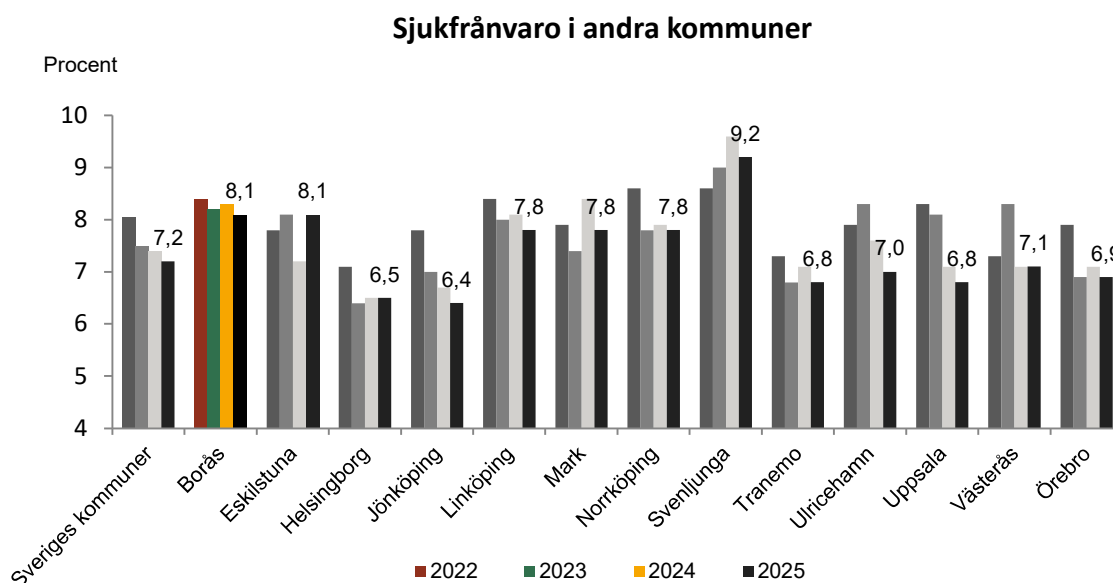
Miljö- och konsumentnämnden, Samhällsbyggnadsnämnden, Sociala omsorgsnämnden, Lokalförsörjningsnämnden och Fritids- och folkhälsönämnden är exempel på nämnder som redovisar en minskad sjukfrånvaro för 2025. Utöver dessa redovisar fler nämnder en marginell minskning medan några nämnder ökar. Borås Stad ligger kvar på en hög nivå, med ungefär samma resultat som 2024. Det är en knapp minskning från 8,3 procent till 8,1 procent.

Sjukfrånvaron i bolagen ligger generellt något lägre än för Borås Stad som helhet. Det är viktigt att notera att det är stor variation på antalet medarbetare i bolagen: från en till drygt 300 medarbetare. Det är därför inte lämpligt att jämföra bolagen med varandra, i stället bör man studera förändringar över tid i respektive bolag. För bolagen redovisas sjukfrånvaro för de som har fler än fem medarbetare.

Den genomsnittliga sjukfrånvaron i Sveriges kommuner är på väg nedåt och minskar under året från 7,4 procent till 7,2 procent. Tabellen nedan visar sjukfrånvaro från kommuner i likartad storlek som Borås Stad samt grannkommuner inom Sjuhärad. Borås Stad ligger tillsammans med några andra kommuner på höga nivåer. Samtidigt visar jämförelsen att det finns kommuner som lyckas nå låga nivåer och att det därmed finns potential för ett annat utfall även för Borås Stad.

En tillbakablick

En tillbakablick visar att Borås Stad 2015 låg på 7,4 procent och 2005 var resultatet på sjukfrånvaron 6,9 procent. Men redan på de här nivåerna fördes resonemang om att detta var höga siffror och det eftersträvades en minskning. Under flera år användes 2010 som ett riktvärde. Det året var kommunens sjukfrånvaro 5,0 procent.

Sjukfrånvaro per åldersintervall och kön

	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
29 år och yngre	8,2	7,0	6,9	7,6	5,8	7,0
30–39 år	7,8	7,6	7,6	8,1	4,9	7,3
40–49 år	7,5	7,3	7,5	8,0	5,3	7,4
50–59 år	9,3	8,8	9,2	9,7	5,3	8,6
60 år och äldre	9,3	10,0	10,2	11,7	8,1	10,6
Totalt kommunen	8,4	8,2	8,3	9,0	5,8	8,1

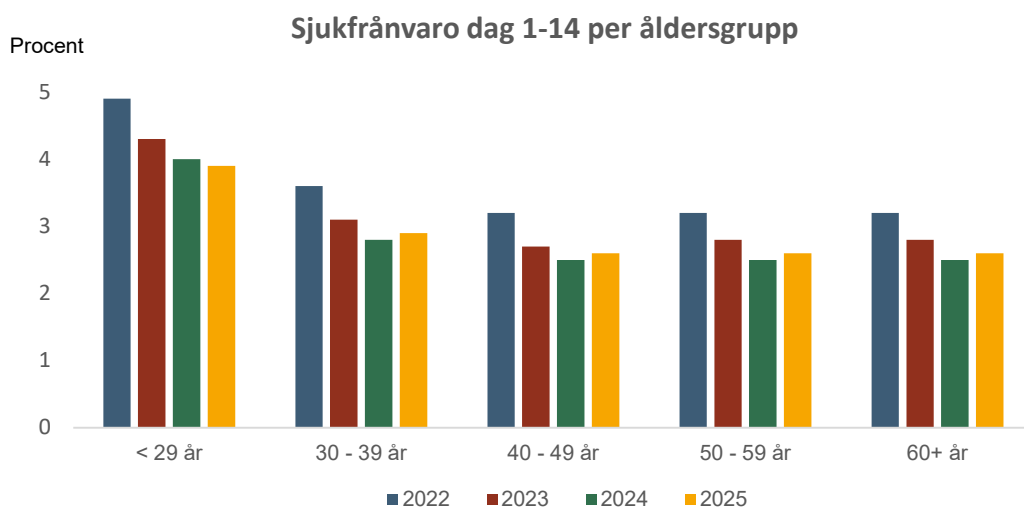
När sjukfrånvaron redovisas fördelat i åldersintervall och uppdelat på kön framgår att i den yngre gruppen medarbetare, 29 år och yngre, ökar kvinnors sjukfrånvaro medan männens minskar. Totalt sett ger det ett negativt resultat för åldersgruppen eftersom kvinnorna är fler till antalet. För åldersgruppen 30–39 år ligger kvinnorna kvar på samma nivå medan männen minskar sin sjukfrånvaro. På helheten ger det att åldersgruppen minskar sin sjukfrånvaro. Inom åldersgruppen 40–49 år minskar kvinnornas sjukfrånvaro medan männens ökar. Åldersgruppens sjukfrånvaro minskar. I åldersgruppen 50–59 år minskar sjukfrånvaron bland både kvinnor och män och åldersgruppen som helhet står för den största minskningen. I den äldsta gruppen 60 år och äldre ökar både mäns och kvinnors sjukfrånvaro och det är kvinnorna som står för den största ökningen.

De höga nivåerna på sjukfrånvaron bland de yngre grupperna är en negativ utveckling sedan några år tillbaka och återfinns i flera kommuner. I samtliga åldersgrupper har kvinnorna de högsta siffrorna, vilket överensstämmer med de nationella resultaten där kvinnor är överrepresenterade i sjukstatistiken. För att öka förståelsen kring vad som ligger bakom den överrepresentationen behöver sjukfrånvaron utöver kön och ålder också sättas i relation yrke. Det görs i avsnittet 3.4 Resonemang och analys.

3.2.2 Korttidssjukfrånvaro

Nyckeltalet beskriver sjukfrånvaro i timmar till och med 14 dagar, i relation till planerad arbetstid.

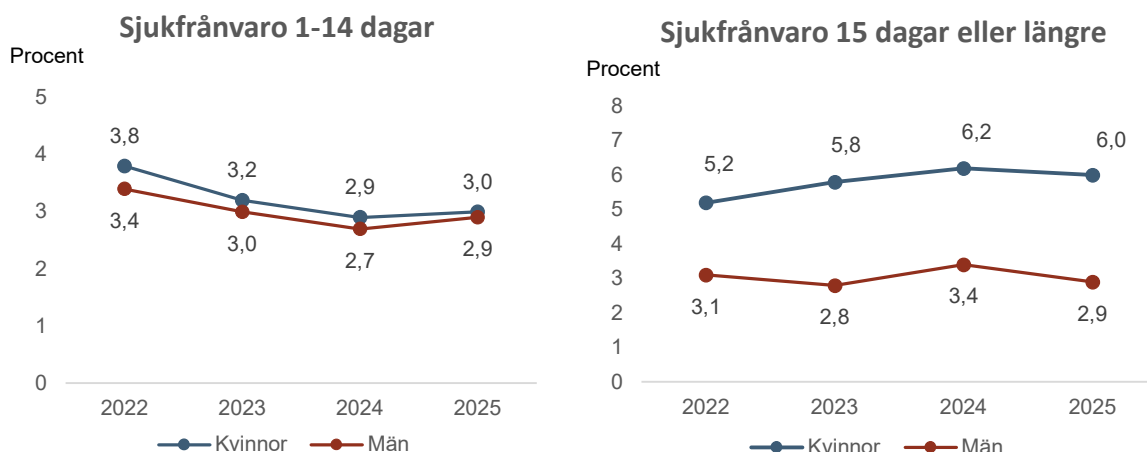
Korttidssjukfrånvaron ligger kvar på relativt lika nivåer för både kvinnor och män, och det är ingen större skillnad mellan könen. Resultatet för 2025 är 3,0 procent jämfört med 2024 som låg på 2,8 procent. Noterbart här är att den yngre åldersgruppen särskiljer sig och ligger betydligt högre än de äldre grupperna. Resultatet visar nära dubbelt så höga siffror för den yngsta åldersgruppen jämfört med den äldsta. Detta är också den enda åldersgrupp där männens sjukfrånvaro är högre än kvinnornas.

3.2.3 Långtidssjukfrånvaro

Nyckeltalet beskriver sjukfrånvaro i timmar från och med 15 dagar och uppåt i relation till planerad arbetstid. Resultatet för 2025 blev 5,3 procent, att jämföra med 2024 med 5,5 procent.

Vid uppdelning av sjukfrånvaron i korttidssjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro synliggörs att män och kvinnor ligger relativt lika inom dag 1–14 men att fler kvinnor än män blir kvar i längre sjukskrivning. Den längre sjukfrånvaron, över 15 dagar, minskar jämfört med förra året. Männen står för den största förflyttningen men det sker en minskning för båda könen.

Nyckeltalsinstitutets för 2025 lyfter fram att när korttidssjukfrånvaron passerar tre procent och långtidssjukfrånvaron överstiger fyra procent signalerar det att arbetsrelaterade faktorer påverkar medarbetarnas hälsa negativt.

3.3 Rehabilitering – risk, inflöde och resultat

Ett tidigt agerande i rehabiliteringsprocessen kan förhindra en längre sjukskrivning. Det minskar efterföljande rehabiliteringsarbete och minimerar de konsekvenser som frånvaron får för individen, arbetsgruppen och verksamheten. I enlighet med Borås Stads rehabiliteringsrutiner ska ett rehabiliteringsärende påbörjas om medarbetaren:

- har varit sjukfrånvarande vid sex eller fler tillfällen de senaste 12 månaderna,
- är sjukskriven längre än 28 dagar,
- eller själv efterfrågar sådant stöd från arbetsgivaren.

Målsättningen är att få tillbaka medarbetaren i ordinarie arbete. I rehabiliteringssammanhang tenderar ärenden att bli alltmer komplicerade ju längre tiden går, oavsett om orsakerna bakom sjukskrivningen är arbetsrelaterade eller ej. Inom rehabiliteringsområdet följs nyckeltalen rehabrisk, rehabinflöde och rehabresultat.

Rehabrisk, rehabinflöde och rehabresultat i procent

Nyckeltal	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Rehabrisk	11,7	10,4	10,3	10,6	8,7	10,1
Rehabinflöde	10,1	10,7	12,2	12,5	6,1	10,9
Rehabresultat	-0,4	-0,1	-0,3	0,3	0,2	0,3

3.3.1 Rehabrisk

Definitionen av nyckeltalet rehabrisk är antal tillsvidareanställda med minst sex påbörjade sjuktillfällen i relation till totalt antal tillsvidareanställda. Ju lägre värde desto bättre.

Nyckeltalet ringar in de medarbetare som har sex sjuktillfällen eller fler under ett år, en grupp där risken för längre sjukskrivning är påtaglig. Men det som är avgörande är att arbetsgivaren agerar innan det går så långt. Nyckeltalet fortsätter att minska och är det lägsta resultatet sedan 2019. Siffrorna för 2025 visar 10,1 procent och 2019 var samma siffra 10,2 procent. Kvinnorna har fortsatt en högre risk än männen, men den har minskat jämfört med föregående år.

Flera förvaltningar har valt en proaktiv hållning och agerar med olika insatser redan vid medarbetares tredje eller fjärde sjuktillfälle. Baserat på tillgängliga undersökningar och rapporter är det i det tidiga skedet som arbetsgivaren har störst möjlighet att nå effekt av sina insatser och det är i den riktningen Borås Stad som helhet behöver förflytta sig.

Antal medarbetare med sex sjuktillfällen eller fler¹ (tillsvidareanställda)

År	Kvinnor	Män	Totalt
2025	804	218	1022
2024	808	213	1021
2023	857	198	1 055
2022	928	240	1 168

Sedan 2022 har gruppen kvinnor med sex eller fler sjuktillfällen minskat med 15 procent, medan gruppen män under motsvarande period har minskat med 10 procent. Gruppen män minskade påtagligt mellan åren 2022–2023, men har efter det haft en negativ utveckling.

3.3.2 Rehabinflöde

Nyckeltalet rehabinflöde beskriver hur stor andel medarbetare som är i behov av rehabilitering.

Definitionen är andel tillsvidareanställda som blivit långtidssjukskrivna längre än 30 dagar i relation till totalt antal tillsvidareanställda.

¹ Tabellen visar antal tillsvidareanställda och beaktar återinsjuknanderegeln. I sjuklönelagen finns en återinsjuknanderegeln som innebär att om en anställd har börjat arbeta igen efter sin sjukskrivning och insjuknar på nytt inom fem kalenderdagar, räknas den nya sjukperioden som en fortsättning på den tidigare.

När ett sjukfall överskrider 30 kalenderdagar kan man anta att det finns ett rehabiliteringsbehov både ur ett individuellt hälsoperspektiv och ur ett verksamhetsperspektiv. Individen behöver hjälp och stöd för återgång i arbete och verksamheten behöver synliggöra och skapa beredskap för att motverka sjukskrivningens negativa konsekvenser på arbetsplatsen. Det kan handla om bemanning, arbetstidens förläggning, prioritering i arbetsuppgifter och uppdrag.

Andel nya sjukfall längre än 30 dagar (tillsvidareanställda)

År	Inflöde kvinnor	Inflöde män	Inflöde totalt	Rehabinflöde procent, kvinnor	Rehabinflöde procent, män	Rehabinflöde procent, totalt
2025	1 034	185	1 219	14,5	7,9	12,9
2024	1 102	227	1 329	15,8	9,8	14,3
2023	1 032	185	1 217	14,9	8,3	13,3
2022	949	207	1 156	13,7	9,4	12,7

En medarbetare kan ha en eller flera längre sjukperioder på ett år och därmed finnas med som ett eller flera sjukfall i tabellen ovan beroende på hur sjukperioderna har fördelats över året. Bland dessa längre sjukfall är kvinnor överrepresenterade. För 2025 har Borås Stad ett resultat på 12,9 procent vilket är en positiv förflyttning från 2024 då resultatet låg på 14,3 procent.

Borås Stad ligger på höga nivåer när det gäller behov av rehabilitering. Av alla längre sjukfall avslutas merparten inom 60 dagar men alldeles för många blir kvar i längre sjukskrivningar. En ”Plan för återgång i arbete” blir här ett viktigt verktyg för chef och medarbetare för att synliggöra och komma överens om vad som behöver göras under medarbetarens rehabilitering. Borås Stad behöver systematisera användandet av ”Plan för återgång”. Lagstiftningen kräver att en plan för återgång i arbete tas fram senast dag 30 från sjukfalllets början för den medarbetare som antas ha en nedsatt arbetsförmåga i minst 60 dagar.

3.3.3 Rehabresultat

Nyckeltalet beskriver hur väl arbetsgivaren lyckas få tillbaka medarbetare i arbete efter en längre sjukskrivning. Definitionen är skillnaden mellan antalet avslutade och påbörjade sjukfall som är längre än 30 kalenderdagar. Ett positivt värde betyder att det är fler som lämnar en långtidssjukskrivning än som påbörjar en. Ett negativt värde innebär en ökning av antalet långtidssjukskrivna.

Rehabilitering – Nya sjukfall 30+ och avslutade sjukfall 30+ per innevarande år

År	Nya sjukfall kvinnor	Nya sjukfall män	Nya sjukfall totalt	Avslutade kvinnor	Avslutade män	Avslutade totalt	Rehabresultat i procent
2025	1 034	185	1 219	1 061	191	1 252	+ 0,22
2024	1 102	227	1 329	1 075	226	1 301	- 0,19
2023	1 032	185	1 217	1 030	196	1 226	+ 0,06
2022	949	207	1 156	908	205	1 113	- 0,29

Siffrorna visar att det är en stor andel medarbetare som årligen blir sjukskrivna i långa perioder. Resultatet för 2025 visar att det är färre medarbetare, både kvinnor och män, som går in i en längre sjukskrivning under året än föregående år. Siffrorna visar också att det är fler medarbetare som avslutar sin sjukskrivning än antalet medarbetare som går in i längre sjukskrivning.

En del av förklaringen till att många rehabiliteringsärenden pågår under längre perioder kan ligga i själva sjukskrivningsorsaken. Psykiatriska diagnoser står för den största ökningen av nya sjukfall. Enligt rapporter från Försäkringskassan leder dessa diagnoser till längre sjukskrivningar än de flesta andra

diagnoser, det handlar ofta om halvårslånga sjukskrivningar. Det kan dessutom vara svårt att bedöma arbetsförmåga vid psykisk ohälsa vilket i sin tur kan ha betydelse för sjukfallens längd och återgång i arbete. Försäkringskassans rapporter visar att det är inom de kvinnodominerade verksamheterna som den psykiska ohälsan är störst. Detta synliggörs i årets siffror. Borås Stad särskiljer sig inte från landet i övrigt. För att kunna göra bättre analyser på organisationsnivå är det nödvändigt att samtliga förvaltningar använder Heroma hälsoSAM i hanteringen av rehabiliteringsärenden. Det är också viktigt att se över hur andra berörda parter, exempelvis sjukvården, sjukskrivande läkare och Försäkringskassan reagerar och agerar i de ärenden som berör Borås Stads medarbetare.

Borås Stad behöver fortsätta med såväl ett aktivt rehabiliteringsarbete som ett proaktivt förebyggande arbete för att inte årligen förlora medarbetare i långa sjukskrivningar, vilket i sin tur innebär förlorad arbetskraft och kompetens och mänskligt lidande.

3.4 Resonemang och analys

3.4.1 Kombination sjukfrånvaro och sjukfall

Försämringar av arbetsmiljön på en arbetsplats slår vanligen igenom i sjukstatistiken först efter ett par år, vilket innebär att en arbetsplats där arbetsmiljön försämras kan ha rimliga sjuktal under lång tid. För att få en samlad bild och att belysa förändringar och skillnader inom och mellan yrkesgrupper samt kön används en matris. Matrisens indelning ger en möjlighet att utläsa om det är lång- eller korttidssjukfrånvaro som ligger bakom siffrorna. Vid långtidssjukskrivning är det ofta tidigare arbetsmiljövillkor som påverkar siffrorna. Många nya sjukfall i form av korttidssjukskrivning tyder i stället på att hälsoläget försämrats relativt nyligen. Det krävs olika strategier beroende på var i matrisen yrkesgruppen är placerad och vilken typ av förflyttning som är önskvärd.

De siffror som används som gränsvärden är för sjukfrånvaro 5,4 procent och för sjukfall ett jämförelsetal på 13,6. Dessa ger en rättvis bild av vad som är höga respektive låga värden utifrån normal sjuklighet i en befolkning, se resonemanget kring nyckeltalet frisktall.

	Få sjukfall (<13,6)	Många sjukfall (> 13,6)
Låg sjukfrånvaro (<5,4)	Låg sjukfrånvaro och få sjukfall (A) För de yrken som placeras i den här rutan är hälsoläget troligtvis gott, men det kan vara bra att vara observant på viss sjukfrånvaro. Önskescenariot är givetvis att flertalet yrkesgrupper hamnar här.	Låg sjukfrånvaro och många sjukfall (B) Om yrket placeras här visar det på att hälsoläget försämrats relativt nyligen och troligtvis kommer sjukfrånvaron öka om det inte sätts in åtgärder. En förklaring kan vara att det skett förändringar i arbetsmiljön /arbetssituationen som är viktiga att se över och ta på allvar. Än så länge är det främst korttidssjukskrivning som ligger bakom siffrorna.
Hög sjukfrånvaro (> 5,4)	Hög sjukfrånvaro och få sjukfall (C) Placeras yrket i den här rutan visar det att det är främst långtidssjukskrivningar som ligger till grund för sjukfrånvaron. Då orsakerna troligtvis ligger bakåt i tiden behöver det ske en analys av historik samt en översyn av rehabiliteringsrutinerna.	Hög sjukfrånvaro och många sjukfall (D) Placeras yrket i den här rutan tyder det på att något skapar ohälsa för medarbetarna. Det är av betydelse att det görs en analys av arbetssituation och arbetsmiljö. Det är viktigt att poängtera att det inte nödvändigtvis är faktorer på arbetsplatsen som orsakar sjukfrånvaron.

Personalgrupper Kvinnor

	Få sjukfall (< 13,6)	Många sjukfall (> 13,6)
Låg sjukfrånvaro (< 5,4)	Handlägggararbete Ledningsarbete Gymnasielärare Ingenjörer Tekniker	Övrigt lärararbete Teknisk handläggare
Hög sjukfrånvaro (> 5,4)	Psykolog	Undersköterska Stödpedagog, stödassistent, vårdare Förskollärare Grundskollärare Barnskötare Vårdbiträde Städ, tvätt och renhållningsarbete Hantverkararbete mm Köks- och måltidsarbete Administratörsarbete Elevassistent Socialsekreterare Sjuksköterska Fritidspedagog Övrigt fritid, kultur och turism Personlig assistent, anhörigvårdare Arbets- och fysioterapeut m.fl. Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent Övrigt socialt och kurativt arbete Bibliotekarie och biblioteksassistent Fritidsledare Övrigt skol och förskolearbete

Personalgrupper Män

	Få sjukfall (< 13,6)	Många sjukfall (> 13,6)
Låg sjukfrånvaro (< 5,4)	Handlägggararbete Ledningsarbete Gymnasielärare Övrigt lärararbete Socialsekreterare Personlig assistent, anhörigvårdare Ingenjörer Tekniker Teknisk handläggare Övrigt skol och förskolearbete Psykolog	Grundskollärare Städ, tvätt och renhållningsarbete Fritidspedagog Övrigt fritid, kultur och turism Arbets- och fysioterapeut m.fl. Övrigt socialt och kurativt arbete Bibliotekarie, biblioteksassistent
Hög sjukfrånvaro (> 5,4)	Administratörsarbete	Undersköterska Stödpedagog, stödassistent, vårdare Förskollärare Barnskötare Vårdbiträde Hantverkararbete mm Köks- och måltidsarbete Elevassistent Sjuksköterska Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent Fritidsledare

3.4.2 Analys utifrån matris

Det är ofta komplexa orsakssamband som ligger bakom sjukfrånvaro. Matrisen visar på några möjliga förklaringar och avsikten är att ge en signal till fortsatt verksamhetsutveckling. Matrisen ger en bild av hälsoläget i organisationen och den ger en möjlighet att skapa prognoser som kan ligga till grund för långsiktig planering.

Kvinnorna har en stor övervikt av yrkesgrupper i röd ruta (D), vilket signalerar ohälsa och att arbetsmiljön behöver ses över för en stor andel medarbetare. Männens yrkesgrupper är mer jämnt fördelade med placeringar i grön ruta (A), gul ruta (B) och röd ruta (D) med tyngdpunkt i A och D. De yrken som för gruppen kvinnor återfinns i ruta (A), det vill säga visar på en god hälsa och stabil arbetsmiljö, finns också representerade i grön ruta (A) för gruppen män.

Försäkringskassan påvisar i rapport "Försäkringskassans lägesrapport 2026:1 – Psykisk ohälsa i dagens arbetsliv" att skillnaderna i sjukfrånvaro mellan olika yrken och branscher är tydliga. Yrken som är särskilt drabbade av sjukfrånvaro är kontaktyrken inom utbildning, vård och omsorg inom välfärdssektorn. De yrken och branscher som har hög sjukfrånvaro har också väl kända brister i arbetsmiljön.

Behovet av en analys utifrån både ett hälso-, arbetsmiljö- och genusperspektiv är påtagligt. Vilka är friskfaktorerna för männen som hjälper dem att behålla och stärka hälsan? Varför blir utfallet olika mellan olika kön inom samma yrkesgrupp? Det finns forskning som visar att män inom kvinnodominerande yrken följer kvinnornas sjukskrivningsmönster med ökade sjukskrivningar. Något som årets resultat bara bekräftar delvis. Siffrorna visar att även män inom traditionella kvinnodominerade yrken som förskollärare, undersköterska och vårdbiträde har höga sjuksiffror. Men statistiken visar samtidigt att den manliga socialsekreteraren och den manliga personliga assistenten återfinns i grön ruta (A), medan kvinnan i samma yrkesgrupp återfinns i röd ruta (D). Utifrån ett genusperspektiv måste frågan ställas om män och kvinnor med samma yrkestitel ges lika arbetsuppgifter. Finns det skillnader i förutsättningar för uppdrag och skillnader i risk och sårbarhet? Bemöts kvinnor och män på samma sätt? Ges det lika förutsättningar för chefskap om du är chef i ett traditionellt kvinnodominerat respektive mansdominerat yrke? Borås Stad behöver som Sverige i övrigt bli bättre på att arbeta främjande och förebyggande med faktorer som verkar i arbetsmiljön inom traditionellt kvinnliga yrken och framför allt lyfta blicken och se arbetsmiljöfrågorna och den negativa sjukfallsutvecklingen ur organisatoriskt och ett samhälleligt perspektiv. Enligt "Försäkringskassans lägesrapport 2026:1 – Psykisk ohälsa i dagens arbetsliv" är den viktigaste påverkansfaktorn för arbetsgivare det systematiska arbetsmiljöarbetet, särskilt det som är inriktat på organisatoriska och sociala arbetsmiljöförhållanden. Det förebyggande arbetsmiljöarbetet skapar hållbara och hälsosamma arbetsplatser vilket inte bara minskar inflödet i sjukskrivning utan också ökar möjligheterna för långtidssjukskrivna att komma tillbaka i arbete.

3.4.3 Orsaker bakom sjukfrånvaro: Kontaktyrken, dubbel belastning och stora arbetsgrupper

Det har skett en förskjutning av sjukskrivningsorsaker från fysiska åkommor till stressrelaterad psykisk ohälsa. Psykisk ohälsa är den dominerande orsaken bland pågående sjukfall. Det beror delvis på att dessa sjukskrivningar pågår under en längre tid medan sjukskrivningar som bottnar i fysiska orsaker oftast kan avslutas snabbare.

Att kvinnor i hög grad arbetar i kontaktyrken inom välfärdsområdet är en viktig förklaring till att kvinnor dominerar bland sjukskrivna för stressrelaterad psykisk ohälsa. Män som arbetar inom välfärdsområdet påverkas lika negativt av brister i arbetsmiljön, men eftersom färre män arbetar inom det här området påverkar det män som grupp i mindre utsträckning. En utmaning med att arbeta inom ett så kallat kontaktyrke är att ens arbetsdag är styrd utifrån någon annans behov och att den egna kontrollen över arbetsuppgifterna därmed minskar. Kombinerar detta med krav på medarbetaren att utföra emotionellt krävande uppgifter så ökar behovet av socialt stöd från chef och arbetsgrupp. Det är viktigt att understryka att om det ges rätt förutsättningar inom de så kallade kontaktyrkena, så innehåller arbetet i sig

en rad friskfaktorer. Detta framkommer i Jobbhälsoindexrapport (2022) där man påvisar att tre av fyra anställda inom skola, vård och omsorg anser sig ha ett meningsfullt arbete. Enligt rapporten är det klart mer än på övriga arbetsmarknaden. Inom exempelvis tillverknings- och teknikindustrin är det knappt hälften som ser sitt arbete som meningsfullt. Rapporten visar också att kommunanställda är mer motiverade i sitt arbete än anställda hos andra arbetsgivare.

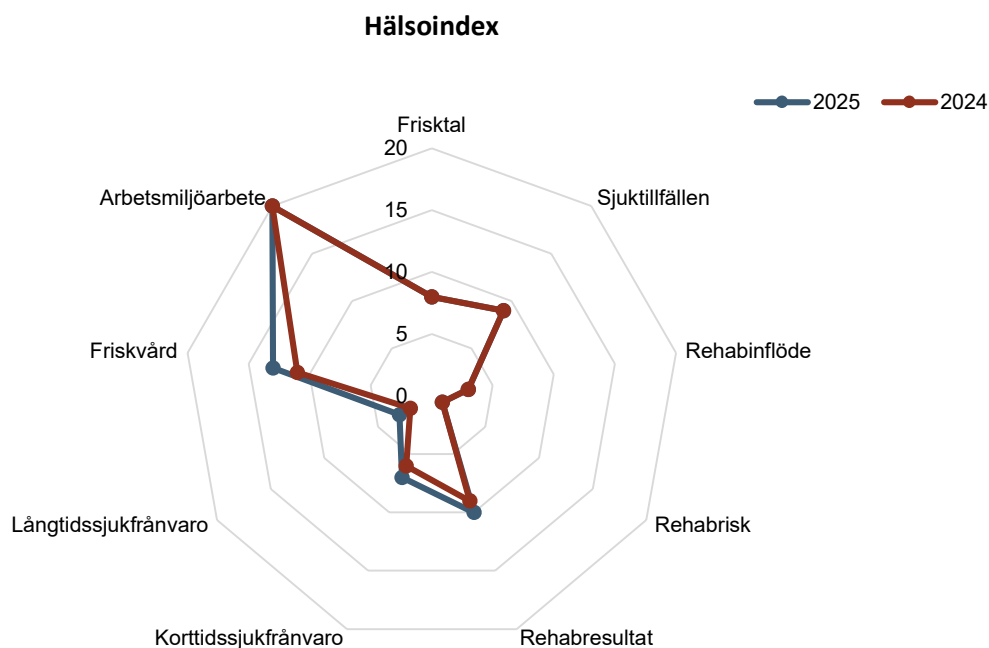
Att kvinnor som utsätts för negativ stress i arbetet samtidigt upplever bristande jämställdhet i privatlivet ökar den totala belastningen på dem. Kvinnor förväntas oftast ta, och tar, ett större ansvar för det dagliga hushållsarbetet och omsorgen om barn och anhöriga. Detta ökar risken för stressrelaterad psykisk ohälsa och försvårar generellt möjligheterna att hävda sig i arbetslivet.

I lägesrapporten ”Psyisk ohälsa i dagens arbetsliv” som kom ut 2024 understryker Försäkringskassan sambandet mellan negativ stress i arbetslivet, dubbel arbetsbörda i den privata sfären och kvinnors sjukskrivningar inom stressrelaterade psykiska diagnoser. Men Försäkringskassan pekar också på att män med dubbla arbetsbördor påverkas på samma negativa sätt som kvinnor av en för stor sammanlagd arbetsbörda, men att det är betydligt färre män som utsätts för dubbel arbetsbelastning. Detta stödjer Nyckeltalsinstitutets tes att korttidsjukfrånvaron är arbetsrelaterad medan långtidssjukfrånvaron handlar om bristande jämställdhet i både arbetsliv och samhälle.

Nyckeltalsinstitutet har i analyser från 2020 och framåt visat att kvinnodominerade verksamheter inte bara har riskfaktorer i form av kontaktyrken och relationsskapande arbete. Det är också inom dessa verksamheter som de stora arbetsgrupperna finns. De har i flera rapporter visat siffror på hur sjukfrånvaron skiljer sig mellan stora och små arbetsgrupper. I rapporten från 2024 redogör de för tydliga skillnader i sjukfrånvaro i relation till storlek på arbetsgrupp. Här synliggörs att verksamheter med fem eller tio medarbetare per chef inte har någon betydande skillnad i sjukfrånvaro. Men sjuktalen ökar kraftigt när en arbetsplats har mellan 15 och 20 medarbetare. Redan här är långtidssjukfrånvaron sällan under fyra procent, vilket är en högre nivå än vad som anses vara icke-arbetsrelaterad. Deras slutsats är att arbetsgrupper med många underställda per chef har högre sjukskrivning både avseende korttids- och långtidssjukfrånvaro. En förklaring kan vara att i arbetsgrupper där chefen ansvarar för 30 eller 40 medarbetare är det svårare att uppmärksamma om medarbetare mår dåligt, det är svårare att förebygga ohälsa och svårare att prioritera tid och andra resurser när medarbetaren blir sjuk. Nyckeltalsinstitutets statistik visar att det finns en större andel stora arbetsgrupper inom kvinnligt respektive manligt kodade verksamheter. I årets rapport (2025) visar de återigen att sambandet inte bara gäller för långtidssjukfrånvaron utan att den även syns i korttidsjukfrånvaro. Även Länsstyrelserna (2023) betonar att antalet medarbetare per chef är klart högre i kvinnodominerade yrkesgrupper. Detta trots att de emotionella kraven på medarbetarna är högre och förutsägbarheten lägre jämfört med mansdominerade yrkesgrupper.

Arbetsgivaren kan göra skillnad och Försäkringskassan visar i sin lägesrapport ”Psyisk ohälsa i dagens arbetsliv” flera forskningsöversikter som konstaterar att åtgärder på arbetsplatsen främjar sjukskrivnas återgång i arbete. Dock saknas det fortfarande kunskap om vilka specifika åtgärder som fungerar bäst. Här måste arbetsgivaren våga se möjligheter och prova nya arbetssätt. Lägesrapporten lyfter också fram vikten av att arbetsgivaren åtgärdar de arbetsmiljöproblem som orsakade sjukfrånvaron. Det handlar ofta om stress och hög arbetsbelastning, men också om att arbetsgivaren inte tagit itu med konflikter eller upplevda kränkningar. Detta bekräftas även i Arbetsmiljöverkets undersökningar till exempel inom vård, skola och omsorg, där många anställda uppger att de behöver hjälp med ett psykiskt ansträngande arbete, obalans mellan krav och resurser och att de utsätts för våld eller hot i arbetet.

3.4.4 Nyckeltalsinstitutets Hälsoindex

Beskrivning av de olika nyckeltalen och Borås Stads resultat.

I år kommer Borås Stad upp i 73 poäng. Det är en förbättring med 3 poäng från föregående år. Branschmedianen ligger på 71 poäng. Nyckeltalsinstitutet använder totalt arbetad tid till flera av sina mått medan Borås Stad i sin statistik utgår från planerad tid. Detta gör att indexet inte redovisas i siffror. Styrkan är att indexet ger en bra bild över hur nyckeltalen förhåller sig till varandra och var Borås Stad har sina styrkor och sina svagheter. Indexet ger också bra jämförelsedata med andra kommuner och branschen som helhet.

Frisktal

Nyckeltalet beskriver hur många procent av de tillsvidareanställda som har högst fem sjukdagar och högst tre sjukfallfällan i relation till totalt antal tillsvidareanställda. Nyckeltalet visar hur många procent av alla tillsvidareanställda som är friska. Ju högre värde desto bättre. Resultat ligger kvar på samma nivå som för 2024. Här är Borås Stad på samma nivå som branschmedianen. Läs mer om det på s. 33.

Friskvård

Nyckeltalet beskriver andelen anställda som nyttjar friskvårdsbidraget. Under 2025 ökade uttaget till 56 procent. Här förbättrar Borås Stad resultatet, från 11 poäng 2024 till 13 poäng 2025. Branschmedianen är 15 poäng. Läs mer om det på s. 49

Arbetsmiljöarbete

Nyckeltalet beskriver arbetsmiljöarbetet i stort utifrån hur väl policy och rutiner följer lagstiftningen för arbetsmiljöarbete. Här har Borås Stad struktur och rutiner på plats, därav ett starkt resultat. Borås Stad landar, som branschen i stort, på 20 poäng. Den stora utmaningen är att omsätta detta i praktiken och få arbetsmiljöarbetet att bli en del av det vardagliga arbetet, en parameter i verksamhetsutvecklingen och ett avgörande bidrag till ett hållbart arbetsliv. Borås Stads arbete med "Årlig uppföljning av

arbetsmiljöarbetet” är ett steg i rätt riktning där både arbetsplatsernas arbete och samverkansgruppernas uppdrag som skyddskommitté sätts i fokus. Läs mer på s. 48 och 53.

Sjuktilfällen

Nyckeltalet beskriver hur många sjuktilfällen, i genomsnitt, varje tillsvidareanställd har. Ju lägre värde desto bättre. Borås Stad ligger kvar på samma poängnivå som för 2024.

Korttidssjukfrånvaro

Nyckeltalet beskriver antalet sjuktimmar upp till och med 14 dagar i relation till totalt arbetade timmar. Här ökar Borås Stad, vilket ger en lägre poäng än föregående år. Läs mer om det på s. 36.

Långtidssjukfrånvaro

Nyckeltalet beskriver antalet sjuktimmar från och med 15 dagar och uppåt i relation till totalt arbetade timmar. Långtidssjukfrånvaron sjönk under 2025 för Borås Stad medan den ökade något för branschen som helhet. Läs mer om det på s. 37.

Rehabrisk

Rehabrisk bedöms utifrån hur många tillsvidareanställda som har minst sex påbörjade sjukfall i förhållande till totalt antal tillsvidareanställda. Nyckeltalet beskriver hur många procent av alla tillsvidareanställda som är i riskzonen för att bli långtidssjuka. Ju lägre värde desto bättre. Läs mer om det på s. 38.

Rehabinflöde

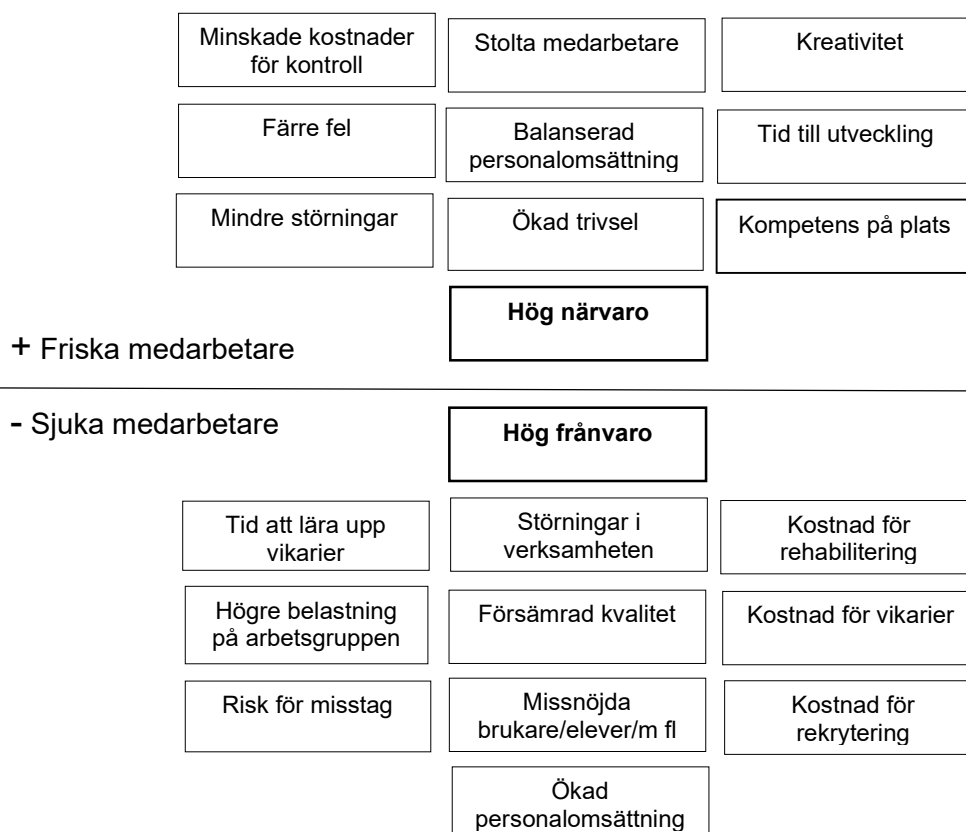
Nyckeltalet visar andel tillsvidareanställda som blivit sjukskrivna längre än 30 kalenderdagar. Ju lägre desto bättre. Borås ligger högt. Läs mer om det på s. 38.

Rehabresultat

Nyckeltalet beskriver avslutade sjukfall som varat mer än 30 dagar i förhållande till påbörjade sjukfall som varat mer än 30 dagar. Ett positivt värde betyder att det är fler som lämnar en långtidssjukskrivning än som påbörjar en. Ett negativt värde innebär en ökning av antalet långtidssjukskrivna. Här har Borås Stad ett positivt resultat i år på +0,22. Läs mer om det på s. 39.

3.5 Personalekonomi – värdet av god hälsa

Det är viktigt att vara medveten om att kostnaden för sjuklön endast är en del av de kostnader arbetsgivaren har vid en sjukskrivning. Övriga ekonomiska konsekvenser av sjukskrivning och dess effekter på verksamheten synliggörs inte lika lätt. Det rör sig om kostnader för vikarier, nyrekryteringar, introduktion, personalomsättning, kvalitetssänkning m.m. Frånvaro ger produktions- och kvalitetsbortfall och rent krasst betalar kommunen för den som är frånvarande utan att få någon motprestation tillbaka. Man kan vända på resonemanget och se de positiva effekter som uppkommer av att ha friska medarbetare på plats, effekterna och värdet av god hälsa.

Modellen beskriver möjliga negativa konsekvenser av höga sjukskrivningstal och möjliga positiva konsekvenser av att ha friska medarbetare.

3.5.1 Vad kostar sjukskrivningar?

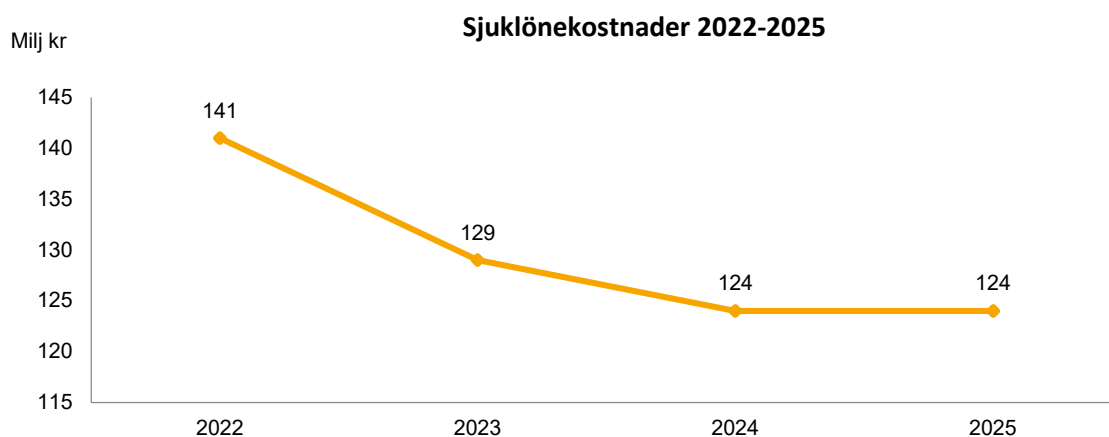
Kostnaden vid sjukfrånvaro varierar mellan olika yrkesgrupper och verksamheter. I vissa verksamheter krävs en vikarie från första dagen en medarbetare är sjuk, vilket innebär att arbetsgivaren under korttidssjukfrånvaro betalar dubbelt för samma arbete. Om man dessutom utgår ifrån att den ordinarie medarbetaren är mer produktiv än vikarien så betalar arbetsgivaren en större summa pengar men får mindre arbete utfört. För de verksamheter där det inte sätts in någon vikarie betalar arbetsgivaren sjuklön utan att få någon motprestation tillbaka. En viktig del vid beräkning av vad kort- och långtidssjukskrivning faktiskt kostar är att visa värdet av att ha medarbetare som är friska.

Vid en längre sjukskrivning har arbetsgivaren ingen kostnad för utbetalning av sjuklön men istället uppstår kostnader för rehabiliteringsinsatser och kostnader för rekrytering och introduktion av vikarie. Om vikarie inte sätts in är frågan om arbetet skjuts framåt i tiden eller om kollegor får högre arbetsbelastning under en period. Båda alternativen påverkar kvaliteten och arbetsmiljön i verksamheten.

En korttidssjukfrånvarodag kostar minst 10 procent av månadslönen och kostnaden för en långtidssjukfrånvaro på sex månader är minst 100 000 kr, detta är lågt räknat enligt ekonom Anders Johrén vid Nyckeltalsinstitutet. Om man utgår från schablonen för en korttidssjukfrånvarodag, så blir kostnaden för de nära 86 000 dagarna tillsammans nästan 300 miljoner. Om man utgår från schablonen för långtidssjukfrånvaro, så tillkommer kostnaden för de nära 650 medarbetare som varit sjukskrivna mer än 181 dagar under året på ungefär 65 miljoner kronor.

3.5.2 Kostnad för sjuklön

Arbetsgivaren betalar ut sjuklön till medarbetaren under korttidssjukfrånvaro upp till 14 dagar. Den samlade sjuklönekostnaden för Borås Stad ligger kvar på samma nivå som för 2024 på cirka 124 miljoner kronor. Februari och mars är de månader som har högst kostnader medan sommarmånaderna juni, juli och augusti är de med lägst kostnader. I år är det fem nämnder som sänker sina sjuklönekostnader och flera ligger kvar på ungefär samma nivå som förra året. Miljö- och konsumentnämnden visar det mest positiva resultatet och minskar sin utbetalning av sjuklön med drygt 30 procent. Vård- och äldreomsorgs- och Förskolenämnden står för de största ökningarna på runt en miljon kronor vardera.

3.6 Insatser för ett hållbart arbetsliv

Under 2025 har användandet av beslutsstödet för personalstatistik ökat och förändrat hur förvaltningarna använder personaldata. Det visar sig till exempel genom att förvaltningarna idag ställer frågor om samband och tolkningar av statistik från beslutsstödet i stället för hur de ska få fram underlag. Under våren sätts en samverkansoffensiv genom utbildningsinsatser till samtliga samverkansgrupper på förvaltningsnivå (FSG). Det utvecklingsarbete som gjordes i Stratsys SAM-modul under hösten 2024 implementerades under 2025. I det fanns bland annat checklistor med för stöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet och arbetsmiljöverkets nya regelstruktur.

Samverkansavtal

Samtliga samverkansgrupper på förvaltningsövergripande nivå (FSG) har genomgått en utbildning i det reviderade samverkansavtalet. En del i den utbildningsinsatsen var att stärka uppdraget som skyddskommitté. Samtliga samverkansgrupper i Borås Stad är tillika skyddskommitté för sitt verksamhetsområde. Genom avtalet kommer arbetsgivarrepresentanter och fackliga organisationer överens om hur samverkan ska fungera lokalt i Borås Stad. Målet med avtalet är ett positivt arbetsklimat och en god arbetsmiljö där inflytande, delaktighet, ansvar och personlig utveckling är rättigheter för alla medarbetare.

Klimakteriehälsa

Under 2025 har arbetet med att lyfta klimakteriehälsa i arbetslivet fortgått. Intranätet har uppdaterats med mer information och i dialog med företagshälsovården har det arbetats fram två riktade tjänster: ett samtalsstöd och en hälsoundersökning. Föreläsningen till alla medarbetare med Åsa Melin gav ringar på vattnet och under hösten har det tagits fram manus till tre filmer: en film om grundkunskap som riktar sig till alla medarbetare, en film som riktar sig till kvinnor med besvär och en film som riktar sig till chefer och ger stöd och vägledning i hur man som arbetsgivarrepresentant kan möta klimakteriefrågan. Filmerna och tjänsterna från företagshälsovården blir klara att tas i bruk under våren 2026.

Främjande arbete kring alkohol i arbetslivet

Borås Stad har deltagit i ett forskningskonsortium inom studien CHIFA (chefers individuella och organisatoriska förutsättningar för alkoholprevention på arbetsplatsen) som drivits av Göteborgs Universitet. Den avgörande frågan handlade om att skifta fokus från behandling och rehabilitering till fokus på prevention. Vad kan en organisation uppnå genom att ta sig an den traditionella alkoholfrågan utifrån ett främjande förhållningssätt? Vad händer om strålkastarljuset hamnar på normer, arbetsplatskultur och ett gemensamt lärande i stället för på enskilda individer med problem? Det vill Borås Stad undersöka. Under hösten bjöds samtliga HR-funktioner, från både förvaltningarna och bolagen, på en workshop på temat med förhoppningen att tillsammans med Göteborgs Universitet och företaget Promilletanten genomföra en utbildningsinsats för koncernens chefer med start under 2026.

SAM-i-Stratsys

Det systematiska arbetsmiljöarbetet på enhetsnivå har en egen modul i Stratsys. Modulen är ett chefsstöd i det systematiska arbetsmiljöarbetet och är arbetsytta för arbetsplatsens handlingsplan för det kontinuerliga arbetsmiljöarbetet. Medarbetarenkät, skyddsronder, arbetsplatsträffar, arbetet med lika rättigheter och möjligheter, mätstickan och medarbetarsamtal är tillsammans med anmälning av tillbud och arbetsskador olika metoder/verktyg för att hitta risker och friskfaktorer på arbetsplatsen. Varje enhet ska regelbundet arbeta med att undersöka, riskbedöma, planera, genomföra och kontinuerligt följa upp åtgärder för att förbättra arbetsmiljön. Brister ska åtgärdas men huvudfokus ska vara att förebygga och främja en god arbetsmiljö.

Borås Stads SAM-kalender ger ett tydligt stöd för det som ska göras enligt arbetsmiljölag, diskrimineringslag och personalpolitik, den stärker likvärdighet och underlättar uppföljning av arbetsmiljöarbetet. Under 2025 har arbetsplatserna arbetat fullt ut med integrerade checklistor i modulen. Det har genomförts ett flertal utbildningsinsatser för chefer, skyddsombud och stödfunktioner. Samtliga förvaltningar och arbetsplatser behöver använda verktyget fullt ut för att högsta effekt ska uppnås.

Beslutsstöd till chef

Power BI, som är Borås Stads beslutsstöd, har tagits fram av avdelningen Kvalitet och utveckling på Stadsledningskansliet. Beslutsstödet har under året fortsatt att utvecklas för att stärka chefers och HR:s möjligheter att följa upp, analysera och agera på personalnyckeltal. Personal- och förhandlingsavdelningen leder arbetet inom HR-området för att ytterligare anpassa beslutsstödet efter kommunens behov.

Projektet Frisk organisation

Projektet Frisk organisation har fortgått och enheten Organisationshälsa har i sitt uppdrag att minska sjukfrånvaron och ge stöd till arbetsplatser med riskfrånvaro. Enhetens arbete har fokuserat på arbetsplatser med stora arbetsmiljöutmaningar. De har arbetat med kartläggande metoder där medarbetare och chefer tillsammans har fått identifiera arbetsmiljöproblem. Varje uppdrag innehåller för- och eftermätningar, och insatserna mynnar ut i konkreta handlingsplaner som ska stärka arbetsmiljön i vardagen.

Under 2025 har enheten genomfört och följt upp tio kartläggningar: Grundskolenämnden (tre), Förskolenämnden (en), Vård- och äldreomsorgsnämnden (fem) och Sociala omsorgsnämnden (en). Återkommande teman har varit organisering, arbetsbelastning, samarbete, återhämtning, reflektion och förutsättningar för uppdraget. Enheten har även medverkat vid utvecklingsdagar för sju enheter inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende på Vård- och äldreförvaltningen. I slutet av året

sammanställdes data avseende de två frågorna om upplevda arbetsmiljö- och hälsoproblem utifrån medarbetarenkätens resultat 2025. Varje förvaltning fick en egen rapport med jämförelser mellan 2021, 2023 och 2025 samt möjlighet till fortsatt dialog med Organisationshälsa om behov av insatser. Enheten har under året följt upp tre tidigare genomförda insatser av Chefoskopet samt planerat för två nya. Chefoskopet är en kartläggningsmetod från Suntarbetsliv som synliggör chefers organisatoriska förutsättningar.

MORFAR-projektet (Mätbara friskfaktorer för organisationshälsa)

Borås Stad är en av fem medverkande kommuner och regioner i forskningsprojektet MORFAR som drivs av forskare vid Institutet för Stressmedicin (ISM) och Umeå Universitet. Projektet syftar till att utforska mätbara organisatoriska faktorer i arbetslivet och Borås Stad bidrar med statistik och erfarenheter av att ha arbetat med frågor kopplade till upplevelsen av hälso- och arbetsmiljöproblem i stadens medarbetarenkät.

Friskvårdsbidraget

Friskvårdsbidraget som erbjuds medarbetare oavsett förvaltningstillhörighet och anställningsgrad är 2 000 kronor per person och år. Vikarier och timavlönad personal kan ta del av bidraget utifrån intjänade arbetsdagar. Bolagen erbjuder friskvårdsbidrag mellan 2 000 kr och 5 000 kr. Flertalet har en hög nyttjandegrad, men det finns inget tydligt samband mellan bidragets storlek och graden av användande. Undantag är Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund som inte erbjuder något friskvårdsbidrag.

Under 2025 har nära 6 200 medarbetare tagit ut friskvårdsbidrag, vilket är en ökning med nästan 550 medarbetare. Det ger en nyttjandegrad på 56 procent. Nära 58 procent av Borås Stads kvinnliga medarbetare och 51 procent av männen väljer att ta del av den här förmånen. Förmånen når ut till samtliga åldersgrupper men högst uttag i åldersgruppen 40–49 år på drygt 60 procent jämfört med den yngsta åldersgruppen upp till 29 år där det är 46 procent som tagit ut bidraget. Totalt har 9,5 miljoner kronor betalats ut i friskvårdsbidrag. Beloppet har ökat med 700 000 kronor jämfört med föregående år.

Fria bad

Det har skett drygt 24 500 bad genom förmånen fria bad vid kommunens bad/friluftsanläggningar fördelade mellan Stadsparksbadet, Borås Simarena, Dalsjöforsbadet, Sandaredsbadet och Alidebergsbadet. Det är en ökning med 500 bad jämfört med 2024. 54 procent av badtillfällena har skett på Stadsparksbadet, därefter kommer Simarenan med 26 procent. För baden debiterades förvaltningarna i år strax över 1,7 miljoner kronor.

Pausit

Pausit är ett pausprogram på tjänstedatorn som motverkar stillasittande och främjar rörelse och återhämtning under arbetsdagen. Programmet blir än mer betydelsefullt när många arbetar hemifrån där den naturliga rörelsen tenderar att minska.

Livsstilsverktyget

Livsstilsverktyget är en digital hälsotjänst för att motivera livsstilsförändringar med ett helhetsperspektiv på hälsa. Tjänsten erbjuds till alla medarbetare genom ett samarbete med Göteborgs Universitet. Verktyget ger användarna stöd inom stress, sömn och oro, relationer, ensamhet men också i fråga om mat, motion och mikrovänor. Utgångspunkten är att förändring sker genom reflektion och konkreta vardagstips. Programmet har fått fler nya användare under året.

Familjeföreläsning

En föreläsning anordnas varje vår i syfte att inspirera och motivera medarbetare. Till föreläsningen får medarbetaren bjuda med sig en gäst, därav namnet Familjeföreläsning. I år gästade Bianca Kronlöf Borås och föreläste på temat om att använda sin röst: Hur ska man använda sin röst om man är blyg eller rädd? Kostar det att höja sin röst i ett tyst rum? Går det att öva på motstånd och diskussion? Bianca Kronlöf är komiker, skådespelare och författare. Hon tar plats och kan som få, på ett varmt, träffsäkert och humoristiskt sätt få människor att tänka och skratta samtidigt. Föreläsningen lockade 400 deltagare.

MerKraft

Borås Stads personalklubb har uppdraget att genom ett brett utbud av aktiviteter och arrangemang inspirera, aktivera och ge möjligheter till fritidssupplever för alla medarbetare. Under MerKrafts flagg erbjuds Borås Stads medarbetare att träffas under roliga, kulturella, utmanade, svettiga, lugna, energigivande och ibland helt nya former. Nära 1 300 träningspass har skett genom samarbete med Gymmix och 600 medlemmar deltog i årets motionsutmaning. Personalföreningens crawlkurser och skidkurser är efterfrågade liksom platserna på Göteborgs Operan eller Rondos olika uppsättningar. Medlemmarna utmanar sig i quiz, foto, dans, matlagning och skapande inom keramik, målning, pappersblommor, julpyssel och dörrkransar. I år är personalklubben extra stolt över erbjudandet om simskola för den som inte är simkunnig och en börja träna-kurs för den som behöver en knuff för att ta sig till gymmet. Nyhetsbrevet når 2 000 prenumeranter och alla aktiviteter och arrangemang publiceras på intranätet för att bli tillgängliga för alla.

3.7 Roller och samarbetspartners

Hälsoinspiratörer

Hälsoinspiratörer verkar på den egna arbetsplatsen för att tillsammans med chef sätta fokus på arbetsplatsens främjande hälso- och arbetsmiljöarbete. Idag finns det drygt 500 hälsoinspiratörer runt om på stadens arbetsplatser. Kopplat till uppdraget finns ett utbud av utbildningar, tematräffar och nyhetsbrev.

Skyddsombud

Skyddsombudet är arbetstagarnas företrädare i frågor som rör arbetsmiljön. I uppdraget ingår att bevaka att arbetsgivaren uppfyller kraven på systematiskt arbetsmiljöarbete och att delta i planeringen av arbetsplatsens arbetsmiljöarbete. Det har under några år varit svårt att rekrytera medarbetare till uppdraget som skyddsombud. Något som både fackliga organisationer och Borås Stad vill se en ändring på. Det optimala är att det finns ett skyddsombud på varje arbetsplats.

AFA-informatör

AFA-informatörer verkar på förvaltningsnivå och har uppdraget att informera om de kollektivavtalade försäkringar som alla anställda i Borås Stad har rätt att ta del av.

Medarbetarcentrum

Medarbetarcentrum Sjuhärad är en neutral resurs inom Sjuhärads kommunalförbund som arbetar för tillsvidareanställda medarbetare med fokus på välmående och möjlighet till utveckling på arbetsplatsen. De arbetar på uppdrag av medlemskommunerna Borås, Mark, Svenljunga och Tranemo. Genom Medarbetarcentrum erbjuds individuellt stöd i roll och yrkeskarriär, grupputveckling samt ledarutvecklingsprogram. Medarbetarcentrum tar tillvara medarbetarnas kompetens, arbetar för välmående arbetsgrupper, hälsa, trivsel och prestation såväl för chefer som för medarbetare. Medarbetarcentrum inspirerar medarbetare som vill ha och behöver en positiv kraft till förändring.

Samtalsstöden med coach ger stöd för att skriva CV, inspirerar och ger stöd till medarbetare att våga ta steget till något nytt. Under 2025 har 50 medarbetare från Borås Stad varit på samtal hos Medarbetarcentrum, och några av dem två gånger. I jämförelse med förra årets 70 medarbetare ger det en minskning med nästan 30 procent. Medarbetarcentrums databas och dess matchningstjänst ger en bra möjlighet till personalerfarenhet. Under året har 30 medarbetare återkopplat att de genomfört önskad förändring. Totalt har drygt 870 tjänster skickats till Medarbetarcentrum för matchning, vilket är 30 färre än under 2024. Från och med 2026 går Ulricehamns kommun in som medlemskommun.

Aleforsstiftelsen

Aleforsstiftelsen är Borås Stads samarbetspartner i alkohol- och drogfrågor. De är behjälpliga vid översyn av rutiner, utbildning inom riskbruk, missbruk och beroende, ger stöd till chef/HR vid behandling och tar emot medarbetare vid sitt behandlingshem samt erbjuder öppenvård efter behov.

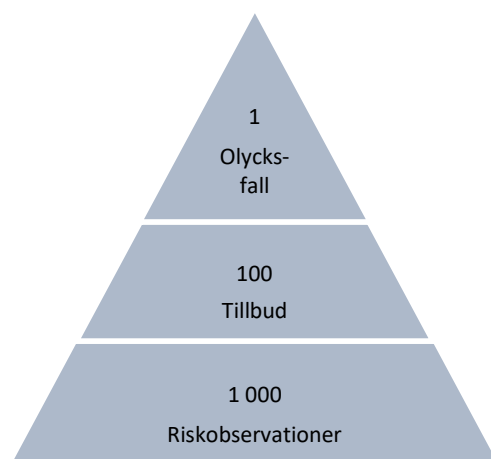
Sjuhäradssamordningsförbund

Genom Sjuhäradssamordningsförbund är Borås Stad med och möjliggör hälsofrämjande utbildningsinsatser och utvecklar organisationer för att underlätta långsiktig kompetensförsörjning och främja ett hållbart arbetsliv för både kvinnor och män. Här genomförs insatser på både individ-, grupp- och organisationsnivå. Under 2025 har projektet Vilja erbjudit kompetensutvecklingsinsatser inom bland annat ACT, JobMatch Talent, mentorskap och bemötande av individer med NPF (neuropsykiatrisk funktionsnedsättning). Samordningsförbundet finansierar Tekniska nämndens enhet Gröna vägen framåt som arbetar med naturunderstödd rehabilitering på Rya åsar.

3.8 Tillbud och olycksfall

Arbetsrelaterad ohälsa kan ta sig många olika uttryck. I Sverige har antalet anmälningar och arbetssjukdomar som orsakats av stress och hög arbetsbelastning fördubblats enligt Arbetsmiljöverket. Rapporteringen av arbetsskador och tillbud är ett sätt att uppmärksamma risker i det dagliga arbetet och utgör ett viktigt underlag för det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Det vilar ett stort ansvar på skyddskommittéer liksom på chef, skyddsombud och medarbetare att agera lärande utifrån de arbetsskador och tillbud som uppstår.

Ibland kan det vara svårt att avgöra när ett tillbud har skett och om det är en händelse som ska rapporteras eller ej. Definitionen på ett tillbud är att det är en händelse som skulle kunna leda till olycksfall eller ohälsa. Tillbud som inneburit allvarig fara för liv eller hälsa ska dessutom alltid anmälas till Arbetsmiljöverket.

Arbetsmiljöverket beskriver förhållandet mellan olycksfall (arbetsskador), tillbud och riskabla förhållanden/beteenden som en pyramid. Ett önskat läge är att på 1 000 riskobservationer går det 100 tillbud och ett olycksfall. Så genom att agera på riskobservationerna kan arbetsgivaren minska risken för tillbud och olycksfall. Väl genomförda riskbedömningar och skyddsronder är viktiga friskfaktorer som förebygger tillbud och arbetsskador. En god säkerhetskultur fungerar som en stödjande struktur i det främjande arbetsmiljöarbetet.

Sedan fem år tillbaka använder Borås Stad AFA:s system IA för rapportering av tillbud och olycksfall för kommuner (KIA).

Inrapportering av riskobservationer, tillbud och olycksfall minskar med 600 händelser jämfört med förra året. Statistiken visar att de händelser där chef och skyddsombud kommer i gång och arbetar med händelsen så blir den också hanterad inom en rimlig tid. Statistik visar också att av de olycksfall som dokumenteras är det få som rapporteras vidare till berörda instanser såsom AFA, Arbetsmiljöverket och Försäkringskassan. Rapporteringen kräver ett omtag och som ett led i att få fart på det arbetet genomfördes en informationsinsats under hösten 2025.

Antalet anmälda riskobservationer var nära 425 stycken, vilket innebär en minskning med 50 riskobservationer jämfört med föregående år. Riskobservationerna som rapporterats har främst varit inom kategorin ”ohälsosam arbetsbelastning”. Grundscolenämnden är den nämnd som fångat upp flest riskobservationer i sin verksamhet.

Organisationen behöver bli bättre på att fånga upp situationer innan de leder till tillbud eller olycksfall. Klarar organisationen att hantera händelser redan i det här tidiga skedet så finns potential att arbeta än mer förebyggande inom arbetsmiljöområdet.

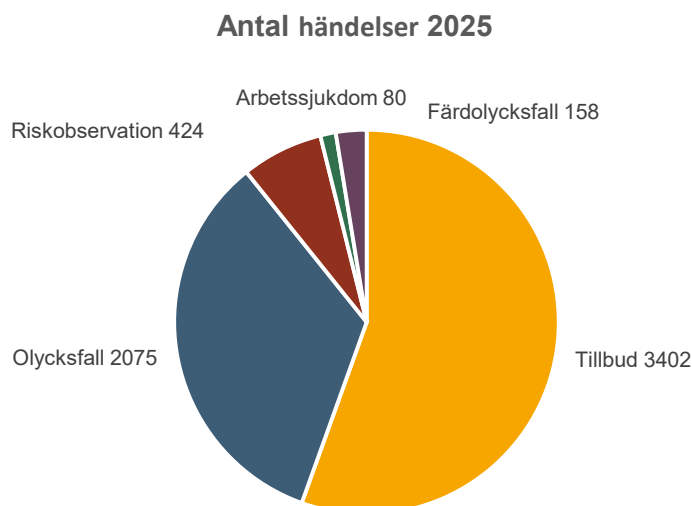
Antalet anmälda tillbud uppgick till 3 400 under 2025 att jämföra med 3 850 under 2024, en minskning med 450 anmälningar. Bland tillbuden är ”ohälsosam arbetsbelastning” och ”hot och våld” de två vanligaste orsakerna. De står tillsammans för mer än hälften av de anmälda tillbuden.

Antalet anmälda olycksfall uppgick under året till nära 2 100, en minskning med lite mer än 100 anmälningar. Bland olycksfallen är den vanligaste orsaken ”Hot och våld” följt av ”Skadad av person”. Jämfört med 2024 har ”hot och våld” ökat med cirka 12 procent. ”Skadad av person” har minskat med nästan 30 procent sedan föregående år.

Borås Stad är en av ca 190 kommuner som använder KIA för rapportering och hantering av händelser, vilket ger bra jämförelsedata. Branschnittet för kommuner visar att 2025 var de vanligaste riskobservationerna ”ohälsosam arbetsbelastning” och ”Hot och våld”. De vanligaste tillbuden handlar också om ”Ohälsosam arbetsbelastning” och ”Hot och våld” men i omvänd ordning. För olycksfall är händelsetypen ”Hot och våld” vanligast följt av ”Fall i samma nivå”.

De tre mest förekommande händelsetyperna för inom respektive kategori

Riskobservation	Tillbud	Olycksfall
Ohälsosam arbetsbelastning 168	Ohälsosam arbetsbelastning 1006	Hot och våld 601
Hot och våld 42	Hot och våld 989	Skada av person 397
Psykosocial påverkan 33	Skadad av person 246	Fall i samma nivå 296

3.9 Företagshälsovård

Företagshälsovårdens uppdrag är att stötta Borås Stad som arbetsgivare i hälso- och arbetsmiljöarbetet. Sedan 2020 har Avonova varit leverantör av företagshälsovårdstjänster till Borås Stad och avtalet omfattar tjänster inom arbetsmiljö och rehabilitering. 2024-01-01 påbörjades en ny fyraårig avtalsperiod.

Under 2025 köpte Borås Stads förvaltningar företagshälsovårdstjänster för drygt 5,8 miljoner kronor. Det är en ökning från föregående år med 700 000 kronor. Avonova delar upp sina tjänster i fyra boxar: Hållbar, Hälsa, Hälsorisk och Ohälsa. Merparten av förvaltningarnas beställningar ligger inom Ohälsa och Hälsorisk, men användandet av främjande insatser inom Hälsa har ökat från drygt 11 procent 2024 till närmare 18 procent 2025. Det är en övervikt åt efterhjälpande åtgärder men det har skett en förflyttning åt det förebyggande och främjande hållet under året. Borås Stad har andra aktörer och avtal inom det område som Avonova benämner Hållbar. Det innebär att kommunens behov av dessa tjänster sker via andra kanaler, exempelvis Medarbetarcentrum och upphandlade leverantörer inom chefsstöd och ledningsgruppsutveckling.

Tjänster på individnivå som används mest, där stödsamtal är den mest beställda tjänsten. Psykolog är den mest anlitade professionen, följt av företagssköterska och företagsläkare. Men Borås Stad nyttjar även professionen beteendevetare i hög utsträckning. Att våra beställningar har ett stort fokus på stödsamtal är väntat mot bakgrund av att den psykiska ohälsan är utbredd i både arbetslivet och samhället i stort. Förvaltningarna agerar på signaler om ohälsa och tar sitt arbetsgivaransvar. I resonemang med Avonova framkommer att insatserna från förvaltningarna beställs i ett relativt sent skede vilket innebär att åtgärderna blir mer av rehabiliterande art. För att åtgärderna på ett bättre sätt ska möjliggöra för arbetsgivaren att ge stöd, anpassa och rusta medarbetare innan situationerna går över i ohälsa och längre sjukskrivning behöver insatserna sättas in i ett tidigare skede. Det proaktiva arbetssättet lyfts fram i kommunens gemensamma rutiner och riktlinjer för rehabilitering, men för att få större effekt i praktiken behövs en långsiktighet i arbetet över tid.

3.10 Årlig uppföljning

Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet är ett verktyg för att säkerställa att arbetsmiljöarbetet fungerar i hela organisationen från högsta ledning, via nämnder och förvaltningsledning till verksamheter och arbetsplatser. I Borås Stad har samverkansgrupperna en stor roll i årlig uppföljning. Det beror på att de i egenskap av skyddskommitté har ett ansvar för hur arbetsmiljöarbetet planeras, fungerar och följs upp inom respektive verksamhetsområde. Borås Stad har totalt 46 samverkansgrupper fördelade på en central samverkansgrupp (CSG), 16 förvaltningsvisa samverkansgrupper (FSG) med revisionskontoret inkluderat och 29 lokala samverkansgrupper (LSG). Ansvaret för att genomföra Årlig uppföljning på respektive nivå ligger på chef efter fördelning av arbetsmiljöuppgifter.

Enhetscheferna säkerställer att arbetsplatserna har hanterat SAM-kalendern under året och följer upp risk- och friskfaktorer från sin handlingsplan. LSG, FSG och CSG utgår från en gemensam checklista för Årlig uppföljning och använder SAM-kalendern som verktyg för att följa upp arbetsplatserna inom sitt område. Lokal samverkansgrupp, där sådan finns, följer upp sitt område och förvaltningens samverkansgrupp följer upp hela förvaltningens arbete med hjälp av svaren från de lokala samverkansgrupperna. Förvaltningschef har ansvar för förvaltningens samlade bild till nämnd. Central samverkansgrupp ansvarar för att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige får ta del av uppföljningen genom den personalekonomiska redovisningen. Syftet är att kunskapen från årlig uppföljning sedan ska ligga till grund för det kommande årets arbetsmiljöarbete. I Tabellavsnittet redovisas en samlad bild över samverkansgruppernas uppföljning.

3.10.1 Årlig uppföljning utfall 2025

I den årliga uppföljningen för 2025 blir det åter påtagligt hur viktiga strukturer och rutiner är för det systematiska arbetsmiljöarbetet. Lika påtaglig är också vikten av att systematik omsätts till praktik.

På helheten har stadens verksamheter och arbetsplatser fullföljt sina åtaganden och arbetat efter Borås Stads SAM-kalender och dess aktiviteter inom arbetsmiljöområdet. Tillbud och olycksfall rapporteras in i KIA-systemet och samverkansgrupperna följer upp arbetet. Sjukfrånvarostatistik följs upp och de allra flesta följer upp användandet av företagshälsovårdens tjänster. Beslutsstödet är ett viktigt hjälpmedel för uppföljningen liksom företagshälsovårdens webbportal.

I förra årets uppföljning betonade CSG vikten av att:

- arbetsmiljöfrågorna är en självklar del i det dagliga arbetet
- samverkansgruppernas arbete inte stannar vid genomgång av statistik
- respektive samverkansgrupp arbetar kontinuerligt med analys och uppföljning.

Dessa utmaningar kvarstår och är en del av ett långsiktigt arbete för organisationen.

I årets uppföljning lyfter flertalet samverkansgrupper fram att uppföljningsarbetet fungerar och att fokus framåt mer handlar om att förfinas analysarbetet kopplat till arbetsmiljöfrågorna. Det är också flera samverkansgrupper som ser en utvecklingsmöjlighet i att skapa handlingsplaner i Stratsys och därmed undvika andra format, såsom Word- eller Exceldokument. På så vis skapas en kontinuitet och gemensamt arbetssätt när handlingsplanerna ska följas upp. Utöver dessa områden framkommer även behov av att:

- fortsätta arbeta med resultatet av medarbetarenkäten 2025
- utveckla och stärka skyddskommittéuppdraget
- använda SAM-kalendern som stöd i vardagen
- följa och analysera sjukfrånvaron så väl korttidsjukfrånvaron som långtidsjukfrånvaron
- arbeta med risk- och friskfaktorer.

Den centrala samverkansgruppen ser hur viktiga kommentarerna till frågorna blir i uppföljningen. På grund av det skickar CSG med en uppmaning till samtliga samverkansgrupper att löpande under året efterfråga beskrivande kommentarer från verksamheterna för ökad förståelse av det arbetsmiljöarbetet som sker på kommunens arbetsplatser.

3.11 Jämställdhet och jämlikhet

Jämställdhet innebär att män och kvinnor har samma rättigheter och möjligheter. Jämlikhet, som är ett vidare begrepp, innebär att alla människor oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, har samma rättigheter och möjligheter. Att arbeta med jämställdhet och jämlikhet är en självklar del av arbetsmiljöarbetet och innebär bland annat att arbeta med diskrimineringsfrågor och skydda de grundläggande mänskliga rättigheterna. Det handlar om att ge alla lika rättigheter och möjligheter, inte att göra lika för alla. Att skapa en arbetsmiljö fri från diskriminering är en viktig del i arbetet med att attrahera, rekrytera och behålla rätt kompetens. Ojämställda och ojämlika arbetsvillkor försvårar arbetsmiljöarbetet och starka könsnormer försvårar arbetsmiljöarbetet i könssegregerade arbetsmiljöer. Bristfälliga strukturer för gemensamma lärprocesser innebär en begränsning som försvårar arbetsmiljöarbetet. Utveckling av jämställda och jämlika arbetssätt främjas av könsmedveten och normkritisk organisatorisk förändringskompetens. Kort och gott, god arbetsmiljö är både en jämställdhets- och en jämlikhetsfråga.

Som arbetsgivare har Borås Stad ett stort ansvar för att öka jämställdheten i arbetslivet genom att arbeta aktivt med förutsättningar och utmaningar för jämställda arbetsvillkor. Alla medarbetare ska ha en bra arbetsmiljö oavsett förvaltningsstillhörighet och verksamhet. Borås Stad arbetar med jämställdhetsfrågor genom lagstadgade lönekartläggningar och arbetsvärderingar. Beslutet om heltid som norm togs utifrån ett tydligt fokus på jämställdhet och hållbart arbetsliv. Men det finns mycket kvar att göra inom jämställdhetsområdet. Arbetet med att ge kvinnor och män samma förutsättningar och möjligheter till karriärutveckling, löneutveckling och för att självständigt kunna forma sitt eget liv behöver fortgå. Inte minst för att statistiken visar att kvinnornas sjukfrånvaro ligger betydligt högre än männens och att rapporter visar

tydliga skillnader mellan chefers förutsättningar i kvinnodominerade yrken jämfört med chefer i mansdominerade. Det finns också skillnader mellan könen när det gäller uttag av föräldraledighet, vård av barn samt val av sysselsättningsgrad. Skillnader som bidrar till bristande ekonomisk jämställdhet samtidigt som de bibehåller en ojämlik fördelning av arbetet i hemmet.

Borås Stad har under 2024–2025 arbetat med Sveriges kommuner och regioners modellkoncept för jämställdhet, ett tvåårigt utvecklingsarbete för att få draghjälp att arbeta med likvärdig service och jämställd resursfördelning till olika grupper av kvinnor och män, flickor och pojkar. Målet för medverkande kommuner och regioner är att identifiera jämställdhetsutmaningar och göra förbättringar i styrning och ledning av verksamheten. Konceptet har både ett internt arbetsgivarperspektiv och ett externt medborgarperspektiv. Arbetet leds av avdelningen Kvalitet och utveckling på Stadsledningskansliet. Borås Stad har valt att lägga fokus på styrning och ledning för att skapa struktur och systematik på organisationsnivå som kan fungera väl över tid. Inom konceptet har tjänstepersoner och politiker från Borås Stad och Göteborgs Stad träffats i lärgrupper för erfarenhetsutbyte.

3.11.1 Jämlikhet året runt – Öppna samtal

Det förvaltningsövergripande nätverket för Mänskliga rättigheter har utvecklats under 2024 och 2025 från att vara en arbetsgrupp som arbetade fram Borås Stads ”Program för mänskliga rättigheter på lokal nivå” och ”Riktlinjer för delaktighet och inflytande för medborgare”, som båda antogs i april 2023, till att öppna upp nätverket och bjuda in medarbetare från hela kommunen i digitala möten. Syftet är att ha ett forum för att diskutera olika aspekter av mänskliga rättigheter, dilemman som kan uppstå i yrkesutövningen och att informera om förändringar i lagar och annat som påverkar stadens verksamheter. Kommunikationsavdelningen på Stadsledningskansliet har skapat en intranätsgrupp under namnet ”Jämlikhet året runt” som plattform för forumet.

Under 2025 genomfördes fem öppna digitala forum med rubrikerna:

- Hur kan vi upptäcka och förebygga våld?
- Hur hör mänskliga rättigheter och arbetsmiljö ihop?
- En inkluderande kommunikation.
- Kan vi köpa oss till ett mer jämställt och hållbart samhälle?
- Så arbetar socialtjänsten med våld i nära relationer.

Medverkande har varit professioner ifrån Kvalitet och utveckling, Personal och förhandling, Kommunikation, Koncerninköp på Stadsledningskansliet samt medarbetare från Fritid- och folkhälsoförvaltningen och Sociala omsorgsförvaltningen. Deltagarna har kommit från i stort sett samtliga kommunens förvaltningar.

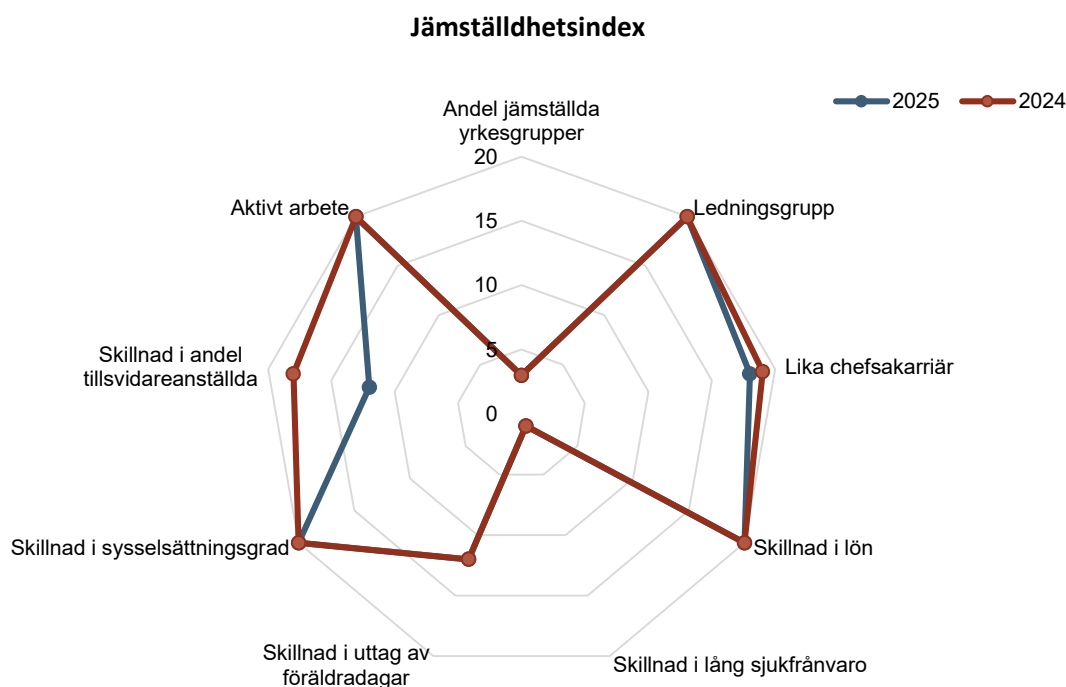
3.11.2 Jämlikhet året runt - Pride

För andra året i rad genomfördes ett öppet forum med sakkunnig från RFSL och utvecklingsstrateg inom mänskliga rättigheter från Stadsledningskansliet. Syftet var att belysa HBTQIA+, mänskliga rättigheter, normer och diskriminering inför kommunens deltagande i Borås Pride. Under Borås Pride deltog Borås Stad i Pride Park och Prideparaden den 27 och 28 juni. Detta är ett förvaltningsövergripande åtagande som leds av Stadsledningskansliet. Representanter från kommunens verksamheter deltar genom att på olika sätt visa upp och prata om hur de arbetar med mänskliga rättigheter, normer, mångfald och människors olika förutsättningar. I Pride park 2025 deltog Förskoleförvaltningen, Grundskoleförvaltningen, Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen, Vård- och äldreomsorgsförvaltningen, Fritid- och folkhälsoförvaltningen och Stadsledningskansliet.

3.11.3 Lika rättigheter och möjligheter, enhetsnivå

Arbete med lika rättigheter och möjligheter på enhetsnivå i Borås Stad är en aktivitet i SAM-kalendern. Aktiviteten innebär att arbetsplatsen undersöker risker, analyserar orsaker, genomför åtgärder och följer upp arbetet på samma sätt som annat arbetsmiljöarbete. Liksom med det övriga arbetsmiljöarbetet är det av stor vikt att samtliga hierarkiska nivåer i organisationen lyfter fram och agerar i de här frågorna. Jämlikhetsarbetet och jämställdhetsarbetet är inte något som medarbetare och första linjens chef ska, eller kan, lösa på egen hand.

3.11.4 Nyckeltalsinstitutets Jämställdhetsindex

Sedan ett par år tillbaka har Borås Stad använt Nyckeltalsinstitutets index för arbetsgivare där jämställdhetsindex är ett av flera. Nedan beskrivs de olika nyckeltalen och Borås Stads resultat.

I år når Borås Stad 126 poäng, och ligger därmed på branschmedianen för kommuner. Det är en försämring mot 2024 då Borås hade 133 poäng. Branschmedianen har ökat från 124 till 126 poäng.

Aktivt arbete

Nyckeltalet beskriver jämställdhetsarbetet i stort utifrån hur väl policy och rutiner följer lagstiftningen för ett aktivt jämställdhetsarbete i enlighet med diskrimineringslagen. Här har Borås Stad struktur och rutiner på plats, därav ett starkt resultat. Utmaningen är att omsätta detta i praktiken så att jämställdhetsarbetet blir integrerat och en självklarhet i det dagliga arbetet. Det är, liksom annat arbetsmiljöarbete en viktig faktor för ett hållbart arbetsliv.

Andel jämställda yrkesgrupper

Nyckeltalet beskriver andelen av det totala antalet yrkesgrupper som har en könsfördelning mellan 40 och 60 procent. Ju högre desto bättre. I Borås är tre yrkesgrupper jämställda enligt den definitionen, det är fritidsledare, gymnasielärare och övrigt kultur, turism och fritid. Den könsuppdelade arbetsmarknaden blir tydlig inom Borås Stads verksamheter.

Ledningsgrupp

Nyckeltalet beskriver fördelningen av kvinnor och män i högsta ledningsgruppen. Det är jämförbart om värdet är mellan 40 och 60 procent. I Borås Stad är det koncernledningen som avses, den ledningsgruppen är för närvarande jämförbar.

Lika chefskarriär

Nyckeltalet beskriver könsstrukturen bland chefer i relation till strukturen hos de anställda. Här har Borås Stad en positiv utveckling och ligger på en hög nivå. Nyckeltalet säger inget om chefers olika förutsättningar inom kvinnodominerade och mansdominerade yrken, till exempel antal medarbetare per chef.

Skillnad i lön

Nyckeltalet beskriver skillnaden i medianlön mellan kvinnor och män oberoende av arbetsuppgifter. I Borås Stad ligger medianlönen för kvinnor på 34 300 kronor och medianlönen för män ligger strax över, 34 400 kronor. Det gör att medianlönerna för kvinnor och män kan betraktas som jämförbara för Borås Stads förvaltningar. Läs mer om lön i avsnitt 2.1 Lönepolitik.

Skillnad i lång sjukfrånvaro

Nyckeltalet beskriver långtidssjukfrånvaro från och med dag 15 i procent av arbetad tid. Kvinnorna har dubbelt så hög andel långtidssjukskrivningar jämfört med männen vilket ger ett negativt resultat på nyckeltalet. Ett önskat resultat är att båda grupperna kommer ner på låga nivåer. Läs mer om det på s. 37.

Skillnad i uttag av föräldraledighet

Nyckeltalet beskriver genomsnittlig skillnad i antal föräldralediga dagar som kvinnor och män tagit ut. I år har skillnaden mellan kvinnor och män ökat genom att männen minskat sin andel. Kvinnorna tar ut mer än dubbelt så många dagar som männen. Fortsätter den här förändringstakten har Borås Stad ett jämförbart uttag av föräldraledighet 2032. Läs mer om det i avsnitt 1.1 Anställda.

Skillnad i sysselsättningsgrad

Nyckeltalet beskriver skillnaden i andelen heltidstjänster för kvinnor respektive män. Detta gäller grundanställning för tillsvidareanställda. Med utgångspunkt i heltidsbeslutet erbjuder Borås Stad alla medarbetare, både kvinnor och män, en heltidsanställning. Men det är fler kvinnor än män som själva väljer att ansöka om lägre sysselsättningsgrad. Läs mer om det i avsnitt 1.1 Anställda.

Skillnad i andel tillsvidareanställda

Nyckeltalet beskriver skillnaden i andelen tillsvidareanställda kvinnor respektive män. I Borås Stad ökar andelen kvinnor med tillsvidareanställning med nästan tre procent till drygt 91 procent medan männen ligger kvar på samma nivå som förra året på 86,5 procent. Det gör att skillnaden mellan kvinnor och män ökar. Läs mer om det i avsnitt 1.1 Anställda.

3.12 Medarbetarenkät

Under 2025 var det åter dags för Borås Stads medarbetarenkät. Syftet är att ge en samlad bild av medarbetarnas upplevelse av arbetsmiljö, ledarskap och engagemang. På övergripande nivå tyder resultaten på en positiv utveckling och samtliga frågeområden har förbättrats jämfört med föregående mätning, år 2023.

Resultatet visar samtidigt på betydande variationer mellan förvaltningar. Skillnaderna dem emellan är större än förändringarna i det totala resultatet mellan 2023 och 2025. Det innebär att varje förvaltning behöver genomföra en egen, verksamhetsspecifik analys av sina resultat för att identifiera sina särskilda utmaningar och styrkor. Förbättringsarbetet behöver därefter planeras och genomföras utifrån lokala förutsättningar, snarare än genom gemensamma insatser som förväntas passa hela organisationen.

Ett av de centrala fokusområden som fastställdes efter 2023 års medarbetarenkät var att arbetet med beslutade åtgärder behöver ske kontinuerligt mellan enkätperioderna. Förvaltningarna fick i uppdrag att

tydliggöra sina insatser och arbeta mer systematiskt med dem. I årets medarbetarenkät syns en viss förbättring i den fråga som mäter i vilken grad medarbetarna känner till vilka åtgärder som beslutats utifrån föregående enkätresultat. Andelen som svarat ja har ökat från 36 till 39 procent. Även om utvecklingen går i positiv riktning var förväntningarna att ökningen skulle vara större. Resultatet varierar dessutom avsevärt mellan förvaltningarna, där vissa når över 50 procent medan andra ligger under 30 procent. Detta visar att förutsättningarna och arbetssätten skiljer sig åt och understryker behovet av vidare analys på lokal nivå. En möjlig förklaring kan vara att förvaltningarna har använt resultaten från medarbetarenkäten som underlag i analyser och planering av förbättringsåtgärder, men att sambandet med just medarbetarenkäten inte alltid har kommunicerats till medarbetarna. I flera uppföljningar och budgetdokument framkommer att arbetet med enkätens resultat integrerats i det ordinarie styrnings- och utvecklingsarbetet. Det väcker frågan i vilken mån beslutade åtgärder kommuniceras som baserade på medarbetarenkätens resultat, samt om kopplingen till enkäten tydliggörs i den interna kommunikationen.

För att stärka kommunikationen och kopplingen mellan medarbetarenkätens resultat och genomförda insatser uppmanas förvaltningarna att arbeta med medarbetarenkäten med hjälp av handlingsplanen i SAM-modulen. Detta säkerställer att förbättringsarbetet utifrån medarbetarenkäten lyfts fram kontinuerligt och på ett sätt som gör att informationen når ut till medarbetarna i hela organisationen. Genom att tydliggöra kopplingen mellan medarbetarnas feedback och genomförda åtgärder skapas bättre förutsättningar för delaktighet och transparens i förbättringsarbetet. På så sätt minskar även risken att medarbetarenkäten ses som en engångsaktivitet som uppmärksammas enbart i samband med genomförandet och därefter faller i glömska.

Sedan 2013 har Borås Stad haft med de frågor som tagits fram av SKR, Sveriges Kommuner och Regioner, i syfte att utvärdera den arbetsgivarpolitik som har bäring på hållbart medarbetarengagemang, HME. Resultaten kan i ett lärande och utvecklande syfte jämföras med andra kommuners resultat av HME-frågorna. Totalt är det nio påstående grupperade i tre delområden: motivation, ledarskap och styrning. Ett indexvärde 0–100 tas fram för varje delområde samt ett totalindex.

Resultatet för Borås Stad visar en liten men fortsatt förbättring inom HME jämfört med medarbetarenkäten 2023, vilket bekräftar en stabil och långsiktigt hållbar utveckling. Kommunen fortsätter att ligga väl till i jämförelse med andra kommuner av liknande storlek och struktur. Detta indikerar att Borås Stad har goda grundförutsättningar för att främja engagemang, motivation och ett hållbart ledarskap. Samtidigt behöver samtliga verksamheter inom kommunen fortsätta arbetet utifrån sina egna resultat för att både vidmakthålla den positiva utvecklingen och stärka de områden där utmaningar identifierats.

3.13 Tabellavsnitt arbetsmiljö

Tabell 3.13.1 Sjukfrånvaro per personalgrupp i procent av ordinarie arbetstid

Personalgrupp	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Ledningsarbete	2,4	3,0	2,9	1,9	2,6
Handlägggar- och administrationsarbete					
Handlägggararbete	3,8	3,5	4,1	2,6	3,6
Administratörsarbete	8,5	9,0	9,9	9,7	9,8
Vård- och omsorgsarbete					
Läkare	0,9	0,9	11,5	0,0	11,47
Psykolog	14,5	5,9	6,5	2,7	5,9
Sjuksköterska	6,5	6,9	6,8	5,5	6,6
Undersköterska	11,8	12,7	13,1	7,6	12,1
Vårdbiträde	9,5	8,8	10,0	7,1	9,0
Rehabilitering och förebyggande arbete					
Arbets- och fysioterapeut m.fl.	9,8	7,9	7,2	3,6	6,5
Socialt och kurativt arbete					
Socialsekreterare m.fl.	7,1	7,5	7,0	4,8	6,7
Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent	6,4	7,9	7,3	8,1	7,5
Stödpedagog, -assistent, vårdare	11,5	11,9	11,7	7,3	10,6
Personlig assistent, anhörigvårdare	8,5	7,1	9,9	3,1	8,7
Övrigt socialt och kurativt arbete	6,0	6,8	8,0	2,7	6,8

Personalgrupp	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Skol- och förskolearbete					
Grundskollärare	5,3	5,5	5,9	3,5	5,4
Gymnasielärare	4,0	3,8	4,8	2,7	3,9
Förskollärare	11,0	9,3	10,2	7,1	10,0
Fritidspedagog	8,5	9,0	9,5	5,3	8,2
Övrigt lärararbete	4,1	4,5	5,0	2,8	4,4
Barnskötare	10,6	10,9	11,9	16,9	11,2
Elevassistent	10,9	10,2	12,4	6,5	10,6
Övrigt skol- och förskolearbete	5,4	6,3	6,6	3,7	6,0
Kultur, turism och friluftsbete					
Fritidsledare	13,2	13,2	15,7	9,1	11,9
Bibliotekarie, biblioteksassistent	8,6	10,0	9,0	4,8	7,9
Övrig fritid kultur turism	5,5	5,7	7,7	4,8	6,3
Teknikarbete					
Teknisk handläggare	4,0	4,4	4,7	1,4	3,5
Ingenjör	4,4	5,2	2,8	3,6	3,4
Tekniker	4,0	6,1	1,4	4,9	4,3
Hantverkararbete	10,2	9,8	13,2	9,1	9,5
Köks- och måltidsarbete	8,3	8,5	9,2	7,4	8,8

Personalgrupp	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
Städ tvätt och renhållningsarbete	8,6	8,5	9,5	5,0	8,7
Kod saknas	0,3	1,1	0,0	6,4	3,9
Totalt kommunen	8,2	8,3	9,0	5,8	8,1

Tabell 3.13.2 Sjukfrånvaro per nämnd i procent av ordinarie arbetstid

Nämnd	Kvinnor	Män	Totalt
Arbetslivsnämnden	9,1	10,3	9,5
Fritids- och folkhälsonämnden	8,4	6,4	7,5
Förskolenämnden	9,8	9,2	9,8
Grundskolenämnden	7,6	4,6	6,9
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	6,4	3,3	5,3
Individ- och familjeomsorgsnämnden	7,6	6,6	7,4
Kommunstyrelsen	4,1	0,9	2,9
Kulturnämnden	7,9	2,8	6,1
Lokalförsörjningsnämnden	14,1	1,7	7,5
Miljö- och konsumentnämnden	3,3	1,4	2,8
Revisorskollegiet	1,0	0,7	0,8
Samhällsbyggnadsnämnden	3,7	4,4	4,0
Serviceämnden	18,8	6,0	7,3
Sociala omsorgsnämnden	10,0	5,8	9,1

Nämnd	Kvinnor	Män	Totalt
Tekniska nämnden	7,6	9,1	8,6
Vård- och äldre-nämnden	10,6	7,0	9,8
Totalt kommunen	9,0	5,8	8,1

Tabell 3.13.3 Sjukfrånvaro bolag i procent av planerad arbetstid

Bolag	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
AB Bostäder i Borås	3,8	4,5	4,9	7,0	4,0	5,0
Borås & Co AB	3,7	4,2	3,4	7,0	0,0	5,0
Borås Djurpark AB	7,0	4,5	4,4	6,2	2,1	4,6
Nätkraft Borås AB	1,5	1,2	4,2	1,8	4,9	4,1
Borås Energi och Miljö AB	4,4	5,1	5,3	9,4	4,4	5,7
Borås kommuns Parkerings AB	2,4	2,5	4,4	0,0	0,0	0,0
Boråsregionen Sjuhärad's kommunalförbund	1,4	3,3	2,0	3,0	1,0	2,0
Fristadbostäder AB	19,8	7,0	4,0	12,0	3,0	15,0
IBAB	2,4	7,1	10,6	0,0	12,7	12,7
Inkubatorn i Borås AB	1,0	2,2	1,2	0,0	0,0	0,0
Södra Älvsborgs Räddningsförbund	10,9	5,8	2,0	4,2	1,6	2,0

Tabell 3.13.4 Sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid per åldersintervall

Åldersgrupp	2022	2023	2024	2025 kvinnor	2025 män	2025 totalt
29 år och yngre	8,3	7,0	6,9	7,6	5,8	7,0
30-39 år	7,6	7,6	7,6	8,1	4,9	7,3
40-49 år	7,5	7,3	7,5	8,0	5,3	7,4
50-59 år	9,1	8,8	9,2	9,7	8,1	8,6
60 år och äldre	9,5	10,0	10,2	11,7	8,1	10,6
Totalt kommunen	8,4	8,2	8,3	9,0	5,8	8,1

Tabell 3.13.5 Sjukfrånvaro över 30 dagar i procent av total sjukfrånvarotid

Kön	2022	2023	2024	2025
Kvinnor	52,7	59,5	63,7	62,2
Män	42,2	43,5	50,0	44,3
Totalt kommunen	50,6	56,6	61,1	58,9

Tabell 3.13.6 Antal sjuktilfällen över 30 dagar per personalgrupp

Beräkningen bygger på totalt antal sjukdagar per anställd inom respektive personalgrupp

Personalgrupp	2024	2025 Kvinnor	2025 Män	2025 Totalt	2025 Sjukdagar per anställd
Ledningsarbete	50	32	9	41	9,5
Handlägggar- och administrationsarbete					
Handlägggararbete	60	45	7	52	13,1
Administratörsarbete	74	63	7	70	35,5
Vård- och omsorgsarbete					
Psykolog	3	2	0	2	30,3
Sjuksköterska	51	45	3	48	23,0
Undersköterska	376	325	27	352	38,6
Vårdbiträde	70	56	21	77	13,7
Rehabilitering och förebyggande arbete					
Arbets- och fysioterapeut m.fl.	21	22	3	23	26,0
Socialt och kurativt arbete					
Socialekreterare m.fl.	54	44	4	48	23,2
Behandlingsassistent, arbetsmarknadskonsulent	17	16	5	21	25,1
Stödpedagog, -assistent, vårdare	187	152	32	184	30,3
Personlig assistent, anhörigvårdare	22	23	1	24	15,3
Övrigt socialt och kurativt arbete	17	9	0	9	25,0

Personalgrupp	2024	2025 Kvinnor	2025 Män	2025 Totalt	2025 Sjukdagar per anställd
Skol- och förskolearbete					
Grundskollärare	97	79	8	87	13,7
Gymnasielärare	40	35	13	48	12,2
Förskollärare	164	156	3	159	33,2
Fritidspedagog	37	28	3	31	18,7
Övrigt lärararbete	34	28	4	32	9,9
Barnskötare	115	121	5	126	35,9
Elevassistent	86	65	11	76	28,9
Övrigt skol- och förskolearbete	10	7	2	9	20,7
Kultur, turism och friluftsbete					
Fritidsledare	15	9	5	14	28,2
Bibliotekarie, biblioteksassistent	16	10	3	13	33,3
Övrig fritid, kultur, turism	16	17	2	19	14,4
Teknikarbete					
Teknisk handläggare	3	4	0	4	13,3
Ingenjör	11	5	6	13	13,4
Tekniker	10	2	6	8	16,9
Hantverkararbete	81	12	63	75	28,6
Köks- och måltidsarbete	87	79	6	85	30,8

Personalgrupp	2024	2025 Kvinnor	2025 Män	2025 Totalt	2025 Sjukdagar per anställd
Städ, tvätt och renhållningsarbete	90	68	7	75	27,1
Totalt kommunen	1 905	1556	265	1 821	25,3

Tabell 3.13.7 Sammanställning KIA 2025

Orsak	Risk- observation	Tillbud	Olycksfall
Akut överansträngning, fysisk	14	152	168
Arbetsbelastning ohälsosam (stress mm)	168	1 006	75
Arbetssjukdom	80		
Arbetstidens förläggning	3	6	0
Brand	9	27	7
Cykelolycka	0	1	17
Ergonomisk risk	11	36	9
Fall från höjd	3	11	34
Fall i samma nivå	9	66	296
Fast eller klämd mellan föremål	3	9	51
Fordonsolycka	4	11	16
Färdolycksfall	158		
Hot och våld	42	989	601
Komma i kontakt med elström	4	26	2

Orsak	Risk-observation	Tillbud	Olycksfall
Kontakt med rörlig maskindel	1	1	5
Kontakt med skadligt ämne	8	44	15
Kontakt med vasst föremål	5	20	53
Psykisk överbelastning	7	111	13
Psykosocial påverkan	33	228	15
Påkörd, klämd av fordon	3	9	6
Skadad av djur	1	1	4
Skada av egenhanterat föremål	1	6	35
Skada av egenhanterad kniv	2	12	17
Skadad av person	23	246	397
Slag mot fast föremål	2	39	70
Smitta	6	26	15
Trakasserier	0	64	15
Träffas av flygande eller fallande föremål	6	28	30
Utsatt för buller	3	45	10
Utsatt för kyla, hetta eller strålning	9	27	2215
Övrigt	44	140	82
Totalt kommunen	424	3402	2075

Tabell 3.13.8 Årlig uppföljning 2025, samverkansgruppernas redovisning

Borås Stad har totalt 46 samverkansgrupper fördelade på 1 central samverkansgrupp (CSG), 16 förvaltningsvisa samverkansgrupper (FSG) med revisionskontoret inkluderat och 29 lokala samverkansgrupper (LSG).

Fråga	Ja	Nej	Ej relevant
1. Har ni följt upp arbetsplatsernas SAM-kalendrar?	43	2	-
2. Har ni följt upp arbetsplatsernas handlingsplaner?	37	8	-
3. Har ni följt upp händelserapporteringen i KIA för tillbud och olycksfall?	44	1	-
4. Har ni följt upp frisk- och sjuktal samt korta och långa sjukskrivningar?	45	0	-
5. Har ni följt upp användandet av företagshälsovård?	35	10	-
6. Har ni säkerställt att Borås Stads rutin för skyddsorganisation och skyddsombud är känd?	38	7	-
7. Fungerar rutinen för fördelning av arbetsmiljöuppgifter?	42	3	-
8. Har ni arbetat aktivt med den organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	45	0	-
9. Har ni arbetat aktivt med den digitala arbetsmiljön?	35	10	-
10. Har ni följt upp de insatser ni initierat under året utifrån ert uppdrag som skyddskommitté?	38	3	4
11. Utifrån ert uppdrag som skyddskommitté, vad anser ni behöver prioriteras under kommande år? Fritextsvar.	45	-	-
12. Årets arbetsmiljöarbete. Skriv en kort sammanfattning av årets arbetsmiljöarbete utifrån samverkansgruppens perspektiv.	45	-	-

4 Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Frågan om kompetensförsörjning är avgörande för hur kommunens verksamheter kan leverera välfärdstjänster i framtiden. Frågan berör hela samhället och vi som organisation behöver arbeta gemensamt för att hantera frågan, både på kort och lång sikt. Styrdokumentet Personalpolitiskt program, som konkretiseras i Personalpolitiska riktlinjer, tar sikte på kompetensutmaningen.

Kompetensutveckling är en del av kompetensförsörjningsarbetet och kan röra sig om kurser och utbildningar likväl som kollegialt erfarenhetsutbyte eller att man lär sig saker genom att utföra sina arbetsuppgifter.

Definition: Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjning innebär att på både kort och lång sikt säkerställa att verksamheten har den kompetens som krävs för att fullgöra sina uppdrag.

Definition: Kompetensutveckling

Kompetensutveckling är aktiviteter för att ge medarbetare och grupper kompetens att klara nuvarande och framtida arbetsuppgifter.

4.1 Kompetensförsörjning

4.1.1 Framtiden

Stora pensionsavgångar och demografiska förändringar är något som Borås Stad, likt andra kommuner, har att brottas med. Konkurrensen om arbetskraft med rätt kompetens är hård och kommer med all sannolikhet att fortsätta vara så under de närmsta åren. SKR:s befolkningsframskrivning för Borås under perioden 2025–2034 utmärks främst av en ökning i gruppen äldre över 80 år som ser ut att öka med 23,2 procent, varav den största ökningen är för de som är äldre än 85 år. Under samma period ökar befolkningen i gymnasieåldern (16–19 år) med 1 procent fram till 2034. De i arbetsför ålder (20–66 år) ökar med 2,2 procent.

Lokala förhållanden kan göra att siffrorna varierar mellan kommuner. Det kan till exempel handla om hur många kvinnor i barnafödande ålder som finns i kommunen, flyttströmmar, migration och skillnader i dödlighet. Borås Stads egen befolkningsprognos för perioden 2025–2034 skiljer sig i flera avseenden från SKR:s prognos, och där framgår att ökningen i gruppen äldre över 80 år blir 13,6 procent fram till 2034 jämfört med 2025. Under samma period minskar befolkningen i gymnasieåldern (16–19 år) med 1,8 procent fram till 2034. De i arbetsför ålder (20–66 år) ökar med 2,2 procent.

SKR:s befolkningsframskrivning visar en kraftig minskning i gruppen 0–5 år främst beroende på att det föds färre barn per kvinna i barnafödande ålder. Borås Stads prognos vittnar om en nedgång av antalet barn i åldersgruppen fram till 2030. Därefter ökar antalet barn för att 2034 ligga på en liknande nivå som 2025. Med anledning av att åldersgruppen 0–5 år är svårprognostiserad inkluderas inte medarbetare inom förskolan i prognosen nedan.

Att den procentuella ökningen är större i gruppen 80 år och äldre än i gruppen i arbetsför ålder (20–66 år) skapar utmaningar gällande den framtida kompetensförsörjningen inom äldreomsorgen. Utifrån de lägre födelsetalen kommer färre barn att behöva barnomsorg och färre att gå i grundskolan, vilket kommer att innebära en omställning av kompetensen i de yrkesgrupper som berörs. Utifrån befolkningsframskrivningen leder det förändrade behovet i kombination med den demografiska utvecklingen och pensionsavgångar till att Borås Stad behöver rekrytera drygt 3 000 personer. Utöver detta tillkommer de rekryteringar som behöver ske för att tillgodose ordinarie personalomsättning.

Rekryteringsprognos för vissa yrken utifrån pension och demografi för Borås Stad 2025–2034. Baserad på Borås Stads statistik.

Personalgrupp	Anställda 2025	Ökning på grund av demografi	Antal om pension vid 65 år	Antal om pension vid 67 år	Rekryteringsbehov (p g a demografi och pension vid 65 år)	Rekryteringsbehov (p g a demografi och pension vid 67 år)
Sjuksköterska	275	37	61	48	98	85
Undersköterska	1314	178	392	321	570	499
Vårdbiträde	278	37	46	35	83	72
Grundskollärare	753	-126	165	126	39	0
Gymnasielärare	433	-8	132	117	124	109

Prognoser fram till 2034 visar att kommunens verksamheter kommer att möta ökade behov inom äldreomsorg och samtidigt behöver ersätta medarbetare som går i pension, men att ökningen av personer i arbetsför ålder inte kan täcka Borås Stads behov. Utöver ökningen som kommer av demografiska förändringar och pensionsavgångar har Borås Stad en genomsnittlig personalomsättning de senaste tre åren på 6,47 procent per år vilket innebär ersättningsrekrytering av medarbetare.

De allra flesta medarbetare som Borås Stad behöver om tio år arbetar redan i organisationen, så kompetensförsörjningsarbetet bör ha ett internt fokus och syfta till att skapa bra arbetsplatser där medarbetare trivs, känner att de utvecklas, mår bra och vill stanna kvar. Borås Stad har goda möjligheter att påverka åtskilliga faktorer som kan gynna kompetensförsörjningen av våra verksamheter. Att minska personalomsättningen, minska sjukfrånvaron, få deltidsarbetande att arbeta mer samt förlänga arbetslivet är några verkningsfulla åtgärder att fokusera på.

Statistiken visar att behoven inom grundskolan kommer att vara betydligt mindre 2034 jämfört med 2025. Borås Stads prognos avseende folkmängd i olika åldrar visar även att förskolan under den kommande 10-årsperioden kommer att genomgå omfattande förändringar till följd av barnunderlaget vilket kommer att påverka bemanningen av verksamheterna. Dessa svängningar i befolkningsunderlaget skapar behov av följsamhet och omställning för att hantera de förändrade behoven. Ett framgångsrikt arbete i dessa avseenden skapar också nöjda medarbetare och i nästa led en attraktivitet för personer som finns utanför vår organisation och förstärker bilden av Borås Stad som en trygg arbetsgivare.

4.1.2 Systematiskt arbetssätt

Arbetet med kompetensförsörjning av stadens verksamheter pågår i respektive förvaltning och är en fråga som är direkt knuten till förvaltningarnas verksamheter, mål och uppdrag.

För en enhetlig struktur i arbetet med kompetensförsörjning finns ett gemensamt strategiskt arbetssätt. Det bygger på stegen Kompetensanalys – Kompetensplanering – Genomförande – Uppföljning. Utgångspunkten för planeringen av aktiviteter är AR(i)UBA-modellen (se 4.3) för att med rätt strategisk inriktning skapa förutsättningar för att verksamheten ska klara sina mål. Förvaltningarna rapporterar årligen in kompetensutmaningar samt planerade och genomförda åtgärder till Kommunstyrelsen.

Om övergripande strategier inom kompetensförsörjningsområdet finns att läsa i avsnitt 4.2 ”De fem uppdragen”.

Arbetet med stadens arbetsgivarvarumärke är en viktig del av kompetensförsörjningen. Det syftar till att på ett enhetligt, tydligt och attraktivt sätt kommunicera Borås Stad som arbetsgivare till både framtida och nuvarande medarbetare. Ett inslag i detta arbete är en gemensam grafisk profil för Borås Stad som skapar igenkänning och tydlighet. Kommunikationen av vårt arbetsgivarvarumärke sker främst genom sociala medier med och Borås Stads hemsida samt närvaro på arbetsmarknadsdagar samt personliga kontakter.

4.2 De fem uppdragen

Utifrån att Borås Stad behöver utmana traditionella arbetssätt och ha en beredskap för att möta kompetensutmaningen fattade Kommunfullmäktige 2019, mot bakgrund av Personalekonomiska redovisningen, beslut om fem uppdrag:

- Arbeta länge (Motivera äldre medarbetare att vara kvar efter 65)
- Arbeta mer (Motivera deltidstjänstgörande att arbeta heltid)
- Minska ohälsan (Organisera verksamheten för att minska sjukfrånvaron)
- Digitalisering (Frigöra värdeskapande tid)
- Öka anställningsbarheten för de personer som står till arbetsmarknadens förfogande (Har uppgått i Socialt hållbart Borås)

Arbetet med de fem uppdragen omfattar långsiktiga behov för hela staden. Detta strategiska arbete leds därför av Personal- och förhandlingsavdelningen. Grupperna består av representanter för förvaltningarna och fackliga organisationer. De ska kartlägga, ta fram fakta, analysera förutsättningar, formulera problemställningar och behov, ta fram och pröva nya lösningar och innovativa arbetssätt.

Detta är en del av att Kommunstyrelsen tar sitt strategiska ansvar för kompetensförsörjningsprocessen vilket innebär att med rätt strategisk inriktning attrahera, rekrytera, introducera, utveckla och behålla medarbetare och därigenom skapa förutsättningar för att verksamheterna ska klara sina mål.

4.3 Genomförda aktiviteter utifrån AR(i)UBA

AR(i)UBA-modellen innebär:

- Attrahera: Åtgärder och aktiviteter för att öka upplevelsen av Borås Stad som attraktiv arbetsgivare och stärka arbetsgivarvarumärket.
- Rekrytera: Professionell, rättssäker och kompetensbaserad rekrytering. Arbeta för en breddad rekrytering med god kandidatupplevelse för att säkra nuvarande och framtida kompetenskrav.
- Introducera: Genom god introduktion inkluderas nya medarbetare tidigt på arbetsplatsen. Syftet är att skapa trygghet och ge goda förutsättningar för att snabbt komma in i det nya arbetet.
- Utveckla: Åtgärder för att tillvarata medarbetare och den kompetens som redan finns i verksamheten samt se till att rätt kompetens finns för att klara dagens arbetsuppgifter och morgondagens utmaningar.
- Behålla: Systematiskt arbeta för god arbetsmiljö, ledarskap, medarbetarskap, löneutveckling, kompetensutveckling, karriärmöjligheter och attraktiva förmåner.
- Avveckla: Planering och förberedelse inför att medarbetare av olika anledningar väljer att lämna sin tjänst och/eller arbetsgivare.

Attrahera

På kommunövergripande nivå har arbetsgivarvarumärket utvecklats genom flera nya filmer som visar olika yrkesgrupper och fortsatt utbyggnad av våra karriärsidor på Borås Stads hemsida. Marknadsföringen sker främst i sociala medier med hemsidan som bas. Borås Stad har under året medverkat på flera arbetsmarknadsdagar för att möta och knyta kontakter med studenter. Olika delar av organisationen har även tagit emot studenter och praktikanter från många olika utbildningar. Borås Stad har även utsetts till ”Karriärföretag 2026”.

Utöver dessa övergripande aktiviteter så har förvaltningarna till exempel:

- Samhällsbyggnadsklustret har tagit fram employer brandingfilmer för att marknadsföra sina verksamheter.

- Kulturförvaltningen har arbetat med inkluderande kommunikation vid annonsering av lediga tjänster.
- Grundskoleförvaltningen har etablerat ett tätare samarbete med Högskolan i Borås.
- Studentmedarbetaravtal för lärarstudenter har tecknats.
- Vård- och äldreomsorgsförvaltningen har arbetat med feriearbetare och Ung omsorg för att marknadsföra sina yrken mot en yngre målgrupp.

Rekrytera

På övergripande nivå har utvecklingen av Heroma Rekrytering 2.0, som är ett system som ger ett utvecklat stöd för kompetensbaserad rekrytering, har fortsatt. För att ytterligare säkra upp rekryteringsprocessen har Borås Stad också fattat beslut om att upphandla ett system för digital referenstagning som ska finnas tillgängligt för samtliga förvaltningar.

Andra aktiviteter som förvaltningarna har genomfört:

- Utökat samarbete med Högskolan för att locka behöriga lärare och förskollärare till Borås Stad
- Planering för ersättning av strategiskt viktig kompetens inom Tekniska förvaltningen och Samhällsbyggnadsförvaltningen
- Breddad utbildningsbakgrund vid rekrytering av socialsekreterare inom Arbetslivsförvaltningen.

(i)Introducera

Personal- och förhandlingsavdelningen har samordnat, uppmuntrat och stöttat förvaltningarna i arbetet med digitala introduktioner för att medarbetare snabbt ska få kunskaper om Borås Stad och sitt arbete för att lätt komma in i sin nya yrkesroll.

Förvaltningarna har utvecklat arbetet med digitala introduktioner:

- För att ge nya medarbetare likvärdiga förutsättningar för en bra introduktion
- Överföra kunskap för specifika arbetsuppgifter och yrkesroller.

Utveckla och Behålla

Insatser via Omställningsfonden har gett medarbetare möjlighet att utveckla sin kompetens. Under 2025 fick Borås stad 230 926 kronor från Omställningsfonden. Avtalet skapar förutsättningar för omställning och kompetensutveckling under hela arbetslivet.

31 medarbetare har enligt uppgift från förvaltningarna beviljats fritidsstudiebidrag under året.

Arbetet inom de fem uppdragen (se ovan) har bidragit till att öka möjligheterna att behålla medarbetare som anställda i Borås Stad. Exempel på aktiviteter inom detta område är seminarier inom Sociala omsorgsförvaltningen och Vård- och äldreomsorgsförvaltningen riktade mot chefer i syfte att få medarbetare att arbeta länge.

Andra aktiviteter som förvaltningarna har genomfört:

- Påbörjat arbete gällande omställning av medarbetare från barnomsorg till äldreomsorg eller funktionshinderverksamhet.
- Möjlighet för lärare inom Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen att läsa Master
- Vidareutbildning i socialrätt för socialsekreterare.
- Nyttja distansarbete för att behålla medarbetare med lång pendlingsväg.
- Differentiering av arbetsuppgifter för att frigöra tid från undersköterskor i äldreomsorgen.
- Stabilisera personalläget inom autismheter genom lönetillägg.

- Se över antalet medarbetare per chef inom äldreomsorgen med ambitionen att ingen chef ska ha fler än 30 underställda medarbetare.

Centralt anordnad kompetensutveckling

Stadsledningskansliet arrangerar löpande ett 60-tal utbildningar som riktar sig till hela organisationen. Exempel på återkommande utbildningar är till exempel Att leda utan att vara chef, Informationssäkerhet och Hjärt- och lungräddning (HLR). Stadsledningskansliet har anordnat utbildning i utredningsmetodik gällande kränkande särbehandling för HR. Nya utbildningar har under året införlivats i det centrala utbildningsutbudet, till exempel Introduktion till Artificiell intelligens (AI), Grundutbildning i Artificiell intelligens (AI) och fördjupning inom Direktupphandling.

Centralt anordnad ledarutveckling

- Framtidens chef ger utvalda medarbetare möjlighet att rusta sig för framtida chefsuppdrag.
- Systematiska chefsutvecklingsprogrammet består av ett antal centralt finansierade utbildningar som riktar sig till alla chefer. För en förstagångschef sprids utbildningsinsatserna över tre till fyra år.
- Chef- och ledarskap i praktiken, utbildning omfattande nio dagar som riktar sig till alla chefer.
- Två årliga chefsdagar för hela koncernen har genomförts. En om demokratins utmaningar med Emma Frans, en om förtroende som framgångsfaktor med Katarina Barrling och Jonas Eriksson.

Av förvaltningarna anordnade aktiviteter

Utöver de centralt samordnade utbildningarna har förvaltningarna bland annat:

- Stadsledningskansliet har utbildat medarbetare inom digitalisering och AI.
- Den nationella kompetenssatsningen Yrkesresan riktad mot medarbetare i socialtjänsten.
- Höjning av grundkompetens inom förskolan.
- Vidareutbildning för badpersonal och fritidsledare.

Avveckla

Genom Omställningsfonden har Borås Stad gett medarbetare som inte kan kvarstå i anställning möjlighet till utbildning eller andra individuella insatser för att komma vidare i annan sysselsättning.

Förvaltningar har även arbetat med att:

- På grund av färre barn i förskolan arbeta med omställning av barnskötare till andra verksamheter.
- Säkerställa övertalighetsprocessen vid tomma platser inom Sociala omsorgsförvaltningen.
- Använda avgångssamtalen som ett sätt att få information om varför personer väljer att sluta, detta i syfte att förbättra verksamheten.

Definitioner

Anställd	Fysisk person med en eller flera anställningar i kommunen. Personen räknas endast en gång oavsett antal anställningar.
Anställning	En fysisk person kan ha flera befattningar, d.v.s. anställningar.
Anställningsform	Bestäms utifrån den anställningsform som gäller för grundanställningen. De anställda fördelas på anställningsformerna: - tillsvidareanställd = person anställd utan tidsbegränsning - visstidsanställd = person anställd för begränsad tid. Hit räknas exempelvis projektanställda och vikarier.
Extern personalomsättning	Andel tillsvidareanställda som slutat sin anställning i kommunen under året i procent av totalt antal tillsvidareanställda.
Fyllnadstid	Arbets tid som deltidsanställd fullgjort utöver ordinarie arbetstid upp till det arbetstidsmätt som gäller för heltidsanställning.
Medianlön	Den mittersta lönen av det antal som ingår. Samtliga löner är omräknade till heltidslöner. Ersättning för över-, mer- och beredskapstid ingår inte.
Bruttoarbetstid	Bruttoarbetstid är den totala arbetstiden som redovisat i lönesystemet utan avdrag för frånvaro eller andra typer av ledighet.
Nettoarbetstid	Den del av bruttoarbetstiden som har utförts efter avdrag för olika typer av frånvaro. Över- och mertid ingår inte.
Personalgrupp	Utgår från klassificeringssystemet AID för kommuner och landsting.
PO-pålägg	Pålägg för personalomkostnader, d.v.s. lagstadgad arbetsgivaravgift och arbetsgivaravgift enligt avtal.
Sjuktilfälle	Antal tillfällen anställda har varit frånvarande p.g.a. sjukdom. Oavsett om den anställda varit sjuk 1 eller 300 dagar i följd räknas det som ett sjuktilfälle.
Totalt arbetad tid	Nettoarbetstid + övertid + fyllnadstid + flexitid.
Årsarbete	Ett årsarbete motsvarar 1 700 h/år, vilket motsvarar 38,5 h/vecka under 44 veckor. De 44 arbetsveckorna erhålls genom att årets 52 veckor minskas med 6 veckors semester och 2 veckor helgdagar.
Överenskommen arbetstid	Den arbetstid som är överenskommen i anställningsavtal. Kan även kallas ordinarie arbetstid eller planerad arbetstid.
Övertid	Arbets tid som fullgjorts utöver ordinarie arbetstidsmätt för heltidsanställning.

Kommunfullmäktige

§ 87

Dnr KS 2026-003232.3.1.0

Personalekonomisk redovisning 2025

(Kommunfullmäktiges tryckta handlingar 2026, nr 62 B0063)

Kommunfullmäktiges beslut

Godkänna den Personalekonomiska redovisningen 2025.

Kommunstyrelsens beslut 2026-05-18 § 163

Kommunstyrelsen föreslår Kommunfullmäktige besluta

Godkänna den Personalekonomiska redovisningen 2025.

Sammanfattning av ärendet

Den personalekonomiska redovisningen ska ligga till grund för kommunens strategiska arbete inom personalområdet. Redovisningen beskriver personalarbetet för 2025 och några år bakåt med fokus på personalstruktur, lön, arbetsmiljö, hälsa, jämställdhet, kompetensutveckling och utbildning.

Beslutsunderlag

1. Personalekonomisk redovisning 2025

Ekonomiska ramar 2027

Borås Stad

Innehållsförteckning

Ekonomiska ramar 2027	3
Borås Stads planeringsmodell	3
Den ekonomiska utvecklingen för Borås Stad innevarande år	3
Budgetförutsättningar 2025-2029 ur ett makroperspektiv	4
Skatteunderlaget.....	4
Finansiella mål för Borås	4
Ramuppräknig för nämnderna 2027	5
Generellt	5
Målgruppsförändringar/befolkningsprognoser.....	6
Tillkommande poster.....	6
Nämndvisa reserver/buffertar.....	6
Övrigt	6
Investeringsbudgeten.....	7
Interna kapitalkostnader.....	7
Taxor och avgifter.....	7
Driftredovisning	7
Budgetförslagets utformning.....	8
Kommunstyrelsens beslut.....	8

Ekonomiska ramar 2027

Kommunstyrelsen fastställer vid sammanträde den 15 juni förutsättningar och ekonomiska ramar för arbetet med kommunens Budget 2027. Nedan redovisas principer för budgetramar som utgör underlag för Kommunstyrelsens beslut. Dessa principer och förutsättningar ska nämnderna ha som grund i sitt budgetarbete och framtagande av planeringsunderlag.

Kommunstyrelsen konstaterar i årsredovisningen för 2026 ett resultat som blev betydligt bättre än vad som var budgeterat. Sammantaget landade resultatet på 161,6 miljoner kronor vilket ska jämföras med 95,4 miljoner kronor som var budgeterat. Främst förklaras det förbättrade resultatet genom ett bättre resultat för nämnderna och tillkommande realisationsvinster.

När Kommunfullmäktige antog budgeten för 2026 fanns en förväntan på att återhämtningen skulle ta fart och generera högre skatteintäkter och därmed bättre ekonomiska förutsättningar. Det budgeterade ekonomiska resultatet för 2026 på 115,6 miljoner kronor och omfattar förutsättningar gällande både demografi och konjunktur. Prognoser under våren 2026 visar på att den förväntade återhämtningen har skjutits fram.

Inför 2027 förväntas det ekonomiska läget förbättras i och med en prognos på förväntad konjunkturuppgång. En utmaning att omhänderta är de förutsättningar som befolkningsprognoser visar på. Borås Stads befolkning förväntas fortsatt öka, om än inte i den takt som tidigare planerats för. De nya förutsättningarna innebär att det är färre barn och unga och fler äldre och detta innebär att det behövs en omställning av resurser för att fortsatt klara välfärdsuppdraget.

Borås Stads planeringsmodell

Borås Stads upplägg och planeringsmodell innebär att nämnderna i samband med de preliminära ramarna i juni ska ha ett tillräckligt underlag för att planeringsmässigt kunna arbeta med sin budget. Utgångspunkten är att nämnderna vid en normal konjunktur kompenseras för pris- och löneökningar för den befintliga verksamheten.

I rambeslutet tas hänsyn till volymförändringar inom förskola, grundskola, gymnasiet och äldreomsorgen baserat på befolkningsprognoser för respektive målgrupp. Övriga nämnders volymeffekter behandlas under höstens budgetprocess.

Eventuella politiska satsningar och omprioriteringar mellan verksamheter görs normalt inte vid detta tillfälle utan hanteras under höstens budgetprocess. Förberedelser och anpassning till de ekonomiska förutsättningarna bör ske i tid för att undvika att förändringseffekter dröjer för långt in på det nya året.

Utifrån de preliminära ekonomiska ramarna ska nämnderna besluta om planeringsunderlag som ska innefatta en preliminär planering av nämndens verksamhet, ekonomiska förutsättningar och investeringar för kommande år. Nämnderna ska beskriva hur grunduppdraget ska genomföras och på vilket sätt nämnden ska bidra till att Kommunfullmäktiges målområden och inriktningar nås.

Planeringsunderlag är en grund för Kommunstyrelsens budgetberedning inför beslut om Budget 2027 i december 2026.

Den ekonomiska utvecklingen för Borås Stad innevarande år

Borås Stad har historiskt när det varit lågkonjunktur och svåra tider klarat sig väl genom att anpassa kostnader samt i god tid vidta andra ekonomiska styråtgärder. Genom en rad förutseende avsättningar, till exempel till pensionsskulden och Resultatutjämningsreserven har nämnderna i budgetprocessen kunnat tillföras extra resurser.

I den aktuella delårsrapporten per april 2026 beräknas kommunen sammantaget hamna på ett resultat som är sämre än budgeterade 115,6 miljoner kronor. I dagsläget med hänsyn taget till nämndernas bedömda utfall ligger årsprognosen på 82,9 miljoner kronor inklusive realisationsvinster på 11 miljoner kronor. Den lägre prognosen förklaras främst av en försämrad skatteunderlagsprognos där skatteintäkterna avviker med -39,1 mnkr för 2026. Utifrån ett periodresultat för perioden januari-april på 132,6 miljoner kronor för kommunen som helhet kan det vara en indikation på att årsresultatet kan bli något bättre än gällande prognos. Delårsbokslutet per augusti kommer ge en mer säker prognos.

Det ekonomiska läget ser bättre ut inför 2027 där prognoser visar på en svensk konjunkturuppgång. Trots osäkerheter i omvärldskonjunkturen kvarstår förutsättningar för en fortsatt återhämtning av ekonomin. Inflationen förväntas vara på en mer stabil nivå, om en något stigande på grund av bland annat bostadsräntor och energipriser.

En utmaning är realiteten som finns inbyggt i den demografiska utvecklingen. De senaste åren har volymtillväxten för flera av målgrupperna avtagit och minskat i de lägre åldersgrupperna. Nu är minskningen även märkbar inom grundskolan med negativ prognostiserad volymtillväxt. Som prognoserna visar på nu verkar det vara en bestående trend och måste leda till att långsiktiga investeringsplaner ses över. Ramarna för 2027 bygger på att nämnder med negativa befolkningssiffror anpassar sin verksamhet.

Liksom tidigare år är realisationsvinster från mark- och fastighetsförsäljning inte medtagna i det ekonomiska underlaget för Budget 2027.

Budgetförutsättningar 2025-2029 ur ett makroperspektiv

Skatteunderlaget

Nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen, procentuell förändring

	2025	2026	2027	2028	2029
BNP	1,8	2,3	2,6	1,8	1,8
Sysselsättning	0,3	0,9	1,4	0,9	0,4
Öppen arbetslöshet	8,6	8,6	7,8	7,5	7,4
KPIF	2,6	1,8	1,9	2,5	2,0
Skatteunderlag	4,2	4,0	4,7	4,3	4,2
Skatter och generella statsbidrag Borås	3,7	3,5	3,5	3,6	3,6

För 2026 beräknas skatteunderlaget öka med 4,7 % utifrån aktuell nivå 2026.

Skatteunderlagsutvecklingen förväntas därefter bli ganska normal under perioden 2028-2029. Totalt för Borås inkluderat kända generella statsbidrag ligger ökningstakten just nu på en lägre nivå än skatteunderlaget beroende på att de generella statsbidragen är nominellt oförändrade i detta läge. Nyckeltalen ovan är hämtade från SKRs skatteunderlagsprognos från april 2026.

Finansiella mål för Borås

Resultaträkning, mnkr

	Bokslut 2024	Bokslut 2025	Budget 2026	Budget 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter	1 940,6	2 006,6	2 027,9	2 128,8	2 192,7	2 258,4
Verksamhetens kostnader	-9 659,90	-9 796,1	-10 172,2	-10 556,2	-10 881,4	-11 216,5
Nettokostnader	-7 719,30	-7 789,5	-8 144,3	-8 427,4	-8 688,7	-8 958,1
Avskrivningar	-352,4	-410,4	-450	-466	-512,6	-563,9
Verksamhetens nettokostnader	-8 071,70	-8 199,9	-8 594,3	-8 893,4	-9 201,3	-9 522,0
Skatteintäkter	6 161,20	6 341,7	6 575,1	6 815,5	7 111,5	7 408,8
Generella statsbidrag och utjämnning	1 953,20	1 997,9	2 134,5	2 239,8	2 275,4	2 300,2
Finansnetto	36,9	21,9	0,3	18,1	-4,0	-11,6
Årets resultat	79,60	161,6	115,6	180,0	181,6	175,4
varav realisationsvinster från fastigheter och mark	21,9	26,0				
Möjlig disponering ur RUR (Tot 575 mnkr)						
Resultat efter disponering ur RUR	79,6	161,7	115,6	180,0	181,6	175,4
Skatte- och bidragsintäkter	8 114,40	8 339,6	8 709,6	9 055,3	9 386,9	9 709,0
Ökning skatte- och bidragsintäkter, %	3,1	2,8	4,4	4,0	3,7	3,4
Verksamhetens nettokostnader	-8 071,70	-8 199,9	-8 594,3	-8 893,4	-9 201,3	-9 522,0
Ökning verksamhetens nettokostnader, %	4,6	1,6	4,8	3,5	3,5	3,5
-därav nämnderna, %	5,3	2,6	4,4	2,5		
Årets resultat/skatte- och bidragsintäkter, % (Finansiellt mål 2-3%)	1,0	1,9	1,3	2,0	1,9	1,8
Nettoinvesteringar	976	829	979	808	884	959
<i>Nivå vid 80% egenfinansiering</i>						

Ramuppräkning för nämnderna 2027

Generellt

Resultatet för Borås Stad 2027 är i detta läget beräknat till 180 miljoner kronor. Denna resultatnivå utgår från Budget 2026 med avdrag för eventuella tillfälliga kommunbidrag med tillägg för de förändringar av kommunbidragen hittills under året som ska kvarstå för 2027 eller genom andra beslut. Utöver detta har kommunbidragsnivån justerats med nedanstående poster.

Löner: Budgetering av personalkostnader för kommande år innebär att ramuppräkning motsvarande 3,0% för den del av kommunbidraget som består av löner.

Övriga kostnader: I ramuppräkning för nämnderna har bedömd KPIF-utveckling använts och den uppgår till 1,9% enligt SKRs senaste rapport (april 2026).

Volymförändringar: Inför 2027 görs en förändring avseende volymförändringar relaterat till befolkningsprognos som innebär att Grundskolenämndens, Förskolenämndens samt Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens ramar förändras med 75% för verksamheterna grundskola, barnomsorg och gymnasieskola. Volymförändringar avseende Vård- och omsorgsnämnden förändras med 100% för verksamheten äldreomsorg.

Inför 2027 har modellen utvecklats med anledning av förändrat behov av anpassad grundskola och gymnasieskola som innebär att de preliminära ekonomiska ramarna har justeras särskilt med anledning av de förändrade behoven.

PO-pålägg: PO-pålägget är oförändrat men kan komma att justeras inför budgetbeslut i december. Om justering sker kommer det samtidigt ske en ramjustering för nämnderna.

Målgruppsförändringar/befolkningsprognoser

I syfte att ge nämnderna rimliga planeringsförutsättningar för det kommande budgetåret har Kommunstyrelsen liksom tidigare år använt befolkningsprognosen för budgetåret 2027 vid beräkning av kommunbidrag till den del av nämndernas verksamhet som ges via målgruppsförändringar. Beräkningen är gjord på tjänstepersonsnivå och det finns inte någon politisk värdering av målgruppsförändringen. Antaganden kan komma att förändras under höstens budgetberedning. För 2027 bedöms volymförändringarnas effekt på kommunbidragen till -29 miljoner kronor (tidigare år -25 miljoner kronor).

Nedanstående framgår hur nämnders ramar förändras utifrån befolkningsprognoserna för respektive målgrupp.

Förskolenämnden: 75% för barnomsorg, motsvarar -21 miljoner kronor (tidigare år -11 miljoner kronor och då 100%).

Grundskolenämnden: 75% för grundskola, motsvarar -14 miljoner kronor (tidigare år -34 miljoner kronor och då 100%).

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden: 75% för gymnasieskola, motsvarar 6 miljoner kronor (tidigare år 7 miljoner kronor och då 100%).

Vård- och äldreomsorgsnämnden: 100% för äldreomsorg, motsvarar 23 miljoner kronor (tidigare år 13 miljoner kronor).

Tillkommande poster

Utöver de generella ramuppräkningsarna har Kommunstyrelsen liksom tidigare år gjort vissa avsättningar utifrån bedömd utveckling under 2027. Dessa poster budgeteras som en central reserv/buffert. Under budgetberedningen i höst kommer en del av dessa medel att läggas ut som ökade kommunbidrag.

Nämndvisa reserver/buffertar

Det är obligatoriskt för nämnderna att inom sitt kommunbidrag avsätta en buffert som reserv för oförutsedda händelser. En buffert gör nämnderna mindre känsliga för oplanerade verksamhetskostnader och gör att sådan lättare kan hanteras utan att kortsiktiga verksamhetsingrepp/besparingar behöver nyttjas. För 2027 gäller att nämnderna inom sitt kommunbidrag avsätter lägst 1% till oförutsedda kostnader i form av buffert.

Övrigt

Lokalförsörjningsnämnden föreslår att schablonhyran inom internhyressystemet höjs med **5 %** inför år 2027. Denna höjning motsvarar inte den faktiska kostnadsökningen för lokaler då framför allt konsumtionsavgifter ökar betydligt mer (exempelvis VA- och renhållningsavgifter samt elkostnader). Höjningen med 5 % 2027 är 3,1 % högre än nämndernas uppräknings för övriga kostnader. Kompensation för differensen hanteras i samband med höstens budgetberedning.

Lokalförsörjningsnämnden föreslår att objekt med bedömd självkostnad för Fritid- och folkhälsoförvaltningen höjs med 1,5 % medan övriga objekt med bedömd självkostnad ska vara oförändrad inför 2027.

Investeringsbudgeten

Investeringsvolymen förväntas de kommande åren uppgå till ca 900 miljoner kronor i genomsnitt. Så kallade "lönsamma investeringar" kommer prioriteras. För att redan nu få en uppfattning om investeringsnivån för de målgruppsstyrda investeringarna inom förskola, grundskola, gymnasiet och äldreomsorg och LSS görs löpande genomgång med Lokalförsörjningskontoret. Detta får ses som indata till höstens budgetprocess för de så kallade nödvändiga investeringar som behöver göras för att tillgodose behoven hos målgrupperna. Investeringsnivån framöver kommer de kommande åren även att omfatta investeringar relaterade till järnvägen och ett nytt stationsområde.

Interna kapitalkostnader

Ekonomistyrning har levererat underlag med beräkningar utifrån de faktiska kapitalkostnaderna för projekt som är färdigställda till och med 2025. Respektive nämnd ska utifrån egna bedömningar av investeringsvolym 2026 och 2027 göra beräkningar för tillkommande kapitalkostnader 2027.

SKR tar inför varje år fram en internräntesats. Inför 2027 innebär det oförändrad internränta motsvarande 2,75%.

Taxor och avgifter

De nämnder som ansvarar för taxor och avgifter som ska beslutas av Kommunfullmäktige ska bifoga beslutsunderlag till förändringar av taxor i sitt budgetförslag. Detta för att beslut ska kunna tas av Kommunfullmäktige vid ordinarie sammanträde om budgeten. Om det föreslås strukturella förändringar av taxor eller avgifter utöver indexförändringar eller liknande ska en tydlig beskrivning bifogas om vilka effekter/konsekvenser detta får för taxekollektivets målgrupper. Gärna med konkreta exempel hur det slår mot olika verksamheter/näringsidkare.

Driftredovisning

Driftredovisning, tkr

Nämnd	Kommunbid rag 2026	Korrigerig 2026	Uppräkning	Ram 2027
Kommunfullmäktige	17 500		385	17 900
Stadsrevisionen	6 800		192	7 000
Kommunstyrelsen				
- stadsledningskansliet	242 200	-5 000	5 864	243 064
- kommungemensamt	182 300	1 645	3 509	187 450
- strategisk markförsörjning	-36 400		-769	-37 150
Överförmyndarnämnden	11 400		326	11 730
Valnämnden	10 000	-7 500	0	2 500
Lokalförsörjningsnämnden	63 000		1 230	64 250
Samhällsbyggnadsnämnden	88 350	-2 800	2 229	87 774
Servicenämnden	-5 000		0	-5 000
Tekniska nämnden				
- väghållning, parker mm	229 000	2 713	17 215	248 950
- persontransporter	101 750		2 202	103 950
Miljö- och konsumentnämnden	32 200		904	33 100
Fritids- och folkhälsonämnden				
- fritid- och folkhälsa	325 650	-700	7 385	332 350
- föreningsbidrag	48 800	-1 145	940	48 600
Kulturnämnden	234 050		5 804	239 850
Förskolenämnden	943 850		3 910	947 750
Grundskolenämnden	1 954 550	9 500	36 360	2 000 400
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	739 550	4 200	24 981	768 750
Individ- och familjeomsorgsnämnden	500 450		13 087	513 550
Arbetslivsnämnden	274 450	-10 000	7 147	271 600
Sociala omsorgsnämnden	910 550		23 893	934 450
Vård- och äldreomsorgsnämnden	1 738 000		71 337	1 809 350
Summa	8 613 000	-9 087	228 131	8 832 168

Budgetförslagets utformning

Nämndens planeringsunderlag ska arbetas fram i Stratsys, där det finns ytterligare anvisningar att följa.

Planeringsunderlaget med eventuella bilagor ska skickas in digitalt till Kommunstyrelsens diarium senast 28 augusti.

Den fortsatta processen och beslut om Budget 2026 hanteras av Kommunstyrelsen den 30 november och Kommunfullmäktige 15 december.

Kommunstyrelsens beslut

Ekonomiska ramar för år 2027 fastställs enligt upprättat förslag.

Ärendet 2026-00455 Hyresuppräknings 2026 från Lokalförsörjningsnämnden behandlas i samband med detta ärende.

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson

Kommunstyrelsens
ordförande

Susanne Bladh

Ekonomichef

Från: ks.arende@boras.se
Skickat: den 23 juni 2026 13:08
Till: Arbetslivsnämnden Diarium; Fritids- och folkhälsonämnden Diarium; Förskolenämnden Diarium; Grundskolenämnden Diarium; Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden Diarium; Individ- och familjeomsorgsnämnden Diarium; Kulturnämnden Diarium; Lokalförsörjningsnämnden Diarium; Miljöförvaltningen Diarium; Samhällsbyggnadsnämnden Diarium; Servicenämnden Diarium; Sociala omsorgsnämnden Diarium; Stadsrevisionen Diarium; Tekniska nämnden Diarium; Vård- och äldreomsorgsnämnden Diarium; Överförmyndarnämnden Diarium; Valnämnden
Ämne: Kommunstyrelsens beslut 2026-06-15 § 209 Budget 2027 - ekonomiska ramar
Bifogade filer: Skrivelse Budget 2027 - Ekonomiska ramar.pdf; Ekonomiska ramar 2027, KS 15 juni.pdf; Protokollsutdrag Kommunstyrelsen 2026-06-15 § 209.pdf

Översänder Kommunstyrelsens beslut 2026-06-15 § 209

Enligt uppdrag

Jon Hjärne

Kommunstyrelsen

§ 209

Dnr KS 2026-000381.2.4.1

Budget 2027 - ekonomiska ramar

Kommunstyrelsens beslut

Utan omröstning beslutar Kommunstyrelsen:

Ekonomiska ramar för år 2027 fastställs enligt upprättat förslag.

Ärendet 2026-00455 Hyresuppräknings 2026 från Lokalförsörjningsnämnden behandlas i samband med detta ärende.

I beslutet deltar inte Annette Carlson (M), Marie Jöreteg (M) och Leila Talmoudi (V)

Reservationer

Mot beslutet reserverar sig Andreas Exner (SD) till förmån för sitt yrkande.

Vidare reserverar sig Niklas Arvidsson (KD), Helena Ishizaki (KD) Hans Thornander (KD) till förmån för sitt yrkande.

Protokollsanteckningar

Annette Carlson (M) och Marie Jöreteg (M) lämnar in en anteckning till protokollet, se bilaga.

Leila Talmoudi (V) lämnar in en anteckning till protokollet, se bilaga.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen fastställer vid sammanträde den 15 juni förutsättningar och ekonomiska ramar för arbetet med kommunens Budget 2027. I Budget 2027 – Ekonomiska ramar redovisas principer för budgetramar som utgör underlag för Kommunstyrelsens beslut. Dessa principer och förutsättningar ska nämnderna ha som grund i sitt budgetarbete och framtagande av planeringsunderlag. Inför 2027 förväntas det ekonomiska läget förbättras i och med en prognos på förväntad konjunkturuppgång. En utmaning att omhänderta är de förutsättningar som befolkningsprognoser visar på. Borås Stads befolkning förväntas fortsatt öka, om än inte i den takt som tidigare planerats för. De nya förutsättningarna innebär att det är färre barn och unga och fler äldre och detta innebär att det behövs en omställning av resurser för att fortsatt klara välfärdsuppdraget.

Beslutsunderlag

1. Budget 2027 Ekonomiska ramar
2. Lokalförsörjningsnämnden 2026-05-19 Hyresuppräknings 2027

Kommunstyrelsen

Förslag och yrkanden

Kommunstyrelsens ordförande Ulf Olsson (S) har föreslagit att Kommunstyrelsen beslutar: Ekonomiska ramar för år 2027 fastställs enligt upprättat förslag. Ärendet 2026-00455 Hyresuppräknings 2026 från Lokalförsörjningsnämnden behandlas i samband med detta ärende.

Kommunalrådet Andreas Exner (SD) yrkar att Kommunstyrelsen beslutar: Ekonomiska ramar för år 2027 fastställs enligt justerat förslag. Ärendet 2026-00455 Hyresuppräknings 2026 från Lokalförsörjningsnämnden behandlas i samband med detta ärende, se bilaga.

Kommunalrådet Niklas Arvidsson (KD), Helena Ishizaki (KD) och Hans Thornander (KD) yrkar att Kommunstyrelsen beslutar: Ekonomiska ramar för år 2027 fastställs med angivna ändringar, Ärendet 2026-00455 Hyresuppräknings 2026 från Lokalförsörjningsnämnden behandlas i samband med detta ärende, se bilaga.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på bifall dels till sitt eget förslag och dels till Andreas Exners (SD) yrkande och dels till Niklas Arvidsson (KD), Helena Ishizaki (KD) och Hans Thornanders (KD) yrkande och finner förstnämnda proposition med övervägande ja besvarad.

Budget 2027 – Ekonomiska ramar

Kommunstyrelsens beslut

Ekonomiska ramar för år 2027 fastställs enligt upprättat förslag.

Ärendet 2026-00455 Hyresuppräknning 2026 från Lokalförsörjningsnämnden behandlas i samband med detta ärende.

I beslutet deltar inte Annette Carlson (M), Marie Jöreteg (M) och Leila Talmoudi (V)

Reservationer

Mot beslutet reserverar sig Andreas Exner (SD) till förmån för sitt yrkande.

Vidare reserverar sig Niklas Arvidsson (KD), Helena Ishizaki (KD) Hans Thornander (KD) till förmån för sitt yrkande.

Protokollsanteckningar

Annette Carlson (M) och Marie Jöreteg (M) lämnar in en anteckning till protokollet, se bilaga.

Leila Talmoudi (V) lämnar in en anteckning till protokollet, se bilaga.

Ärendet i sin helhet

Kommunstyrelsen fastställer vid sammanträde den 15 juni förutsättningar och ekonomiska ramar för arbetet med kommunens Budget 2027. I Budget 2027 – Ekonomiska ramar redovisas principer för budgetramar som utgör underlag för Kommunstyrelsens beslut. Dessa principer och förutsättningar ska nämnderna ha som grund i sitt budgetarbete och framtagande av planeringsunderlag.

Inför 2027 förväntas det ekonomiska läget förbättras i och med en prognos på förväntad konjunkturuppgång. En utmaning att omhänderta är de förutsättningar som befolkningsprognoser visar på. Borås Stads befolkning förväntas fortsatt öka, om än inte i den takt som tidigare planerats för. De nya förutsättningarna innebär att det är färre barn och unga och fler äldre och detta innebär att det behövs en omställning av resurser för att fortsatt klara välfärdsuppdraget.

Beslutsunderlag

1. Budget 2027 Ekonomiska ramar
2. Lokalförsörjningsnämnden 2026-05-19 Hyresuppräkning 2027

Beslutet expedieras till

1. Samtliga nämnder

Ulf Olsson
Kommunstyrelsens Ordförande

Susanne Bladh
Ekonomichef

Grundskolenämnden

§ 76

Dnr GRN 2026-000773.5.4.0

Revidering av tillämpningsföreskrifter för skolskjuts - kompisåkning

Grundskolenämndens beslut

Grundskolenämnden godkänner föreslagen ändring av tillämpningsföreskrifterna för skolskjuts. Ändringen gäller omgående.

Sammanfattning av ärendet

Skolskjutsregler fastställs av kommunfullmäktige och i dessa finns reglerat att Grundskolenämnden får fastställa tillämpningsföreskrifter för skolskjuts. De nuvarande tillämpningsföreskrifterna fastställdes senast 2023-02-28.

Grundskoleförvaltningen och Tekniska förvaltningen föreslår nu att en ändring av tillämpningsföreskrifterna för skolskjuts görs under rubriken ”Kompisåkning”.

Anledningen är att villkoren utifrån upphandling och avtal för taxiresor har ändrats på så vis att Grundskoleförvaltningen numera betalar för varje taxiresa oavsett hur många elever som åker i bilen. Tidigare har betalning skett för varje elev som åker i taxin. Detta innebär att det numera inte finns ekonomiska hinder att erbjuda kompisåkning även i skolskjutstaxi.

Grundskoleförvaltningen och Tekniska förvaltningen föreslår därför att nuvarande lydelse som följer:

Kompisåkning

Andra barn i skolåldern kan vid enstaka tillfälle åka med en skolskjutsberättigad kompis på en upphandlad busstur i mån av plats, så kallad kompisåkning. Skolskjutsentreprenören avgör om plats finns under hela sträckan, i annat fall kan de neka resan för kompis.

Vårdnadshavare som önskar att deras barn vid enstaka tillfälle ska få åka med en kompis får själva kontakta skolskjutsentreprenören för att överenskomma detta.

Grundskolenämnden

ersätts med följande lydelse som även innefattar möjlighet till kompisåkning med taxi:

Kompisåkning

Andra barn i skolåldern kan vid enstaka tillfälle åka med en skolskjutsberättigad kompis så kallad kompisåkning.

Upphandlad buss - Skolskjutsentreprenören avgör om plats finns under hela sträckan, i annat fall kan de neka resan för kompisen. Vårdnadshavare som önskar att deras barn vid enstaka tillfälle ska få åka med en kompis får själva kontakta skolskjutsentreprenören för att överenskomma detta.

Skolskjutstaxi – Skolskjutsplaneringen avgör om plats finns under hela sträckan, i annat fall kan de neka resan för kompisen. Vårdnadshavare får själva kontakta skolskjutsplaneringen för att överenskomma detta.

Barnkonsekvensanalys

Någon formell konsekvensanalys har inte genomförts då det är tydligt att barn i allmänhet inte berörs av ändringen. Ett fåtal barn kan komma att få åka med en kompis vid enstaka tillfällen vilket med all säkerhet kommer att upplevas positivt.

Revidering av tillämpningsföreskrifter för skolskjuts - kompisåkning

Grundskolenämndens beslut

Grundskolenämnden godkänner föreslagen ändring av tillämpningsföreskrifterna för skolskjuts. Ändringen gäller omgående.

Ärendet i sin helhet

Skolskjutsregler fastställs av kommunfullmäktige och i dessa finns reglerat att Grundskolenämnden får fastställa tillämpningsföreskrifter för skolskjuts. De nuvarande tillämpningsföreskrifterna fastställdes senast 2023-02-28.

Grundskoleförvaltningen och Tekniska förvaltningen föreslår nu att en ändring av tillämpningsföreskrifterna för skolskjuts görs under rubriken ”Kompisåkning”.

Anledningen är att villkoren utifrån upphandling och avtal för taxiresor har ändrats på så vis att Grundskoleförvaltningen numera betalar för varje taxiresa oavsett hur många elever som åker i bilen. Tidigare har betalning skett för varje elev som åker i taxin. Detta innebär att det numera inte finns ekonomiska hinder att erbjuda kompisåkning även i skolskjutstaxi.

Grundskoleförvaltningen och Tekniska förvaltningen föreslår därför att nuvarande lydelse som följer:

Kompisåkning

Andra barn i skolåldern kan vid enstaka tillfälle åka med en skolskjutsberättigad kompis på en upphandlad busstur i mån av plats, så kallad kompisåkning. Skolskjutsentreprenören avgör om plats finns under hela sträckan, i annat fall kan de neka resan för kompisen.

Vårdnadshavare som önskar att deras barn vid enstaka tillfälle ska få åka med en kompis får själva kontakta skolskjutsentreprenören för att överenskomma detta.

ersätts med följande lydelse som även innefattar möjlighet till kompisåkning med taxi:

Kompisåkning

Andra barn i skolåldern kan vid enstaka tillfälle åka med en skolskjutsberättigad kompis så kallad kompisåkning.

Upphandlad buss - Skolskjutsentreprenören avgör om plats finns under hela sträckan, i annat fall kan de neka resan för kompisen. Vårdnadshavare som önskar att deras barn vid enstaka tillfälle ska få åka med en kompis får själva kontakta skolskjutsentreprenören för att överenskomma detta.

Skolskjutstaxi – Skolskjutsplaneringen avgör om plats finns under hela sträckan, i annat fall kan de neka resan för kompisen. Vårdnadshavare får själva kontakta skolskjutsplaneringen för att överenskomma detta.

Barnkonsekvensanalys

Någon formell konsekvensanalys har inte genomförts då det är tydligt att barn i allmänhet inte berörs av ändringen. Ett fåtal barn kan komma att få åka med en kompis vid enstaka tillfällen vilket med all säkerhet kommer att upplevas positivt.

Samverkan

Information i FSG.

Beslutet expedieras till

1. Tekniska förvaltningen

Per Carlsson (S)
Ordförande

Maria Gustafsson
Förvaltningschef

Från: LN.diarium@boras.se
Skickat: den 18 juni 2026 13:45
Till: Arbetslivsnämnden Diarium; Fritids- och folkhälsonämnden Diarium; Förskolenämnden Diarium; Grundskolenämnden Diarium; Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden Diarium; Individ- och familjeomsorgsnämnden Diarium; Kulturnämnden Diarium; Miljöförvaltningen Diarium; Samhällsbyggnadsnämnden Diarium; Servicenämnden Diarium; Sociala omsorgsnämnden Diarium; Stadsrevisionen Diarium; Tekniska nämnden Diarium; Vård- och äldreomsorgsnämnden Diarium; Överförmyndarnämnden Diarium; Kommunstyrelsen Diarium; Valnämnden
Ämne: 2026-00221 Lokalresursplan 2027-2035 (planperiod 2027-2031)
Bifogade filer: Protokollsutdrag Lokalförsörjningsnämnden 2026-06-16 § 60.docx; Skrivelse Lokalresursplan 2027-2035, planperiod 2027-2031.docx; Lokalresursplan 2027-2035 (planperiod 2027-2031).pdf

Hej,

Översänder beslut som gäller Lokalresursplan 2027-2035 (planperiod 2027-2031) enligt uppdrag.

Med vänlig hälsning

Linn Palm
Nämndsekreterare

.....

Borås Stad
Lokalförsörjningsförvaltningen
Sturegatan 36
501 80 Borås
033-35 73 85
0734-15 33 15
Boras.se

Lokalresursplan 2027-2035 (planperiod 2027-2031)

Borås Stad

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
2 Borås Stad lokalresursplan - strategisk utblick.....	4
3 Demografi.....	6
4 Lokalbestånd.....	7
5 Processer.....	9
6 Sammanfattning av nämndernas lokalbehov.....	10
6.1 Förskolenämndens lokalbehov.....	10
6.2 Grundskolenämndens lokalbehov.....	11
6.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens lokalbehov.....	12
6.4 Arbetslivsnämndens lokalbehov.....	13
6.5 Individ- och familjeomsorgsnämndens lokalbehov.....	13
6.6 Sociala omsorgsnämndens lokalbehov.....	14
6.7 Vård- och äldreomsorgsnämndens lokalbehov.....	15
6.8 Fritids- och folkhälsonämndens lokalbehov.....	16
6.9 Kulturnämndens lokalbehov.....	18
6.10 Miljö- och konsumentnämndens lokalbehov.....	19
6.11 Samhällsbyggnadsnämndens lokalbehov.....	20
6.12 Servicenämndens lokalbehov.....	20
6.13 Tekniska nämndens lokalbehov.....	20
6.14 Stadsledningskansliets lokalbehov.....	20
6.15 Lokalförsörjningsnämndens lokalbehov.....	21
7 Pricklista.....	22

1 Inledning

Lokalresursplanen beskriver det samlade framtida behov av verksamhetslokaler och ska underlätta planering av förändringar i lokalbeståndet över tid samt utgöra ett samlat bedömningsunderlag för investeringsbehovet i staden. Den ger på så sätt goda förutsättningar för en kommunövergripande strategisk lokalplanering med fokus på kommunnyttan. Stadens behov av exempelvis infrastruktur, parker, parkeringsytor med mera ingår dock inte i lokalplaneringen.

Underlagen till Lokalresursplanen är nämndernas Lokalbehovsplaner som tillsammans med Lokalresursplanen ger stadens planeringsinriktning. Planeringsprocessen bygger på en god samordning och dialog med såväl förvaltningar som nämnder.

Förändringar i lokaler påverkar nämndernas budgetramar. Därför redovisar förvaltningarna alla behov så att en helhetsbild ska kunna ges av det totala lokalbehovet.

De behov som framgår av Lokalresursplanen är dock begränsade till behov som innebär satsningar i form av investeringar och större förhyrningar. Det handlar om investeringar utöver normal fastighetsförvaltning och mindre projekt. Lokalresursplanen omfattar således inte reinvesteringar, standardhöjande åtgärder (hyresgäst Anpassningar) eller investeringsåtgärder för exempelvis energioptimeringar och/eller myndighetskrav.

Planens utblick är 10 år. Behoven som kan komma att vara aktuella under de fem närmsta åren, planperioden, utgör grund för Lokalförsörjningsnämndens förslag till investeringsplan.

Den strategiska utblicken sträcker sig betydligt längre än planens utblick om 10 år. Detta motiveras av att beslut som rör byggnader får konsekvenser över lång tid, eftersom byggnaders livslängd är avsevärt längre än tio år.

Den politiska överenskommelsen inför mandatperioden 2027–2030

Då den politiska överenskommelsen innebär flera förändringar i Borås Stad som påverkar organisationen kan det uppstå lokalbehov som inte är möjliga att identifiera i nuläget.

2 Borås Stad lokalresursplan - strategisk utblick

Strategisk bedömning

Borås Stad står som övriga kommuner inför stora utmaningar framöver att anpassa verksamheterna till minskade resurser. En förutseende långsiktig och samordnad samhällsplanering kommer fortsatt att vara en viktig förutsättning för lokalplaneringen. Tillgången på byggbar mark och detaljplaner behövs för att ha möjligheten att snabbare spela med olika alternativ när Borås Stad planerar för att lösa olika lokalbehov. Att det redan i tidiga skeden tas hänsyn till lokaler för allmänna servicefunktioner är av största vikt.

Svårigheterna i lokalplaneringen ligger i att, med rimliga medel utan att försämra kvalitén ställa om, utöka eller minska lokaler i takt och i tid med att verksamheternas behov ändras. Det kräver en process som är tydlig, kommunicerbar och skapar utrymme till dialog för att kunna ge förutsägbarhet. Avvägda, välgrundade och genomlysta beslut innebär ett effektivt nyttjande av tillgängliga medel. Verksamheterna har i samarbete med Lokalförsörjningsnämnden stora möjligheter att aktivt bidra med lösningar.

En god planering till trots kommer de ekonomiska ramarna att tvinga fram en inriktning att ompröva nya behov och förädla befintligt bestånd. En viktig del i den strategiska lokalplaneringen är att öka möjligheterna för att befintliga lokaler ska kunna användas för olika ändamål och kunna ställas om på ett resurseffektivt sätt i takt med att verksamhetens behov förändras. Det kan också handla om en senareläggning och en omvärdering av nybyggnadsbehovet. Det kan finnas lösningar som möter upp behoven på ett annat fullgott sätt. Exempelvis kan det skapas bättre möjligheter till lokaleffektivitet genom samutnyttjande och/eller att integrera olika verksamheter i lokalerna.

Strategisk inriktning

En avvägd resursanvändning av fastigheter och lokaler är en förutsättning för ekonomisk stabilitet. Men det saknas inte utmaningar. Många saker påverkar exempelvis Stadens ekonomi, olika policies, prioriteringar, markåtkomst med mera. Lokalutnyttjandet behöver optimeras till lägsta möjliga kostnad och att säkras med de funktioner som verksamheten verkligen behöver men också till det pris som verksamheten har råd med att betala.

Att optimera och förädla det befintliga fastighetsbeståndet är en kostnadseffektiv strategi då det oftast innebär lägre investeringskostnader eftersom redan existerande byggnader och infrastruktur utnyttjas. Möjligheten att utnyttja befintligt bestånd och de tomma lokaler som finns är alltid det första som analyseras vid nya lokalbehov.

Modulär arkitektur

Det behövs en bra balans mellan behov, tillgång och efterfrågan av lokaler för stadens verksamheter och lokalresursplanering behöver vara flexibel och utgå från såväl korta som långa behovsanalyser. Staden behöver byggnader som kan anpassas när behoven förändras, oavsett om förändringarna är förväntade eller kommer utan förvarning. Ett exempel är när nämndernas lokalbehov orsakas av lagförändringar inom respektive verksamhet, exempelvis fler idrottstimmar för barn i grundskolan. Förändringar av detta slag kan medföra att snabba åtgärder måste genomföras.

Modulär arkitektur innebär att en byggnad eller en produkt delas upp i mindre, fristående delar (moduler) med standardiserade gränssnitt. Delarna tillverkas som färdiga enheter i fabrik, ofta med färdiga väggar, isolering och inredning. Dessa system kan användas för olika tomter och behov. Modulbyggnader passar när lokalbehov uppstår snabbt, när det finns en osäkerhet kring hur behovet kommer se ut över tid, eller när situationen kräver en flexibilitet som traditionella byggnader inte ger.

Strategisk del av modernt samhällsbyggande

Modulärt byggande har på kort tid utvecklats från att betraktas som en tillfällig lösning till att bli en strategisk del av modernt samhällsbyggande. Modulbyggnader väljs alltmer inom utbildning, sjukvård och omsorgsboende. Byggnadernas skalbarhet som gör att de snabbt kan utökas, minskas, flyttas eller omdisponeras gör dem till ett alternativ till traditionellt byggande. Modulbyggnader kan såväl hyras som köpas och är därför ett alternativ som analyseras när lokalbehov uppstår.

Nedanstående projekt kräver eventuellt detaljplan och eventuellt lokalisering.

Objekt	Lokalisering/ Detaljplanearbete	Delprocess
Bäckängsgymnasiet	Befintlig	Byggnation
Boda ny idrottshall	Klar	Byggnation
Dalsjöbadet	Befintlig	Byggnation
Engelbrektsskolan, om-/tillbyggnad	Befintlig	Utredning
LSS Gruppbostad (G)	Lokalisering pågår	Utredning
LSS Gruppbostad - Hyggesgatan	Detaljplan pågår	Förstudie
LSS Gruppbostad - Hyacintvägen	Lokalisering pågår	Förstudie
LSS Servicebostad - Hemmansgatan	Klar	Projektering
Nytt vård-och omsorgsboende VÅBO 2	Detaljplan pågår	Förstudie
Sandaredshallen	Befintlig	Utredning
Sandaredsskolan	Befintlig	Utredning
Sandgärdsskolan	Befintlig	Utredning
Tokapsbergs förskola	Befintlig	Utredning
Trandaredsskolan	Befintlig	Byggnation
Tummarpsskolan	Klar	Byggnation

3 Demografi

Befolkningsutveckling

Antal födda beräknas att minska samtidigt som antal döda beräknas att öka. En del av förklaringen är att vi skaffar allt färre barn, en annan är att det blir färre personer i de primärt familjebildande åldrarna. När det gäller det ökande antalet döda, så är det naturligt i med att ett allt större antal av befolkningen befinner sig i de äldre åldersgrupperna, där dödsriskerna av naturliga skäl är som högst. Det leder till att delar av regionen beräknas ha fler döda än födda under vissa delar av prognosperioden.

Förändringar i lokalbehov grundas till stor del i den prognostiserade befolknings-utvecklingen. Prognoserna sträcker sig dock oftast endast fram till 2035 eller som i Västra Götalandsregionens analys till 2040 varför de utgör ett osäkert underlag när det gäller långsiktig lokalplanering.

Befolkningsframskrivningar

Utöver prognoser tas SCB också fram befolkningsframskrivningar som i dagsläget sträcker sig till 2070. Dessa är betydligt mer osäkra men är ändå i hög grad relevanta för lokalplanering beroende på byggnaders livslängd.

Hur träffsäkra är kommunala prognoser?

Det finns få rapporter som publicerats avseende hur träffsäkra kommunala befolkningsprognoser är. Kommuninvest publicerade en rapport 2024 där syftet var att granska träffsäkerheten i befolkningsprognoser som genomförts av några av de mest folkrika kommunerna, inklusive Borås, från år 2010 till år 2022. Jämfört med träffsäkerheten som rapporterats i liknande studier utförda i andra länder står sig svenska kommuners prognoser väl.

Överskattning/ underskattning av befolkningstillväxt

Resultaten avseende under-/ överskattning i totala befolkningsprognoser indikerar en relativ stabilitet under de sex första mål-åren (med en svag positiv tendens), följt av en förskjutning mot negativitet från det sjunde till det tionde mål-året. I rapporten observerades konsekventa överskattningar för 0-åringar jämfört med andra åldersklasser. Åldersklasserna 1–5 och 19–24 blev också konsekvent överskattade, men i mindre utsträckning än 0-åringarna. För de återstående åldersklasserna fanns en relativt jämn fördelning mellan över- och underskattningar, med en tendens till högre överskattningar med en ökad prognoshorisont.

Slutsats

Rapporten indikerar således att befolkningsprognoserna för Borås Stad generellt har en relativt god träffsäkerhet. Vid investeringsbeslut är det dock viktigt att beakta långa produktionstider, byggnaders livslängd och de snabba förändringar som kan påverka framtida behov.

4 Lokalbestånd

Strategiskt ägande och lediga disponibla ytor

Lediga disponibla ytor

Lokaler i verksamheten "Lediga disponibla ytor" är lokaler uppsagda av verksamheterna. Det kan röra sig om såväl helt tomställda byggnader som endast en liten del av en byggnad. När ett lokalbehov uppstår matchas behovet mot dessa lokaler.

Strategiskt ägande

Byggnader i verksamheten "Strategiskt ägande" ligger på mark som Borås Stad äger för att kunna styra och påverka samhällsutvecklingen på ett långsiktigt och strategiskt sätt. Detta kan handla om mark som behövs för framtida bostadsutveckling, industriområden, infrastruktur eller andra samhällsändamål.

Exempel är diverse fastigheter på Gässlösa, Wiskania samt Järnvägshallen.

Byggnader på strategisk mark utgör en del av det bestånd som analyseras vid verksamhetsbehov. Likaså ingår mark i lokalisering avseende nybyggnation.

Inriktning

En långsiktig inriktning finns för respektive fastighet. Denna kan dock komma att ändras över tid då förutsättningarna förändras. Inriktningen omfattar bevarande, avveckling eller uthyrning. Bedömning görs utifrån enskilda förutsättningar men också genom en sammantagen avvägning.

Bevarande

Inriktningen bevarande gäller byggnader som fyller en funktion oavsett om den innehåller en hyresgäst eller inte. Exempelvis byggnader som är utpekade som kulturhistorisk bebyggelse eller byggnader som ligger inom naturreservat.

Uthyrning

Byggnader som planeras att hyras ut till extern hyresgäst eller intern verksamhet.

Avvecklingsstrategi

Byggnad/lokal som inte är möjlig att användas till någon av verksamheterna i staden eller hyras ut till extern hyresgäst. Avveckling innebär uppsägning, försäljning eller rivning.

- Uppsägning
Då verksamheten säger upp en lokal säger Lokalförsörjningsförvaltning upp lokalen gentemot fastighetsägaren. Prövningen görs utefter om annan verksamhet har behov. Denna sker i samråd med fastighetsägaren.
- Försäljning
Försäljning kan bli aktuell då fastigheten inte bedöms vara av strategisk betydelse och det finns ett intresse från marknaden.
- Rivning
Då en byggnad inte visar sig vara möjlig att användas till någon av verksamheterna i staden kan nämnden förorda rivning. Bedömning görs utifrån enskilda förutsättningar men också genom en sammantagen avvägning.

Bedömningen avseende användningen av dessa byggnader/fastigheter görs utifrån:

- Finns det något lokalbehov där fastigheten är lämplig?
- Möjlighet till förnyat bygglov och verksamhetstillstånd.
- Tekniska förutsättningar, exempelvis takhöjd, energi mm (gäller även vid del av fastighet).
- Geografiskt läge av särskild betydelse.
- Tomtens möjlighet för att utnyttjas till annat ändamål.
- Kvarvarande värde efter anpassning.

- Drift- och underhållskostnader, kort respektive lång sikt.
- Säkerhet i vid bemärkelse (byggnadens skick, ökad trygghet i området, hindrande av intrång).

Nämndernas lokalbestånd

	Ägda lokaler, kvm	Inhyrda lokaler, kvm	Årshyra, tkr
Arbetslivsnämnden, ALN	0	12 165	18 739 751
Förskolenämnden, FN	57 409	18 048	144 312 104
Fritids- och folkhälsonämnden, FOFN	93 983	8 055	129 802 624
Grundskolenämnden, GRN	212 922	17 855	300 642 430
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, GVUN	75 931	26 385	113 049 592
Individ- och familjeomsorgsnämnden, IFON	2 450	9 899	20 075 120
Kulturnämnden, KUN	25 017	19 516	54 799 537
Miljö- och konsumentnämnden, MKN	3 060	0	2 460 240
Samhällsbyggnadsnämnden, SBN	4 877	0	3 921 108
Servicenämnden, SN	2 108	13	1 695 455
Sociala omsorgsnämnden, SON	5 991	15 629	40 544 469
Stadsledningskansliet, SKA	8 808	8 358	18 761 787
Tekniska nämnden, TEN	3 171	2 330	4 354 105
Vård- och omsorgsnämnden, VÄN	21 816	30 395	75 921 279
Lokalförsörjningsnämnden, LFN	1 831	0	1 472 124
Totalt	519 374	168 648	930 551 725

5 Processer

Respektive nämnd avrapporterar årligen i januari lokalbehovet för den kommande femåriga planperioden och lämnar för efterföljande år i lokalplanens 10-åriga utblick en analys av kommande behov. Lokalförsörjningsförvaltningen sammanställer dessa och bedömer om behoven är realiserbara och om så, när i tiden.

För att få en gemensam bild stäms behovsbedömningen av med respektive förvaltning och presidier. Avstämningarna med förvaltningarna sker en gång på våren - före det att Lokalförsörjningsnämnden lämnar lokalresursplanen och förslag till investeringsplan, och en gång på hösten före det att beslut tas om investeringsbudgeten. Under våren inför beslut om lokalresursplanen görs även avstämningar med presidier i nämnder med stora behov.

Investeringsplanen är femårig och består av budget år 1 till 3 med två efterföljande planeringsår.

6 Sammanfattning av nämndernas lokalbehov

6.1 Förskolenämndens lokalbehov

Förskolenämndens sammanfattande analys

Utdrag ur Lokalbehovsplan 2026

Barnantalet minskar men befolkningsprognosen skiljer sig åt mellan olika områden i kommunen, och det gör också behovet av förskoleplatser. Kapaciteten avseende antal barn på förskolorna är ungefärliga och kan variera beroende på barnens ålder, barngruppens sammansättning eller andra orsaker. Om det med hänsyn till platsbehovet går att lösa är det en fördel om nybyggda förskolor inte startar på sitt lokalmässiga maxantal av barn. Detta för att inte inskolning av ett för stort antal barn ska ske samtidigt.

Förskoleförvaltningen har tillsammans med rektorer och Lokalförsörjningsförvaltningen genomfört dialoger avseende förskolelokaler och utemiljö. Dialogerna visar att lokalernas beskaffenhet varierar såväl i byggnadsstatus som i ändamålsenlighet. Till stora delar uppfylls kraven, men det finns enheter som är i behov av åtgärder. Förskolornas inomhusmiljö är generellt väl fungerande. Förskolor som inte är konstruerade som förskolor och äldre förskolor har generellt sett en sämre inomhusmiljö. Även förskolornas utomhusmiljö är generellt väl fungerande. Flera åtgärder har genomförts de senaste åren kring bland annat solskydd och lekredskap på förskolor.

För förvaltningen är det viktigt att optimera storleken på de förskolor som byggs och att förskolorna utformas så att de lockar till lek och lärande. Fördelarna med större enheter är både verksamhetsmässiga och ekonomiska. En större personalgrupp ger utrymme för olika kompetensområden och inriktningar samt mindre sårbarhet vid exempelvis sjukfrånvaro. Lokalerna ger möjlighet till att arbeta med både mindre och större barngrupper vid olika aktiviteter.

Förskolenämnden har antagit Riktlinjer för nybyggnation och ombyggnation av förskola. Utifrån riktlinjerna har förvaltningen tagit fram en rutin för ny- och ombyggnation av förskolor. Rutinen ska ge stöd för att kommunicera värden, funktioner och målsättning med verksamheten som bedrivs på förskolan. Rutinen används som beställningsunderlag till Lokalförsörjningsförvaltningen vid ny- och ombyggnation av förskolor.

Syftet med lokalbehovsplanen är att trygga tillgängligheten till goda och ändamålsenliga lokaler och med en ekonomiskt hållbar plan. Lokalbehovsplanen är det underlag som Förskolenämnden lämnar till Lokalförsörjningsnämnden (LFN) för de lokal- och investeringsplaner LFN förelägger Kommunstyrelsen inför kommande budgetarbete.

Förskolenämnden prioriterar alltid barnets bästa i sitt framtagande av lokalbehovsplanen. Förskolenämnden vill framföra till LFN att ändamålsenliga lokaler ger bättre förutsättningar för att bedriva likvärdig utbildning i förskolan. Lokalernas tillgänglighet och utformande behöver säkerställas för att kunna värna om barns lika värde och rätt till utveckling.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Analysen visar att befolkningsutvecklingen väntas ligga på en lägre nivå framöver men samtidigt bli mer stabil över tid. Minskningen av barnantalet syns i flera geografiska områden, särskilt på Boda och Hulta, vilket påverkar behovet av förskole- och skollokaler. Detta innebär att lokalbeståndet behöver ses över strategiskt utifrån både demografisk utveckling och geografisk spridning i staden.

Flera tomställda eller underutnyttjade lokaler identifieras, där möjligheten att samnyttja lokaler mellan verksamheter lyfts som en viktig lösning. Det finns även behov av att ta ställning till lokaler som inte längre är ändamålsenliga, exempelvis Linnéagården, där alternativ som avveckling eller annan användning behöver utredas.

Samtidigt pågår flera viktiga utvecklings- och utredningsprocesser, bland annat kring Kristineberg, där

fortsatt dialog krävs mellan berörda förvaltningar innan projektering kan starta. Inom nyproduktion pekar analysen på att framtida behov behöver följas upp längre fram, med nya bedömningar kring aktuella lokalbehov omkring år 2032–2033.

Samverkan mellan förvaltningar och organisationer lyfts som en framgångsfaktor, och arbetet präglas av ett kontinuerligt behov av analys, omställning och strategisk planering för att säkerställa rätt lokaler utifrån framtida behov.

Sjöbogårdens förskola i tidigare Savannens lokal, Solgårdsgatan 1. Modulen avvecklas när Junibäckens förskola öppnar i januari 2027.

6.2 Grundskolenämndens lokalbehov

Grundskolenämndens sammanfattande analys

Utdrag ur Grundskolenämndens lokalbehovsplan

Prioriterande anpassningar

Grundskolenämndens lokalutveckling har följande prioriteringsområden:

- Säkerhet i skollokaler samt på skolgårdar och trafik
- Anpassning för elevers och personals tillgänglighet och lär- och arbetsmiljö i skolans lokaler
- Anpassning för vårdnadshavares tillgänglighet att besöka skolan

Uppdrag från nämnd är att inventera utomhusmiljön på F-6- skolorna utifrån trivsel, trygghet och säkerhet och trafikmiljö samt vid behov vidta nödvändiga åtgärder.

Grundskoleförvaltningen är hyresgäster och Lokalförsörjningsförvaltningen är fastighetsägare och uthyrare. Grundskoleförvaltningen efterfrågar underhållsplaner på alla skolenheter inklusive tidscykler på underhåll.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Analysen visar att lokalresursprocessen fortsatt präglas av behovet av långsiktig planering, samverkan och gemensam prioritering mellan förvaltningarna. Demografiska förändringar, förändrade verksamhetsbehov och ökade krav på funktionella lär- och arbetsmiljöer ställer högre krav på strategiska bedömningar inom lokalplaneringen.

Arbetet med lokalbehovsplaner och lokalresursplanering utgör en viktig grund för investeringsprioriteringar och framtida beslut. Samtidigt framkommer behovet av att komplettera tekniska underlag och kapacitetsmätt med verksamheternas faktiska och pedagogiska behov, särskilt inom skolområdet där skillnaden mellan teknisk och pedagogisk kapacitet behöver tydliggöras.

Dialogen visar även att frågor kring underhåll, hyresgäst Anpassningar och kvalitet i genomförda åtgärder behöver utvecklas vidare genom tydligare ansvarsfördelning och förbättrad samverkan mellan verksamheter, entreprenörer och fastighetsorganisationen. Behovet av kontinuerlig dialog och uppföljning lyfts som centralt för att säkerställa hållbara och ändamålsenliga lokaler över tid.

Samtidigt ses positiva effekter av genomförda åtgärder, såsom avveckling av moduler och förbättrad samverkan mellan förvaltningar. Forumet visar på vikten av gemensamma mötesplatser där övergripande frågor kan diskuteras och där samsyn kring framtida lokalbehov kan utvecklas.

Slutsatsen är att lokalresursprocessen behöver fortsätta utvecklas med fokus på helhetsperspektiv, långsiktighet och ökad samordning för att möta framtidens behov på ett hållbart och resurseffektivt sätt.

Från hösten 2028 blir grundskolan tioårig, årskurs 1-10. Förskoleklass försvinner och ersätts med årskurs 1. Det för med sig förändringar och utmaningar, där det kan finnas behov av anpassningar och förändringar avseende lokalbehovet.

Enligt grundskolenämndens budgetunderlag för 2026 ökar antalet elever i anpassad grundskola. Därtill kommer en förskoleklass att införas när den anpassade grundskolan blir tioårig år 2028, vilket kan medföra ytterligare elevökningar. Statistik från Skolverket, publicerad 2025, visar också att antalet elever i anpassad grundskola i Sverige fortsätter att öka. Mot denna bakgrund behöver Lokalförsörjningsnämnden följa utvecklingen noggrant och vara uppmärksam på eventuellt förändrade lokalbehov framöver.

6.3 Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens lokalbehov

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens sammanfattande analys

Framtidens gymnasieskola

Gymnasieskolan är under utbyggnad med projekterat färdigställande i etapper år 2025-2029. Pågående ombyggnationer och utökning av lokalyta är en anpassning då elevantalet har ökat på dessa skolor under ett par års tid. Syftet är att möta behovet av undervisningslokaler, men också elevutrymmen, skolrestaurang, personalutrymmen och andra behov som har ökat i takt med utvecklingen av elevantalet på berörda skolor. I takt med att ombyggnation- och tillbyggnad sker är avsikten att avveckla verksamhet i tillfälligt inhyrda lokaler.

Med befolkningsprognosen som grund är bedömningen att gymnasieskolans kapacitet kommer räcka till i ett längre tidsperspektiv. Tillgången till idrottshallar är begränsad i centrala delarna av staden. Möjligheterna att på sikt skapa tillgång till en centralt placerad idrottshall bör ses över.

Det finns utmaningar att möta ett förändrat kapacitetsbehov inom den anpassade gymnasieskolans, framförallt för det individuella programmet, lokaliserad på Sörmarksgatan. Lokalbehoven för denna specifika verksamhet är en prioriterad fråga för Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden tillsammans med Lokalförsörjningsnämnden. Det har nyligen gjorts en lokalutökning, men verksamheten är i behov av ytterligare lokaler i direkt närhet för ett ökande elevunderlag.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Gymnasieverksamheten visar en positiv utveckling där fler elever väljer att stanna kvar i Borås istället för att söka sig till andra kommuner eller fristående alternativ, vilket ger ett positivt netto för staden. Samtidigt påverkas framtida lokalbehov av externa faktorer såsom konkurrens, utbildningsutbud och förändrade elevströmmar från grundskolan.

Analysen visar att elevgruppernas behov blir alltmer komplexa, särskilt inom introduktionsprogrammen (IMA) där elever ofta behöver längre tid i utbildningssystemet. Detta skapar ett ökat behov av flexibilitet och långsiktig planering av lokaler och organisation. Även den anpassade gymnasieskolan fortsätter att växa, vilket ställer krav på fler ändamålsenliga lokaler och stödjande miljöer.

Idrottslokaler lyfts som en viktig strategisk fråga i framtidsplaneringen. Tillgång till närliggande och hållbara idrottsmiljöer bedöms vara betydelsefullt både för skolornas attraktivitet och elevernas hälsa och välmående. Behovet av en egen idrottshall för anpassad skola identifieras som en viktig utvecklingsfråga framåt.

Samtidigt betonas vikten av att fortsatt underhålla och utveckla befintliga lokaler för att behålla gymnasieskolornas attraktivitet och kvalitet. Säkerhet, klimatfrågor och krisberedskap blir också allt viktigare perspektiv i den långsiktiga lokalplaneringen.

Slutsatsen är att gymnasieverksamheten står stabilt med hög kvalitet och attraktiva utbildningsmiljöer, men att framtida planering behöver ta höjd för förändrade elevbehov, ökad anpassning och strategiska investeringar i stödjande funktioner och lokaler.

6.4 Arbetslivsnämndens lokalbehov

Arbetslivsnämndens sammanfattande analys

Arbetslivsnämnden bedömer att det inte finns några verksamhetsförändringar som innebär förändrat lokalbehov under perioden.

Tidigare har nämnden aviserat behov av att undersöka flytt av Återbruks verksamhet från Kärrgatan till Kyllared. Detta är utrett och inte aktuellt.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Arbetslivsnämnden har inte redovisat några nya lokalbehov för planperioden 2026-2030.

6.5 Individ- och familjeomsorgsnämndens lokalbehov

Individ- och familjeomsorgsnämndens sammanfattande analys

Nämnden har en pågående översyn av olika boenden riktade till brukare med missbruksproblem och/eller psykiatrisk problematik. Vissa boenden har redan omställts för att bättre möta målgruppers behov och för andra pågår översyner.

Det finns ett pågående arbete att se över inriktning och behov för boendena Badhusgatan 1A (Akutboendet), Badhusgatan 1B (Målgrupp samsjuklighet) och Kaptensgatans stödboende utifrån hur målgrupperna ser ut och hur behoven utvecklas över tid.

I samband översynen har det av nämnden uttalats en inriktning att på längre sikt arbeta för att skapa ett gemensamt "hus" för personer med missbruksproblematik på en till två våningar. En våning avsedd för personer med samsjuklighet och en våning för personer i hemlöshet. "Huset" är tänkt att ha olika ingångar med möjlighet med tillsyn av samtliga ingångar vilket skulle innebära en högre trygghetsfaktor för de boende. Det skulle även finnas möjlighet att särskilja rum för kvinnor och män.

En sådan lokallösning skulle med fördel kunna vara utgångspunkt för ett integrerat team med kompetens kring psykisk ohälsa och missbruk.

I avvaktan på denna lokallösning behöver förändringar att ske.

Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (SÄRF) har aviserat att fastigheterna på Kaptensgatan behöver installera sprinklersystem utifrån boendets målgrupp. Utifrån detta behöver lokalerna ses över.

Boende för samsjuklighet på Badhusgatan 1B har sedan november 2025 gått över i kommunal regi och vissa förändringar kommer att göras där.

Större delen av nämndens mottagande verksamheter och kontorsverksamhet är lokaliserade till de två adresserna Fabriksgatan 11 och Österlånggatan 64. Nya lokaler planeras till slutet av 2026 eller vår 2027 där några verksamheter kommer att flytta från Österlånggatan 64.

Barnahus planerar för nya lokaler och arbetet i denna riktning pågår tillsammans med Polismyndighet och LFF. Denna verksamhet utökats även med ett Resurscentrum mot heder som är övergripande för sjuhäradskommunerna. Även öppenvårdsverksamheten Mini-Maria som drivs i samverkan med övriga kommuner i Sjuhärad har för små lokaler och planeras flytta närmaste tiden till nya lokaler. Arbetet pågår ihop med VGR och LFF.

Framåt förväntas ny socialtjänstlag få påverkan på nämndens verksamheter vilket kan innebära en utökning av förebyggande och tidiga insatser. Det finns även ett antal pågående utredningar nationellt som kan få effekter mot slutet av planperioden 2026-2030 såsom Samsjuklighetsutredningen. Nämnden kan på sikt behöva ha lokaler som är samordnade lokalt i olika bostadsområden bl.a. där det redan finns

verksamhet förlagd såsom Norrbyhuset, Hässlehuset samt på Sjöbo.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Individ- och familjeomsorgsnämndens lokalbehov hanteras inom nuvarande planering.

6.6 Sociala omsorgsnämndens lokalbehov

Sociala omsorgsnämndens sammanfattande analys

Nämnden har en pågående översyn av olika boenden riktade till brukare med missbruksproblem och/eller psykiatrisk problematik. Vissa boenden har redan omställts för att bättre möta målgruppers behov och för andra pågår översyner.

Det finns ett pågående arbete att se över inriktning och behov för boendena Badhusgatan 1A (Akutboendet), Badhusgatan 1B (Målgrupp samsjuklighet) och Kaptensgatans stödboende utifrån hur målgrupperna ser ut och hur behoven utvecklas över tid.

I samband översynen har det av nämnden uttalats en inriktning att på längre sikt arbeta för att skapa ett gemensamt "hus" för personer med missbruksproblematik på en till två våningar. En våning avsedd för personer med samsjuklighet och en våning för personer i hemlöshet. "Huset" är tänkt att ha olika ingångar med möjlighet med tillsyn av samtliga ingångar vilket skulle innebära en högre trygghetsfaktor för de boende. Det skulle även finnas möjlighet att särskilja rum för kvinnor och män.

En sådan lokallösning skulle med fördel kunna vara utgångspunkt för ett integrerat team med kompetens kring psykisk ohälsa och missbruk.

I avvaktan på denna lokallösning behöver förändringar att ske. Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (SÄRF) har aviserat att fastigheterna på Kaptensgatan behöver installera sprinklersystem utifrån boendets målgrupp. Utifrån detta behöver lokalerna ses över.

Boende för samsjuklighet på Badhusgatan 1B har sedan november 2025 gått över i kommunal regi och vissa förändringar kommer att göras där.

Större delen av nämndens mottagande verksamheter och kontorsverksamhet är lokaliserade till de två adresserna Fabriksgatan 11 och Österlånggatan 64. Nya lokaler planeras till slutet av 2026 eller vår 2027 där några verksamheter kommer att flytta från Österlånggatan 64.

Barnhus planerar för nya lokaler och arbetet i denna riktning pågår tillsammans med Polismyndighet och LFF. Denna verksamhet utökats även med ett Resurscentrum mot heder som är övergripande för sjuhäradskommunerna. Även öppenvårdsverksamheten Mini-Maria som drivs i samverkan med övriga kommuner i Sjuhärad har för små lokaler och planeras flytta närmaste tiden till nya lokaler. Arbetet pågår ihop med VGR och LFF.

Framåt förväntas ny socialtjänstlag få påverkan på nämndens verksamheter vilket kan innebära en utökning av förebyggande och tidiga insatser. Det finns även ett antal pågående utredningar nationellt som kan få effekter mot slutet av planperioden 2026-2030 såsom Samsjuklighetsutredningen. Nämnden kan på sikt behöva ha lokaler som är samordnade lokalt i olika bostadsområden bl.a. där det redan finns verksamhet förlagd såsom Norrbyhuset, Hässlehuset samt på Sjöbo.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Sociala omsorgsnämndens lokalbehov hanteras inom nuvarande planering.

6.7 Vård- och äldreomsorgens lokalbehov

Vård- och äldreomsorgens sammanfattande analys

3.1 Befintliga verksamhetslokaler

En välfungerande arbetsmiljö är avgörande både för att kunna erbjuda vård och omsorg av hög kvalitet och för att vara en attraktiv arbetsgivare. För att medarbetare ska trivas, utvecklas och vilja stanna i nämndens verksamheter krävs goda arbetsförutsättningar och en långsiktigt hållbar arbetsmiljö.

Samtidigt varierar ändamålsenligheten i vård- och äldreomsorgens befintliga lokaler, vilket kan påverka såväl kvaliteten för brukarna i vård- och omsorgsboenden som arbetsmiljön för personalen. Den demografiska utvecklingen, där en minskande andel personer i arbetsför ålder behöver försörja och ge omsorg till en växande äldre befolkning, innebär att kraven på resurseffektiva och funktionella lokaler ökar ytterligare.

För att möta dessa krav behöver både vård- och omsorgsboenden och lokaler för kommunal service i ordinärt boende utformas så att de stödjer effektiva arbetsflöden och en god omsorg.

Avslutade eller pågående större projekt under 2025

Nybyggda vård- och omsorgsboendet Kristinegränd med 73 lägenheter invigdes under januari 2025.

Vård- och omsorgsboendet Sörmarksgatan 201–205 med 24 lägenheter avvecklades under första halvåret 2025. Sammantaget levde vård- och omsorgsboendet inte upp till kraven varken för medarbetarnas arbetsmiljö eller för brukarnas boendemiljö. Det fanns också brister i brandskyddet.

Ett ytterligare vård- och omsorgsboende befinner sig under hösten 2025 i projekterings- och detaljplansfas. Planeringsarbetet innehåller vissa utmaningar, framför allt avseende byggnadens storlek, höjd och antal våningar. Enligt den ursprungliga tidplanen skulle boendet stå klart under hösten 2028. Till följd av förseningar revideras tidsplanen, och den nya bedömningen är att boendet kan stå färdigt vid årsskiftet 2028/2029.

Under hösten 2025 inleddes en omfattande renovering av vård- och omsorgsboende Österlånggatan 4. Ytor som ska renoveras är bland annat lägenheter, gemensamhetsutrymmen, personalutrymmen, korridorer och trapphus. Renoveringen beräknas vara klar under våren 2026.

En översyn inleddes under 2025 för att identifiera nya verksamhetslokaler för hemtjänstområde Norrmalm (Margaretagatan 9). Översynen utförs i första hand inom lediga ägda lokaler. Nya lokaler behöver tillkomma snarast inom det av verksamheten angivna geografiska området.

En översyn inleddes under 2025 för att identifiera nya lokaler för utökad dagverksamhet. Översynen utförs i första hand inom lediga ägda lokaler. Nya lokaler behöver tillkomma snarast utifrån behov.

Planerade eller beslutade större lokalprojekt

Under 2024 framställde nämnden till Lokalförsörjningsnämnden om att en förstudie för ett tredje nytt vård- och omsorgsboende behöver påbörjas med minst 70–90 lägenheter i eller i närheten av centralorten Borås. Behovet har sedan tidigare lyfts i nämndens lokalbehovsplan och boendet behöver stå färdigt för inflyttning 2030/2031.

En framställan med uppdrag om renovering av kvarstående våningar på Korttidsverksamhet Bodagatan 36 har under 2025 lämnats till Lokalförsörjningsförvaltningen. Lämplig tidsaspekt för renovering är i samband med öppnandet av det nya vård- och omsorgsboendet (vobo 2) som förväntas stå klart vid årsskiftet 2028/2029.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Planeringen för vård- och omsorgsboenden sträcker sig över perioden 2027–2037 med utblick mot 2036 och visar på ett omfattande och långsiktigt arbete kring både nyproduktion, renoveringar och försörjningssäkerhet. Fokus ligger på att säkerställa framtida kapacitet, hållbara boendemiljöer och

fungerande evakueringslösningar samtidigt som verksamheterna behöver hantera ett stort renoveringsbehov i befintligt bestånd.

Arbetet med reservkraft, brandskydd och sprinklerlösningar har utvecklats positivt där flera projekt nu gått från planering till genomförande. Samtidigt identifieras behov av tydligare kommunikation och förståelse kring hur reservkraftslösningar ska fungera praktiskt i verksamheterna.

Analysen visar att flera större VOBO-projekt är under planering eller genomförande, där långa ledtider, detaljplaneprocesser och behov av stora tomtytor påverkar tidsplaneringen. Parallellt finns omfattande renoveringsbehov i befintliga fastigheter, där eftersatt underhåll och otydlig ansvarsfördelning mellan fastighetsägare, verksamhet och Lokalförsörjningsförvaltningen skapar utmaningar. Särskilt lyfts behovet av bättre samordning kring tomställda lägenheter, renoveringar och evakueringar.

Det framkommer även att framtidens vård- och omsorgsboenden behöver planeras mer strategiskt och samlat, där prioriteringsordning, finansiering och evakueringslösningar blir avgörande för att klara kommande behov. Modulära lösningar och tillfälliga evakueringsboenden ses som möjliga verktyg i den långsiktiga planeringen.

Slutsatsen är att det finns ett tydligt behov av en gemensam och långsiktig genomförandeplan för framtidens VOBO, där investeringar, renoveringar och evakueringsbehov samordnas för att säkerställa hållbara, funktionella och trygga boendemiljöer över tid.

6.8 Fritids- och folkhälsonämndens lokalbehov

Fritids- och folkhälsonämndens sammanfattande analys

Fritids- och folkhälsonämnden hyr huvuddelen av lokalerna av Lokalförsörjningsnämnden, men även av idrottsbolag, samt ger bidragsberättigade föreningar lokalbidrag till ett flertal externa lokaler. Planering, samordning och effektivisering av förvaltningens samlade lokalutnyttjande är ett prioriterat arbete kopplat till förvaltningens samlade budget. Fastighetstyperna är främst idrottshallar, fotbollsanläggningar, badhus/simhallar, specialidrottsanläggningar samt mötesplatser och fritidsgårdar.

Civilsamhället är starkt och framgångsrikt i Borås med 2180 registrerade idéburna organisationer, varav knappt 300 är prioriterade och bidragsberättigade enligt nämndens bidragsbestämmelser för exempelvis barn-/ungdomsföreningar, funktionshinderföreningar med flera. Civilsamhället ställer normalt snabbare krav på förändringsarbete för lokalbehoven än vad en kommunal organisation hanterar.

Fritids- och folkhälsonämndens har som mål att få bättre framförhållning i fastighetsbeslut, i syfte att göra rätta analyser och uppnå samordningseffekter, men får balansera det mot civilsamhällets behov av vissa snabbare beslut.

I takt med att samhällsplaneringen i Borås Stad utvecklas så är det viktigt att synliggöra samband mellan Fritids- och folkhälsonämndens lokalbehov i relation till andra uppdrag och strategiska planer, såsom t ex Strukturskisserna, Viskans Park och andra stora projekt.

Det är ett omfattande arbete att analysera behov utifrån nämndens uppdrag. Många perspektiv beaktas: både tillsammans med andra nämnder och civilsamhället, olika målgrupper, geografiska områden mm. Behov både i det kortare och i det längre perspektivet synliggörs, men detta är komplext och behöver även kunna vara föränderligt över tid.

Fritids- och folkhälsonämndens övervägande

En översyn av samtliga lokaler och olika behov har genomförts, vilket både innefattar pågående projekt/uppdrag samt kommande behov. Dessa har även prioriterats i olika nivåer, vilket ligger till grund för det fortsatta arbetet.

Exempel på prioriterade behov lyfts fram under nedanstående kategorier (ej rangordnande) samt finns mer beskrivna, inom aktuella avsnitt i denna rapport.

Objekt som inte redovisas nedan eller i rapporten har lägre prioritet och avses inte att prioriteras under perioden.

Lokaler: Prioritet – Hög

Projekt/ uppdrag som behöver färdigställas eller planeras/ utredas vidare, inom 1-3 år.
Dessa är även uppdelade i följande kategorier:

A) Pågående/ redan beslutat

Alidebergsbadet, Boda Arena, Bodavallen (ny väg och parkering), Brämhults IP, Dalsjöbadet, Erikslundshallen, Fritidsbanken/ Fuzed (Borås Arena), Lundbyhallen, Munkågårdens fritidsgård/ Fristadhallen, Norrbyhuset, Tummarpshallen, Träffpunkt Simonsland (nya föreningslokaler).

B) Identifierade behov

Almenäs, Borås Tennis och Boulecenter, Byttorps IP, Dalsjöhallen, Ishallen, Kransmossens IP/ Mariedals klubbhus, Kristinebergshuset, Ryavallen, Ryda IP, Rörvik koloniverksamhet, Sandaredsbadet/ Sandaredshallen, Stadsparksbadet, Trandaredshallen.

Lokaler: Prioritet – Medel

Projekt/ uppdrag som behöver färdigställas eller planeras/ utredas vidare, inom 3-5 år:

Almåshallen, Bodahallen (gamla idrottshallen), Bodavallen (kylmaskinshall och omklädningsbyggnad), Boråshallen, Daltorpshallen, Hedens IP, Lundby Park/ Skatehallen, Kypegården, Nornan (kontorslokaler), Ramnavallen, Ridhuset, SE-vallen, Sjöbovallen, Svanehovs IP, Viskaforsshallen.

Övrigt - flera anläggningar eller utredningsbehov

Inom kommande femårsplanering kan Fritids- och folkhälsonämnden även se ett behov av att följande frågor hanteras/ genomförs eller utreds vidare:

- Parkeringar/ laddstolpar mm. (ansvarsfrågor på flera anläggningar).
- Klor/ kemikaliehantering ("tankningsstationer") samt anpassning av omklädningsrum och duschutrymmen på samtliga badhus/ simhallar.
- Mötesplatser på serviceorterna (inkl. öppen ungdomsverksamhet, civilsamhället).
- Mötesplats på Göta (inkl. öppen ungdomsverksamhet, civilsamhället).
- Idrottshall i Centrum (som ett komplement till Boråshallen).
- Evenemangsarena i Knalleland eller Centrum (idrott, kultur).
- Utveckling av fotbollsarenor (som ett komplement till Borås Arena).
- Björkängsvallen (eventuella förändringar för Bergdalens IK).
- Föreningsönskemål om nya/ andra lokaler (Borås Gymnastiksällskap, Borås Badminton, Borås Basket, Borås Handboll, Byttorps IF, Boulehall i Dalsjöfors m.fl.).
- Nyttjande och eventuell samlokalisering inom Borås Stad-ägda fastigheter (Kyllaredskolan, Wiskania och Rådhuset m.fl.).

Övrigt – tidigare ställningstaganden/ analyser

Fritids- och folkhälsonämnden vill även poängtera att tidigare synpunkter och ställningstaganden, angående följande frågor kvarstår och bör beaktas inom det kommande arbetet:

- Vid nybyggnation av Idrottshallar utreds i första hand möjligheterna till fullstora anläggningar med spelmått 20x40 meter, anpassad läktarkapacitet samt tillhörande lokaler/ ytor för omklädning, café/ kiosk och förråd mm.
- Strategiska fastighetsköp/ markinköp samt om- eller nylokalisering ska beaktas, kopplat till idrottsutveckling.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Fritids- och folkhälsoförvaltningens långsiktiga lokalplanering präglas av ett ökat fokus på strategisk lokalanvändning, investeringar och effektiv hantering av kommunens fastighetsbestånd. Särskild vikt

läggs vid att tydliggöra ansvarsfördelningen för tomställda lokaler och skapa ett mer samordnat arbetssätt mellan berörda aktörer.

Flera större utvecklingsprojekt, bland annat i Kristineberg, Fristad, Viskafors och Sandared, befinner sig i olika skeden av planering och utredning. Projekten syftar till att säkerställa ändamålsenliga, hållbara och samutnyttjade lokaler som möter framtida verksamhetsbehov.

Inom idrottsområdet finns behov av både upprustning av befintliga anläggningar och utveckling av nya lokaler. Särskilt lyfts behovet av att utreda förutsättningarna för en större idrottshall eller multiarena i centrala Borås.

Lokalförsörjningsnämnden bedömer att ett fortsatt långsiktigt och samordnat arbete är avgörande för att säkerställa ett effektivt nyttjande av kommunens lokaler, minska kostnader och skapa hållbara lösningar för framtida verksamhetsbehov.

6.9 Kulturnämndens lokalbehov

Kulturnämndens sammanfattande analys

Kulturnämnden behöver finnas med i stadsbyggnadsbesluten som påverkar var t ex biblioteksverksamheten ska lokaliseras när staden växer. Det gäller även besluten om vilka förvaltningsövergripande Mötesplatser som ska utvecklas och/eller etableras, där framför allt biblioteken men även Kulturskolan har möjlighet att bedriva verksamhet. Samma sak gäller vid beslut om renovering och nybyggnation av skollokaler. I de fall skollokalen även ska vara en plats för fritidsintressen efter skoltid, finns det mycket att vinna på om specifika kulturpedagogiska lokalbehov är identifierade tidigt i byggprocessen. Det kan handla om att ett par rum i en larmzon byggs med bra akustik och att det finns ett närliggande förråd för utrustning och instrument.

När det gäller bibliotekens lokaler pågår ständigt någon förändring. Biblioteket som ingår i Mötesplatsen Kristineberg har nu lokaliserats till Lorensbergsgården. Vid den planerade ombyggnationen av Trandaredskolan kommer biblioteket att påverkas och samma gäller Sandgärdsskolan där bibliotekens lokalbehov behöver inkluderas på ett tidigt skede i arbetet.

När det gäller Kulturnämndens lokaler i Kulturhuset så har flera förbättringsåtgärder genomförts de senaste åren. I Konstmuseets lokaler så kvarstår frågan om en transporthiss. Parallellt pågår arbetet med en förstudie om att bygga om befintligt Konstmuseum, och i denna förstudie har även behovet av nya ändamålsenliga magasinslokaler för konstsamlingen inkluderats. Under detta pågående utredningsarbete pausas frågan om att bygga ett nytt Konstmuseum.

För övriga lokaler i Kulturhusets finns behov av att se över Stadsteaterns Lilla scen och renovera och modernisera den, samt se över Vävarsalen och utveckla dess funktionalitet och tillgänglighet. Även ett enklare tillredningskök i nedre foajén vore önskvärt.

Stadsteatern har behov av att, vid tillfällen, kunna nyttja extern replokal och på så vis frigöra tillgången till Stora scenen. Möjliga lokaler att samutnyttja för detta ändamål skulle kunna vara scenrummet på Bryggargatan eller den kommande blackboxen på Bäckängskolan.

Arbetet för att förverkliga visionen om en scen för populärmusik fortsätter. Det finns ett konstaterat behov av en fysisk scen för populärmusik i Borås, som kan husera arrangemang med en stående publik för 300 till 500 personer, enligt förstudie dnr KUN 2018-00137. Parallellt med detta arbetar Kulturnämnden med att stödja Borås musikarrangörer och att skapa en drift- och organisationsform för scenen. Arbetet kommer att fortlöpa under 2026.

För museibygnaderna på Borås Museum i Ramnaparken krävs ett kontinuerligt underhåll för att upprätthålla de kulturhistoriska värdena, även det enligt plan. Under planperioden behöver även vissa upprustningar av tillgänglighet och toaletter till Gästis göras, för att underlätta för besök i caféet.

Under planperioden planerar Kulturförvaltningen att göra framställan om att renovera och upprusta publik- och personalutrymmen på Biograf Röda Kvarn.

Lokalförörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Arbetet kring konstmuseets framtida lokalbehov är en del av en bred och pågående samverkan mellan förvaltningarna där planering, underhåll och nyproduktion hanteras i nära dialog.

Förstudien för konstmuseet närmar sig sitt slut och har genomförts som ett strategiskt och gediget arbete där verksamhetsbehov, funktioner och framtida utvecklingsmöjligheter analyserats genom workshops, studiebesök och dialoger med berörda aktörer. Arbetet har resulterat i ett lokalprogram och olika lösningsförslag som belyser behov kopplade till bland annat tillgänglighet, säkerhet, logistik, klimatlösningar och möjligheter till om- eller utbyggnation.

Samtidigt pågår parallella diskussioner kring ett eventuellt nytt konstmuseum, där ambitionen är att frågan fortsatt ska hållas levande och synlig inom den långsiktiga lokalplaneringen. Ett ny konstmuseum föreslås därför tas med som ett utredningsuppdrag i budget 2027 för att säkerställa att frågan inte tappas bort administrativt och att behovet fortsatt bevakas inom Lokalförörjningsnämndens arbete.

Slutsatsen är att det finns ett tydligt behov av långsiktig utveckling av konstmuseets lokaler och att förstudien utgör ett viktigt underlag för framtida beslut. Arbetet behöver fortsatt hållas samman strategiskt för att säkerställa att både verksamhetsbehov och framtida utvecklingsmöjligheter omhändertas inom kommande planering och budgetprocesser.

6.10 Miljö- och konsumentnämndens lokalbehov

Miljö- och konsumentnämndens sammanfattande analys

Miljöförvaltningen använder i dagsläget cirka 75 kontorsarbetsplatser fördelade på 61 rum. Behovet av kontorsarbetsplatser på tre års sikt ligger mellan 75-80 platser, beroende på hur Borås Stad utvecklar sig samt hur andra interna och externa faktorer påverkar verksamheten.

Regeringen har beslutat att tillsätta en särskild utredare med uppdrag att se över hur livsmedelskedjan organiseras och finansieras inom områdena livsmedel, foder och animaliska biprodukter. Utredningen är klar och har nyligen varit ute på remiss. Kommunsverige och andra myndigheter inväntar nu beslut i frågan som ska avgöra om livsmedelskontrollen ska övergå till statlig verksamhet eller vara kvar i kommunal regi. Övergår livsmedelskontrollen till statlig regi, innebär detta färre antal tjänster på förvaltningen vilket minskar behovet av kontorsplatser.

Internt kan exempelvis olika satsningar inom staden komma att leda till behov av utökad tillsyn som för förvaltningen kan innebära behov av att anställa fler på området och därmed öka behov av fler kontor.

Förvaltningens personal är från år 2025 mer samlade i Fullmäktigehuset. Den del av verksamheten som tidigare hade kontor i byggnaden Nornan har flyttat in till det som tidigare var Fritid- och folkhälsoförvaltningens lokaler på Sturegatan 38, hus 5.

Konsument Borås behöver ha en mer neutral och avskild plats till sina besök och har därför fortsatt behov av att sitta kvar i stadshuset.

Personalmatsalen/lunchrummet och framför allt tillhörande pentry i Fullmäktigehuset är undermålig och uppfyller inte förvaltningens behov. Utrymmet för disk och kyl är trångt och skapar köer. Återvinningskärl för papp saknas fortfarande. Det är även ont om plats i Fullmäktigehusets kafé där förvaltningens medarbetare får samlas för fika vid paus i arbetet. Miljöförvaltningen ser ett behov av att staden ser över dessa utrymmen ur ett gemensamhetsperspektiv då matsalen och pentryt dels används av flera förvaltningar, dels av besökare.

Nämnden kommer att avvecklas 2027 dock bedöms lokalbehoven kvarstå.

Lokalförörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Miljö- och konsumentnämndens lokalbehov hanteras inom nuvarande planering.

6.11 Samhällsbyggnadsnämndens lokalbehov

Samhällsbyggnadsnämndens sammanfattande analys

Samhällsbyggnadsnämnden ser inget utökat behov av kontorsplatser mot nuläge. Eventuell ökning av personella resurser hanteras genom förtätning i redan befintliga lokaler. Samhällsbyggnadsnämnden har fortsatt behov av de lokaler som finns i nedre bottenplan på Södra Kyrkogatan 36.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Samhällsbyggnadsnämnden har inte angett några nya lokalbehov för planperioden.

6.12 Servicenämndens lokalbehov

Servicenämndens sammanfattande analys

Servicenämnden har ej erhållit investeringsmedel för ombyggnationen i budgeten för 2026, men har ett fortsatt behov för att uppfylla verksamhetens krav på funktionalitet, kapacitet och arbetsmiljö. Behovet är därför fortsatt prioriterat, trots att finansieringen för närvarande saknas.

Servicenämnden ser där utöver inga mer behov av investeringar fram till 2031.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Servicenämnden har inte angett några lokalbehov utöver de som nämnden själva hanterar.

6.13 Tekniska nämndens lokalbehov

Tekniska nämndens sammanfattande analys

Förvaltningen har behov av rekrytera fler inför utbyggnaden av den nya järnvägen som kommer att byggas.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Tekniska nämnden har inte angett något nytt lokalbehov.

6.14 Stadsledningskansliets lokalbehov

Stadsledningskansliets sammanfattande analys

Under 2025 har Digitalisering lämnat Stadshuset och flyttat in i Sturegatan 28 och Överförmyndarenheten har flyttat in i Stadshuset.

I nuläget ser inte Kommunstyrelsen behov av fler lokaler för Stadsledningskansliet.

Kommunstyrelsen ämna följa Lokalförsörjningsnämndens process med Rådhusets framtid och eventuella möjligheter att placera verksamheter där..

Det kommer även att göras en inventering av mötesrummen i Fullmäktigehuset då dessa skulle kunna användas bättre om de land annat uppgraderas med ny teknik.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Kommunstyrelsen/Stadsledningskansliet har för närvarande inte redovisat något utökat lokalbehov för planperioden.

6.15 Lokalförsörjningsnämndens lokalbehov

Lokalförsörjningsnämndens sammanfattande analys

Förvaltningen finns i kontorslokaler på Sturegatan 36. Dessa är i sin helhet fullt utnyttjade.

Nuvarande kapacitet är 50 arbetsplatser, men ett ökat fastighetsbestånd, nya energikrav och komplexa miljöfrågor gör att behovet förväntas öka till 56. Enligt behovstrenden har vi en förväntad ökning från 50 till 56 arbetsplatser, på grund av verksamhetens tillväxt. För att möta detta krävs en analys av tillgängliga lokaler, arbetsytor och personalbehov, där fokus ligger på att optimera befintliga resurser och säkerställa relevanta siffror. Samtidigt övervägs både rekrytering och utveckling av befintlig kompetens för att hantera framtida utmaningar. Kan lokalerna optimeras ytterligare eller ha vi nått gränsen? Vi behöver vara tydliga genom att belysa trenden, behovet och hur resurser bäst kan användas framåt.

Lokalförsörjningsnämndens analys och strategiska bedömningar

Lokalförsörjningsnämndens lokalbehov hanteras inom nuvarande planering.

7 Pricklista

Nämnd	Objekt	Åtgärd	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
KS	(45386) Stadshuset	Övrig åtgärd	—	—	—	—	—	—	—	—	—
KS	Rådhuset	Anpassning/ underhåll	◆	—	—	—	—	—	—	—	—
FOFN	Kristinebergs fritidsgård	Förhyrning	◆	—	—	—	—	—	—	—	—
FOFN	Dalsjöbadet	Ombyggnad	—	●	—	—	—	—	—	—	—
FOFN	Sandevi - INOMHUS	Anpassning/ underhåll	—	—	—	—	—	—	—	—	—
FOFN	Sandaredshallen - NY	Nybyggnad	—	—	—	—	◆	—	—	—	—
							Frågor kvarstår				
KUN	Nytt konstmuseum	Nybyggnad	—	—	—	—	—	—	—	—	—
FN	Tokapsbergs förskola	Tillbyggnad	—	—	—	◆	—	—	—	—	—
GRN	Bodaskolan, 2 klassrum och fritidshemvist	Anpassning	—	—	—	—	—	—	—	—	—
GRN	Dalsjöskolan	Ombyggnad	—	◆	—	—	—	—	—	—	—
GRN	Engelbrektsskolan, om-/tillbyggnad	Tillbyggnad	—	—	◆	—	—	—	—	—	—
GRN	Sandgårdsskolan	Ombyggnad	—	—	—	◆	—	—	—	—	—
GRN	Sandaredsskolan	Tillbyggnad	—	◆	—	—	—	—	—	—	—
GRN	Trandaredsskolan	Tillbyggnad	—	●	—	—	—	—	—	—	—
GRN	Tummarpsskolan	Tillbyggnad	●	—	—	—	—	—	—	—	—
GVUN	Bäckängsgymnasiet	Tillbyggnad	—	●	—	—	—	—	—	—	—
GVUN	Fabrikgatan 11	Förhyrning	—	—	—	—	—	—	—	—	—
SON	BMSS LSS Hambogatan 2 - INOMHUS	Anpassning/ underhåll	◆	—	—	—	—	—	—	—	—
SON	Hemmansgatan (Servicebostad, LSS)	Nybyggnad	—	◆	—	—	—	—	—	—	—
SON	Hyacintvägen	Nybyggnad	—	—	◆	—	—	—	—	—	—

Nämnd	Objekt	Åtgärd	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
SON	Hyggesgatan (Gruppbofastad LSS - F)	Nybyggnad	—	◆	—	—	—	—	—	—	—
SON	Gruppbofastad LSS - H	Nybyggnad	—	—	—	◆	—	—	—	—	—
VÄN	VÄBO 2	Nybyggnad	—	—	◆	—	—	—	—	—	—
VÄN	Vobo 3	Nybyggnad	—	—	—	—	—	◆	—	—	—
Frågor kvarstår											

Lokalförsörjningsnämnden

§ 60

Dnr LFN 2026-002211.2.4.1

Lokalresursplan 2027-2035, planperiod 2027-2031

Lokalförsörjningsnämndens beslut

Lokalförsörjningsnämnden beslutar att fastställa lokalresursplanen 2027-2035, planperiod 2027-2031, att Lokalresursplanen ingår som underlag inför Lokalförsörjningsnämndens budgetarbete, samt översända Lokalresursplanen till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Sammanställning av Borås Stads förvaltningars lokalbehov 2027-2035, planperiod 2027-2031.

Beslutsunderlag

1. Lokalresursplan 2027-2035 – planperiod 2027-2031.

Lokalresursplan 2027-2035, planperiod 2027-2031

Lokalförsörjningsnämndens beslut

Lokalförsörjningsnämnden beslutar att fastställa lokalresursplanen 2027-2035, planperiod 2027-2031, att Lokalresursplanen ingår som underlag inför Lokalförsörjningsnämndens budgetarbete, samt översända Lokalresursplanen till Kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Sammanställning av Borås Stads förvaltningars lokalbehov 2027-2035, planperiod 2027-2031.

Beslutsunderlag

1. Lokalresursplan 2027-2035 – planperiod 2027-2031.

Beslutet expedieras till

1. Kommunstyrelsen, KS.diarium@boras.se
2. Samtliga nämnder

Helene Sandberg
Ordförande

Anders Waldau
Förvaltningschef